

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Sirenlerin Gıgırsı
Amy Sackville

Amy Sackville

1981 yılında Birleşik Krallık'ta doğdu. Leeds, Oxford ve London Üniversitelerinde eğitim gördü. İlk romanı *The Still Point*, John Llewellyn ödülünü kazandı; *Orange*, *Dylan Thomas* ve *Authors' Club*'ın en iyi ilk roman ödülleri için değerlendirmelere alındı. Sackville, Canterbury'de bulunan Kent Üniversitesinde yaratıcı yazarlık dersleri vermektedir.

Ayşe Beyza Artukarslan

İstanbul Üniversitesi Amerikan Kültürü ve Edebiyatı lisansının ardından Boğaziçi Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde yüksek lisansını tamamladı. İngilizceden çevirdiği Goce Smilevski romanı *Dünyanın Başladığı Pencere*'nin ardından bu ikinci edebi çevirisidir.

Sirenlerin Çağrısı

Amy Sackville

Yayın No: 11

Çağdaş Dünya Edebiyatı: 8

Sirenlerin Çağrısı

Amy Sackville

Eserin özgün adı: Orkney

Yayın yönetmeni: Soner Can

İngilizceden çeviren: Ayşe Beyza Artukarslan

Editör: Alperen Soysaldı

Kapak tasarımı: Ubey Talha Akkaya

Sayfa tasarımı: Hakan Güngör

1. Basım: Mayıs 2021

Copyright © Amy Sackville, 2013

© 2021, AFRİCANO KİTAP Yayıncılık ve Tic. Ltd. Şti.

ISBN: 978-605-06325-4-5

Sertifika No: 47700

Baskı ve Cilt: Matbaa Sertifika No. 49388

Gülmat Matbaacılık Yayıncılık San. Ve Tic. Ltd. Şti.

AFRİCANO

Africano Kitap

Cemal Nadir Sokak, Ferah Han, 16/70,

Hobyar Mahallesi, Cağaloğlu – İSTANBUL

Tel: 0(212) 526 26 92

e-posta: bilgi@africanokitap.com

www.afrikanokitap.com

africanokitap

africanokitap

africanokitap

Amy Sackville

Sirenlerin Çağrısı

Roman

İngilizceden çeviren

Ayşe Beyza Artukarslan

Çevirmenin Notu

Okuyucunun hemen fark edeceği üzere *Sirenlerin Çağrısı* çok özel bir metin. Amy Sackville bu romanında nesrin sınırlarını zorlayarak yazınını nazma yaklaştırıyor. Bunu şiir ve efsanelerden yaptığı alıntıların yanı sıra diliyle yapıyor. Yazarın dilinin soyutluğunu, pek çok kez hikâyeyi bir yana bırakıp anlatısını şiirle sürdürmesini kastetmiyorum; Orkney formu itibariyle de romanda alışageldiğimiz bazı kurallarla oynuyor. Bunlardan en kayda değer olanı şöyle:

Roman boyunca oldukça az çift tırnak var. Anlatıcı dışındaki karakterlerin konuşmalarında tek tırnak kullanılmış.

Anlatıcının konuşmaları ise ne tek ne de çift tırnak içinde. Yani bir süredir iç sesini takip ettiğimiz anlatıcının söze karıştığını ancak cümlelerin sonunda “dedim” “söyledim” gibi ifadeler kullandığında anlıyoruz. Ancak bunlar, romanda çift tırnağın hiç kullanılmadığı anlamına gelmiyor. Çift tırnaklar ise kahramanlar bir şiir alıntılarken ya da aktarılan bir hikâyenin içindeki kurgusal karakter konuşurken kullanılıyor.

Çevirimde Sackville’in yarattığı dünyaya sadık kaldığım kadar metnin formuna da dolayısıyla bütün bu noktalamalara da sadık kaldım. Ve bu meseleyi okuyucumuza açıklama gereği duydum.

Büyükannem Nancy ile büyükbabam Joseph'e...

‘... her yönden saldırıya uğrarken kendine de saldıran ve
sonunda kaçıp giden bir hikâyenin portresi.’

Hélène Cixous, *Stigmata*

‘Ah, geri dönecek!
O, bizim canımız,
Orkney’nin yağmuru ve rüzgârın uçuşturduğu
dalgamız bizim...’

**George Mackay Brown, ‘Gossip in Hamnavoe:
About a Girl’**

Pazar

Gözleri denize dalıp gitmiş gencecik karımın. Çıplak sahilde uzun, yeşil mantosuna sarınmış, yengeçlerin telaşlı tıkırtıları ve çakıl taşlarının sesleri arasında dikilmekte. Su, ayaklarına doğru gelip gelip geri çekilirken o, uzaklara bakıyor, dalgaların yumuşak ve ısrarcı girdabı, ayak parmaklarını yavaşça istila ettiğinde kendini sakınarak geriye atıyor. Yakında, sahil tek bir kum çizgisine dönüşünce kayalıklara kadar geri çekilmek zorunda kalacak ve sanırım, o zaman bana geri gelecek.

O vakte kadar penceremden, onun denize bakışını gözlüyorum.

Evlendiğimizde seni nereye götüreyim, dedim ona. 'Denize...' diye cevap verdi. 'Beni denize götürür müsün?' Ah, dedim ağırbaşlılığı elden bırakmadan, ah, okyanusları ayaklarının altına sererim senin için ben. Seni engin Pasifik sakinliğine götürürüm, Kaliforniya'ya, Japonya'ya ya da Asya'nın bağrındaki sıcak sulara, Hindistan'a, Atlantik'e... Nereye istersin? Bilinen en eski dünyanın merkezine gidebilir, Odysseia'nın açıldığı şarap karası denizlere açılır, akşamları kıyıya yanaşır, sahildeki verandamızda ellerimizle yeriz yemeğimizi. Uzun gün sona ererken çırılçıplak ama masumane yüzeriz güneşin son demlerinde. Ancak bunu iştince tebensümüne ilişen sabrı pes etti ve beni durdurdu, korkmuştu. 'Hayır, olmaz!' dedi. 'Giremem. Yüzemem ki ben. Denizden çok korkarım. Denize giremem.'

Başını öptüm, pamuksu beyaz saçlarını ellerimle taradım. Peki, öyleyse sen nereyi arzu edersen oraya gideriz, dedim kararlı bir tonda; tropiklerdeki en yumuşak, kar gibi kumların peşine düşeriz, sen de öylece uzanıverirsin o daima solgun teninle yahut Ölü Deniz'de süzülürüz, batmaktan çekinmeden, bırakırız tuzlu su tenimizden içeri süzölsün ya da ürpertici şehirlerde dipsiz fiyortlara açılırız ve güvenli güvertemizden o derinliklere hayran hayran bakarız; nereye gitmek istersen oraya gideceğiz. 'Kuzey...' dedi, 'Beni kuzeye götür.' Hay hay, dedim yerlere kadar eğilerek ki çok güldü buna, zarafetle öperek parmaklarını, eğer buysa istediğın... Dalgaların, Antik Çağ süvarileri gibi acımasızca hücum ettiğı demir grisi beldelele... Hay hay!.. Kuzeye...

Söylediğine göre burada doğmuştu, şu küçücük perişan adaların birinde... Ama babasının ailesinden hiçbir şey kalmamış geriye; o da küçük bir kızken terk etmiş burayı, boğazı geçip sınırın güneyine yerleşmiş. Orkney Adaları'ndan hangisine gideceğimizi seçmeye gelince, doğduğu adayı hatırlayamadı bir türlü. Böylece, seyahat acentelerinden, internet aramalarından ve gezgin bloglarından imtina ederek eline bir raptiye aldı, yalnızca kaderine yaslanıp gözleri sımsıkı kapalı, boynu o yöne dönük olmadığını kanıtlarcasına gerilmiş, eliyle masanın üstüne yayılmış haritada yuvarlaklar çizdi ve hiç tereddütsüz geldi kondu bizim seçilmiş adamıza. Kaderimiz, bir çocuk ya da cadı hinliğıyle belirlenmiş oldu. Zannedersem zerre kadar korkmadı martı başı gibi dalan raptiyesiyle okyanusa batırmaktan bizi; karayı tamamen ıskalayıp bizi dalgaların bağına gönderebileceğı, balayımızı foklar ve balıklar arasında geçirmek zorunda kalacağımız aklının ucundan bile geçmedi. Nişanı kusursuzdu ve parmağının o kör sıçramasıyla bizi buraya getirdi; haritalanmış en yalnız, en kayalık, en ıssız adasına bu okyanusun ya da bilmem hangi suyun...

Dümdüz olmuş florasının paslı pembesi ve tek bir ağacın bile boy vermediği toprağının koyu yeşil çimenleri... Bu ev de tam onun umduğu gibi çıktı; dalgakıransız bir sahilde gıcırdayıp takırdıyor, denizden gelen rüzgârla uğuldayıp fısıldıyor ve inliyor. Batıdaki sislerin içinde başka bir adanın hantal hayaleti, kuzeydeyse kuşların tünediği çalkantılı okyanus ve gökyüzüne değdiği yerin ötesinde hilder denen bir çizgi, diyor, buralarda olur, bazen çok ışıklılı bazense belli belirsiz bir çizgi hâlinde...

Tıpkı onun gibi, ışıklılı, belirsiz. İşte orada!..

Dün sabah evde ilk defa onun yanında uyandım. Yani tam olarak öyle değil, dün gece ilk defa onun yanında uyudum ama şafak sökene kadar defalarca uyandım, belki yüz kere ve bazen o kadar hafif uykulardan kalktım ki tam olarak uyanmak bile diyemem. Defalarca yanımda başka bir beden bularak, kendi vücudumun dışında yabancı bir sıcaklık hissederek yatağında döndüm durdum ve neredeyim ve ne yaptım diye düşündüm, -birkaç dakika sonra yine uyanmak üzere- bir lütuf gibi geliveren şekerlemeye dalmadan önce hatırladım. Her seferinde, çevremdeki belli belirsiz kahverengilik yatak odamın alıştığım şekillerine dönüştüğünde, o beden hep yanımdaydı, alabildiğine iyimser bir rüyanın yaşayan kalıntısı... Bütün gece, alçalıp yükselen formu, nefesi ve hırıltısıyla... Anlayamadığım bir şeyler mırıldandı bir keresinde, mır mır yaptı ve döndü hatta bir iki defa kıkırdadı bile. Mahrem bir eğlence, özel bir şaka... Yorganı çenesine kadar çekmiş, uyuyordu. Nihayetinde yatağın başındaki saate baktığımda alarmin çalmasına on dakika vardı. Şafaktan önceki ölgün vakitte solgun kaşlarından gelip geçen çatıkları izledim biraz; dudaklarının kenarındaki büzülmeyi, rüyasının mütereddit iç çekişini... Yıllardır dengeli kullanılmadığından bir tarafı çökmüş, diğer tarafı onun bedeninin altında yükselen, bekârlığının çift kişilik yatağında

uzanan bu yabancıнын uykusuna devam etmesini istedim. Ama yapamadım, trenimizi kaçırmamak için erken kalkmalıydık. Alarmı çalmadan evvel kapattım, biraz sonra bir bardak çay ve bir öpücükle yavaşça uyandırdım onu nazikçe, kulağına fısıldadım: Haydi hanımefendi kalkma vakti!

'Günaydın, profesör!' diye mırıldandı. Rüyanda ne görüyordun, diye sordum, yatakta oturup saçlarını okşadım geriye doğru. Yastıktan başını kaldırdı, bileğiyle küçük bir çocuk gibi burnunu ve gözlerini ovdu, uzattığım bardağı gülümseyerek alırken uykulu gözleri ortaya çıktı. Sözcükleri ağzında yuvarlayarak 'Denizanası, galiba.' dedi. 'Bir sürü denizanası... Hepsi soluk ve yuvarlak, salkım saçak yosunlar gibi... Onların arasında yüzüyordum. Gıdıklıyorlardı.' Aa, demek oydu, dedim, demek o yüzden gülüyordun. 'Güldüm mü?' dedi, sonra birden suçlarcasına: 'Yoksa sen miydin? Gıdıklayan?..' Ben mi?.. Hayır, dedim sahte bir masumiyetle, keşke ben olsaydım da uykusunun derinlerinde derisinin altına sinsice nüfuz eden, Ay'dan gelen bir yabancı olmasaydı. Kalpleri beraber atarken ona katılmışlar, gümüş bükümleri saçlarına karışmış. Şimdi benim olduğundan, teninin ya da zihninin bir santimini bile paylaşmayı kaldıramıyorum; bir parçası olamadığım bu bilinç dışı anların olmak zorunda olması çok acımasızca geliyor bana. Bu hayal ürünü rüya filosu kiskanmam ne saçma. Bu fluther'¹... Bu kelimeyi de o öğretti bana, uydurmuş olduğundan şüpheleniyorum. Yeminler ediyor uydurmadığına. 'Koca bir fluther.' dedi. Kelimeyi hatırladığı için çok mutluydu, istasyona varana kadar da haz aldı bundan, gıdıklanmış küçük bir tebessüm dudaklarında dans etti durdu, taksinin arka koltuğunda onu gıdıklarken çıkardığı küçük kıkırtı da...

1 İskoç dilinde denizanası sürüsü. (Ç.N.)

Sessizce dikiliversem mi şimdi yanına, kumsaldaki taşların üzerinden geçip arkasına, gıdıklasam mı?.. Ama ruh hâli başkadır belki şimdi. Yalnız mı kalmak istiyor yoksa ona katılmamı mı bekliyor, kestiremiyorum. Aradaki saatleri ölçmeyi öğrenemedim henüz. Birlikte mutlu mesut bu kapana kısılalı iki gün oluyor. Biraz kafasını dinlemek istemesi gayet normal.

Denizle arasındaki güvenli mesafeyi korumaya özen gösteriyor ama dalgalar, yüzeyin altında güçlenip dimdik sahile vurduklarında bazen çekip alacaklarmış gibi ürpertiyor onu. O da bir adım geri sıçrayıp daha uzakta dikiliyor. Sadece kafasının açısından bulunduğum yerden anlayamıyorum, merak mı ediyor, eğleniyor mu, dikkatli mi, düşünceli mi yoksa gamsız mı? Belki de kafasında tek bir düşünce yoktur, denizin sesi, ışıltısı ve her şeyi yıkaması vardır.

Edinburgh'a giden trenle doğu yakasından erkenden yola çıkıp karadan, havadan ve denizden ulaştık adamıza. Fundalık arazileri geride bıraktığımızda trende başını cama yasladı ve içine kapandı. Annesinin memleketi Northumberland'dan geçerken garip bir köke, kayalığa ya da bir çukura tutunup tutunup koparılırken gözlerinin seğirmesini izledim. Bir vakitler memleketim dediği bu çetin, bu ücra köşesi İngiltere'nin... Söylediğine göre en son geçen yaz, bir daha dönmek üzere terk etmiş burayı. Hiç özlediğin oluyor mu, diye sorduysam da cevap vermedi, dışarı baktı yalnızca; sanki her an soyunun sultanları bir dağı sırtlayıp mavi sisin arasında yitip gidecekmiş gibi... Bana dönük yanağından da efkârlı mı yoksa kaygılı mı, çıkaramadım.

Havaalanına giderken de sessizdi, sanırım birbirimizden biraz çekiniyorduk da... Bu alelâde ritüellerden daha o kadar çok var ki paylaşacağımız. Ben, çok gezmiş, bu sayede ceketin ve kemerin çarçabuk çıkarılmasında, kimliği çevirip açılmasında,

biletin teslim edilmesinde usta olmuş biri gibi rahat görünmek istedim. O da öyle istedi belki de... Belki de durgun olmasının başka bir sebebi vardı. Ona soru soramaz ve telkin edemez buldum kendimi; gölgesiz parıltının içinde çıplak, sahte ya da fazla gerçek gibiydik. Binanın en uzak ucundaki terk edilmiş gibi duran gidiş salonuna dek ufacık sırtına dokundurduğum elimle terminalin içinde yönlendirdim onu konuşmadan. Pır pır uçağımıza binerken gülümsüyordu ama akli başka yerdeydi; bakışlarını, yalnız seyahat eden ve başkalarından uzak duran diğer üç yolcuya endişeyle gezdirirken elimi tuttu. İkisi, sıksa ve orta yaşlı iki kadın; öteki, kızıla çalan sakalıyla sarışın, iri bir adamdı; yan yan bakışı yüzüne özellikle ilıştırilivermiş gibi geldi bana. Onun arkasında ve diğer bakışlardan da uzakta bir yere oturmaya gayret ettim. Uçak pistte hızlanırken bileğindeki tendonların gerildiğini hissettim, sanki yanı başımda gerilip kopuverecekti. Havalanır havalanmaz göğsündeki nefesi bıraktı, bana döndü, beni öptü ve heyecanla fısıldadı: 'Orkney!'

Havadayken açıldı, canlandı; konuşuyor, pencereden bakıp bana ne gördüğünü yüksek sesle anlatıyordu; onu bu kadar heyecanlandıranın ne olduğunu bilmiyordum ama sesi, türbinlerin yüksek pır pırında yok oluyordu. Yine de izledim onu, bileğimi sıkı sıkı kavrayan elini hissettim, İskoçya körfezi ve dağları hakkındaki nutkunu dudaklarından okudum ve sanırım ovalar ve dağlar, kar ve adalar hakkındakileri de... Avcunun içinde gezdirdim parmak uçlarımı, manzaradan gözlerimi alan ağzını oynatışını izledim, dişlerinin parlaklığına, bir şeyleri dişlemesine dalıp gitmiştim. Sonunda kendimi tutamayıp ona doğru eğildim, mutlu musun, demek için. Yüzü parlarken geri çekildi, sonra cevap vermek için öne eğildi: 'Mutlu mu? Uçuyorum sevinçten...' Coşkulu... Neşe dolu... 'Öylesine mutluyum ki!..' diye haykırdı, 'Sarhoş gibiyim. Ben...' dedi pencereyi ve yumak yumak parlak ve ipeksi saçak bulutu

göstererek 'Derler ya, bulutların üzerindeyim.' Ve kulağımın biraz altına, çene kemiğime doğru mırıldandı: 'Mutluluk sarhoşuyum.' Hakkını vermeliyim, ben daha iyi bir ifade bulamazdım. Hiç ona yaklaşılabilecek bir kelime var mı, merak ediyorum. Tekrar pencereden dışarı bakmaya başladı, ben de onun mutluluk sarhoşluğunu izledim yapboz parçaları gibi saçılmış adalara doğru alçalırken.

Kış güneşi batarken ana karada bizi adamıza götürecek ve yolculuğumuzun son ayağını tamamlayacak bir tekne ve kaptan bulduk. Aksi yüz ifadesinde okyanusun karanlığını taşıyan, mahzun, sıska, kuru bir adam... Ben konuşurken bakışları hep karımın üstündeydi, karımsa karşılığında onu belli belirsiz bir göz hapsine almıştı yarı açık mavi gözleriyle. Ona haritamızı gösterdim, bilinen dünyanın buradaki sonuna bizi götürmeye razı olmasını umarak sahildeki kulübemizin yerini tarif ettim. 'He ya, dok barakası², bilirim!' dedi, bizden önce birçok kişi gitmiş gibi oraya... Ki ben ihtimal vermiyorum.

Tekneye binmesine yardımcı olurken karımın yüzüne bakıyordu, benim cüretkâr sevgilim hiç ikirciklenip başını yere eğmedi. Saçlarını içine sıkıştırdığı ve başına iyice geçirdiği bir şapkası vardı. 'Senin kız mı bu?' diye sordu. Karım, dedim, o benim karım... Daha dün yanımda durdu, elini bana verdi ve beraber çıktık parlak, soğuk bir ekim öğleden sonrasına; eski smokinimin içinde fazlasıyla göz alıcı ben, ipeğin içinde titreyen o: karı-koca. Sonbaharın ışığında ne de güzeldi; teni donuk, köprücük kemiği, omuzlarını geren soğuktan keskinleşmiş, göğsü al al ama hepsine karşın saç güneşte alev alev... Gümüş başı benim gri başımın yanında... Kaldırımlarda ya da arabalarda gelip geçen, bizi tatlı bir yaşlı çift zannedip daha iyi görmek için yaklaşan, karımı görünce kafaları karışan

2 Dok barakası / The Noust Hoose: Genellikle kumsalda, alçak taş duvarla çevrili hendek. (Ç.N.)

insanları hayâl ediyordum. Onu daha da bedenime doğru çekip hınzırca bir sevince kapılıyordum. İki tarafın da ailesi yoktu. Benimkilerin tamamını kaybettim, onunkiler davetli değildi ve bunun bahsinden kaçınıldı; babası onu bana vermek için orada değildi. Onu çoktan vermiş gitmişti, dediğine göre. Ama neyse... Başkalarına ihtiyacımız yok artık.

Bunların hiçbirini söylemedim teknenin reisine. Sadece, benim karım o, dedim. Bunu duyunca, alnının üstünde dev bir deniz kuşu gibi yayılmış muazzam kaşları neredeyse saçlarına dokunacaktı. Karım en ışıltılı tebessümünü sergilerken bir an, adamın dik bakışlarının bir anında, karımın gözlerindeki gümüşe göz koymuş gibi bir şehvet yakaladığımı sandım. Ama sonra somurtarak teknesine döndü, köşeli başparmağıyla piposunu bastırıp sıkıştırdı. Pipo, diye düşündüm. Tabii ki... Neden olmasın?..

Bu suskun eleştirisi şaşırtmamalı beni aslında, kim bilir nasıl görünüyoruz?.. Ben, onun omuzlarının iki katı genişliğinde omuzlarımla, hoyrat ve çelik grisi; o, benim kadar uzun ama öyle narin ve genç, öyle mahzun ve soluk... Kırışksız yüzü bana döndü, yalnız bana katıldı hatta bana düştü. Amfide her zamanki gibi kendini kaptırmıştı ve belki de biraz mağrur ve biraz sahiplenici... Bizimkisi, akılların evliliği, demek istedim adama. Ama neden bir mazeret bulmak ihtiyacını hissedeyim ki?.. Yetişkin bir kadın o. Aramızdaki kırk yılı görmezden gelebiliyorsa, -nerdeyse kırk, tam değil- eğer beni, onlara rağmen değil, o yıllar için sevebiliyorsa o zaman dünyanın geri kalanı kör olabilir çünkü benim için önemli olan sadece bu.

İki yüzük de boynundaki bir zincire geçirilmiş, gömleğinin, kazağının ve yüksek yakalı, düğmeli mantosunun altında gizli, elmas bir tektaş ve gümüş bir alyans... İkisi de büyük

törenlerle takıldı ve hemen çıkarıldı, sanırım böylesi daha şık görüldüğü için... Özür diliyor. Rahat değil, diyor, onun için yüzük takmak... Parmaklarını açıyor; o dar, eklemli, güzelce incelen parmakların arasında bir perde var. Mavi damarlı, ince bir zar gerilmiş aralarına. Deniz için doğmuşsun, diyorum ona. 'Ama yüzemiyorum.'

Bu yüzden ona gümüş bir zincir aldım ve böylece dünyaya benim kolumda ama alyanssız açılan benim karım ki bu, onun karım değil de günahına girilmiş ve taciz edilmiş kızım olduğu inancını besliyor. Beni de gözlerinin önünde hor gören bir canavar hâline getiriyor. Ne yapalım, kızım değil ki o benim, yetişkin bir kadın ve ben de kendini beğenmişliğe kapılıp lanetleneneceğim. Başını yukarı kaldırdım ve öptüm onu; boynunu öptüm, köprücük kemiğini ve kulağının arkasındaki kuytuluğu öpmek için şapkasının altına iyice sokuldum ve biz iç içe geçmiş bir kol, atkı ve parmak düğümü olduk. Kaptanımıza baktım. Bizimki akılların evliliği sahiden de ama başka birçok yanı da var, diye düşündüm. Koy pipona da bunu iç.

Kaptan alarga ettiğinde o canım perdeli parmakların bileğimden tutunuşunu hissettim, diğer eli de benim elimin etrafında bükülmüş duruyordu kırık gibi ve orada, küpeştede dikiliyordu; dümdüz, ufka bakıyor, asla yere indirmiyordu bakışlarını. Sabit, yandan solgun görünüşü, kafasından kaçan, rüzgârda kamçılanan saç telleri ve iki büyük girdap gibi gözleri. .. Gözümün önünde, vücudundan balçık, kapkara çamurlar ve devasa yosunlar akıtan bir kraken³ canlanıyor; gizli, koyu yeşil mağarasından onu benden almak için kükreyen... Bu mürekkeple çizilmiş gibi imgeler, parlak renkli bir paletin eseri bu illüstrasyon... Kitaplığımdan çıkıp gelmişe benziyor karım. Ağlamaklı gözleri, kansız yanakları ve şakaklarına doğru yükselen renklerle bana yüzyıl sonu ateşini geçiriyor.

3 İskandinav mitlerinde geçen dev ahtapot. (Ç.N.)

Yarım saat sonra tekne yan yatmaya ve sallanmaya başladı; altımızdaki deniz, omuzlarını kabartıyor ve bizi üzerinden silkeliyordu; katmer katmer buluttan sızan batan güneş gecikmişti ve sarılık sarısıydı. 'Yukarı kaldırıyor, he mi?' dedi kaptanımız kafasıyla gökyüzünü işaret ederek. 'Hanımı cin mi çarptı?' Anlamadım. 'Karın, diyorum. İyi değil!' diye açıkladı; haklıydı da... O ışıktaki yüzünün hastalıklı bir rengi vardı. 'İyiyim!' dedi sımsıkı kapattığı çenesinin içinden, dudaklarında amansız bir çizgi, gözleri, nihayet iyiden iyiye belirginleşmeye başlayan adaya odaklanmıştı. Suyun parıltılı karanlığından, içinden yükselen kara, katı bir kütle... Burnu dolanıp adanın kuzey kıyısına ulaştık; seyrek seyrek serpiştirilmiş sarı ışıklar el ediyor, bize sıcacık bir sığınak vaat ediyorlardı ve biri de bizimdi.

Sonunda balayı adamıza varmıştık, kaptana veda ettik ve küçük iskeleyi sarsak adımlarla arşınladık. Akşam bir alaca-karanlığa morlanır, ay hilâl olmuş, yükselir ve dalgaların sesi motorunkini boğana kadar tekne gürleyip giderken... Ve sonra tüm işitebildiğimiz denizdi, karım artık daha iyi olduğuna ikna etti beni, bir süre orada öylece durup eflâtun karanlığa kulak verdik ve bu uzun yolculuk gününden sonra yatağa hazır hâlde sahili geçtik. Düzgünce yürüyebileceğini ısrarla tekrarlamasına rağmen onu kucakladığım gibi kapıya kadar taşıdım, onun hafifliği ve benim gücüm kuvvetimin yerinde olması, apayrı bir neşe vesilesiydi. Yeni gelin, eşiği kucakta geçmeliydi, değil mi ama!.. Bir rivayete göre cadılar da öyle... Hayranlık uyandırıcı türlü türlü malumatın bitimsiz kaynağı bu kadın.

Daha önce kararlaştırıldığı üzere, kulübede bizi Bayan Odie karşıladı. Rüzgârın sertleştirdiği gözleriyle gelişimizi takip ediyordu. 'Pek de küçük bir şeymiş.' diye mırıldandı biz yaklaşırken, yana çekilip buyur ederken bakışlarındaki iğnelemeyi hissedip homurdandım. Açıkta kalmış yassı ekmek suratlı, Orkneyli yaşlı bir kadın ve onun, mayalanmış hamur kabarcığı gibi gözlerinden bizi süzen delici bakışları...

Karımı eşiğin ötesinde indirdim, kadın da bizi içeriye, ona göre ahlâkî bir skandala şahitlik edecek eve doğru takip etti. Ama sonuçta ateş yakılmıştı, dana eti, ekmek ve kıvamlı bir mercimek çorbası vardı ve kadının gidişi, bütün o paldır küldür hâline rağmen zarıfçe bile kabul edilebilirdi. Ve işte şimdi yalnızdık.

Karım vakarla bana baktı, ellerini dua eder gibi benimkiler kapadı; sonra ufak bir sıçrayışla yüz geri koridora doğru gitti, mutfağa girip diğer taraftan çıktı, kanepede bir kere zıplayıp arkada hiçbir iz bırakmadan tekrar gözden kayboldu. Peşine takılıp sağda solda onu arıyor, koklayarak takip eden bir köpek gibi oda oda peşinden koşup avlamaya çalışıyordum. En sonunda yatak odasında yetiştim ona, derin derin solumama rağmen nefessiz kaldığımı belli etmek istemiyordum. Göremesem de orada olduğunu bilerek onu hissetmeye çalışıyordum. Bir aynanın içinde kısacık bir parıltı görmüştüm ki kapının ardından önüme atladı, ben de yakalayıp evlilik hayatımızda ikinci defa onu yere yatırdım. Dilimi avucuma değdirdiğimdiki tadı şu an bile alabiliyorum, o tuzlu tadını teninin... Dikildiği yerde izliyorum onu, bir an için evin gerisindeki kısmına bakıyor utanarak. Yüzünde tek bir ifade yok. Güneş alçalmış, pencereyi dolduruyor ve belki de ışık yüzünden durduğu yerden beni göremiyor.

O akşam, bütün yol boyunca yanımda taşıdığım şampanyayı çıkardım; trende çalkalanmış, basıncı artmış, denizde yuvarlanmış şişe, önü alınamaz bir pat sesiyle açılıp dolapta bulduğumuz tek şey olan su bardaklarına döküldü. Şöminenin önünde serili koyun postuna kıvrılıp yattı, ben de cesaretimi toplayarak yanına oturdum, bütün gün oturmaktan tutulan dizlerimin cesur kütürtüsü eşliğinde... Sağlığımıza kadeh kaldırıp kalın biftek sandviçlerimizle, yol yorgunluğunun da verdiği huzurlu durgunlukla ve sessizce bütün şişeyi bitirdik;

o banyoya dişlerini fırçalamaya gittiğinde ben cebimdeki şişemden bardağıma bir yudum daha ilave edip ateşin keyfini çıkardım; içkinin boğazımdan aşağı tutuşturduğu ateşi, daha da derinlerdeki beklentinin hararetini hissediyordum. Daha sonra yatak odasına gittiğimde, kendine yaptığı yorgan kovuğunun içinden bana baygın baygın gülümsedi, ben banyodan çıkıp gelene kadar da öyle derin bir uykuya dalmış ve öylesine tatlıydı ki çok istememe rağmen uyandıramadım.

Fakat birkaç saat sonra uyanan, sanki derinlerde vurgun yemiş gibi ürpertici bir soluk ve ani şokla bilincimi yerine getiren de oydu. Rüyasında bir sel görmüş, içindeymiş onun. Geceliği nemli tenine yapışmıştı, yüzü karanlıkta parlıyordu. Yüksek bir uçurumda durduğunu gördüğünü söyledi; aşağı, geri çekilen suya bakmış. Deniz metreler boyunca geri çekilirken deniz kabukları, denizaneleri, denizkestaneleri, iskeletler ve balinalar, gemiler ve insanlar, kumlu deniz yatağında çürümekteymiş; sonra görünmez bir dev, onları, siyah bir halıyı dü-rüyormuşçasına toplamaya, üst üste yığmaya başlamış. Kendi üstüne devrile devrile, önündeki bütün çer çöpü, kemiklerle kalıntıları sürükleyip üzerinde dikildiği uçuruma vurdurarak ona doğru geldiğini görmüş, damlalarını teninde hissetmiş, taş duvara vuruşunu izlemiş ve tam en uca varacakken, tam onu vuracakken son nefesini alıyormuş gibi uyanmış.

Omuzlarından tutup ona güvende olduğunu hissettirmeye çalıştım ama dönüp bakmadı bile; gözleri, karanlıkta ona saldıran denize takıldı kaldı. Bu yüzden kaburgasının sertliğini hissedecek kadar kendime çektim onu ama hâlâ bakmıyordu bana; elimi yanağına kapadım da öyle izin verdi yüzünü kendime doğru çevirmeme. Onu öperken hareketsizdi; tutarken, kaskatı bedenini rahatlatıp yatağa geri yatırır, vücudum vücudunu örterken tam olarak yüzeye çıkamamış gibi sanki dalgın ve benden uzaklara dalıp gitmiş korku dolu gözlerini ararken

hareketsizdi. Nihayet gözlerini kapatıp ömür boyu öylece kalmak istermiş gibi sarıldı bana.

Onu bana böyle tutunduran ne? Kollarımda, bacaklarımda onun parmakları ve topuklarının oluşturduğu kusursuz yuvarlak çürükler var, şimdi bile bastırırken parmak uçlarımı onun mavi gölgeli parmak uçlarına denk getiriyorum, biliyorum beni seviyor. O kadarını bana söyledi. Orada, medcezir izinin orada ona bakarken ve sonra kollarımın soluk gri kılı, kuru derisine bakarken keşke diyorum, keşke birkaç çürükten ve onun sözlerinden daha fazlası olsa!.. Ama görünen o ki başka ikna edici bir açıklaması yok.

Adadaki ilk sabahımızda, o uyurken kalktım yataktan; yatağa girmeden aşağı indirdiğimden emin olduğum güneşlik, şafağı içine alacakmış gibi açıktı, bu yüzden, kahve yapmaya, ekmekleri dilimleyip kızartmaya giderken erken kalkmanın, bir tür dinçlik hissiyle güne başlamanın zindeliğini taşıyordum. O, uyku mahmuru gözlerini ovuşturup dolanırken mutfak saatinden ancak görebildim dokuzu geçtiğini; güneşten ne kadar uzağa gitmiştik böyle, ne kadar kuzeye!.. Geceler ne uzundu!.. Merhaba uykucu, dedim kafasının yalnızca ortasından görünen soluk pembe tenini öperek. Bu sabah nasılsın?..

Bir yandan esnerken 'Çok tuhaf bir rüyaydı.' dedi, 'Bir gelgit dalgası vardı ve kıyı, baştan aşağı sürüklenmiş kemiklerle kaplıydı.' Sonra da rüyanın öylece bittiğini söyledi, gece uyanıp anlattıklarını hiç hatırlamıyormuş gibiydi, o titrerken onu hiç sımsıkı tutmamışım gibi, sanki onu hiç ısıtmamışım gibi, hiç uyanmamış gibi ben, biz, o ... şey.

Onun o soluğu.

Masaya oturduğunda saçlarını kabarık bir bulut hâline sokuyor, sanki tuzlu suya alışmaları için gözlerini kısıyor, güçlü parmak uçlarıyla neredeyse renksiz kaşlarını karıştırıyordu ve sonra birden canlanarak yukarıya, bana baktı. Zaten yıllardır izlediğimi düşlediğim ve hayranı olduğum bir sabah rutinine düşkünlüğün üşüşmesini hissettim o anda, karımın dünyaya yeniden dahil oluşunun manzarası...

Bayan Odie tereyağı ve süt bırakmıştı, ben de sanırım, önceki konuklardan birinden kalan bir reçel buldum dolapta, artık solmuş, el yazısı etiketiyle muhtemelen onlarca yıllık, muhtemelen bir antika. 'Sence bir şey olur mu?' diye sordum. 'Konserve sonuçta...' dedi. 'Adı üstünde...' Ama konserve bile mutlaka bozulur değil mi? Elini çıkardı, kapağı çevirdi, bileğinin tendonları geriliyordu çevirirken, içini kokladı. 'İyi korunmuş diyebilirim. Olgunlaşmış.' Kekremsi mi, dedim. 'Olgun...' dedi beni ikna edercesine. Soğuk tereyağından bir parça alıp kızarmış ekmeğin üzerinde tereyağını ezdi, sürülmezi sürmeye çalışıp kavanozdaki acılaşmış merhemsı kardan boca etti, sonra bu bulamacı parmaklarıyla parçalara böldü ve pencerenin orada yedi, kırıntıları lavaboya döküp dışarı bakarken ilk önce yarıya böldüğü parçadan küçük lokmalar alıyordu, sonra diğer parçadan.

'Adamızı çok sevdim. Dışarısı soğuk mudur sence?' diye sordu. 'Yürüyüşe mi çıksak?..' Tamam, hadi çıkalım, dedim. Hemen yıkanıp geleceğim. Sonra da termos hazırlarım. 'Onu ben yaparım.' dedi, 'Sen ekmek kızartmışsın...' Ama büyük bir hevesle botlarını eline almıştı bile. Git hadi, dedim. Ben sana yetişirim. Beni öptü, yapış yapış, koyu ve kekremsi, leziz ve tatlı; yeşil mantosuna ve yeşil şalına sarındı ve gitti.

Sabahın incelen sisinde yürüyüp gidişini izledim onun; yosunlu, koyu, yassı taşların arkasından yükselen kumsaldaki kayalara doğru... Gözü pek bir edayla eteğini topladı ve üzerlerinden sıçradı, her seferinde dikkatle bir ayağını koyup

tartıyordu kendini. Eğilip ağaçlı, uzak bir kıyıdan sürüklenip gelen bir kuru dalı aldığını gördüm, bir gariplik vardı; arkasına dönüp pencereye baktı ve ona katılmamı işaret etti; eli denizi, kıyıyı ve etrafındaki taş öbeklerini gösteriyordu. Çömelip durgun suya dikti gözlerini, bir şeyi dürttü sopasıyla.

Ben termosu çay koyana ve bavulumuza tıktırdığı kıyafetlerin içinden bir kazak bulana kadar o, sahile ulaşmıştı bile; sular çekilmişti, iri taneleriyle beyaz kum, soluk güneşin altında parlıyordu. Koluma girip beni kumsal boyunca yürüttü, uzun eteği bacaklarına dolanıyordu, öyle tasasız bir hâli vardı ki!.. Araştırmalarından bahsetmesini istedim ondan. Bir denizşakayı bulduğunu söyledi, uçuk pembe bir kasımpatıya benziyormuş. Dürttüğün şey o muydu, dedim, zavallı şey, kızardı çünkü işin nahoş kısmından söz etmek istememişti. 'Evet!..' dedi, 'Ama sonra kendini emmeye başladı, bütün yaprakları katlandı ve şey gibi oldu...' – daha da çok kızardı ve fısıldayarak– 'Popo gibi.' Elbette, dedim. Yediği yerden çıkarır. Ağız yerine poposu vardır ve poposu yerine ağzı. Onu güldürmek istemiştım ama pek de hoşlanmadı bundan ve o günden sonra bir şeyi sopayla dürttüğünü görmedim.

Körfezin sonundan bir yay çizip döndük, evin hizasında yere oturdu, yukarı, bana baktı ve yanındaki kuma pat pat vurarak yer gösterdi. Ben de oturdum. Çayı koydum, ona bir bardak uzattım ve hâlimden hoşnut, ona sokulup kaldım, ta ki soğuk aşağıdan içime işleyene, ellerim ve kösele ayakkabılarımın içindeki ayak parmaklarım kaskatı kesilene kadar. Soğuğu hissettiğine dair tek bir işaret vermedi, bense tir tir titriyordum. 'Şey mi yapsak?..' diyordum ki o da aynı anda konuştu: 'Üşüdün mü? İçeri gir sen, işlerin var. Benimle durmak zorunda değilsin.' dedi, 'Ben de çok oyalanmam zaten.' Eldivenli elimi çıplak eliyle nezaketle sıkarken gülümsüyordu ama yine de başından savmıştı beni.

Mühim değil; burada, bu büyük pencereden onu izlemeye de razıyım; korkarım eklemlerim de bu rutubetli sis için fazla yaşlı zaten. Ah, tamam, abartıyorum. Yine de yaşlanıyor olmanın içimde büyüyen sızısını inkâr edemeyeceğim.

Belki onca zaman hayâlini kurduğum balayı değil bu. Yani eğer oturup hayâl ettiysem bile bu kesinlikle o değil. Onun yanında birinin isteyeceği bir balayı ise hiç değil. Ama buraya gelmeyi o istedi sonuçta ve burada, benimle olmaktan mutlu olduğunu söylüyor. Pencerenin önüne çektiğim eski püskü sandalye gayet rahat; okuyor, çalışıyor, notlar alıyorum; suskun bir fırtınanın ve orman renklerinin üstüne saçılmış kart fihristleri, bir yığın kitap... Bir büyü kitabı yazıyorum. Yani aklınıza ilk gelen biçimiyle değil; deri ciltli, altın varaklı, açtığınızda gıcırdayan bir büyü kitabı değil; büyüler üzerine bir kitap, akademik bir çalışma, uzun bir kariyerin zirvesi. Uzun zamandır üzerinde çalışıyorum. Sırf balayındayım diye izin yılımın gerekliliklerini atlayamam. Daha onunla tanışmadan her şey ayarlanmıştı zaten ve bir teslim tarihim ve sonbahardan önce yapmam gereken çok şey var. Onu bekletmekten nefret ettiğimi söylüyorum. Önemli olmadığını söylüyor. Dünyanın geri kalanı var, düşünmen gereken; onlar da bekliyor, diyor, ne tatlı bir mübalağa... Aslında keyfi yerinde, okumak için o da sabırsızlanıyor; bütün kitaplarımı okumuş ya da öyle söylüyor. Kütüphanenin loş köşelerindeki bir odada, kitaplarımdan bir yığının önünde eğilmiş, altını çizerken hâlimden hoşnut hayâl etmeyi seviyorum onu. Şimdi hepsini bir araya topluyorum bir büyük inceleme için, kırk yıllık bir düşünce halatının ince sicimleri: on dokuzuncu yüzyılda büyü anlatıları... Dönüşümler, takıntılar, ayartmalar, şeytanlar ve karabasanlar, tuzaklar ve kaçışlar... Evdeki melek, kuledeki bâkireye dönüşür, lânet gelir, onu bulur. Lânetler ve şifalar... Hikâyeler ve peri masalları... Bir yerlerden çıkıp gelen bütün muğlaklıklar, kuruntular ve çelişkiler... Uyanıyor muyum, uyuyor mu? Fantezi ve hayalet... Güzel ve korkutucu kadınlar... Hassas ve yalnız lanetli kadınlar... Tuhaf ve güçlü kadınlar...

Eski bir takıntı bu... O heyecanlı ilk karşılaşmaları hâlâ hatırlıyorum: Yatağımın kenarından bir yerden, hâlâ elimden çıkarmadığım eski ucuz ciltlerden çıkıp geldiler, gecenin geç saatlerinde kendilerini tekrar yazarak. O üniversitelilik heyecanını yitirecek kadar büyümedim: Lamia, La Belle Dame, the Lady of Shalott⁴. 'Hep kadınlar.' diyor. Korkarım ki, diyorum. Onun ataları...

Balayımızın bazı nadide anlarını hikâyelerde kaybolarak, bir mitten ötekine sürüklenerek ve yankıları dinleyerek geçirmek zorunda kalacaksam bundan daha iyi bir inziva isteyemezdim. Burası hiçbir anlamda mevcut ya da şimdiki zamanda değil gibi, hava değişimi ve sis memleketi, kıraç fundalık, yaban deniz... Evet, bu işi burada yapmak uygun görünüyor. Oldukça elverişli, oldukça rahat bir düzen tutturabilirim. Huzurla bir şekerlemeye dalmışım, kırk dakika önce şaşkınlıkla uyandım, güneş batmaya başlamıştı. Ve o hâlâ ötelere bakıyor. Ben de işimden biraz uzaklaştım, kısa bir süre için ona katıldım. O tehlikeli yılanları, balık kuyruklu kaygan vücutlu baki-releri yakalama uğraşından sonra peri masallarına sarmak aptalca geliyor, orada, kıyıda kendi perim öylece duruyorken... Onun bendeki sonsuz ajandasına yenilerini eklerken burada oturuyorum, bir silüete dönüşürken inceliyorum onu.

Şekilden şekle giriyor, bir Tetis⁵, denizin kızı, tam ele geçirdin zannederken şekil değiştiren tanrıça; hemen onu tutuyorum

4 Lamia: Antik Yunan mitolojisinde Tanrıça Hera, çocuklarını öldürünce çocuk yiyen bir canavara dönüşen bir kadın. Aynı zamanda Percy Bysshe Shelley'nin aynı isimde bir şiiri vardır. (Ç.N.)

La Belle Dame (sans Merci): Acımazsız Güzel anlamındaki bu şiir John Keats'e aittir. (Ç.N.)

The Lady of Shalott: Alfred, Lord Tennyson'ın bir şiiridir. (Ç.N.)

5 Tetis Okyanusu: Paleozoik-Mezozoik-Erken Tersiyer süresince Gondvana ve Laurasia arasında batı-doğu yönünde uzanan eski okyanustur. Tetis Okyanusu'ndan geriye günümüzde Akdeniz, kuzeydeki Paratetis kolundan ise Karadeniz, Aral Denizi ve Hazar Denizi kalmıştır. (Ç.N.)

ama değişiyor, elimi uzatır uzatmaz değişiyor... Ama bir prens değilim ben, onu alt edemem; evlenmeye razı gelecek ama ne kadar sıkı tutarsam tutayım değişmeye devam edecek. Saçları, parmaklarının arasından bir girdabın akıntısı gibi kurtuluyor. Sığlığında ıslanıyorum onun, derinlerine dalmanın özlemiyle.

Minicik, kusursuz, yontulmuş bir biblo o; kumların altında gizlenmiş, sabırla şekil verilmiş; dikenli ve iğneli bir denizkestanesi o, cilalanmış mermersi bir taş gibi yumuşacık iiyle; soluk bir yosunun yaprağı o, deniz yatağına demirlemiş, akıntıda dans eden bir mercan; bir istiridye o, deniz kumuyla boğulan, incisini kendine saklayan...

En zeki öğrencimdi o, şimdiyse karım.

Ve şimdi, beklendiği üzere dönüp geliyor; daha sonra, umarım ki yatağa da...

Pazartesi

Bu sabah yine ondan önce uyandım ve güneşlik yine açıktı, pencere, kireç mavisi gökyüzüyle, denize ve üstüne doğru inen toz huzmesiyle belirginleşen donuk ışığı odaya boca ediyordu. Uykusunu sarıp sarmalayan yorganı bir yerde, sırtüstü yatıyor, kolları ve bacakları darmadağın, basbayağı çıplak, korunmasız, kıyıya vurmuş ve güçlkle nefes alıyor. Memeleri göğsünde yassı, aralarında, memelerinin yuvarlağının son bulduğu yerde göğüs kafesinin kemiği, her bir kaburganın çıkıntısı, sabahın solgunluğunda kalçasının belli belirsiz mor gölgeleri teninde sergileyen çıkıntısı... Sanki bir parmak bastırıp içine gömülmüş gibi kalçasında bir morluk... Oraya nasıl gelmiş, merak ettim. Hemen morarırmış, öyle der. Avuçları yukarı dönüp kıvrıldı, değerli bir şeyi bırakırmış gibi. Kuzeyli yüzünün yüksek düzlükleri... Bir hayvanın kemikli bölgelerde yoğunlaşan kürkü gibi kaşları öyle açık ki neredeyse görünmüyor. Hafif, varla yok arası bir hırıltı...

'Uyanık mısın?' dedi gece. Tam olarak değildim ama duyar duymaz açtım gözlerimi.

Ne oldu, dedim, onu dokunabilmek için elimi geriye doğru uzatarak. Uyuyamadın mı?

'Rüya görüyordum yine.' dedi. 'Kayalıktan su akıyordu. Aşağıda, sahildeydim, deniz parlıyordu ve kayalığın yüzeyi şelaleler gibi şırıldıyordu... Ama sonra bir çıtırtı duydum, kayada

devasa bir yarığın açıldığını gördüm, arasından su boşaldı ve beni yakaladı, ayaklarımın üstünde duramadım, kurtulmaya, sulara kapılıp gitmemeye, yüzeye çıkmaya çabaladım, çıkınca da kayalığın ve tüm adanın paramparça olduğunu, sanki bir çığ gibi üstüme döküldüğünü gördüm.'

Sonra? 'Uyandım. Ya da boğuldum. İkisi birden belki de...'

Hafifçe bacağını sıktım yine, burada kimse boğulmayacak, dedim. Susuyordu. Ne oldu, dedim, neden korkuyorsun böyle? Neden sudan korkuyorsun? Bir şeyler mırıldandı ama anlayamadım. Söz veriyorum, dedim, boğulmana izin vermeyeceğim. Sonra dönüp onu kendime çekecektim ki beni şaşırttı (onun da benim gibi bir başına uyuduğunu düşündüğümünden), yaklaştı ve sırtıma doğru kıvrıldı, keskin dizleri benimkilerin arkasına geçti, soğuk memeleri bana yastı, nemli nefesini ise omuzlarımın arasında hissediyordum. Son bir derin nefes alıp derin uykuya dalmıştı sanki. O hayvani sıcaklık öyle içtendi ki dünyaları verseler tenimi onunkinden ayırmazdım. Asla uyumayacağım, diye geçirdim içimden, yakınlığının bir anını boşa harcamayacağım ama sonra sabah oldu, güneşlik açıldı ve gece benden uzaklaşmıştı, onu bulduğumda yanımda yatıyordu, ıssız bir adaya düşer gibi düşmüştü yatağa.

Şimdiyse dizlerini karnına çekmiş, güneşin parlattığı beyaz kumda oturuyor, dalgaların içinde bir aşağı bir yukarı sallanan foklar, -soğuğu, bacaklarına dolanmış eteğini ve uzun botlarını saymazsak- Riviera denizi gibi safir mavisi deniz... Gökyüzü açık ama ufukta yumurta akı bir yoğunluk var, belki pus, belki sis ya da belki ışığın bir oyunu bu, ıslak bir gök... Deniz, ardında otlarla kaplı ıslak bir hat bırakarak geri çekilmek üzere ve sonra da kıyı boyunca dümdüz gelmekte, kopmaz dalgalarla ipek gibi. İleride, küçük tepeliklerle kaplanmış koyu grimsi mavi bir hat var, yüzeydeki bir deniz kabuğudur belki de

ve ondan ötede, uzakta düz, gümüşü mavi başlıyor tekrar, sonra dünyanın kıvrımına doğru daha koyu çizgiler... Başka bir solgun ve güneşe batmış gün işte! Çok güzel, bu çorak yer, kendince güzel.

'Beni kuzeye götür.' demişti, buradayız işte! Gelgeç bir heves sandım ben, rüzgârın dövdüğü, doğduğu yere dönmek için nostaljik, romantik bir istek ama buradayız ve neye bakıyor, merak ediyorum, derinlere giden, onu geriye çeken bir bağlantı mı var, merak ediyorum. O dalgalarda aşına bir şey mi arıyor? Bir şekil ya da renk... Ona eski evini anlatan?..

Tek bir şey bile hatırlamıyor. 'Evin?..' diye soruyorum; 'Ada?..' 'Hiçbirini...' diyor. 'Yalnızca deniz; gece, denizin sesi...' Uykusunda onu yıkıp geçen bu arsız dalgalar... Deniz-kızlarının çocukları gibi, diye takılıyorum, onlara da denizin sesi musallat olur rüyalarında. Seninkisi de bu mu dersin? Atalarından gelen bir buhran belki, melezim? 'Olabilir, profesör. Kalıtsal olabilir. Bildiğim bu kadar...' dedi ve ben pişman oldum nezaketsizliğimden.

Bir şey hatırlayamayacak kadarken terk etmiş burayı. İlk kelimelerini babasının kıyıya vuran dalgalar gibi yuvarlanan dilini ödünç alarak, onun buraya özgü sesli ve sesli harfleriyle öğrenmiş olduğunu söylese de dilinde buranın aksanından eser yok. Babası nereye gitti acaba? Öylece soramıyorum, ne zaman ve neden ve nasıl terk edebildi seni diye? O küçükken gitmiş, tüm söyleyeceği bu zaten.

Bir gün geri dönmeyi istemiş olmalı, diye üsteledim. Eski-den beri bu konuda pek konuşmaya meraklı değildi.

'Evet, muhtemelen.' dedi. 'Ama bizimle yaşamak üzere değil...'

Fincanı şöyle bir inceledi, diyecek bir şey bulamadı ve dibindeki yaprakları döndürdü bir iki defa.

'Hayır!' dedi sonunda kendine, hâlâ fincanı çalkalıyor ve içine bakıyordu; birden başını kaldırıp inandırıcılıktan uzak, tuhaf bir tebessümle 'Hayır, her nereye gittiye gitti işte!' Sonra bulaşıkları yıkamaya başladı, ki bu, birlikte yaşadığımız şu birkaç haftada fark ettiğim üzere, onun yapmaya oldukça meyyal olduğu bir etkinlik. 'Biraz dışarı çıkarım belki.' dedi yıkamayı bitirdiğinde, ellerini mutfak havlusuna silip havluyu tezgâha atarken 'Biraz temiz hava almak için. Sorun olur mu?..' Tabii ki, dedim, tabii ki sorun olmaz. Belli ki davet edilmemiştim.

'Bırakayım da çalış, o hâlde, şairler bekler!' dedi ve beni öpüp çıktı.

Böylece yerimi aldım, o da kendi yerinde, uzağa bakıyor. Pencereden önümdeki sayfaya bakıyorum çalışırken. Manzaram onunkini de içeriyor; yalnızca deniz değil gördüğüm, onun görmekte olduğu deniz... Bir şey perspektifimin orta yerindeki boşluğu dolduruyor sonunda. Mutlu mutlu, İngilizce bölümünün en kuytusundaki, manzarası yere sabitlenmiş penceresiyle kırmızı tuğla duvarlı ofisime hapsolacağım, tozlu köşelerde çalışmakla yetineceğim yerde, bu seyirlik panoramam var şimdi, bu geniş mekân, yalnızca o ve ufuk. Bana denizi ve göğü getirdi o, sonra da çevresini bezedi onlarla.

Küçük körfezimizde alabildiğine yalnızız. Kulübe, sığ bir deniz yatağına varan düz, bodur çimli bir kumulun üstüne yapılmış eski bir çiftlik evi. Oradan kayaların, vıcık vıcık yosunla bir sınır çizilmiş, her yanı çakıl taşları, deniz kabukları, deniz döküntüleriyle -ağ kalıntıları ve plastik çizme- kaplanmış soluk kumlu sahile yuvarlana yuvarlana inmeleri şöyle bir zıplayıvermeye bakar. 'Hadeşe giden pek çok yol gibi mağaralarla delik deşik kuzeydoğuya uzanan kara, bir ivedilikle yükseliyor yüzlerce deniz kuşunun tünediği koylardan.'

Uçurumların perdelediği bir deniz feneri var; yalnızca geceleri ışığının deniz boyunca salınışını görüyoruz. Batıya doğru, siyah kayalar tehlikeli bir dağ burnuna uzanıyor; su, oyuklara serpiliyor ve büyük yassı taşları yıkıyor, adak taşına dökülmüş bir hediye gibi ardında yüzlerce beyaz derecik bırakarak. Uzaktan öyle bakınca nemli ve parlak havanın pusunda, karşıdaki boş ada bir heyulâ gibi çöküp kalmış sanki. Tek bir ağaç bile yok. Sarp canavar sürüsü bu adalar, sedefli sırtları suyun yüzeyini yırtıyor, kolları ve bacakları, göbekleri ve ilkel kafaları çok, çok aşağıda, yüzyıllardır uykudalar, derin antik uykularını uyuyorlar; koyunlar ve inekler, üzerlerinde yosunlar gibi biten sert ve kısa otları yerken pek bir umursamazlar.

Kuytu, küçük bir sığınak bizimkisi; buraların alçak, kasvetli tarzında yapılmış, yatak odası, mutfak ve oturma odasının her biri denize baksın diye yan yana dizilmiş. Kırmızımsı taş zemine serili, ayağı sıcak tutan, krem yeşil şal desenli bir halı. Ivrır zıvırın insanı güvende hissettiren bir dağınıklığı var burada. Sert, kireçli duvarlarda deniz fenerlerinin çerçevelenmiş nakış işleri ve suluboyaları asılı. Buraya özgü su kuşları dekoratif tabaklara ve taş parçalarına çizilmiş; mumlar ve eski gaz lambaları şöminenin üzerine sıralanmış; battaniyeler ve kırlentler kanepeye istiflenmiş. Şu her yerde bulunan ekose kumaşlardan bir tane de benim arkamda var, pek hoşnut kaldığım koltuğun eprimiş derisini ısıtmakta. Kenarları dantel işlemeli keten kumaşlar örtülü bir sürü fiskos masası var; bir fincanı ya da bardağı koyacak yer aramanıza lüzum yok. Defterim, kalemim, bir yığın kitabım ve fincandaki taze çayım hayran kalınası mütevazı bir natürmort oluşturuyor yanımdaki yuvarlak masada.

Okuyor, yazıyor ve karıma bakıyorum ve onun ötesindeki denize...

Açık mavi dalga dönüyor şimdi, şiddetlenip kaynayan bir süte köpükleniyor yaklaştıkça. Okuma gözlüğümü burnumun ucuna indiriyorum; oturduğum yerden, dalgalarla kalkıp inen, bir periskop gibi denizi izleyen kafaları arada bir belirip kaybolan, siyah torpil şeklindeki bedenleriyle ürkek fokları görebiliyorum. O ise yerinde oturuyor, denizin ulaşamayacağı bir yerde, kollarıyla bacaklarını sarmalamış, öyle hareketsiz, dar, kapanmış. Saatlerce izleyebilirmiş denizi, öyle diyor. Ona küveti doldurdum dün gece, sonra pembe ve yumuşamış hâlde oturma odasına gelip ona hazırladığım ateşin karşısında yanma oturduğunda, sevdiği tuhaf, eski moda pamuklu geceliğinin kenarını, parmaklarımın arasına aldım, biraz yukarı çektim ve dizlerini inceledim. Usulca inceledim, parmak uçları ve öpücüklerle çünkü onu huylandırmak istedim, buradan çok gıdıklanır, bu, bir okul çocuğununkini andıran dizlerinden. Kıpırdandı ve ellerimi bastırdı tenine yani bu kıymetli iki diz kapağını tamamen kapladı avuçları ellerimin. 'Ne yapıyorsun?' diye kıkırdadı. Çok uzun süre sahildeydin bugün, dedim. Yapışkan midye var mı diye bakıyorum.

İki diz kapağını tamamen kapladı avuçlarım, sıcak derinin altında kemiğin soğukluğu...

'Cidden mi?' dedi gülerek. 'Yapışkan midye?.. Yaşlı, pis balinaların üstünde olanlardan hani!'

Hayır, değil, hiç de değil, dedim, ellerimi teninde gezdirerek; pürüzsüzsün zaten. İpek gibi.

Teni de teninin altı da sıcak.

Ayağa kalkıyor, başımı eğip, gözlüğümü gözüme itip oraya bakmıyormuş, profesörce bir edayla bir cevap bekliyormuşum gibi yapmama, onu göz hapsinde tutmama fırsat vermeyecek kadar hızla dönüp gidiyor. Gülümseyip el sallıyor, neşeli

ve sevimli kız saçlarını yüzünden çekerken dönüp benden uzaklaşıyor kıyı boyunca, kayalıklara doğru. Belki sonra deniz kabuklarının, fokların ve yosunların hikâyelerini öğrenir. Aradığı şeyi bulur belki. Belki, arkada bırakmış olmasına rağmen beni, beni düşünüyordur; bana bir şey getirir belki.

Dün bana bir hediye getirdi, kuma saçılmış yüzlercesi arasından seçtiği, garip önsezisiyle avucuma tam oturacağını bildiği siyah, oval, yassı bir taş. Kurudu şimdi, fırtına bulutu gibi koyu mavi-mor bir renge döndü, gelecek hafta buradan giderken bavuluma koyup eve götüreceğim, kâğıt ağırlığı olarak kullanırım belki.

O, pürüzsüz ve dokundukça insanın içini gıcıklayan taşın yokluğunda kullandığım fincanların izlerini bıraktığı, ömrüme yayılmış kâğıtların altında yıpranmış, lekeli ahşabıyla masamı düşünüyorum. Onu orada, kilitli ofisimde bensiz tasavvur etmek ne garip. Matthew Stevens'in gözü var o meşe masada, biliyorum; uzun süredir orada, ben aldığımdan beri, güzel, eski, inatlaşarak pek çok kez yenilenmesini engellediğim ve kayın MDF masalarla idare etmek zorunda olan genç iş arkadaşlarımın da içinin gittiği bir parça... Geri geleceğim, Matthew, dedim, masanın başında dikilmiş, neredeyse şehvetle masamı okşarken yakaladığımda. Bu kesin. Ortak salonda, o boktan hazır kahvelerini içerlerken eminim konuşuyorlar: 'Artık erkenden çekilir, değil mi?' Sanki paspal kaftanıyla yaşlı bir büyücüyum de boş bir salona bayat numaralar yapıyorum. Daha ne numaralar var, görecekteler. Tek bir hatam yok, bildiğim kadarıyla gramer rezaletim olmadı, gitmemi gerektirecek bir neden göremiyorum. Birkaç kez daha bıyık altı gülüşle ve arkamdan fısıldaşmalarla başa çıkabilirim.

Sesi küstahça yükseldi, 'Elbette döneceksiniz. Bu dönem siz olmadan ne yaparız, bilemiyorum. Burası başımıza yıkılacak.' Düzenbaz Profesör Stevens, bölüm başkanı ve 15 yaş küçüğüm... 'Ama kitabınız üzerine çalışmanız şart. Ki emimim şahane olacak!' Eh, buranın başarı listelerinde kalması için elimden geleni yapacağım. Herkes elinden geleni yapmalı. Üç aylık dergideki yazını beğendim bu arada. 'Ah, okudunuz mu?..' dedi, laf olsun diye. Buralarda biri geçmişti elime, dedim. 'Yaz sayısı için daha uzun bir makalemi seçtiler aslında.' dedi. 'Üzerinde düşündüğüm birkaç fikrim var.' Harika, Matthew, dedim, harika. Şimdi izin verirsen masamı toplayıp eve gitmem gerek. 'Evet, tabii, tabii ki gitmeniz gerek.' dedi, görmezden geldiğim yan bakışıyla odamdan gerisin geri çıkarken.

Elbette ki o vakitler karım evde değildi -Stevens neyi ima ediyorduydu artık-, cuma günü taşındı daha. Yine de gittiğimde beni bekler buldum onu. Ama şimdi, şimdi evliyiz ve küçük teras katımı paylaşacak benimle, günler dolu dolu ve hazla geçecek. Bana enerji veriyor. Yanımdayken, benimle çalışırken, evde beni beklerken, hep aklımdayken neler üreteceğim neler. Onun hediyesi, avucuma uzanmış bu rahatlatıcı taşın üzerine ağırlık yaptığı bu küçük antolojim, mükemmelliklere kanat açabilir.

Evet, her şey yolunda. Ama bana kâtiplik yaparak mutlu olacak mı ki?.. Birlikte bir efsane yaratacağımızı görebiliyorum ama o kıs kıs gülmeler onun da peşini bırakmayacak. Bir kere doktorasını benimle yapar diye konuşmuştuk ama o da imkânsız artık. Bir daha sözünü etmedi, ben de etmedim. Kazandığım şeyin hatırına onun bu parçasından ayrılmak zorunda kalacağım ânı erteliyorum. Onu başkasının emrinde çalışırken görmeye dayanabilir miyim acaba?.. Birkaç yıl içinde o üniversiteli tayfasının ona sulandığını bile bile karımın kahvaltıda ders notlarını gözden geçirmesini, arkasından ona el sallamayı

kaldırabilir miyim acaba? Ve peri masalları okuduğum masamı terk ettim. Vakti geldiğinde onu dünyayla paylaşmaya razı olacak mıyım?

Yassı taşımı durmaksızın evirip çeviriyor ve orada ona bakıyorum, sahile.

Ah, yine hareket etmiş. İşte orada, daha da ötelere doğru, elleri cebinde, boynu eğik, kararlı, kumlara izini bırakıyor. Foklar da onu takip ediyor, başlarını çevirip yaşlı gözlerini üzerine mıhlıyorlar. Bir şeyler arıyor, bir şeyler atıyor. Bir deniz kabuğunu alıyor, belki de bir çakıl taşı, hazinenin bir parçası... İnceliyor, suya atıyor, üzerinde düşünülmemiş bir kurban...

Aramızdaki mesafe kapanmazmış gibi geliyor, aramızdaki cam ve öylece uzanan resif... Birini özlemenin ne anlama geldiğini artık biliyorum; öncesi ve sonrası olduğu için, onsuz ve onunla olduğu için, bekleyecek bir şeyi olmanın ne anlama geldiğini biliyorum ve aradaki saatlerdeki boşluğu hissetmenin de ne anlama geldiğini biliyorum, umudun acı-tatlılığını, dudaklarımı yalıyorum, onun dudaklarındaki reçeli tadıyorum. Uzun zamandır ilk defa saatlerin aktığını hissetmek... Ne kadar oldu? Ellerimden ne kadar zaman kayıp gitti onunla ya da onsuz? Onca yıldan sonra birden altmışıma gelivermişim ve hâlâ, onca bakımsız, kayıtsız, sevgiden yoksun aylardan sonra. Ve sevmeden... Ne kadar sürdüğünü kestiremiyorum çünkü saatleri saymak için bir nedenim vardı, günleri birbirinden ayıran bir sebebim. Hâlimden hoşnut olduğumu düşünerek ne kadar vakit öldürmüşüm kâğıtlarımda. Yahut gerçekten de bu boşluk hep oradaydı, hissediyordum, bu, başka birinin varlığının ihtiyacı, çok önceleri de aynen böyle, çok önceleri de. Bir ten arzusu elbette ama ondan ibaret de değil; sigara içtiğim zamanlarda, bir sigara yakmak istediğimde zaten bir tane yakmış, parmaklarımin arasında tuttuğumu fark ederdim bazen.

Tatmininden daha da öteye uzanıyordu, arzu sanki, sanki küçük bir kopyaydı, daha büyük ve bilinmez bir boşluğu doldurmanın acınası bir yolu... Şimdi onunlayken de öyle sanki, ona duyduğum kesintisiz arzu, öyle bir âna asla eşitlenemez.

Ama bırakamam onu.

Bir sigara olsa keşke şimdi... Yıllardır içmedim.

Tabii ki sevgililerim oldu. Kaç kişiydiler? Sayı ile belirtmeye gerek var mı? Yeterince... Haddinden fazla... Yeterince... Yirmiden fazla, otuzdan az belki de... Ortalama her iki yıla bir kişi ya da ona yakın bir sayıda... Bu gaddar sayılar doğal olarak anlamsız da... Ağzım süt koktuğu zamanlarda kadın peşinde koşan biri değildim. Aslında ben, tahmin edilebileceği üzere, geç açıldım. On sekizimde, yalnız ve bencil ergenliğimin kiloları üstümden döküldü gitti ve ben, sıırım gibi, aç, hızlı, öğrenmeye ve aşka, harika dostlara ve lütufkâr yatak arkadaşlarına arzu duyarak kozamı terk ettim. Arada bir bu ikisinin kesişebileceğini düşündüğüme pişmanım şimdi. Bazen kendimi, kırk yıl daha genç olmayı dilerken yakaladığımda bunu hatırlıyorum. İşin aslı, kampusun etrafında onu bir mesafeden izleyen acınası sersemlerden farkım yok, yalnız mevkim var. Ben daha gençken tanışsaydık, onunla ne yapacağımı bilemezdim. Şimdiki gibi...

Onun yaşındayken gizemli ve centilmen olduğunu düşündüğüm bir kişilik yontmuştum kendime, akşamlarımı öğrenciler birliğinin pasaklı barında geçirir, ılık biraları art arda dilerken kızlar ve şiir üzerine söylev verir ya da bahsi geçen kızların dar yataklarında oturur, yine şiir üzerine konuşup ucuz kırmızı şaraplar içerdim, Rimbaud ve Rilke'den alıntılar yapar, ince, kahverengi Avrupa sigaraları içerdim, -evet, öğrencilik yıllarım uzun, filtresiz bir gösteriştense ibaret- kendi şairliğimin yeleğini okşayarak berbat olduğu su götürmez dizelerimin nutkunu çekerdim ki bugün bunlar karımı sadece güldürür.

Orada, sahilde tam şu anda kendi kendine gülümsediğinden hiç kuşum yok. Zorlayıp açamayacağım bir tebessüm... Sırtı bana dönük ama anlayabiliyorum. Bütün o alâkasız kadınlardan sonra bana bir şeyler öğreten ve beni ehlileştiren yalnızca o. Ve ben yalnız onun istediği kadar vahşi olacağım, arkasına dönerse bir köpek gibi boynumu eğip inatla peşine takılacağım.

Gün ışığı kaçtı, kaçacak. Kış geliyor, geceler uzuyor; daha güneş kızıla bürünmeden zifiri karanlık bürüyor her yeri ve o bir kadar da soğuyor. Eve gelmek için bu tarafa dönüyor; bu boşlukta tam seçemiyorum onu, yalnızca yüzünün solgunluğunu görüyorum. Gelgit çekiliyor yine, bulutlu ufka doğru katlanıyor kıyıda onu bırakarak.

*

Yanağımda hissettiğim, denizden gelen sisin içinden titreyerek girdi eve, sabah tıraş olduğum hâlde yaşlı bir boz ayı hızında ince bir gölge gibi yanaklarımı kaplayan sakalımı okşadı. Deniz nemiyle dolduğu havanın kokusu sinmişti üzerine. Onun etrafındaki havada bir titreşim var, deniz diplerindeki ısıltı gibi parlak, görünmez. Uzaklara dalarken zihnini oralarda bırakmış diye düşündüm.

Gözleri hâlâ orayla doluydu; yavaş yavaş tekrar beni görmeye başlamış gibiydi, bir çukurun içinden.

Bu akşamki oturuşu: Gözlerini ateşe dikmiş, teninde bir parıltı var, alevleri izlerken gözleri karanlık ve canlı. Geleceğe bakıyor olabilirdi ya da geçmişe ya da belki de bambaşka bir âleme. Ne düşünüyorsun, diye sordum. Sessizdi. Elimi sıcak yanağına koydum onun, dudaklarını büküp avucumu öptü. 'Önemli bir şey değil!' dedi. 'Ateş başı düşünceleri. Şenlik ateşlerini...

Bacaları... Baca temizleyicileri... Kestaneleri... Yakılan mektupları... Shelley'nin yangınlar içindeki yüreğini... Batmış bir geminin tahtalarını, meşe ve çam ağaçlarını... Vesaire...' Tekdüze ama hipnotize ediciydi sesi, sanki her kıvılcımın çakışı ve ölüşü gibi, sanki kendi zihninin tutuşmasının çıtırtısını dinliyormuş gibi... Ezberinden döküldü:

Ateşimiz kıpkırmızı bir ok fırlatmalı

Üstüne denizin:

Denizciler gözlüyor mu pencere kanadını

Sessizce

Sırılsıklam ve çıplak,

Gemilerinden dişlerini gıcırdatarak nefretle kıskanıyorlar mı

Sıcak, güvenli yuvamızı ve eşyalarımızı

Seni ve beni⁶

O ve ben... Ben ve o... İçeride emniyette... Dışarıdaki karanlık deniz ve kıskanç; zavallı denizciler, evlerini özleyen, onu alamayacaklar... Göğsünün sıcaklığı, omuzları, şalı ve kaşağını sıyırırken ben sırtının serin inceliği, altına katlanmış, üşümüş ayak tabanları... Elime aldım onları; tek sertleşmiş yeri burası derisinin, benim yalınayak denizkestanem!⁷

6 Robert Browning'in "By the Fireside / Ateş Başında" şiirinin "James Lee's Wife / James Lee'nin Hanımı" bölümünden bir alıntı:

By the Fireside II.

A ruddy shaft our fire must shoot_

O'er the sea

Do sailors eye the casement-mute,

Drenched and stark,

From their bark,

And envy, gnash their teeth for hate

O' the warm safe house and happy freight

Thee and me? (Ç.N.)

7 Burada yazar, "denizkestanesi" ve aynı zamanda "afacan, sokak çocuğu" anlamına gelen "urchin" sözcüğü ile kelime oyunu yapıyor. (Ç.N)

Üşümüş elini, ayaklarını daha iyi ısıtabilmek için ellerimi şömineye tutarken, büzülmüş vücudunu açıp ayak parmaklarını ateşe doğru yaklaştırdı; evet, onlar da perdeliydi biraz. Parmaklarının arasındaki her bir zar, kurbağa ayağındaki gibi turuncu turuncu parladı ateşin önünde. Parmaklarımı, ayak parmaklarının arasına geçirip eklemlerini ovdum başparmaklarımla. Gülüyordu. 'İnsanların ayaklarıma dokunmasından nefret ederim. Tuhaf ayaklarıma, sen hariç ama. Kurbağa prensesi kabullenmiş görünüyorum.' Hayır, hayır, kurbağa değil, dedim, benim aklımdan geçenleri kendi düşünceleri gibi okuyabiliyor muydu? Senin tatlı, tuhaf ayaklarına bayılıyorum, dedim, öperek onları.

Ayak tırnakları, birkaç gün önceki düğünümüzden beri kırmızı ojeliydi. Onun ipeksi kozasının bütün dedikoduların merkezinde olduğu, ikircikli ve utanç vesilesi bir ilişki... Öyle cılızdı ki bu ilişkiyi mühürleyen öpücükle birlikte kaybolup gideceğini sanmıştım ama hayır, eski iş arkadaşlarımdan hâlâ keyifle devam ettirdiği bütün fısıldaşmalara, eleştirel gülüşmelere rağmen, burada işte, onun o ince, soğuk bedeni hâlâ benim kollarımın arasında. Kuzey rüzgârıyla bana gelen, o sahte dünyayı ardımızda bıraktığımız gelinim.

Banyoda şarkı söylüyor. Kendi güvenli, küçük denizinde yıkanışını ve mırıldanışını duyuyorum onun.

Sanırım bütün yeni evlilerin yaptığı gibi, birbirimize büyük aşkımızın öyküsünü anlatıp duruyorduk; detayları anlamlandırıyor, evirip çeviriyor, her bir telini tarayıp örüyorduk. Israr ediyorum, ısrar etmekte de ısrarcı olacağım, ne kadar akıl almaz olsa da o beni seçti. Mahrem gözlerini bana yöneltti ve ebediyen büyüledi beni. Sınıfın bir köşesinde sessizce dersi dinlerken sanki aramızda gizli bir bağ varmış gibi bana ilk

gölümseyen oydu. Hareketlerini pek önemsemyormuş gibi elini koluma ilk koyan oydu. Beni arayıp bulan oydu.

İlk tanıştığımızda, dedim ona, bir eylül öğle sonrası, her biriniz tek tek yerinizi almıştınız o pis bodrum katındaki odada. Çizik çizik ahşap döşemenin, kötü hazır kahvenin, kaloriferlerin ve kitapların, defalarca nemlenmiş ve sonra merkezî ısıtma ile defalarca kurumuş bir kütüphanenin kokusu; kahverengi, delik deşik halılar ve toz... Alışıldık yeni dönem hissi... En son o girmişti kapıdan, parlak gri saçları beline dolanmış, uzun boylu, enfes bir kız. Yüzündeki mağrur ifadeyle yerini alırken hepimiz onu gözümüzle takip ettik, diğer öğrenciler ve ben. Konuşmadı. Yoklama alırken yalnızca kaşlarını kaldırıp başını salladı ve ben bir an kekeledim, daha o günden.

En son sen gelmiştin, dedim, köşede, benden uzak bir yere oturdun. Birlikte soğuşu da getirmiştin, ilk ayazın taze soğuşu ve düşmeye başlamış yaprakları... Saçlarına dolanmışlardı; 'Dolanmamışlardı.' dedi, hafifçe dürterek beni, 'Bir derbeder miyim ben?' Ama seni gördüm, canım, bir güz perisi, ilk soğuklarla çıkıp gelen. Mor bir kazak vardı üzerinde, funda rengi...

'Fundalar baharda çiçek açar.' dedi. 'Ve benim hiç mor kazağım olmadı ki!..' Sanki bir tepelikten inip gelmişsin gibi, diye sürdürdüm, sanki bir çeşit büyüyle kendini kuzey rüzgârından çağırılmışın gibi, fundalıklara bürünmüştün ve gözlerin bulutlu... 'Yeşildi. Hiç mor kazağım olmadı benim. Yeşili yıllardır giyerim, en sevdiklerimdendir. Giydiğimi hatırlıyorum. Bazen o dönem, bütün salılar ne giydiğimi hatırlayabilirmişim gibi geliyor çünkü her zaman büyük bir özenle seçerdim. Senin dersin için... Senin için...' Duygulanmışım ve itiraf edeyim, biraz da şaşırmışım; ne giydiğine hiç önem vermezmiş, yalnızca örtünmek için eline geçeni giyermiş gibiydi ama aynı

zamanda şaşırmıştım da... Bu kadar kıymetli ve unutulmaz olduğunu düşündüğüm anısını nasıl kolayca silip atabilirdi?.. Nasıl, aklımda bu kılıkla geçirdiği bir yıldan sonra, nasıl olur da böyle bir şey söyleyebilir: 'Hiç öyle yapmadım. Mor kazak mı? Giymiş olmayı bırak hiç öyle bir şeyim yoktu.'

'Yeşili sevmez misin?' diye sordu. 'Mor giymem ben. Hiç giymem. Yeşil giyerim. Ve gri... Benimle çul çaput yüzünden evlendiğini fark etmemişim.' dedi. 'Öyleyse, eh!..' Çıplak omuzları ekose kumaştan elbisenin içinde yükseldi, 'Üzgünüz!'

Hayır, hayır, öyle değil, ne giyersen giy sen zaten güzelsin ama funda moru, funda yani seninle ilgili her şey, kuzey rüzgârı, boynuna kadar çektiğin sıcak yün. 'Evet, evet!' dedi. 'Saçlarımdaki yapraklar ve şal niyetine boynuma attığım örümcek ağları, vesaire... Aklını başından almam için hepsi hazır.'

İşte böyle girmişti sınıfıma ve böyle başlamıştı aylar süren sessiz sedasız, masum flörtleşmemiz. Evet, masum, odamda kirli buluşmalar ya da uygunsuz masa üstü tepişmeleri yoktu. Aslında yıl boyunca devam eden şey, hazin bakışmalardı; koridorlarda ya da önceleri lütfedip geçmeye hiç kalkışmadığım ama sonra sık sık, onu orada bir şeyler okurken görebileyim diye kendimi önünden geçerken bulduğum okulun ortak alanlarında tesadüfi karşılaşmalar... Uzun bacaklarını kıvrır, ayakkabılarını çıkarırdı, sert topuğu çorabının incelmış yeriyle çevrelenirdi ki oraya dokunmayı çok isterdim. Günde on, on beş kez merdivenlerden iner, bedbaht bir hayalet gibi aşağıdaki koltuklara bakınırdım ama çoğunlukla orada olmazdı. Bazen bütün bir hafta onsuz geçerdi, bazen hep onun tünediği cum-baya uğramamak, ondan sinen son bir sıcak kokuyu almamak yapabildiğim tek şeydi, bazen de yapabileceğimden fazlaydı; bu yüzden avare avare gezer, masadan bir dergi ya da makale alır, yayılırdım koltuğa, elim belki az evvel onun kıvrılıp

oturduğu yerindeyken koltuğun. Ve eğer orayı az önce terk ettiğine dair minnacık bir iz bulabilirsem teselli bulurdum ancak. Ucu ucuna kaçırılmış bir tesadüfi karşılaşma için ya da o sıcaklığın onun sıcaklığı olmaması ihtimali yüzünden de kahrolurdum.

Ama orada olduğu vakitler de vardı, kitaptan başını kaldırıp gülümsediği, yüzü al al, topuğunu avuçlamış hâlde... O vakitlerde etrafında pır döner, son ödeviyle ya da ilgileneneğini düşündüğüm bir kitapla ya da hava durumuyla ilgili dişe dokunur bir şey söylemek için çırpınırdım. Tatil planları var mıydı, Noel için sabırsızlanıyor muydu, peki ya Paskalya? Omuzunu silkerdi, öyle hoyratça da değil ama gözlerini kırıştırmadan yukarı doğru, süt dökmüş kedi gibi dikilmekte olan bana. Seminerlerde, başını öne eğdi ve ne zaman onun bakışını yakalasam yüzü kızarırdı, derslerdeyse hiç utangaç değildi. Önündeki kâğıda eğilirken tuhaf gözlerinin bana kilitlenmesini izlerdim ve kendimi canhıraş bir şekilde ona ders anlatırken bulurdum. Bütün o eski hikâyeleri teatral bir biçimde aktarırken o defalarca anlatılmaktan eskimiş konuların kendine özgü bir enerjisi olduğunu fark etmiştim. Şakalarım güler, bazı noktaları daha iyi anlamak için dersten sonra sınıfta kalırdı ama asla baş başa olunabilecek kadar uzun sürelerle değil. Bazen eve gitmek üzere odamın kapısını kilitlerken, koridorun ilerisinde bir tutam gümüşü siluetin şöyle bir görünüp yittiğini sanırdım.

Yaz sömestri yaklaşırken beni görmeye artık kendi geliyordu. Kapı tıklatılırdı ve işte orada, eşikte saçıyla oynuyor. Lisanüstüyle ilgili konuşmak istiyordu ya da bana öyle söylüyordu ve benim de inanmamak için bir sebebim yoktu açıkçası. Bana danışması çok doğaldı, araştırma alanı için sıradan bir seçimdim ben, fazlası değil. Altında başka bir neden aramanın saçma olduğunu düşündüm ya da başka türlüşünü aklıma

getirmek istemedim. Havasız odamda bir saat geçirirdik, ben, rahatmışım gibi bir tavırla sandalyemin üstünde sağa sola dönerdim; o, çıplak dizlerini göğüs hizasına kıvrıp benim eski püskü koltuğuma tünerdi. Kaval kemiğini ovar, saçıyla oynar, saçlarını arkaya atıp boynundan çekerti. Bütün bunlar ve onunla bir yıl ya da daha uzun bir süre birlikte olma umudu, o zamanlar hâlâ yok saysam da saç diplerimi nabız gibi titretirdi. Aklına esenleri anlatırken hiç görmediğim kadar canlanırdı; arzulu, konuşkan ve gözlerinin ardında tutuşan bir şeyler beni çıplak teninden, uzun kaval kemiklerinden, boynuna takılan saçından alıkoyardı. Tastamam böyle değildi; yani o sıralar istediğim sadece o değildi; aynı zamanda onunla çalışmayı istiyordum, ondaki bu parıltıyı yakalamayı. Başvurması için ısrar ettim. Düşünmesi gerektiğini, burslara bakması gerektiğini ya da ona benzer bir şeyler söyledi, kaçamak davrandı ve omuz silkti, hâlsiz görünüyordu. Yapabileceğim herhangi bir şey varsa yaparım dedim, bir kez daha vurgulayarak. Kapıya kadar geçirdim onu ve elimi omzuna koymanın belli belirsiz, nazenin serbestisini kullandım. Bana teşekkür etti ve birden yine mahcubiyetine gömüldü; gayet resmî bir şekilde 'Richard de bana!' dedim. Gülümsedi yalnızca. Kızardı, galiba ya da kızarmadı. Çok çekiciydi.

Onca yıl sadece 'Profesör ... diye hitap ettikten sonra bu onun da soyadı artık, adımı söylerken yaşadığı tereddüt beni keyiflendiriyor. Bu son yıllarımın getirdiği kıdem ve saygınlığın öncesinde de öğretim üyeleri arasında ben, her zaman titrleriyle bilinenler arasındayım; saç kesimleri, kot pantolonları, önleri açık gömlekleri ve bohem kravatlarıyla (Dr. Evans, o eşek herif!) genç hocalar 'Matthew' ya da 'Mark'tır hatta 'Felicity'tir ama kimse 'Richard' demeye kalkışmamıştır. Ben her zaman Profesör ... idim, burnu büyüklerin profesörü. Ama şimdi onun Richard'ıyım ve adımı söyleyişine bayılıyorum.

Banyo kapısının altından kokulu buhar sızdı ve bütün evi sardı ki hava onun teni gibi koktu, yanan ormandan ve çekilen deniz havasından asla ayıramayacağınız bir biçimde, bisküvili, tuzlu ve şekerli. Bir başıma kaldım şimdi, çıkardığımız giysilerimiz ve üzerime aldığım battaniye ile çevrili, onun şıp şıplarını duyabiliyorum.

Evet, hikâyede bir başıma olabilmek çok keyifli, o banyodayken ve mor giymemekle ilgili saçmalıklarla lafa karışmazken.

Yaz sezonunun son öğle sonrasında evimi ona açtım. Böyle- si bir işe girişmemiştim daha önce. Mezun olacak sınıfımın hepsini davet ettim açık büfe öğle yemeğine, yalnız onun için, yalnızca onu bir kez daha görebilmek için. Pimpirikliğim beni yanıltmadı, bir hafta öncesinden içim içimi kemirmeye başlamıştı, tavuğu nasıl marine etmeli, peynirleri nereden almalı, zeytin sever miydi ki (ve gelecek miydi), fıstık alerjisi var mıydı (gelecek miydi), kırmızı mı içerdi beyaz mı yoksa hiçbirini içmez miydi? (Gelecek miydi, gelirim derken gerçekten gelecek miydi?) Hoş içimli bir İspanyol şarabı alacaktım, sert, yonca kokulu bir şeydi; dudaklarını ıslatacak kadar kalırsa çileklerle beraber çimenlerde içecektik... Bu ve bunun gibi nicesi bir hafta boyunca her gece sabaha kadar kafamda döndü durdu. Tan ağarır ağarmaz ayaktaydım, o sabah öylesi derinlemesine bir temizlik yaptım ki ev hiç sevilip sarmalanmamış, içinde hiç yaşanmamış görünüyordu. Tekrar dağıttım sonra biraz, birkaç kitap ve gazete serpiştirdim sağa sola. Mutlu bir dağınıklık illüzyonu yaratmanın daha iyi bir yolu yoktu.

Ama yorgunluktan bittiğim o sabahın ışığında, uykusuzluk ya da ateşin getirdiği bir içgörüyü her şeyin ne kadar acınası olduğunun farkına vardım: Yamuk yumuk koltuğum odadaki tek rahat oturacak şeydi; yastıklar çok sert, küçük ve fazla muntazamdı. Kanepeye hiç uymuyordu. Eski mavi güneşliklerin arkasındaki tülleri çekmeye çalıştım ama bu, her şeyi daha da

kötü hâle getirdi; günüşiğini acımasız bir ok gibi hapsedti, bütün toz, dökülen bütün ölü derilerim içinde asılı kaldı; tek huz-meyle inen ışığın aydınlattığı gerçek, buranın kesinlikle bekâr, soluk benizli ve çelimsiz birinin olduğuydu. Fakat hayır. Ben, onun dediği gibi, alt tarafı altmış yaşındayım ve bütün saçlarım yerli yerinde. Şüphen varsa elini bir gezdir kafanda, Richard.

Güneşlikleri açtım ve akşama doğru gün inerken ışığın daha hafif olacağını söyledim kendime, şarabın yumuşattığı, mevsim bitimi ışığı... Ve bu, dikkat çekme isteği yüzünden ya da ona rağmen, bahçeye genişçe açılan Fransız kapılarıyla birlikte pek şatafatlıydı. Tam istediğim etkiyi bırakmasını umuyordum, bu akşamın ev sahibinin kaotik, olgun ve rahat yeri... Sevecen, bilge profesör... Hepsi de geldi, ışık gerçekten yumuşak, şarap iyi seçilmiş ve herkes pek nazikti; bunu çok daha önceleri bir gelenek hâline getirmeliydim, diye düşünüyordum; özgüvenlerinin cümbüşünde durumun keyfini çıkarmaya başladım.

En son o geldi ya da ben öyle hatırlıyorum, ondan sonra gelen ama onun gelişle önemini yitirenler de vardı muhtemelen. Beklemenin verdiği acı ve kalp durduran kapı zili bir sürü salak, fodul, lakayt ukala ve aptalı da getirdi, ben de başlangıç için bolca cinle Pimm's ve limonata servis ettim. Ve sonunda, mütevazı oturma odam ve küçük bahçem artık bir çift daha geniş kürekçi omzunu hatta alternatifi olan zayıf ve ince olanını da alamaz derken, sonunda o geldi. Beni hazırlıksız yakaladı, kendince fikirleri olan bir ahmakla tartışmanın tam ortasıdaydım, kapıyı çalmış ama kimse açmamış, o yüzden arkadan dolanmış, kapının açık olduğunu görüp bahçemde, güllerin içinden gözümün önünde bitivermişti, kız gülleri bahçesinin kraliçe gülü... İçeri gel, dedim, bahçeye gel; kısa gece, bir uğultu, şenlik ve şarapla akıp gidiyor, ezberden bir şeyler okuyorum yalan yanlış ya da kibirle ya da bir histeriyle muhtemelen, başım dönerek. Bir şişe şarap getirmişti, tatlı kız. Hiç ummadığım kadar güzel beyaz bir Bordeaux...

Daha sonra itiraf etti bana, şaraptan hiç anlamıyormuş aslında ve beni etkilemek istemiş; sekiz pounduyla Oddbins'deki yardımcı bir adama güvenmiş, o da garanti bir seçim yapmış sanırım; yine de ona teşekkür ettiğimde, ne yaptığının farkında bir zarafetle nasıl da gülümsedi, nasıl da şarap zevki varmış gibi yaptı!

Kendi güzel, tatlı şarabımı ve çilekleri çıkardım, doldurdum, her şaraba bir çilek attım, dolanıp onun yanında bitmenin bir yolunu bulamadığımdan onu geçmek zorunda kaldım, sonra dönüp onun yanına geldim. Olduğum yerden başımı sallayabileceğim, gamlı gamlı somurtableceğim, yeri gelince gülümseyebileceğim stratejik bir nokta buldum, onu izleyebiliyordum. Titriyordum, artık yudum yudum içmem gerekiyordu, sarhoş olduğumu anladım, şimdi, onun teninin ışıltısından sarhoştum ve loş ışıktaki parlayan saçından ve şaraptan... İçerken, konuşurken onu izledim, konuştum ve içtim, her seferinde dudaklarına dokunan nektar, onlara küçük, gizli saklı bir tebessüm de getirdi, ballı, sarhoş bir tebessüm ve gittikçe yüzüne yayılan al. Bardağını her boş gördüğümde bir telaşla yanına gidip dolduruyor yahut bir sürü hüsrana yolunu kestiğinden acele etmeye çalışıyordum: kibarlıklar, beylik laflar, minnettarlıklar, içecekleri tazelemeler... Yaklaşırken, iki parmağını bardağına sokmuş, dipteki çileği almaya çalışıyordu, şarapla ıslanmıştı bile ve tam yanına gelmişken çileği almayı başarmıştı, sonra -leziz!- bana bakınmak için döndüğünde çileği dudaklarına değdirdi ve teni çilek kırmızısına kesti, 'Bu şaraba bayıldım! Evine de ve bahçene... İyi ki davet ettin bizi, iyi ki döneme böyle nokta koyuyoruz, Richard.'

Ve şimdi de bana böyle sesleniyor banyodan: 'Richard!'

Adımı söyleyişine bayılıyorum.

Salı

Bu sabah bir ziyaretçimiz vardı: Bayan Odie. Bize yumurta getirmiş... Mahcup bir edayla arkamda saklanan karımı süzdü. 'Senin avrada iyice bi' sabah aşî gerek. Pek pısarık olcak bugün.' Ya da buna benzer bir şey söyledi. Altı yumurta aldım ve en çiğ hâlimle gülümsedim ona.

Bayan Odie aynı saatlerde tekrar uğrayacak ve burayı 'çekip çevirecek', sanırım böyle demek en uygunu, belki burada değil ama derli toplu olması gereken yerlerde; bu sabah etrafı silip süpürdü ve yatağımızı topladı (Biz darmadağın ve biraz da nemli bırakmıştık.) ve ayıpladığını hiç saklamadan evyedeki bulaşıkları yıkadı. Aslında bu vah vahlanması, sonu gelmeyen ziyaretinin her aşamasında hissedilir şeydi, bu süre zarfında karım kanepeye kıvrılmış, şekerleme yapan bir kedi gibi sakin ve sessiz kalırken ben huzursuz voltalar atıyor ve daima süpürülmesi, tozunun alınması ya da çekidüzen verilmesi gereken yerlerde dolaşıyor gibiydim.

Genellikle yabancılar benden hoşlanır. Sevgililerim, iş arkadaşlarım, tanıdıklar ise daha az sever beni. Sanırım beni seven tek kişi karım. Ama amfide, seminer odasında, konferans salonunda insanları nasıl etkileyeceğimi iyi bilirim. Hikâyetlerimi birbirine ekleyerek sanki karanlıkta ateşin başında toplanmışlar gibi beni dikkatle dinleyenleri mest ederim. Edebi, davudî sesli, keskin, siyah kaşlı, cüsseli biriyim; belki biraz muzırlığın parıltısı var gözlerimin derinliğinde... ve çok işime

yaradı geçmişte, öğrenciler ve yabancılara karşı... Ama yazık ki sevimliliklerim ve cazibem Bayan Odie'ye sökmüyor. Onu iğrendiren biz miyiz -yani daha doğrusu ben miyim; kız belli ki suçsuz, bir tutsak, kurban- yoksa hayat mı, kirlletmenin, terlemenin, deri, kırıntı ve kumları dökmenin ve arkamızda bırakmak zorunda olduğumuz izlerin sürekli olduğu bütün ömrümüz mü onu tiksindiren, emin değilim.

Guruldayan midemde bir veda suratsızlığı -yine sırtarak örtbas etmeye çalıştım- bırakıp gittiğinde en sonunda, yumurtaları çırpıp kızarmış ekmeklerin üzerine boca ettim ve masaya, karımın önüne koydum. Ekmeği elleriyle ikiye ayırıp sağ elinde bir çatal tutarken küçük parçalara tekrar yumurta koyup ağzına atmak için ekmekten yumurtayı sıyırdı. Öyle bir dikkat ve konsantrasyonla yiyor ki onunla bir şeyler yemek, çoğu zaman kararlı, kısa ve kesinlikle sessiz ilişkiye dönüşüyor. Bunu izlemek bile zorlayıcı. Son lokma da gitti, parmak uçlarını birbirine sürtüp 'Nefisti. Ne iyi kadın!' dedi. Ne diye, ne bakımdan böyle düşünüyorsun? 'Şey, bilmem. Ama yumurta iyi oldu kahvaltı için.' Evde hep yumurta bulundurmam ve yumurtayı her zaman ekmeğinin yanına koymam gerektiğini unutmamalıyım, diye geçirdim içimden.

Güneşliği açarken uyandırdı beni bu sabah erkenden, daha evvel yataktan kalkışını, orada yalnız duruşunu fark etmediğim, daha evvel yanımda oluşan yeni boşluğu hissetmediğim bir ritüel bu, daha önce uyanmadığım... Bu kez yalnız, onun boş beyaz yastığına benek benek gölgeler bırakan erkenci gün ışığına uyandım, Danae'sini⁸ ararken bir başına yaşlanmakta

8 Yunan mitolojisinde Argos kralı babası Akrisios'un, erkek torunu tarafından öldürüleceğini söyleyen kehanetin korkusuyla odaya kapattığı kızıdır. Babasının bütün önlemlerine rağmen Zeus, Danae'nin odasına girmeyi başarır ve bu birliktelikten Perseus doğar. (Ç.N.)

olan bir adamla karşılaşan Zeus gibi nevresimi kavrayıp solgun, seyrek kıllarla kaplı göğsüme bastırdım. Penceredeydi, akşam karanlığına bakıyordu ya da tam tersine, mor bir loşluk için hangi şafak kelimesi uygunsa işte... Ben sevindirici demek istiyorum. Sevindiriciydi de onu görmek, geceliğinin içinde solgun bir su perisi ve arkasında turkuvaz bir çizgi ufukta ve güneşin yaklaşmasıyla yok olan, yoğun bulutların ardına çekilen bakire bir ay... Ama kolları kendisini sarıyordu, giysisinin altındaki omuzları bıçak gibi keskindi, seslendiğimde derin derin nefes alıp verdiğini ve yatağa gelmeden önce bir şeyi üzerinden silkip atarmış gibi titrediğini gördüm, sonra geldi, göğsüme koydu yanağını, ıslaktı. 'Yine rüya gördüm... Dalga gördüm.' dedi yavaşça, özür diler gibi. 'Bana geliyordu su. Geri geri, bir kayaya doğru çekildim, uçuruma doğru, yapıştım oraya, hareket edemiyordum, su bana geliyordu, bir canavar gibi yalıyordu beni, bacaklarıma dolanıyor, her yanıma sarıyordu, sonra kayadan çekti aldı beni, bir şey beni çekti, içeri, aşağı, dışarı ve ben bir şey yapamadım. Beni almasına izin verdim, karşı çıkamadım.'

Onu -ve beni- uykusunda böylesine huzursuz eden, onun kumsala gelme dileğini yerine getirmese miydin? Zavalı Andromeda'm⁹ benim. Geldiğimizden beri doğru düzgün uyumadın, dedim. 'Farkındayım. Çok yoruldu.' dedi.

Deniz sahiden de içten içe toplanıyor gibi görünüyor bugün; bir hayvanın derisi gibi dalgalanıp parıldayan düz, rüzgârla dövülmüş yüzeyinin altında bir şey kararıyor, şişiyormuş gibi... Bir canavar, suyun içinde çıkıp gelirse, onu alırsa diye gözlerimi sudan ayırmamam gerekiyormuş gibi hissediyorum ama deniz yüzeyini delip geçen hiçbir Kraken de görünmüyor

9 Yunan mitolojisinde annesinin kibri yüzünden bir canavara kurban edilmek üzere kayaya bağlanmışken Perseus'un kurtarıp evlendiği kadındır. (Ç.N.)

etrafta, şimdilik güvendeyiz. Yalnız, gökyüzü, gittikçe yoğunlaşıyor, morarıyor, şişiyor. Dışarıda, kumda, karım durmadan çiseleyen yağmurdan -'Çisenti,' der Bayan Odie- rahatsız olmamışa benziyor, sisten daha ağır ama bahsedildiği gibi 'pusarık' bir gün olduğundan tam olarak yere inmiyor. Hiç kullanmak istemeyeceğim sözcüklerle genişliyor burada kelime haznem.

Kendi küçük inlerinde hafif ıslak bir kış uykusuna kıvrılıp yatmış olan ellerini mantosunun manşetlerinden çıkarıyor. Havaya rağmen nöbetinden caymıyor. Bir yelkenli bekliyor belki, bir işaret... Bu çisentide ona eşlik etmek istemedim. Bu, her yere nâzır, ekose kumaşlı, konforlu köşemi terk etmeye hiç niyetim yok. Ama alışverişe çıkmam lazım, bir başına gayet mutlu görünüyor ve yemek pişirme sırası bende.

Akşam yemeklerini sırayla pişirelim diye ısrar etti. Kendisini hiç yormamasını anlatmaya çalıştım. Daha önce de beni doyurmuşluğu vardı yani doğru kelime buysa çabasının meyvelerinden daha önce de tattım. Zıtlıklara karşı özel bir yeteneği var, şeylerin tabiatındakileri aksine çevirmek için: Çıtır çıtır taze yapraklar malç olur, en yumuşak et sertleşir, en sulu etler onun elinde kuruyuverir; akışkan süt kreması bile onun akışında, toprak toprak olur. Duvarlar örebileceğiniz sertlikte kekler tek, katı bir kahverengi kauçuk olana dek çırpılmış yumurtalar... Bir keresinde öyle bir tavuklu kış yaptı ki ağlayasım geldi, öylesini ömrümde yememiştim. Domuz yağlı kalın hamuru hâlâ griydi ve ortası pişmemişti; domuz pastirmasının üstünde beyaz beyaz yağlar duruyordu; tel tel olmuş boz bulanık et, sulu ve yanmış soğanlarla bir arada duran sosa kendini bırakmıştı, yemek yapmayı çocukluğumun okul yemekhanesinde öğrenmiş olsa ancak bu kadar olurdu. O zamana geri ışınlanmışım, yine on üç yaşımıdaydım ve tükenmişim, o aşına tatsız yavanlığıyla sıkıntının, açlığın ve şişmanlığın; her

akşam her akşam aynı kahverengi soğan sızıntısını yemek, o soğuk, tekinsiz yatakhane odası, her gece daima çok soğuk ve çok uzun... Zavallı, şişko Richard, bir ağız dolusu mutsuzluk ve çamur gibi bir tavuklu kiş... Mazoşistik bir nostalji orjisi içinde çok sevdiğimi sanacak diye korka korka bütün tabağı bitirdim.

Dün gece sosis pişirmeye kalkıştı. Kararmış ve kanlı her bir şişko parmak, fethetmeyi tahayyül bile edemeyeceğim, soluk, gri bir ezme dağına tombul bir yumruk gibi savrulmuştu, sintine suyuyla yapılmış gibi kokan sosu ve sanki buranın havasında yeterince yokmuş, her çatlak ve gedikten çıkmıyormuş gibi alabildiğine tuzluydu. Şişmiş avurtlarıma kondurduğum zorlama bir tebessümle bir an kendimi bu cıvık şeyi yutma işkencesinden kurtarmaya çalışarak son bir gayretle ağzıma tikiştirdiğimde merakla beni izliyordu. Hardala yüklendim. Dört sosisimden ikisini dilimleyip her parçasını, bir türlü eksilmeyen koyu bulamaç kıvamındaki patates püresine daldırıp ağzıma tıkarken ısrarcı gözlerle beni takip ediyordu. Ye, dedim, soğuyacak, sofraya geldiğinde zaten buz gibi olmasına rağmen. Acımı paylaşmasını mı istiyordum? Zavallı, savunmasız bir domuzcuğa bu son saygısızlığı yaptığı için bir tür kefaret ödemesini mi? Önündeki yığına yavaşça yaklaştırdığı bıçağını dudaklarının arasından tertemiz sıyrıp çıkardı, bu garip davranışlarına her nasılsa hiç aldırımıyorum. Bir an çarpılmış gibi baktı, şaşırmış ve kızarmıştı, 'Of, özür dilerim. Çok kötü, değil mi?..' Dudaklarıyla temizlediği bıçağı hâlâ tutmakta olan eline kapattım elimi. Onu teskin edecek bir şeyler bulmaya çalışıyordum, evet, dedim, korkarım öyle. Kendini de aşmışsın. Dudağını ısırды, yüzünde önleyemediği mahcubiyet ifadesi vardı, gülmeden edemedim. 'Gülme.' dedi kederle, 'Gerçekten iğrenç. Evet. Leş gibi. Belli belirsiz gülümsedi. 'Tiksinti verici.' diyerek teyit etti. Kokuşmuş. 'Pis.' Mide bulandırıcı. 'Kusturucu.' diye bağırды, artık gülüyordu. Tabaklarımızı

öylece bırakıp oturma odasında vakit öldürdük; peynir ve ekmek, şarap ve hikâyelerle.

Onu yemeğe ilk çıkardığımda istakoz sipariş etmişti. Elleriyle parçaladıktan sonra parmaklarımı yalamıştı.

Onu en sevdiğim, hep yanımda biri olsun istediğim restorana götürmüştüm. On beş yıl önce, modası geçmiş romantizmiyle dar bir sokağa gizlenmiş hâlde keşfettiğim, cam kenarındaki yalnız masama yakışacak kimseyi bulamadığımdan kimseleri getirmediğim bir mekândı. Küçük bir kaçamağa dönüşmüştü benim için: hafta içi, bir akşam dolapları tamtakır bulduğumda kendimi tek kişilik bir yemeğe çıkarmak, bir kitap, bir şişe. Kalabalıkların içinde bir başına kalmanın, ayrı durmanın zevki... Ama burada, sonunda birinin talibini oynama şansını bulmuştum. Nasıl da birdenbire ama bir o kadar da ihtiyatlıydı davetim: Kütüphane kapanmak üzereydi, biz de hazır merkezî bir yerdeyken belki bir şeyler yerdik, iyi bildiğim küçük bir yerde? Ama sonra masadaki beyaz örtü, aramızdaki kırmızı gül, asla hakkım olmayan bu inanılmaz güzel kızla karşılıklı oturmak çok komik göründü; ne kadar aptalca davrandığımı, onu tamamen yanlış anlamış olabileceğimi düşünüyordum. O zamana dek birbirimize doğru düzgün dokunmamıştık bile, sınırları aşmamıştık. Karşılarken minik bir öpücük ve kola yavaşça temas eden bir el... Yalnızca bir ay öncesindeydi bu, temkinli yaz bitmeye yüz tutmuşken. Şimdi kendisini uzaklardan hissettiren bir ıstırapmış gibi görünüyor, bir hastalık ya da acının en son ne zaman dindiğini hatırlayamıyor insan, iyileşmişken akla gelen hastalık gibi, bittiğini hatırlayamıyor; bu belirsizlik, imkânsız gibi görünüyor şimdi.

Şimdi ondan kesinlikle emin miyim? Galiba. Taşı elimde evirip çeviriyor, deniz kenarındaki renkli yansımasını izliyo-

rum; kısa da olsa vakit alıyor onu bulmam, camda bir leke nihayetinde ama yine de orada dikiliyor, uzağa bakıyor.

Yılların profesyoneli başgarson, bize bizzat eşlik etmeye geldi. Sandalyesini çekip kız ona teşekkür etmek için döndüğünde, yüzündeki allak bullak ifadeyi şık bir şekilde maskeleydi; jilet gibi ütülü, kar beyaz peçeteyi çıkarıp dizlerine örterken bakışımı kızın başının üzerinden yakalayıp bıyık altından gülümseyerek hoşnutluğunu belirtti; profesör sonunda yalnız yemeyecekti. Korkarım yüzümü al bastı.

Biftek istedim; 'Her zamanki mi, *monsieur? L'entrecote, bleu?*' dedi, Fransız olduğuna hiç ihtimal vermediğim başgarson. Kız, ekmeği elleriyle böldü, dirseklerinin altına mihlanmış menünün her tarafına kırıntı saçıyor, başı öne eğik, saçlarının perdesinin ardından menüye bakıyordu; yukarı baktı, kaybolmuş görünüyordu, yavaşça omuzlarını silkti. Garson, elbette ki *l'homard*'ı denemesini salık verdi. Ben de âlicenaplık sergileyip gerçek bir centilmene yakışır bir biçimde, onu yönlendirdim. Parıl parıl parlayan kırmızı, tereyağı üzerinde, ışıldayan haşlanmış yaratık gibi bir şey önünde duruyordu; karşısında da o, çatalı ve kargaburnuyla, güçlü parmaklarının arasında çatır çatır kırılan kabukla ustalığını sergiliyordu, kıskaçlarındaki eti emiyordu hatta bir ara, parmaklarını yalayıp temizlemeden önce bir uzvunu bana uzattı yemem için, hiç utanması yokmuş gibi sırtarak. Elinden gelenin en iyisini yapıyormuş, öyle dedi, böyle 'lüks mekânlarda' yemeyi öğrenmek için. Böyle yetiştirilmemiş, öyle diyor. Nasıl yetiştirildiğinin detaylarına gelince kaçamak cevaplar veriyor. Ama ben mutlu mesut sessizce oturup onun bir parça ondan, bir tutam bundan önündekileri mideye indirmesini izleyebilirim, tabağı boşalana, ıstakozun boş kabuğu onun yanındaki kâseye yığılana dek. O gün çok gergin olduğunu söyledi bana sonradan ama çok da rahat görünüyordu yalnız şimdi hatırlıyorum da

yarım bardak şarabı bir dikişte içivermişti. Sanki kan nakline ihtiyacı varmış gibi aramızda duran gülün kırmızılığı kadar kırmızılığın yanaklarını basmasını izlediğimi hatırlıyorum. Gözleri gümüş gibi parlıyordu.

Elini benimkinin üstüne koyduğunda yüzünün daha da kızarmasını görmezden gelmeye çalışan diğer müşterilerin gayretli çabalarının keyfini çıkarıyordum. Gözler onun üzerindeyken renk vermedi. Meraklı bir çocuk gibi, dalgınca oynuyordu, eğip büküyordu, sahiden de olduğu meraklı çocuk gibi, olduğunu bildiğim meraklı çocuk gibi... Ama bu, midemin onun el eklemlerinde düğümlendiği, kasıklarımın köküne inen bir ipin büküldüğü ilk andı. Daha fazla dayanamayıp parmaklarını, sertçe yumruk yaptığım elimde sıkıca kavradığım ilk sefer... Sonra, elimi kendine doğru çekti ve işaret parmağımın ucunu öptü -Olağanüstü bir kız! -, ucunu ağzına alıp bir an emdi, kendi parmağına bulaşan tereyağını emer gibi, dudakları hâlâ yağlıydı, o dokunulmamış dudakları. Geri çekildi sonra, gülümsüyor, kızarıyordu; elim, bıraktığı yerde, havada asılı kaldı, titriyor ve ısıyordu, 'Parmakla gösterilmez, annen söylemişti.' Annen, dedim, sesimin çatallaşmamasına ve kendimi toparlamaya çalışıyordum. Peki, seni burada benimle görseydi, senin bilgili ama hiç şüphesiz yaşlı hocanın kalem tutan parmağını emdiğini görseydi acaba ne derdi annen?

Gözlerinde ânında hoşnutsuzluk oluştu ama yine de toparladı kendini ve hızlıca 'Sanırım, parmakla gösterilmez, derdi.' dedi, parmağımı katlayıp 'Ayrıca alt tarafı altmışındasın daha.'

Alt tarafı altmış, demişti. Hâlâ dinç, hâlâ arzu dolu... Dalyan gibi... Ama yıllar ilerledikçe, itiraf etmek istemesem de bir şeyler için biraz fazla güç harcadığımda nasıl da yorulduğumu görüyorum; bu birkaç gün ve gecede fark ettim ki bazı eylemler eskiden olduklarından daha çok enerji istiyor.

Dün gece yatağa geçip onu beklemeye koyuldum, kulaklarım banyodan gelen seslerdeydi, su açıkken yavaşça işemesini, yüzünü yıkamasını, dişlerini fırçalamasını... Yavaşça süzülürken sonra odaya, battaniyeleri çekti -ağır, kaşıntıdırıcı yün, üç kat ekose kumaşın altında yatıyoruz-, öylece lambanın ışığına bıraktı beni, geceliğini kalçasına kadar sıyırdı ve üstüme çıktı, rahat olduğu kadar da utangaç; dalgaların kıyıyı yıkayışı gibi yavaş yavaş salındı üzerimde, dalganın gelgitleri giderek yükseldi, ta ki ben kalçasını kavrayana, o hafif hafif inleyene dek sonu gelmeyecekmiş gibi görünen anlık bir esaret.

Sonunda derince bir nefes alıp ürpertiyle bıraktı, üzerimden indi, geceliğini ayak bileklerine indirip battaniyeleri üzerime çekti, yanımda yavaş yavaş derinden soluyordu, beni allak bullak edip tükenmiş hâlde bıraktı, deli gibi çarpan kalbim yavaşça duruldu ve okyanusun ritmine katıldı.

Hemen uykuya dalıyor; onunla geçirdiğim şu birkaç gecede her seferinde ben daha nefesimi çevirememişken o derin uykulara kulaç atıyor. O, denizaltı düşlerini görürken ben yanında uzanıyorum; bir balina iskeleti, bir gemi batığı, koyu mavi derinlikte engin bir göğüs kafesi ve o, ışık saçan, gümüşî, küçücük bir balık, benden geriye kalan her şeyi içten ve dıştan temizliyor; etlerinden çoktandır kurtulmuş çıplak kemikleri ya da geminin armasını.

Düğün gecemiz, dört gece önce: Öğle sonunun nazenin coşkusunu yatak odama girdiğimizde sakinleşmişti, kapıyı arkamızdan kapattım. Yatağa yeni, beyaz bir nevresim geçirmiştik, kat izleri ve naylon paket kokusu hâlâ üzerinde; henüz kendisi kullanılmamışken onu kullanılmış çarşaflarda yatırmak doğru gelmemişti. Başucumuzdaki abajuru açıp perdeleri kapattım; bu sırada o, odanın ortasında duruyor, kıpırtısız beni izliyordu. Nefes alışını görebiliyordum. Nasıl yapacağımdan

tam emin olmadan ona yaklaşıırken ikinci bir deriymiş gibi sıyrıldı üzerindeki beyaz ipek, kendi ipeksi beyazlığını sergilemek için: meme uçlarını çevreleyen soluk pembe haleleri, teninin hemen altından akan yeşil damarları, uzun omurgası, her kemiği için bir buse... Kalçasında balık kuyruğu şeklinde menekşe rengi ben, ok ucu gibi, kıvrıkcık, yabani, parlak, beyazımsı tüylerine işaret ediyor kasığının. Kollarını boynuma, bacaklarını belime sardı ve öylece asılı kaldı, bir kayaya yapışan küçük denizminaresi gibi; çekingen arzusu, iç çekişi, dudağını ısırışı, tenimi ısırışı, asılı kalışı...

Yeter, yeter. Onu kendine bırakmam ve çıkmam gerek...

Küçük evimizden on beş dakika yürüyüş mesafesinde bir bakkalı var adanın, ortadaki dar yolu, kasabanın kümелendiği kuzey batıdaki geniş körfezle kesen civarda. Kasabada bir otel, bir dalyan, turistler için el sanatlarının sergilendiği bir alan, tepede yıkılıp gitmekte olan eskisinin yerine inşa edilmiş çakıl taşlarından bodur yeni kilise... ve evet, bir bakkal, biricik. Mütevazı görüntüsüyle bizim fakirhanemizden farksız, taştan, alçak bir bina; müşterinin gelişini keskin bir zil sesiyle duyuran kırmızı kapı, her bir köşesinin tıka basa dolu olduğu bir mağaraya açılıyor; yerden tavana kadar uzanan raflar, ortada, üzerine oldukça kasvetli görünen taze ürünlerin ve turpların yığıldığı yığıldığı bir sıra, geride, içinde ambalajlı kırmızı et ve balık, süt, peynir, konserveler ve şişelerin istiflendiği soğutuculu bir duvar; plastik aksamli bahçe belleri, deniz kabukları, şemsiyeler ve kâğıttan, hoşluk yayan güneş şemsiyeleriyle dolu kovalar... Yeni bir defter aldım; iki biftek, biraz sakatat ve en küçüğünden bir turp... Bu adanın açıklarında yakalanmış büyük bir yengeç, Hellmann's

mayonez, ağır, sert somun, salata için yeşillikler, tuzlu fıstık, pek de güven vermeyen tozlu bir Chianti şarap ve cep mataramı tazelemek için viski... Evet, bekâr biri gibi alışveriş yapıyorum, hâlâ. Gazete aldım -en iyi seçeneğim, dünün *Times*'iydi -ve bir halk araştırmaları kitabı, bu adalara hâlâ musallat oldukları şüphe götürmeyen cin, peri, cadı ve denizkızı masalları. Kitabın kendiliğinden bir rahlesi var ve anladığım kadarıyla yazarı da bu adadan. Nedense bunu almamın tezgâhın gerisindeki Bay Begg'i memnun edeceğini düşünmüştüm. Yerel hikâyeler ve peri masalları üzerine çalışıyorum ben de, dedim ona. 'He mi?' dedi, sesinde zerre merak ya da ilgi olmaksızın. On dokuzuncu yüzyılda, diye açıkladım. 'He.' derken başını onaylayarak salladı. Siz bunu okudunuz mu, diye sordum. 'He.' diye yanıtladı, diğer he'lerinden daha sıcaktı sanki bu seferki, yıllardır rüzgâra karşı kısmaktan derinlere gömülmüş mermer gibi gözlerinde galiba biraz heves alevlendi. 'İdare eder.' Turpumu teraziye koydu. Sohbetimiz bitmiş benziyordu.

Tezgâhın ardında iki sıra cam kavanoz var. Çocukluğumdaki gibi, bir paket anason şekeri¹⁰ istedim. Allah bilir, ne zamandır o kavanozun içinde tıkırdıyor bu bordo toplar; ceplerini dolduracak kadar büyük ve zengin olunca bu mücevheratın câzibesini kaybetmesi ne üzücü, cebinde on kuruş olan çocuğun, o büyüyene kadar büyüsunü yitirecek bu rüyayı gerçekleştirememesi ne üzücü. Yani eğer buralarda bir çocuk yaşamışsa bile onlar da çoktan büyümüşlerdir, bu gittikçe yaşlanan adada. Kavanozu indirişini, şekerleri sonu gelmeyecek gibi bir tıkırtıyla metal terazide tartışını, kesekağıdına koyup çiğ et rengi düzgün ve kalın parmaklarıyla, eklemleri ve bileğindeki kızıl sarı kılı, bir İskoç'a ait olduğu su götürmez elleyle kesekağıdının ağzını katlayıp kapatışını izledim.

10 Britanya'ya özgü bir tür meyveli şekerleme. (Ç.N.)

Bir çapa, tornavida ve çekiç de alabilirdim; yara bandı, ağrı kesici, tampon ya da bebek bezi de... Sigorta teli, dikiş seti, mezura, makas, pil ya da boyanmış taşlar da... Burada olamayacak, buralarda bir yere sokuşturulmamış bir şeye ihtiyacım olacağını sanmıyorum. Su geçirmez bir yağmurluk da alabilirdim şuradaki küçük yığından ama maalesef almadım.

Bay Begg'i bir şeye yorulamayacak bakışları ve aşağı yukarı oynatıp durduğu kafasıyla ardımda bıraktım. Onun tabiriyle şekerlilemeleri 'küçük hanıma' götüreceğimi düşündüğünden eminim, onu sordu bana. Bildiğim kadarıyla, geldiğimizden beri bu dükkâna ayak basmadı karım. Sanırım sahilde gördüler onu. Burada havadis, gazetelerin aksine, hızlı yayılıyor. Kararmakta olan bir göğün altına çıktım, hava denize doğru ağırlaşıyordu; tepenin üstünden, adanın bizim kaldığımız tarafına inerken mor bir bulut gördüm, sanki bir şeyin habercisiymiş gibi, denize kara bir gölge düşürüyordu, yokluğumda sanki öldürülmüş bir krakene benzeyen bu kara gölge, her yana yayılıyordu; solumuzdaki ada tamamen gözden kaybolmuştu. Sahilde göremedim onu. Daha iki adım atmadan sanki tepemde gök delindi ve sağanak yağmurda nefes almak bile güçleşti. Tuhaf görünüşüme aldırmadan koşmaya başladım, poşetler ağırdı, şarap şişesi tıngırdıyor, turp, ilkel bir futbol topu gibi dizime vuruyordu; kıymetli gazetemi kafama siper edebilmek için iki poşeti tek elimle tutuyordum, sıırıslıklam, aksaya aksaya, acı içinde vardım eve. Nefes nefeseydim, sağ omzum ve kolum yanıyordu, plastik tutamaçların şişirdiği elim tekrar kan yürürken avucum karıncalanıyordu, diğer avucum mürekkep lekesinden geçilmiyordu. Gazeteyi silkeleyince harfler akıp gitti, su geçirmez montumun kollarına biriken suları elimle sıyırdım, ıslak köpek gibi savurdum saçlarımı. Ona seslendim, sesim, çatıya ve pencereye vuran yağmurda kayboldu gitti, küçücük ev her yandan saldırıya uğruyordu; yatak odasına baktım, önünden geçerken mutfağa da...

Sürekli sesleniyordum. Ta ki oturma odasına gelip pencereden onun hep oturduğu tarafa göz atana kadar. Islak kumsalda ondan eser yoktu. Deniz mi kaptı götürdü derken fark ettim nemli başını. Sandalyemin arkasından kalın bir ip gibi sarkıyordu ıslak saç, öyle büzülmüştü ki sandalyeye, görmek mümkün değildi.

'Döndün!' dedi, 'Yağmura mı yakalandın?' Evet, dedim. Evet, gördüğün gibi. Seslendim sana, cevap vermedin... 'Dışarıda kıyamet kopuyor!' dedi, yine cevapsız bırakarak beni; dışarıdaki dehşeti bir an onun gözlerinde de gördüm, parmaklarıyla sandalyenin kolçağını kavramış, yarı karanlıkta bir cin gibi görünüyordu. Alaca karanlıkta, bu dünyaya ait değilmiş de rüzgârın histerisi bir biçimde ona sirayet etmiş gibi öylece duruyordu, kim bilir orada ne kadar o vaziyetteydi, yağmur iliklerine işleyene dek dikilmişti belki; sonra sakince, 'Çay koyuyorum, içer misin?' dedi, sanki yalnızca benim o her zamanki genç karım edasıyla... Evet, içerim, dedim, teşekkürler. Ya da dur, ben hâllerderim.

Geçen yılın kasımında bir gün, yağmurdan sıırıslıklam geldi sınıfıma, diğer öğrenciler şemsiyelerini silkeleyip ıslak şapkalarını ve montlarını çıkarırken o öylece yerine oturdu, kıyafetleri, sanki okyanustan çıkmış gibiydi. Uzun saçları sular içindeydi, saç tellerinden süzülen damlalar masasının üzerine akıyordu. Çözölmek üzereymiş, sanki akıp giden kendisiymiş de farkında değilmiş gibi duruyordu. Hapşırıldı ve ders boyunca burnunu çekti. Hasta olacaksın, diyecektim neredeyse ve daha o zaman bile onu montuma sarıp eve götürmek, onu soyup battaniyelere sarmak istedim ama yapmadım. Diğer kızlardan biri diğerine bir şeyler fısıldadı, kıkırdadılar ve ben gırtlaklarını sökebilirdim o an.

O günü hatırlamıyor. O gün o yağmurun bile farkında olduğundan emin değilim.

Banyodan havlu getirip önce kendi saçlarını sonra benimkileri kuruladı, dizimin dibine oturdu, çaylarımızı yudumlayıp havadaki değişimleri izledik, yağmurun azalmasını izlerken bu gri yere neden geldik ki biz, diye sormaktan alamadım kendimi. 'Bir şey mi var, Richard?' diye sordu. 'Sadece gri değil ki.' Denizin susuzluğunu gidermeye çalışıyor gibi görünen gökle buluştuğu yeri işaret etti; gözleri, en üst açığa ya da pencerenin çerçevesine kadar takip etti parmağının çizdiği çizgiyi: 'Görüyor musun? Gümüş... Kalay... Tunç... İstiridye kabuğu...' Grafit, beyaz güvercin kanadı, kaz tüyü, dedim. 'Kurşun...' Sigara dumanı. 'Kül...' Soluk... Arduvaz... Beynin gri maddesi... Sonuncusu onu özellikle mutlu etti. Bir eski zaman oyununu oynayan yaşlı çift gibi daha şimdiden kısmen unuttuğumuz geçmişimizin en sevdiğimiz meşgalesine devam ettik; gölgelerin bu suskun inceliklerinin yanında gökkuşağındaki renkler sıradan, çiğ ve uçarı gelene kadar grilikleri isimlendirmeye devam ettik.

Sonra birdenbire bulutların içinde bir yarık belirdi; güneş, Tanrı'nın gözü gibi köşeden gökyüzüne delici bakışlar fırlatmaya başladı; sonra, birbiri ardına gümüş oklar bulutların içinden geçerek onun varlığını müjdeledi. Dehşetli, amansız bir mağfiredi gibi güneş, bulut sırasının ucunu magnezyum beyazına yaktı, o hâlâ müşfik, temiz dünyada apaydınlık parıltıydı; kayaların içine birikmiş sular kör edici aynalara dönüştü, daha az evvel hiddete iğnelenmiş deniz şimdi kıyıya yaklaşan ve onu çevreleyen bir telkâri deseniyle yatışmıştı ve bir de fırtına sonrası sıralanmış bulutların gümüşten enfes yangını vardı; 'Hadi dışarı çıkalım!' dedi, 'Güneşe.' Sanki kıyamet daha bir saat önce bizim canımıza okumamış gibi... 'Hadi, keşfe çıkalım!' dedi. Beni de çağırdığı için mutluydum, lâzım olduğum için mutluydum, itiraz edemezdim, kazaklarımızı giyip, şapkalarımızı başımıza geçirip çıktık, ikimiz de gıysilerimizin

altında hâlâ biraz ıslaktık, aklanıp paklanmış havada, yeni dünyanın çiğliğine çıktığımızda hâlâ biraz üşüyorduk. Kolu kolumda, keyfi yerinde, iç geçirdi. 'Buraya geldiğimiz için çok mutluyum!' dedi. 'Denizin ötesinden beni güvenle buraya getirdiğin için teşekkürler.'

Sahilden tırmanarak yalnız höyüğünde körfeze tepeden bakan eski İskoç kilisesine çıkan patikayı takip ettik. Boşluğun orta yerine gömülü, yosun sarmış, gri bir kilise harabesi... Kırık dökük basamaklar, taş döşeli dikdörtgen bir zemine iniyordu. Martı çığlıkları ve okyanusun sessizliğiyle aşınmış boş bir çukur, bir sığınak. Pencerenin camsız, çıplak kemerinde ufukta solgunlaşan deniz ve körfezin öte tarafındaki küçük iskelenin bir görünüp bir kayboluşu... Çoktan yerle yeksan çatının olması gereken yerden yukarı bakarken boynumdaki sinirlerin gerildiğini hissettim, bu koşuşturma, bulutların yarışı, incelmış gökyüzü başımı döndürdü, basınç birden arttı sanki. Tepemde dönen, fırtına sonrası sessizliği kesen, çığlık çığlığa kuşlar. Aşağı baktım, körlemesine ona doğru uzandım, kopkoyu bir girdabın içinde kan gözlerime uğramıştı sanki; elini buldum, ince, soğuk, evlenirken nasıl tuttuğumu hatırladım sadece birkaç gün önce, bir asır önce. Masadaki tek tük çiçeklerle o ofis ne kadar soğuktu öyle, yapraklarının uçları solmuş pembe ve beyaz güller; o, onun için topladığım üç ak zambak buketini göğsüne bastırmış. Sanırım ona şaka yapıldığını düşünerek bir ona bir bana bakan, damadın gelip onu benden almasını bekleyen memur... Onu kimselere verecek değilim, eğer aklımdan geçen buysa, dedim. Hiçbir güç bana bunu yaptıramaz. Gülümsedi adam, kibarca, profesyonelce, imzalamamız için defteri bize çevirdi. Gelinimi öptüm.

Şimdi yine bir kilisedeyiz, nikâha uygun giyinmedik, konuklar yok, rahip yok, elbiseler, güller, zambaklar yok ama yine de kaçırdığımız ihtişamlı tören burada; yine de soğuk elini tuttum ve bu adamı eş olarak kabul edip etmediğini, karım

olmaya söz verip vermediğini tekrar sordum. Orada, kırık dö-kük adak taşının önünde; orada, rüzgârın uçurduğu martıla-rın altında; orada, denize nâzır o mekânda, yine onun olmayı istedim. Ve 'Evet!' dedi. Ne güldü bana ne de benden gözlerini kaçırdı. Yalnızca, 'Evet!' dedi. Ellerimi tuttu uzunca.

Mezarlık kapısına yaklaşırken havanın dövdüğü bir taşın yanına çömelmiş, koca yün yumağına dönmüş ihtiyarı geçtik; ne kadar yaşlı olsa da asırlar önce ölmüş sakinine ağılıyor ola-mazdı bu mezarın. Biz geçerken gözlerini kaldırdı, geçip gidi-şini izledi karımın. Tek şahidimiz.

Dönüş yolumuzda küçük bir çene kemiği buldu, sanırım baht-sız bir tavşana ait. Etsiz kemiğinden eğri büğrü yükselen bir alt diş. Ortasından bir ip geçirerek boynuna taktı. Gittikçe daha da bir acayip oluyorsun sen, dedim. 'Daha beni tanıımıyorsun bile.' dedi. Tılsımlarını takıp takıştırmış acayip karıcığım. Takı takmazsın sen, dedim. 'Takı sayılmaz ki bu. Tam olarak elmas değil.' diye dalga geçti. Değil, dedim. Haklısın. Orada, ona verdiğim yüzüklerle beraber sallanıyor şimdi; gerçek, küçük, kırılğan ve keskin, köprücük kemiğinin hemen altında. O da kırılğan ve keskin.

Sessiz, sakın, boğmayan deniz ve açık hava; suda yansıyan ışık, suyun katlanıp kırılarak parıldayan yüzeyi, solgun bir al-tına dönüşen ufuk... Yanımda, onun zarafetine yakışan muh-teşem denizden gelen ışıkla dolmuş gibi parlıyordu. Titreşip parıldarken izledik ışığı, azalana, sinyal veriyormuş gibi tek tük kıvılcımlar çakana dek izledik, karanlık tamamen çökene dek. Buraya gerçekten çöküyor karanlık, yavaşça çöküyor gece, rengârenk bir yorgan, koyu kahverengi ve yeşil ve koyu mavi; şehir ışıklarının kirlettiği, sokak lambalarının körfezden içeri almadığı karanlığa hiç benzemiyor bizim görmeye alıştığımız gece. Bütün eve yerleşti, yavaşça.

Gece, uzattığı bacaklarına yatırdı beni sırtüstü, ben viski bardağını göbeğimde devirmeden zaptederken o, açık grinin siyahla harman olduğu, artık beni ele veren şakaklarımı ovuyordu. Bütün gece peş peşe hikâyeler anlatıp gün içinde karşılaştığım şeylerden söz ettim ona. Ada büyücülüğü masalları anlattım. Sirenleri, Sycorax¹¹ı, Kirke¹²’yi ve domuza çevirdiği adamları. Domuz gibi ses çıkardı.

Sormuyorum, onun ötesini berisini koklayan domuzu bilmek istemiyorum. Umurumda değil, onun geçmişte akıllarını başlarından aldığı, arzuyla etrafında dolandığı terk edilmiş herifleri bilmiyorum, bilmek de istemiyorum. Bildiğim kadarı bana yeter. Biliyorum çünkü bana anlattı, dört gece önce bizzat dinledim: Bunca zamandır bekliyormuş. Gerçek aşkını bekliyormuş, öyle dedi tatlı tatlı, şarkı mırıldanır gibi; bir tane o, bir tanecik... Yirmi bir yaşında, hâlâ sabırlı, hâlâ bekleyen. Ama yine de öyle arzulu, yine de öyle utangaç; acemi içgüdüleri yönlendiriyor onu. Lamia’m benim, duru dudaklı bakirem, yine de kıpkırmızı kalbin kuytululuğunda derin bir aşk...

Vivien’i¹³ anlattım, Nimune’u, Niviane’i; kadın avcıyı, bazen de Göldeki Kadın’ı... Gittikçe büyüdüm, eski bir rutinin içine oturdum, uğursuz bir büyü yapıyormuş gibi üzerimdeki havayı işaret ediyordum ve o, ovuyordu, şakaklarımı ovuyordu ve büyü yapılan bendim.

11 Shakespeare’in *The Tempest* oyunundan bir karakter. Oyunun kahramanı Prospero bir adaya düşer ve orada bir cadıyla karşılaşır. (Ç.N)

12 Antik Yunanda büyücülüğüyle bilinen bir tanrıça. *Odysseiada* Poseidon’un gazabı, Odysseus ile askerlerini Kirke’nin adasına sürükler. Askerler adada ava çıkar ancak kendileri avlanırlarlar. Kirke onların her birini farklı bir hayvana çevirmiştir çünkü. (Ç.N.)

13 Ortaçağ Britanya edebiyatında Excalibur kılıcını Kral Arthur’a vermesiyle bilinen büyülu güçleri olan bir karakter. Vivien, Nimune ve Niviane bu kadına verilen isimlerden. (Ç.N.)

'Vivien'i biliyorum.' dedi, 'Onu biliyorum.' Öyle mi, dedim. 'Evet, daha önce anlatmıştın.' Kendimi tekrar etmeye mi başladım ben, diye düşündüm. Ne zaman? 'Ah, bilemezdin ki!.. Benle tanışmadan önceydi.' Başını eğdi, fısıltıyla: 'Gözüm her daim üzerindeydi ama sen beni fark etmedin.' Neden bahsediyorsun sen, diye sordum, iyice kafam karışmıştı; onun da pek eğleniyormuş gibi bir hâli vardı. Güldü. 'Hikâyemizi sana en baştan neden bu sefer ben anlatmıyorum.' dedi. 'Yaz mevsimiydi. Sıcaktı, herhalde bir tişört vardı üzerimde. Griydi diyelim. Ya da yeşil... En arkada otuyordum.' Ne zaman, ne zaman oldu bu, diye sordum. 'Senin derslerin... İkinci yılının yaz döneminde senin bütün derslerine girdim. İlk ders Tennyson üzerineydi, 'Idylls of the King'¹⁴ ve Merlin¹⁵.' Ve tabii ki onun Vivien'i... Saçlarımı okşuyordu, ben kendimi bırakıyordum, mutluydum. Nasıl fark etmemiş olabilirim seni?' Ben de hep merak ettim. Resmen beni görmezden geldin.' diye lâf çarptırdı bana ama herhalde biraz fazla bozulmuş olacağım ki gülmeye başladı. 'Dediğim gibi, en arkada otuyordum. Notlarını okuyabilmek için gözlüğün vardı gözünde, herhalde senin için yalnızca bulanık, gri bir noktaydım.' Bundan daha ince bir bilgi olabilir mi, gözlüklü eşinin görüş limiti? Ayrıca ne de çabuk öğrenmiş benim görüş alanımı... Orada otururken görünmemesi, berbat bir şey bu... 'Aldığım notlar kargacık burgacıktı, her yerine yazıyordum sayfaların, yeterince hızlı yazamıyor, sana yetişemiyordum, bir de senden gözümü de ayıramıyordum.' diye devam etti. Neden hiç söylemedin bana, diye sordum; bunca zamandır orada oturduğunu neden hiç söylemedin?.. 'Ben... Bilmem. Utandım.' diye itiraf etti. 'Sonraki güz döne-

14 Tennyson'ın Kral Arthur efsanesini yeniden yazdığı on iki manzumdan oluşan eseri. (Ç.N.)

15 Merlin ile Vivien bu on iki manzumdan ikisidir. Bu kitap, Vivien'in Merlin'i baştan çıkarıp bir ağaca hapsetmesiyle sonlanır. (Ç.N.)

minde senin derslerini seçmemin tek nedeninin bu olduğunu sanmanı istemedim.' Neden seçtin o zaman? Ateşin sıcaklığı değilse yüzünü kızartan, utanıyordu şimdi; kokusunu alabiliyordum, sıcak, tuzlu, baharatlı. Genç bir kadının kokusu... Eskisi gibi terlemiyorum ben artık. Kâğıt gibi ince duru bir ten... Kolumu kaldırdığımda fırça teli gibi kıvrıkcık kıllarını görüyorum yalnızca.

Neden seçtin, diye sordum. 'Ee, şey, öyle de denebilir ama tabii ki senden hoşlandığım için seçmedim yani tabii senden *cidden* hoşlanıyordum...' Gülümsedim. 'Yani derslerini seviyordum. Oraya gelmemin başlıca nedeni şiiri sevmemdi. Ama sonra senin şiir okuyuşunu dinlemek için gelmeye devam ettim. Konuşma tarzını seviyordum, söylediğin şeyleri de ve söyleme şeklini de... Kâğıda geri döndüğümde senin sesini duyardım. Senden hoşlanmamın sebeplerinden biriydi bu.' Hımm, benden *cidden* hoşlanıyordun demek, dedim 'Tamam!' dedi, pes etmişti. 'Hoşlanıyordum, cidden, hayrandım, bayılıyordum sana.' Şimdi peki, dedim. Bana... tahammül mü ediyorsun? Sabır mı gösteriyorsun? 'Of, kes şunu...' dedi, burunıyla dürterek beni. 'Şimdi seni sadece seviyorum. Başka... Lâf kalabalığına gerek yok.' Şakaklarımda daireler çizen parmakları...

'Sonra seminerlere de katılmaya başladım, önceden, söyleyecek zekice şeyler planlıyor, çoğu zaman tek kelimesini bile söylemeye cesaret edemiyordum, gözümü kararttığım anlarda da başkalarının söylediklerimin üstüne konuşmalarından nefret ediyordum, o her şeyi bilen aptal oğlanlar... Herkesten nefret ediyordum!' dedi, 'Konuşup duruyordum çünkü seni, senin dersini düşündüğümü bilmeni istiyordum. Seni düşündüğümü...' O oğlanlar, dedim, o yalakalar, hep senin peşindeydiler, hep seninle ilgileniyorlardı; fark etmedin mi? 'Hayır!' dedi. 'Hiç fark etmedim. Sadece seni sevdim ben, Vivien'in dediği

gibi, aşk akli durdurur.¹⁶ Kirli sakalımı okşuyordu. En son ne zaman tıraş olmuşum? Ne zamandır buradayız? Acaba emekliliğimde büyük bir keşiş sakalı mı bıraksam? İlk mi gerçekten, diye sordum. Ondan bunu duymayı seviyorum. Yalnızca gülümsedi. Merlin'in son düşkünlüğü Northumbrian prensesiyle akraba olabilirsin sen, dedim.

Tennyson'un Vivien'i, yüzünü düşürmeleri ve cazibesiyle üzgün Merlin'i hapsedecek büyüü en sonunda ona yaptıran inatçı, entrikacı, intikamcı biri... Efsanenin başkaları tarafından yazılmış başka uyarlamalarında da Vivien'in peşinden koşup ona bildiği her şeyi hediye olarak anlatan aslında Merlin; Merlin'in takıntılı, kuşatıcı aşkı onu sonunda bitkin düşürür ve çaresizce ondan kurtulmaya çırpınan Vivien, Merlin'i kandırır ve hapseder.

Ama ikisini de beğenmiyor. 'Bence ihtiyar Alfred yanlış anlıyor.' dedi. 'O kadar basit değil, yalnızca bir güçler savaşı değil. Niye birbirlerine yâr olamasınlar ki?' Ona göre Vivien ve Merlin suç ortakları, Vivien onun sekreteri ve öğrencisi, Merlin başından beri kalbini ona vererek kendi sonunu hazırladığını biliyor; Vivien'in onu geçeceğini biliyor ve kaderine teslim oluyor. Neredeyse sadece yorgunmuş gibi, dedim, sonunda onu ısıtacak küçük bir aşk istiyor ve ne zaman geleceği belli olmayan ebediyet uykusuna da hazır bu aşkın. 'Hayır, dur!' dedi. 'Uyumanın sırası değil şimdi.' Göğsüme bastırıp beni iyice yatırdı, yanıma uzandı, bacaklarımın üzerinde uzun bir bacak, kulağımın hemen yanında dudakları, mırıldıyor, gıdıklıyor, kurcalıyor. Yani en sonunda büyüleyecek misin beni, diye sordum. Yaşlı hocanı, ismini, itibarını, kendini kaybetmiş ve mahpus bir hâlde mi bırakacaksın? 'Ee...' dedi, beni dikkatlice süzerek. 'Teslim olacak mısın?'

16 Merlin and Vivien'den alıntı:

"Well, I loved thee first,
That warps the wit." (Ç.N.)

Sonra o yumuşak, alaycı gülüşüyle güldü, sönmekte olan ateşin loşluğuna ağır gelen, aslında yaşlı bir kadına yakışan gülüşü... Bardağını koymak için başımın üzerinden kolçağa uzandı, onu yakalayıp altıma almak için davrandıysam da bir eli göğsümde, bir eliyle kaşımı okşayarak beni geri yatırdı.

Alay edebilir o. An be an çöktükçe, saçlarım ağardıkça neyin peşinde olduğumu sorduğum zamanlar oluyordu ama şimdi biliyorum, şimdi biliyorum, kafamı kaldıracağım ve o, orada, sahilde olacak, perim, kuzeyli kızım, Vivien'im benim.

Çarşamba

Bir selin kopup geldiğini görmüş gece. Ağzımı kapatan dudaklarının, bana nefes verir ya da benden çalarmışçasına ağzımı kapatan kör, ihtiraslı öpüşüne uyandım. Nerede ya da kim olduğumun bilincine varmadan fark ettim onu; artık alışmıştım. Vücuduna, ağzına onun, daralan nefesine...

Sakinleşene kadar sarıldım ona. 'Penceredeydim ben, dalga buraya geliyordu, kocaman dalgalar, an be an yaklaşıyordu eve, içinde de sıçrayan gümüş balıklar vardı hep ve... ve Japon balıkları da yeşile çalan suyun içinde parlak turuncu...' dedi, uyanmış olmanın hissettirdiği esenlik duygusuyla, rüyadan ibaret bir saçmalığı hatırlıyor olmanın verdiği neşeyle güldü sonra, altı üstü bir düştü ibaret olduğunu anlamış birinin rahatlığıyla. 'Deniz gelip her yeri kapladı, balıklar dört bir yanımızda yüzüyordu; her yer kırmızı, altın sarısı, gümüş rengi, pul puldu; suda ateş böceklerinininki gibi ışıklar vardı ve ben kendimi çok... gevşemiş hissediyordum, ama sonra gördüm ki...' -Tam burada durdu, akıntıda tıkanan nefesini aldı ve dudaklarını tekrar benimkilere bastırdı, parmakları göğsümdeki kılları çekiştiriyor, kıvrırıyordu. - 'Sen nefes alamıyordun. Sonra bir de baktım ki ben de nefes alamıyordum... Sen adımı söylüyordun benim, söylemeye çabalıyordun, ve...'

Ve altı üstü bir rüyaydı, dedim. Dinle, dedim, deniz uzakta ve sessiz. Şşş..., dedim, uyanışının hatırasını silecek bir uyku-ya kendini bırakana kadar okşayarak onu.

Ben deliksiz ve rüyasız uyurum; yıllardır süregelen düzgün bir rutinim ve bozulmamış uyku düzenim var. Geç yatmak da güpegündüz şekerleme yapmak da huyum değildir. Artık bekârlığının bir ayrıcalığı olarak kalacak deliksiz uykuların kaybına hayıflanmamalıyım; onun yanında olmaktan, ihtiyacı olursa diye su yüzeyinde, yakınında durmaktan memnunum. En azından... Onunla okyanusa gidebilsem giderdim; en azından o uyandığında tutardım onu. Bütün gece denizi dinledim, şş-şşş-şşş sesini, tesellisini ve sık bir yerinde denizin, onunla bir salda sürüklendiğimiz fikri beni mest etti. Onunkilerin aksine benim rüyalarım en küçük bir iz bile bırakmaz bende; bu sabah gözümü açarken çoktan aklımdan uçup gitmişti, onu arzularken, sıcaklığının, nefes sesinin tadını çıkarırken, elimi atıp çoktan kalkmış olduğunu, yanımdan kimsenin olmadığını fark etmeden önce.

Mutfakta dilimlemek istediği ekmeği ufalayıp durduğunu gördüm onun. Yumurtaları haşladım. Birbirimizden hoşnut, sessizce oturduk sofraya; son soruları bize günlerce musallat olan eski bir bulmacanın çözümüne yardım etti. İçi doldurulmamış karelerin çizgilerinin üzerinden geçti defalarca, bulunamayan her cevap; daha boş, daha bir kasvetle sarmalanıyordu muam-maya. O anda seminer dersimdeyken hatırladım onu, portatif masanın gerisinde sandalyesine bükülmüş, önündeki kâğıda sol eliyle hevesle notlar alıyor; incecik bileği görünüyor açık manşetinden gömleğinin, diğer manşetiyse dirseğinden sark-makta. Bir erkek gömleği... Babasınınmış, öyle dedi sonradan (O bir yerde uzun boylu kalamayan uzun kollu adam ne kadar kıyafeti varsa ardında bırakıp da mı kaçtı?) ama o zaman acaba bir erkeğin yatağında uyanınca üzerine geçirivermiş miydi

diye düşünmeden edememiştim. Hâlimden hoşnut, aldığım sevişme kokusunun beni hazla esnettiği, amfideki sabahları anımsıyorum. Göğsümdeki sıkışmanın bir kalp rahatsızlığının belirtisi olmasını umarak merak ediyordum çünkü olamazdı, hayatın bu aşamasında, iyi kötü bir şöhret getiren kariyerimin zirvesinde, aşk olamazdı. Düşüncesi bile komikti. Sağ eli dağınık saçlarının arasında, başını bir ganimet gibi avuçlamış oturuyordu işte, Herkül ile Medusa misali, şortu ve sandaletleriyle, bilek hizasında çaprazlanmış uzun bacakları, uzun kaval kemiklerini ve ayaklarını ortaya çıkarıyordu sayfaya eğildiğinde (Birbirine neredeyse yapışmış parmakları, çok sonraları keşfedeceğim aralarındaki zarı saklıyordu.). Ve ben, derisinin altındaki eklem çıkıntılarını izleyerek kalbimin yangısını hissediyor, bunun bir kalp sıkışması olmasını umuyordum.

Her şeye, herkese inat evli çiftlere has bu kahvaltı masamızda karşımda oturuyordu işte, bunca ay sonra, aynı şekilde, bükülmüş bileği ve bir kuğunun boynu kadar beyaz, güçlü ve hırçın eliyle kalemi kâğıda saplayarak. 'Çözemedim hâlâ.' dedi. Gazetenin kenarında yuvarlaklar yapıyor, kâğıtta tuhaf girdaplar belirliyordu. Bütün boşluğu, gittikçe koyulaşan bir desene evrilen kıvrımlı dalgalarla doldurdu. Birbiriyle çakışan ancak içine nüfuz etmesi mümkün görünmeyen dalgalar... Eline her zamanki gibi tükenmez kalem boyası bulaşmıştı. 'İşte bıraktım kalemi, tamam.' dedi, eliyle masaya vurarak. 'Buluruz elbet sonunda.' Sonsuza kadar bütün zamanlar onunmuş gibi kaygısızca esnedi ve gerindi. Son sorundaydı aklı ama cevabı ben de bulamamıştım.

Her bir kızarmış ekmek dilimini, askerî bir intizamla batırdığı yumurtasına verdi dikkatini. Yumurtanın akından kalan parçayı da kaşıkladıktan sonra çay kaşığıyla kabuğun dibini delerek sessiz mutfağı çıkırttı sesiyle doldurdu aniden. Uzanıp

benimkini aldı sonra, aynı şeyi yaptı. 'Cadılar içine girip denize açılmasınlar diye.' diyerek açıkladı kırma gerekçesini. Listeye eklenecek bir alışkanlık daha.

'Dün gece çok tuhaf bir rüya gördüm.' dedi sonra. Öyle mi, hayatım, diye sordum.

Birlikteliğimizi gözümün önüne getirdiğimde bu ânı özellikle hissettiğimi fark ediyorum; upuzun, güneşli günün önümüzde olduğu, gamdan kasavetten uzak, sonsuz bir kahvaltı masası, bütün sabah onun rüyalarını dinlemek, 'Sütü uzatır mısın?' demek, 'Bir bardak daha?' diye sormak, 'Altı harfli, bi'sey o, bi'sey o, bi'sey bi'sey...' diye mırıldanmak, bulmacamızı kâh oyun kâh büyük bir çekişmeyle sürdürmek. Ama tabii ki ocakla birlikte yeni dönem başlayınca işe gitmek için erken kalktığım zamanlarda onu yatağında bırakmalıyım; bu gamsız kahvaltılar ancak hafta sonuna tahsis edilmek zorunda kalacak, birkaç yıla kadar (çok da uzak bir zamana değil artık), hafta sonları uzun, güneşli bir emekliliğe erişecek; dünyadan elini eteğini çekmeye, o ve ben.

Ama daha bir ihtisas alanına adını yazdırmadan neden emekliliğin adını niye ağzına alsın ki? Kendi kariyer hedeflerini görmezden mi gelsin? İlerisi için neler düşünüyor? Sadece birkaç gün içinde artık o kadar da ileride olmayacak, sinsice yaklaşmaya devam eden yakın gelecekte... Anladığım kadarıyla bu sorulardan köşe bucak kaçıyoruz, Ne yapacağız? Nasıl yaşayacağız? Evimi kendi evi olarak kabul etmekten, eşikten son kez geçtikten sonra orada yaşamaktan memnun olacak mı? Benim kanepemde, benim sandalyemde, -daha evvel gördüğüm gibi- benim eviyemde bulaşıkları kurularken gözümün önüne getirmeye çalışıyorum onu ama mesele, doğru kelimenin 'bizim' olması ve bunun nasıl düzenleneceği... Çalışma odasında ikinci bir masaya yer var mı? Yoksa yemek

masasını seçip üstünü kâğıtla filan mı kaplayacak? Yoksa bahçeye bakıp fırını kullanmayı mı öğrenecek? Pek olası şeyler değil. Her yeri taş, çakıl, kabuk, kemik ve kıyıda birikmiş ıvrız zıvırla mı dolduracak?

Bir kez sordum ona: On yıl sonra nerede olmak istersin? Bir ay bile olmadı aslında ama o yaz sonu deliliğinin üzerinden bir asır geçmiş gibi geliyor şimdi, cevabının benimle evlenmesini istememi sağladığı an.

Ağustos sonu gibi kapıma gelmişti; kobalt mavisi gökyüzünün altında el yazması bir parlaklık... Çat kapı çıkıp gelmişti. Uzun, biktırıcı sıcak, uyuşuk ve gri bir yaz hüküm sürmekteydi yokluğunda; dönemin, senenin, önümdeki hayatın onsuz olacağı gerçeğiyle -dersler, kitaplar, iş yemekleri, törenler- hepsi anlamını yitirmiş, çaresizce sıradanlaşmıştı. Onsuz ders üstüne dersin düşüncesi...

Akademiye bıraktı diye düşündüm. Ona bir e-posta attım ama üniversite hesabı kapalıydı. Ama sonra birdenbire karşımdaydı işte, kapımda bir mucize, sonsuz mavi gökten düşmüş gibi, gün kadar parlak. 'Geçiyordum da...' dedi. 'Bir uğrayayım dedim. Evi doğru hatırladığıma sevindim. Partiden hani?' Ah, tabii ya, dedim, sanki anlayamamışım gibi, sanki onu en son ne zaman gördüğüm aklımdan çıkıvermiş gibi. Yaz tatili için evlerinize gittiniz sanıyordum ben. Ama sen dönme mi karar verdin? Okumak için mi? 'Henüz karar vermedim. Hâlâ girebiliyorken kütüphaneyi kullanayım dedim.' dedi. İçeri davet ettim onu, neredeyse akli başımdan gitmiş hâlde, bu sıcak ve güneşe yorarak... Koridordaki loşluğa alışmaya çalışan gözlerim, onun bir gölgeye, bir illüzyona, ışığın bir oyununa dönüşmesini bekliyordu. Ama buradaydı işte, cismen de buradaydı. Bütün yaz neredeydin, diye sordum. 'Hiçbir yerde...' dedi. 'Yaz uykusundaydım. Çok çabuk yanarım da ben.'

Hâlâ da bilmiyorum, o zaman nerelere gizlenmişti; tam olarak neresi bu hiçbir yer? Her neyse, çok da önemli değil, durup dururken o salı kapıma gelmişti, bahçede çaylarımızı yudum-larken şiirlerden bahsetmiştik. Cuma günü ise ona kütüphanede rastladım -rastladım derken, onu bulana kadar üç gün boyunca kitapların arasında onu aradım, onu bekledim-, sonra da bir kafeye gittik beraber. Bir dilim havuçlu keki parçalara ayırıp kırıntıları tekrar bir araya getirmesini ve her seferinde bir tutamı ağzına atmasını izledim. Çıkarken benden önde yürüyordu, kapıyı açmak için, neden bilinmez, onun yanından davrandım, birbirimize tam olarak temas etmediyse de sür-tünmeye ramak kalmıştı. Sonra günlerce görmedim onu, ona ulaşmanın hiçbir yolu olmadığını da böylece fark ettim. Kütüphaneden ayağını kesmişti artık ve içim içimi yiyordu ama işte yine kapımdaydı. İçeri buyur ettim. Beyaz şarap içtik bu defasında, galiba o getirmişti ya da benimkilerden açtım; her neyse, altıdan sonraydı ve gölgeler uzarken yumuşak, akışkan akşam, bardaktan geçirilmeliydi. Eski, çiçeksi kokusuyla çimensi bir aroma; 'Ah buram buram, sıcacık güneyle dolu şişe!¹⁷' diye haykırdım son yudumumu içerken. 'İçip içip gönül rahatlığıyla dünyadan geçebildiğim.¹⁸' dedi... ve ilk defa eli dokundu koluma. O gece yatarken soğuk parmaklarının temas ettiği çıplak tenimi sıkı sıkı sarmalamıştım.

Başka bir gün yine kapımdaydı, sonra bir kere daha, ardından bir kere daha, hiç haber vermeden... Kapıda çerçevelenmiş bir sürü görüntüsü var aklımda hep aynı pozla: sıırıslıklam ıslanmış, elinde hediye şarabı, saçlarındaki yapraklar ve makarna sosuyla... Nerelerdeydin? Neler yaptın, diye sordum; 'Orada, burada...' ya da 'Şöyle, böyle...' derdi, olası yeni

17 "O for the beaker full of the warm South!" John Keats'in "Ode to a Nightingale" şiirinden bir satır. (Ç.N.)

18 "That I might drink, and leave the world unseen" John Keats'in aynı şiirinden. (Ç.N.)

soruların önünü tıkayarak. Geçmiş omuzlarından nasıl kolayca silkeleyip atıverdi öyle. Geleceği de... Şimdi ise bıçak sırtı dengede idi, her an altüst olabilirdi.

Gelir de beni evde bulamaz diye dışarı çıkmaya korkar olmuşum. Yan yana geldiğinde basit ama incelikli, iki kişi için pratik akşam yemeklerine dönüşebilecek malzemeleri depolamaya başlamıştım: yemeklik karides, İtalyan usulü bir meze tabağı için işlenmiş et çeşitleri, zeytin, mantar, ançüez, enginar yüreği ve has ekmek ve incir... Bir çarşamba alışveriş poşetiyle geldi. Çok pişmiş, tuzlu, berbat bir makarna yaptı, çatallarımızı artık topak olmuş, yapışkan, lök gibi ağır, çatala direnen yığını evirip çevirip oyalanırken ona yemek yapmayı öğretmemi önerdi; ben, buna hiç gerek olmadığını, yaptığı makarnanın gayet iyi olduğuna dair bir şeyler geveledim, çok tatlı olduğumu söyledi, eğilip yanağımdan öperken eğreti bahçe sandalyesinden düşüyordu neredeyse, bir kahkahayla kendini toparlayıp sandalyesine yerleşti. O serin akşam vakti, bir anlığına yanağımda ruhunun sıcaklığını hissettim, akla yatkın görünmüyorsa da öyle olduğuna eminim. Bir akşam, bolca minnet ve peş peşe lıkır lıkır devrilen kadehlerden sonra kapıda onu uğurlarken o ilk aceleci öpücüğün sahibi ben olmasam da... Yine de o günden sonra selamlaşıp ayrılırken artık birbirimize sarılmayı ve küçük öpücükler alıp vermeyi âdet edindik, gerçek arkadaşlar gibi... Yıllar süren çömezlikten sonra eski bir öğrencinin hocasını öpebileceği gibi... Bir yandan da başkalarıyla hiç böyle görmemiştim onu; bu yüzden kendimi şüpheye düşer, umut eder, her fırsatta bu akla hayale sığmaz ümidi bastırmaya çalışırken buluyordum.

Sokakta yürürken koluma girdiği bir gün, ikinci sınıftayken Jacobean drama hocası Dr. Jones'u gördü; başıyla selam veren adamcağızın gözleri fal taşı gibi açılmışsa da o daha bir sıkı sarıldı koluma. Bir kere de bir molada kütüphanenin önündeki çimenlerde uzanmış, üstümüzdeki kayın ağacının benek

benek kararmış yapraklarının arasından süzülen sersemletici yeşil ışığa izlerken ne üzerine çalıştığını sordum, Browning¹⁹, dedi, sonra bir süre şairin sevdiği temalardan, hayatın fâniliğinden ve yarım kafiyelerden söz ettik, birden mahzunlaştı sonra; ince, yeşil damarlı gözkapaklarını görebilmek için ona döndüm yüzümü, yanağından öpmek isterken mırıldandım: *Gülü koparırım ve dilin anlatamayacağı kadar severim onu.*²⁰ Gözleri hâlâ kapalıydı, sanki uykudaymış gibi içini çekip tebessüm etti. 'Konuşmaya gerek yok ki.' dedi. Bunca zamandır çaktırmadığımı zannediyordum; öylece öpebilirmişim onu, bana bunu söylüyor. Ama öpülmemiş kalmanın anısında o öpücük hâlâ çok tatlı.

Birlikte yemeğe çıktığımız, parmaklarındaki ıstakoz kırıntılarını, sonra da benim parmağımı yaladığı akşam, işte o günün akşamıydı.

Yani en azından ben böyle hatırlıyorum. Bana inanmıyor. Parmağımı yaladın, dedim dün akşam ona. Hatırlıyor musun? Parmağımı dudaklarınla sıyırdın.

'Sen koydun parmağını ağızma benim.' dedi, gücenmiş gibi. 'Ben, alt tarafı altmış yaşındasın, dedim, sen parmağını dudaklarıma bastırıp şşşş yaptın, ben de parmağını yaladım.' Hayır, dedim, hayır, elimi sen tutup kendine çektin. 'Hayır,

19 Robert Browning, İngiliz şair ve oyun yazarı. (Ç.N.)

20 Profesör, Robert Browning'in "Two in the Campagna" adlı şiirindeki bir dizeyi kullanıyor. Şair Neşe Yaşın'ın çevirisiyle şöyledir o dizinin olduğu beşlik:

"Hayır. Yukarının hasretiyle
Dokunurum sana, yakınlaşıp
Geri dururum sonra. Çeneni öperim
Yakalarım ruhunun sıcaklığını- Gülü koparırım
Ve dilin anlatamayacağı kadar severim onu
Böylece geçer güzel dakika

sen bana şşşş yaptın. Masanın üzerinden bana doğru uzandın, şşşş, dedin, parmağına tereyağı bulaşmıştı, ben de yaladım.' Tereyağı mı?.. 'İstakoz yiyorduk ya biz, unuttun mu?..' Biz mi?.. 'İstakozu paylaşmıştık ya. Senin istakoz yiyişini görmek istiyordum, o yüzden paylaşalım dedim. Ortalığı dağıtmadan yiyebilmek için.' Gözlerini yere indirdi. Geceliğinin içinde, yatağın ucunda oturmuş, şeytan tırnağını ısırırken bir süre tek kelime etmedi; sonra: 'Ama yine de dağıtmıştım galiba...' diye itiraf etti dürüstçe. 'Seni içine sürüklediğim şu karmaşaya bak. Döndüğünde işler kötü gider mi senin için? Hakkında gaddarca ve ahlâksızca yorumlar yaparlar mı?' Yaparlar tabii, dedim sesimdeki memnuniyeti belli etmemeye çalışarak. 'Eh, ne yapalım, senin suçun.'

Hayatım gereğinden çok mazbuttu zaten, dedim. Hakkımda ne dedikleri umurumda değil, biliyorsun. O karmaşanın orta yerinde dans ederim ben. Daha ne olsun, dünyanın ücra bir yerindeyim, kütüphane yok, kaynak kitaplar yok, internet yok, tasarılarından, bitimsiz isteklerinden, eli kolu bağlı olmaktan gına gelmiş. İllâ ki suçun sahibi aranacaksa o sensin, diye üsteledim. Sen kendin geldin bana, diye hatırlattım ona. Bana Richard diye seslenen kendindin, evime geldin, bana geldin, parmağımı yaladın. Gözlerini alabildiğine açarak 'Sen parmağını dudaklarıma koyana kadar, ben masumdum. Bana dokunana kadar... Seni tadana kadar...' Şşşş, dedim, ağzını aralayıp başparmağımın üzerine bastırdı dudaklarını.

Ama gerçekten kaçıyor. Elimi nasıl eline aldığını, evirip çevirdiğini unutmam mümkün değil. Nasıl bir anda ofisimde, bahçemde, kapımın önünde bittiğini... Yoksa nasıl böyle cüretkâr olabilirdim ki ben?..

Mühim değil; istakoz yediğimiz akşamdan bir hafta sonrasındı, belki o kadar da geçmemişti, evlilik teklifimi kabul etsin diye denizi vaat ettim ona. Umdüğumuzun çok ötesinde, ışıltılı bir

gün, buram buram taze kokular getiren rüzgârlarıyla bir pastırma yazı... Bir hafta öncesine kadar hissedilmeyen bir serinlik gölgede... Ee, planın ne, diye sordum. Ne yapacaksın bu yıl? On yıl içinde nerede olmayı istiyorsun? Bir ergen gibi kopardığım çimleri göbeğine serpiştirdim. Uzun parmaklarıyla bir papatya tacı yapmıştı. 'Seninle...' dedi. Şakaklarında kızarıklıklar vardı, koyu, parlak karanlığıyla bana bakan gözleri gözlerime odaklandı; 'Okuyarak... Seninle çalışarak... Bilmem, her şey olur ama seninle.' Ah, benim tatlı kızım. Peki, ne yaparız, nereye gideriz, dedim, tutunduğum bu umut kırıntısını yitirmemek için olayı oyuna dönüştürerek. 'Her yer olur. Fark etmez. Denize yakın her yer...' O kadarcık mı, dedim. 'Sadece sen ve deniz...' dedi. Başka, diye sormadım; başka, sonra? Ondan sonra? Ben yetmişime, seksenime merdiven dayayınca? Sormadım, hâlâ da sormuyorum. Onun yerine, o zaman, bir an bile ölçüp biçmeden benimle evlenir misin, diye sordum.

Bir papatyanın sapını ikiye ayırdım yavaş yavaş, sonra iki ucunu bitıştırıp yüzük yaptım ve ona verdim takımı tamamlaması için; çoktan taçla ve çelenkle süslenmişti, bir peri kızı ve onun gürbüz Oberon'u²¹. Yüzük parmağını tutunca diğer parmaklarını aralayıp gülümsedi. Önünde diz çöktüm. 'Gerçekten mi?..' diye sordu. Sen de istiyorsan evet, dedim; aklım başımdan gitti gidecekti. Tabii ki hemen ikna olmadı. 'Hep benimle mi yaşamak istiyorsun?' Evet, dedim, donup kalmıştım. 'Beni seviyor musun?' diye sordu. Ve gerçekten ikna olabilmek için üç kere evet dedirtti bana. Evet, dedim, tabii ki seviyorum. Öptüm onu, o da beni öptü. Batmaya yüz tutan güneş, altın-sı parıltılar, gümüş saçı onun, gözleri; baş döndürücü, gerçek dışı.

Eski zaman âşıkları gibi nehrin kenarına uzanmıştık. 'Yavukluyuz biz şimdi.' dedi, 'Benim memleketimde hâlâ yavuklu

21 Orta Çağ ve Rönesans edebiyatında perilerin kralı. (Ç.N.)

olmak diyorlar buna. Annem mesela, o sözü kullanırdı.' Annesine bizden bahsettiğinde ne dediğini hiç bilmiyorum, söylediye tabii, bir kere konuşmuşluğum yoktur o kadınla. Onu gidip annesinden isteyeyim ama kabul etmedi. Buna karar verecek olanın kendisi olduğunu söyledi. Bir daha da lâfı edilmedi bunun.

Ve o son cumanın sabahıydı, bir kez daha kapımdaydı, nikâh kıyafetini törene kadar göremeyeyim diye kat kat sarınmıştı; uğursuzluk getirir, dedi, benim öylece onu görmem. Kendisiyle birlikte nesi var nesi yoksa getirmiş, öyle dedi, oturma odasının ortasına bir bir döküp saçarken. Dünyada nesi varsa; üç eski püskü çanta ve bir koli kitap. Çantalardan ikisinde de tika basa kitap vardı. Küçük münzevim benim. Ne bir biblo ne bir fotoğraf ne de bir yadigâr... Boynunu çevreleyen gümüş zincir, taktığı yüzük ve şimdi bir tavşanın çene kemiği dışında... Süsten püsten hiç hazzetmez.

Beni kendi evimden kapı dışarı ettiği gibi nikâh memurluğunda da yirmi dakika bekletti, her geçen dakikada kandırıldığımı düşünüyordum. Ta ki asla gelmeyeceğine, zaten gelmeye hiç niyeti olmadığına kendimi ikna edene kadar; kendimi reddedilmiş, derbeder bir hâlde eve dönerken hayal ediyordum. Anahtarı kapıda çevirip görecektim ki!.. Ne?.. Koza gibi içi boşaltılmış bir ceket; kayda değer ne varsa alınmış, kitaplıklar bomboş. Umurumda bile olmazdı.

Ve saat, kalan son dakikayı haber verirken ve bir yerlerde bir çan çalmakta, bense utancımı ve kederimi bastırabileceğim bir bara gitmeye hazırlanırken birden beliriverdi; ipekler içinde, titrek, saçları dümdüz taralı, uzun, çıplak ayaklarının üstüne kırmızı ayak tırnakları (Yalın ayak mıydı? Yok canım!) İkimiz de mutluluktan sarhoş, eve döndüğümüzde o öğlen sonrası, kanepede bir yığın elbisesini, lavaboda makyajdan geri kalan dağınıklığı fark ettim; kendi kitaplarını, benim

kitaplarımın yanına, raflara dizmiş, sığmayanları üst üste koymuş ve bazılarını da şöminenin üstündeki rafa sıralamış.

Ve şimdi de sahilde beni bekliyor. Gözleri denizde ama yolunu gözlediği kişi benim. Çalışıyor olmam gerekir ama çok güzel ya da adadaki yerli halkın tabiriyle, âlâ bir gün yine, soğuk ve tertemiz havada su pırıl pırıl, parlak gün ışığı, deniz sisini saçlarında parlatıyor, yarım saat evvel burada yerimi alırken oturma odasının açık kapısını tıklattı çekingen ve mahcup, bugün yürüyüşe çıkalım ya da piknik yapalım, dedi. Coşkuyla kabul ettim davetini. Yepyeni bir durum bu, masamı terk edip programımı aksatmak mazur görülebilir bir kabahat. Hesap verecek kimsem, ayak uyduracak biri olmadığından alışkanlıklarına nasıl da sıkı sıkıya bağlandığımı fark ediyorum şimdi ve zaten yaşlılar sıkı sıkıya bağlıdır alışkanlıklarına. O yüzden, şurayı bitirip geleceğim, dedim ama onu izliyorum sadece, geçmişini hatırlıyor, onu bekletiyorum.

Çok basit, yaşlanmayı reddedeceğim. Bu kadın yüreğimi çaldıysa, beni korumak için de bir büyüsü olmalı. Nimue'm benim. En azından o yaşlanmayacak. Ya da en azından ben onun yaşlandığını hiç görmeyeceğim ki bu da aynı kapıya çıkar, kırış kırış olmuş, elden ayaktan düşmüş, ağarmış saçlarını, feri kaçmış gözlerini görmeyeceğim. Yok, olsa olsa göz kenarlarında yıllar boyunca atılan kahkahaların bıraktığı kaz ayağı izleri görürüm. Ya da bulmaca filan çözerken biraz dikkat kesildiğinde kaşlarının arasında oluşan çizgiyi, güzelliğinin sönüşünü, artık rengi arpa kabuğuna çalan saçlarının eski havasında olmadığını görürüm en fazla. Evet, olsa olsa yaklaşan hazan mevsimini görürüm onun, o kadar. Ama boynundan memesine, parmağından bileğine, göğüs kafesinden köprücük kemiğine ve sırtına kadar takip ettiğim, derisinin hemen altında görünen açık yeşil damarları ne patlayıp yol yol olacak ne de şişip moraracak.

Sayırsız kollarıyla yer altı nehirleri gibi parmaklarım, salınışlarını takip edecek onların; buluşmalarını, birbirlerine eklemlemelerini, çoğalmalarını... Parmağımın ya da dilimin ucuyla takip ediyorum o uzunca akıntıyı, diz kapağının arkasından bacağının içine, oradan boşluğuna iniyor, onun tuzlu kanının en sıcak aktığı yere. Nabzının atışına ve kımıltısız duruşuna dikkat kesiliyorum, bir girdap oluşuyor ve ürperten uçarılıklarının dışına atılıyorum. Neden sonra yeniden o kuytuluklara, güçlü ve sırlı akıntılarının içine çekiliyorum.

*

Öğleden sonrayı, bir tepeliğe serdiğimiz ekose örtünün üzerinde tembellik yaparak geçirdim; yanı başımda karım, piknik sepetimiz ve termosumuzla. Benim çocuk olduğum, onunsa doğumundan ya da doğumunun planlanmasından seneler önceki bir zamandan kalma iki tatilci... Ne kadar yaş almışım, gençliğimin zorlu öğle sonlarından zaman nasıl da akıp gitmiş. Pek şen şakrak bir aile değildik biz. Eprimiş plaj havlularının üstüne gönülsüzce ilişir, kum tanelerinin sesini bile bastıramayan bir sessizliğimizi sürdürürdük, kendi seçtiğimiz kitap ve kağıtların arkasında; rüzgârın savurduğu bir kâğıt, kütüphaneden alınmış ciltli bir tarih kitabı, Penguin'in turuncu kapaklı serisi... Şimdi kuzeyde bir adada, İngiltere'nin güney sahilindeki çizgileri lekeli plaj şemsiyesinden çok uzaklardayım, mayolarımızla güneşlenmiyor olsak da kat kat giyinmişiz. Bizi sıcacık tutan yünlülerimiz, sert ayazın pembeleştirdiği burunlarımıza rağmen nasıl uçsuz bucaksız, nasıl şıkır şıkır ve mümkün görünüyor hayat.. Geniş kanatlı gri-beyaz kuşlar tepemizde süzülen, bir yükselip bir alçalarak dönenip duran, çığlık çığlığa, bir gümüş ışıltı için başlarını daldıran... Parlak, taze gün ışığı, dalgaların sesi ve aramızdaki battaniye ve çimen.

Yol, kulübeden yukarı doğru çıkıp ardından aşağılara doğru gözden kayboluyor; fundaların arasından, hayvanların yuva aşmak için delik deşik ettiği, tavşan ve kuzuların pislediği çimenlikten ve kurumuş deniz bitkilerinin aşağıdaki -çok çok aşağıda- süngerli mercanları andıran henüz patlamamış tomurcuklarının arasından tırmandık. O, önde yolu arşınlayıp, sarp kıyılarda hoplayıp zıplarken ben, peşi sıra sızlanmadan ve gözlerim rüzgârdan sulanır hâlde epey yürüdük. Nihayet gücüm tükenmeye yüz tutmuşken uçurumun kenarında kare şeklinde harika bir seyir terasına rastladık. Arık dedi, k'ye bas-tırarak. Sanki çoktan unutulmuş dilden aldığı ödünç bir kelimemişçesine.

Onu yüreklendirmek için önce ben gittim ama ölümcül düşüşe ramak kala, sert rüzgârın ve baş dönmesinin etkisiyle sendeleyip önce dizlerimin, sonra da ellerimin üzerine çöktüm. Ta ki tir tir titreyen bir el ve sonra ötekisiyle o keskin uca kadar; başım, kollarımın arasından sarkmış vaziyette o gayya kuyusuna bakıyordum; toprakta derin bir çatlak oluşmuş, arasından görünmez sellerle çağlayarak tuzlu denize dökülen yüzlerce metre tatlı su. Ona bakmak için arkama döndüm, yanıma gelebilmek için korkuyla emekledi; cesaretimin kırıntılarını toplayıp sıkı sıkı tutunduğum taşı bırakıp elinin üstüne koydum elimi. Siyahtan gri ve beyaza, çizgi çizgi dipsiz yollar, çok eski çağlarda beri aşınmış durmuş kemer altlarından sokulup siyah kayalara bembeyaz çarpıp duran altımızdaki deniz; her bir taşın üzerine tünemiş bir kuş ve biz en yukarıda sıkı sıkı tutunmuş, birbirimize ve aşağıya bakabilmek için cesaret topluyoruz. Deniz gümbürdüyor, dalgalar devasa püskürtülerle kayalara çarpmak için gizlice birikip yüzeyinin altındaki o saklı yankı mağarasına doluyor. Yanağımda bir damlacık hissettim. O beni, ben onu izliyordum, yüzündeki değişimi gördüm, aniden bir şey olmuş da korkusuna teslim

olmuş gibiydi, onu tanımakta zorlanıyordum, altımızdaki derinlikler gibi çılgına dönmüştü dipsiz gözleri, sanki dudakları arzuyla aralanmıştı.

Bana döndü, nefes nefese. 'Bak!' dedi, 'Orada, ortada kendi hâlinde duran, turkuaz, zümrüt; dalgaların yükseldiği yerde, içinde dalgaların, koyu, nerdeyse kapkara ama...' Obsidyen, dedim. Perdahlanmış taş gibi parlak. 'Evet!' dedi. 'Eski bir bıçak gibi.' Sonra, dalgalar zirveye ulaştığında safır, 'Göğün maviliğiyle denizin yeşiline karışıyor...' Ve hepsi köpük köpük çözülüp aşağıdaki oyukları aşındırıyor ya da kemerin dar boğazından hızla akıyor ya da tekrar tekrar, şu an kaskatı dursa da zamanla pes edecek, aynı deniz tarafından başka uzak kıyılara kum diye sürüklenecek kayalara vuruyor.

Aşağı yuvarlanmamız bir baş dönmesine bakar diye düşünerek küçük adımlarla gerisin geri dönüp yavaşça doğrulduk. 'Bacaklarım titriyor.' dedi, kolumu omzuna atıp kendime çektim onu, yün şapkalı başından öptüm, benim de az buçuk dehşeti yaşayıp korktuğumu, onun güçlü çehresine yaslanabilmenin, tekrar boylu boyunca yanımda onu hissedebilmenin hoşnutluğunu hissettiğimi, ezilip büzüldüğümünden ve tutulmuş omurlarımı hâli yoluna sokmaya çalıştığımından elbette söz etmedim. Patika, aşağılara doğru kıvrılarak iniyordu, uçuruma kıyasla daha alçak ve rahat görünen sarp bir kayalığın iki metre kadar berisinde, kolayca örtümüzü serebileceğimiz yeşilliği olan çıkıntıya ulaşana kadar yürüdük.

Konukseverlikten nasibini almamış bu mevsimde, buralara kadar tatile gelen tek sivri akıllının kendimiz olduğunu sanıyordum ama hayır. Altımızdaki zemini çakıllı kayalık, bir aileyi bağrına basmış durumda: iki şamatacı ergen oğlan, feleğin çemberinden geçmiş, yürüyüş bastonlarıyla ana baba, bütün olan bitene katlanmak durumundaki anne. Karşı kayalıklara kuş gözlemine çıkmışlar; tehlikeli bir patikadan inerlerken

izledim onları, ilk gençliğin katıksız gamsızlığıyla, yoldaki aşınmış oynak taşların üzerinden keçi gibi seken, kayan, hoplayıp zıplayan oğlanlar, şimdiden gerilerde kalmış, onlara yetişmek için çırpınan babalarıyla düşmesin diye sımsıkı göbeğine bastırdığı dürbünü... En arkada kararsız, titrek adımlarıyla bir eliyle taşlara tutunan, diğeriyle şapkası, şalı ve kol çantasını zapt etmeye çalışarak sıkıntılı bir dans icra eden anne... Kıyıya ulaştılar sonunda. Hep yaptıkları gibi, oğlanlar dalgasız suyun üzerinde taş kaydırıyor. Gerçekten enfes bir gün: deniz koyu mavi ve derinlerde hiç şüphesiz buz gibi, ufukta bulutsuz, Grönland'a kadar hatta dünyanın sonuna kadar ıssız; gümüşünün ve mavinin dışında renk yok dünyada, denizin derinliği ve parlak saçları onun. Yüzüstü uzanıyorum, başımı kollarıma dayayıp belimdeki ağrıya aldırmadan onu izliyorum. Kaya-lığın ucunda şimdi, elini kısık gözlerine siper yapmış, kuşlar tepesinde dönüp çığlıklar atadursun, o göge dikmiş gözlerini. Meğer martılar, ölmüş gemicilerin ruhlarıymış. Çığlıkları, dehşetengiz denizleri hatırlatırmış: 'Sakin bakmayın, bakmayın sakın!' diye haykırırlarmış ama o kulak asmıyor.

Ona neler dediklerini belki bana da söyler günün birinde.

Sığ koyda, yavaşça batan bir taş sektiriyor babaları; oğlanlar sallamıyormuş gibi yapıp hoyratça taş atmaya devam ediyorlar ama beş dakika sonra babalarının arkası dönükken aynı oyunda kendilerini denemeye başlıyorlar. Ta ki büyük olan, zarif kıvrımıyla suda kayan füzesini beş, altı, yedi, sekiz defa sektirip zafer çığılığı atana dek... Babaları onlara dönünce yine o bezgin hâllerine bürünüyorlar, biri ötekini isteksizce itiyor omzundan. Anneleri düz bir kayada oturmakta, dizlerinde açık, okumadığı bir kitap. Başını kaldırmış, arsızca onları gözetlemekte olan bize bakıyor. Bizim ne kadarımızı görüyor acaba? Kalkıp karıma katılsam kesinlikle çok güzel bir çift gibi

görünürüz oradan. Uzun. İnce. Gümüş ve bakır. Denizden gelen kıpır kıpır bir esinti var, galiba deniz kabarak sokuluyor. Kadının ayak bileklerine erişecek yakında. Saat neredeyse üç... Sanırım şarap açacağım. İki bardağa koyup kayalığın ucuna gidip genç ve güzel karımla kadeh kaldıracığım, onu boynundaki şalı tutup kendime sımsıkı çekip dudaklarındaki tuza asılıp kalacağım.

Keşke onun bu hâlini muhafaza edebilsem, aynen bu hâliyle ama fotoğrafını çekmeye çalıştığımda egzotik bir dansçı edasıyla şalıyla yüzünü örtüyor; çıplaklığının üstüne kat kat giydiği kazak, yelek, uzun çorap ve kot pantolonuyla bir Salome.²² Deklanşöre her bastığımda ya başka tarafa bakıyor ya da başını sallıyordu hatta bazen kadrajdan çıkmak için elinden geleni ardına koymuyordu. Böylece hayaletlerden, anlık gümüşü parıltılardan, belli belirsiz çehrelerin lekelerinden ve aslında çok güzel bir taş duvara karşı kaybolan beyaz flaşlı, ayak bilekli tuhaf arka planlardan oluşan bir fotoğraf serim oldu. İlk seferinde, bir akşam vaktiydi, nehir kenarında bir barda zaman öldürüyorduk. Yaz sonunun ağır akan akşamında, huzurlu, hoş kokulu, baygın bir akşam, uzun pozlama isteyen, derinden gelen altın rengi ışığın solgunluğu... Ama tam çekecekti ki ardındaki parıldayan suya bakmak için başını çevirdi, böylece tüm çekebildiğim şey, dönüşünün bulanıklığı ve arkasında tam odaklanmamış bir kuğudan ibaret oldu. Kame-rayı çıkardığımda ne itiraz ediyor ne de sinirleniyor aslında. Bazen uslu uslu durup poz veriyor numarası yapıyor ama sonra son anda eğiliyor, saklanıyor. Neredeyse inada bindi artık. Portresini yapabilmek için neler vermem, her detayı yakalamış bir çalışma, bütün hâllerini, tüm saflığını; türlü hâllerinin

22 İncil'de geçen bir karakter. Kendisine Kral Hirodes'in önünde dans ederse isteğinin yerine getirileceği vaat edilir. Salome de Vaftizci Yahya'nın (İsa'yı vaftiz eden aziz) başının ona bir kâsede sunulmasını ister. (Ç.N.)

bitmeyecek koleksiyonunu bir mecazla son bir nokta koymaya cüret edebilmek için. Bu ânı, bir yadigâra dönüştürmek için. Ki unutmayayım, bundan yirmi yıl sonra bir çarşamba günü, bu, öğle güneşine çoktan veda etmiş vakitte tam olarak nasıl göründüğünü: kollarını sıvamış, parmaklarında mürekkep lekesi, ufku tararken bir elini gözlerine siper etmiş. Bu mümkün değil. Sanki ben ondan sonra ölecekmişim gibi, sanki bir gün onun mutlak yokluğunun acı ve boşluk duygusu içinde böyle küçük avuntulara ihtiyaç duyacakmışım gibi.

Ama bir an hareketsiz durmaya razı gelse bile, gün inerken ışık da durmuyor durduğu yerde, gök, su buharından kaçan yeni bulutlarla yarışarak dans etmekte, tam şu an soluk gri, tam şu an alev alev, tam şu an güneşe bulanmış bir mavilikte eriyor, gözleri gibi ve solup giden portre bu akşam üzerinin hatırasını hiç andırmayacak olsa da...

Perşembe

'Haydi biraz o efsanelerinden anlat.' dedi gece şöminenin önünde uzanıp şaraplarımızı içerken. 'Her daim ilgi odağı olan şu sihirli deniz kadınlarını çok merak ediyorum.' Ah, bilse keşke tam tersi olduğunu; aklımın onlardan çok karaya, ona doğru sürüklendiğini... Ona bir şeyler anlatabilmek için şöyle eski defterleri bir karıştırdım. Deniz yılanlarının mitleri... Sadece aşkıyla baş başa kalmak isterken Apollonios'un acımasız nazarına maruz kalmış ve görenlerin aklını başından alan solgun güzelliğiyle, uysal Lamia dilberi; lütfuyla gururlanan, yokluğuyla helâk olup giden esrik Lycius'u²³ onun. Kocasının bir su canavarı olmakla suçladığı, çaresizlikten kendini eski bedenine hapseden, terk edilmiş, tekrar insan bedenine dönemeyince kocasının kalesinin surlarından kendini okyanusa bırakan yılanı Melusine.²⁴ İkisi de tek bir sözcükle canavara

23 John Keats'in Lamia adlı manzum eserinde, Apollonius, Lamia'nın büyüyle kendini güzel bir kadına dönüştürdüğünü bilir. Buna rağmen Lycius'un ısrarı üzerine Lamia'nın düğününe gelir. Düğünün sonunda Apollonius onun bir yılan olduğunu ifşa eder. Sırrı ortaya çıkan Lamia kayıplara karışırken kocası Lycius da orada can verir. (Ç.N.)

24 Avrupa efsanelerinin popüler figürlerinden Melusine, Fransız Jean d'Arras'ın 1478'de yazdığı hikâyeye esin kaynağı olur. Bu hikâyede, Poitou'lu Raymond'un, Melusine'i görünce beğenip evlenme teklifi yaptığını okuruz. Melusine, cumartesi günleri odasına girmemesi şartıyla Raymond'un teklifini kabul eder. Annesinin lanetine uğrayan Melusine, cumartesi öğleden sonraları yarı yılanı dönüşmektedir çünkü. Yine de bir gün Raymond, odaya girer ve karısının o hâlini görür. Melusine yasağın

dönüşmüşler. Şaşkın Fransız Raymond, akılsız Lycius! Ne diye o tatlı yalanın sürmesine etmesine izin vermediniz?..

Gecenin bir yerinde çarpıntıyla ve kan ter içinde uyanıp rüyasında uzun kuyruğuyla yüzdüğünü söylediğine göre bir başkalaşımı tetikledim sanırım; sel, onu önüne sürükleyip götürmeden bir uçuruma atlamış ya da düşmüş. Havadayken kol ve bacakları olmaksızın bir halata dolanık hâlde şimşek hızıyla dalmış denize. Yosunların, mercanların arasından, ta ki karanlıkta parlayan tek şey kendisi kalana kadar... 'Gümüş rengiydim, parlıyordum, pul puldum.' dedi. 'Sonra karanlıkta yüzmeye devam ettim, yosunlar tenimi okşuyordu. Sonra bir şey yakaladı beni, kurtulmaya çalıştım ama kuyruğumu kaybetmiştim. Ne yüzebiliyor ne de nefes alabiliyordum. Sonra da uyandım.' Hâlâ nefes nefeseydi, kalbi küt küt atıyordu. Hem korku içindeydi hem de büyük bir heyecan yaşıyordu. Sesinde bir telaş vardı, elleri ve asla karşı koyamayacağım dudaklarıyla sımsıkı sarıldı bana... Olanca gücüyle, uzun bacakları ve kollarıyla sararak... Bana öyle sarılmıştı ki benim de vücudum türlü şekillere girmiş sımsıkı tutunuyordum ona.

Sakinleştiğinden iyice emin olana dek uzandım yanına, mutlu mesut öylece uzandım, hararetimizin dinişini an be an hissederek. Sanırım sonrasında balık gördüm rüyamda.

Sivri ve ısrarcı ayak başparmağının kaburgama yaptığı baskıyla geç de olsa uyandım. Yüzükoyun öylece ölü gibi kalmışım, korkarım uyurken çenem çarpılmış; yanağımı koyduğum yastık ıslaktı. Tek gözümü açınca tepemde dikildiğini gördüm, elindeki tepsisiyle sırtıma bastırıldığı bacağını uzatmış, tuhaf

delinmesinin üzerinde pek durmaz. Ancak bir gün bir tartışma yaşanır, Raymond, herkesin önünde Melusine'e yılan diye bağırınca Melusine dönmek üzere onu terk eder. (Ç.N.)

bir bale hareketini sergiler gibiydi. 'Kahve yaptım!' dedi. 'Ekmek de kızarttım!' Yatakta ilk kahvaltımız... 'Ekmek birazcık yandı.' dedi. 'Ama güzelce kazıdım.' Havadaki o koku, kekremesi ama her nasılsa eve dair bir şey... Yanıma yerleşti ve hâlimizden hoşnut, tam bir sessizlik içinde kıtır kıtır kemirdik ekmeklerimizi. İki lokmada bir esniyordum. 'Uykunu alamadın mı?' diye sordu ağzı dolu. Yani, dedim. Sen? 'Bilmem, yine garip rüyalar görüyordum...' Evet, dedim. Farkındaydım. 'Ay! Seni rahatsız ettim mi?' dedi. 'Özür dilerim.' Önemli değil, dedim ama bir daha deliksiz bir gece uykusu yatağıma uğramı bilemiyorum. Hep böyle kâbus mu görürdün sen uykunda, diye sordum. Anlaşılmaz bir ses çıkardı, aramızdaki tabağı tek hamlede yere koyup üzerime tırmandı. Ağzı, yanık ekmek kırıntısı ve tereyağı tadındaydı.

Deniz kıpır kıpır ve pek davetkâr bu sabah, kıyıya çarpıp geri çekildikçe ıslıl ıslıl bir şeyler fısıldıyor. Daha şimdiden attı kendini dışarıya. Kumsalda derme çatma bir kale yapıyor galiba, bu adacıkların her köşesinde demir çağından kalma, çift duvarlı silindirik İskoç kalelerine benziyor yaptığı. Ne alet edevatı var ne de bir yardım edeni... Kumları toparlıyor ve yığın yükseldikçe yığına iki eliyle biçim verip pürüzsüzleştiriyor. Kaleden çok bir tarete²⁵ benziyor, Lancelot'unun yolunu gözlerken kendi hücrelerini ören Elaine.²⁶ Bütün dünya kefenine bürünmüşken kendi aynasına hapsolmuş gölgelerin yorgunu... Alçak kış güneşinin sahile uzunca yaydığı gölgelerden... Evet, işte orada, kalenin burçlarını bile oturtmuş; uzun, tek bir pencere çizmiş surlarına. Şimdi de deniz kabuklarıyla süslüyor,

25 Taret: Gemi, tank ya da kalelerde, içindeki insanlarla silahları koruyacak biçimde yapılmış zırhlı kule.

26 Kral Arthur efsanelerinden birine göre, Astolatlı Elaine, tüm gün kulesinden Camelotlu Lancelot'u izler. Bir gün Lancelot'un aşkına karşılık vermeyeceğini öğrenince yemekten içmekten kesilir can verir. (Ç.N.)

mor cam parçaları, parlak taşlar ve denizin iyice kayganlaştırdığı cam parçalarıyla tahkim ediyor onu. İşinde oldukça azimli; kesin ve dikkatli, bir çocuk gibi...

Denize yakın bir yerde büyüdüm ben. Bundan hiç bahsettim mi ona? Yürünecek kadar yakın değil ama arabamız vardı, babam götürürdü bizi, üçümüzü, yaz boyunca her hafta sonu. Ta ki her yaz ağustos sonuna kadar, silindir şeklinde, yarısı yenmiş şekerlemelerden bir ayakkabı kutusunu doldurana kadar... Her birinde adım yazılıydı: 'RICHARD', pembe tabanın üstündeki mavi çizgi boyunca kendini gösterirdi benim emdiğim yer ve bu yapışkan şeker yığını, her hafta daha bir yapış yapış olur, bütün canlıların uzak durması gereken ürkünç, tüy tüy, fosfor yeşili bir küfle kaplanırdı. Asitli tadı hâlâ damağımda.

Eciş bücüş kaleler yapardım kumdan, ender bulunan, uzun sülünez ve midye kabuklarıyla tahkim ederdim duvarlarını; onunkiyile kıyaslanırsa gösterişli ve sağlamdı benim kalem. İnşa edeceğim surları, öncelikle en ince ayrıntısına kadar gözümün önüne getirirdim. Sonunda bir hendekle kanal da ilave ederdim ki sular gelip içini doldursun, ben de surlarımın güvenli avlusun oturup dalgaları seyre dalayım. Kalenin ve denizin yalnız kralı...

Sonunda balık ve patates cipsine gelirdi sıra. Bir yandan yapış yapış şekerimi emer bir yandan da arabadan bakarken kumsaldaki kalemi bulmaya çalışırdım; muhteşem bir kaleydi, bu yüzden yoldan bile hatta uzaydan bile görülebiliyor olmalıydı... Ama kalemin yerinde yeller eserdi, bir iki kırıntı, kuma yapışıp kalmış bir flama. Tüm o ihtişam gelgitte çoktan yıkılıp gitmiş olurdu.

İşte ayakta dikiliyor şimdi. Ve aniden, neşeyle topluyor eteğini. Uzun çizmeli bacağına gerip, amacı güldürmek olmasa da yine de güldürmeyi başaran bir dansçı edasıyla basıyor kuleye

tekmeyi. Elleri belinde, eserinin enkazının başında dikilmekte artık. Çenesinin kıvrımında zafer işareti var, çok geçmeden bu enkaz da sulara karışacak.

Öğlen yanına gittiğimde onu kumda sırtüstü yatar buldum, uyuyordu sanki, açık avuçları, sanki daha yeni kapanmış gibi titrek gözkapaklarıyla bir dinginlik abidesi... Tık bile çıkarmadığımdan eminim ama yine de gözlerini kırptırıp 'Merhaba, Richard!' dedi. Gölgem üzerine düşene kadar yaklaştım. Ne yapıyorsun, dedim. 'Dalgaların sesini dinleyip güneşin tadını çıkarıyorum sadece.' dedi. 'Kumda oynamayı çok severim.' Kaleni sevmiştim. 'Gelgit gelip almadan ben yıktım onu.' Evet, gördüm, dedim.

Oturdu, okyanusun kırağısını döktüğü saçlarını karıştırdı, tenini rüzgâr ısırmış, saçı kumdan ıslanmıştı. Kıvrır kıvrır yosunlar yapışmıştı kıyafetlerine. Enkazın mucize eseri tek sağ kalanı... Ona da söyledim bunu. 'Ah, cesur yeni dünya, orada da öyle canlılar var ki!' dedi. Ama sen daha fazlasısın, belki de bir ruh, dedim coşkuyla; benim nüktedan, havai Ariel'im²⁷; 'Ve sen şimdi bana özgürlüğümü bahşeden büyücü müsün?' Evet, daha da iyisi. Ama... 'Gönüllü esaret karşılığında...' diye tasdikledi. 'O konuda rahat ol. İliklerime kadar seninim ben.' dedi, küçük bir reverans ve tuzlu bir öpücükten önce uzattığı elini tutup bağrıma bastırmama izin vererek. 'Senin gönüllü kölen.' Ve güldü.

27 William Shakespeare'ın *The Tempest* (Fırtına) oyunundan bir karakter. Ariel, büyücü Prospero'nun hüküm sürdüğü adada yaşar. Adanın diğer sakini olan ve özellikle Prospero'ya karşı her zaman olumsuz tavırlarıyla bilinen Caliban'ın aksine Ariel, özgürlüğünü bahşetmesi koşuluyla Prospero'nun her dediğini yerine getirir. (Ç.N.)

Peki o zaman yaşlı büyücü rolü bana kalsın. Kendi fırtınamızı koparalım senle ben; yalnız sen ve ben, kendi adamızda. Ama hayır. Allah'ın unuttuğu bu çorak belde bile تنها değil. Maalesef öğleden sonrası sosyal geçti.

Bir şeyler almaya çıkıyordum. 'Ben de geleceğim.' dedi, koluma girip yola koyularak. 'Bir şeyler' almak istiyordu. Ne gibi şeyler, diye sordum. Ben alırım sana. 'Bilmem ki.' dedi. 'Ne var ne yok bir bakarım diye düşündüm.'

O arka odada acayip tavırlarıyla gökkuşağını çözen Orkneyli Apollonios²⁸ Bay Begg'in karımı esir almasını istemiyordum ama hayır da diyemezdin. Kapıyı üstüne kilitleyecek ya da bir kayaya zincirleyecek hâlîm yoktu ya onu. Avare avare kasabaya giden yola koyulduk. Sanki daha bir gönülsüz ve dalgındı yürürken.

Endişeyle dükkânın kapısının önünde dikilirken zil, kovuştundan çıkardı adamı. 'Bakalım neler varmış!' diye yığınlara göz gezdiren karım, o sert gözlerin üzerine mihlandığından bîhaberdi; kalın yün beresinin içinde, ıslıl ıslıl gülüşüyle, taze-cik, ayrıksı kadın... Karım bir şeyler arnadursun adam gözleriyle hep takipteydi. Meyveleri eşeliyor, bir elma alıyordu; boyaların kapaklarını açıyor, nihayet yumuşak uçlu bir eskiz kalemiyle resim defterinde karar kılıyordu; küçük kozmetik standında gördüğü rujları elinin tersinde deniyordu. Derken bir otel barında, onu müspet anlamda hafifmeşrep ve vampir gibi gösterecek, bu yüzden de bana tehlikeli gelen kırmızıyı seçiyordu. Al dudaklı bâkire Lamia'm benim.

Ganimetleriyle yanaştı, hepsini tezgâha bıraktı, yamuk dişile alt dudağını ısırırken tezgâhın arka kısmındaki şekerle-

28 Keats, Lamia'sında ifşaatını yaptıktan sonra Lamia'nın ortadan kaybolmasına ve kocası Lycius'un ölümüne sebep olan Apollonios için "Evvelce duran gökkuşağını çözecek / Müşfik Lamia bir gölgeye eriyecek." dizele-rini yazar. (Ç.N.)

melere göz attı, hiç acelesi yoktu, Bay Begg göz hapsini bir an bile bırakmamıştı. Ancak karım farkına varmadan etkileyici İskoç aksanıyla bir paket 'ekşi erik şekerlemesi' isteyince adam takipten vazgeçti; paketi hep yaptığı gibi iki kenarından büküp karıminkilerden sonra benim aldığım çekilmiş kahve ve şarap şişelerine şöyle bir göz gezdirdi. Gizli bir ittifakın tarafıymış gibi bana döndü: 'Otuz dokuz sterlin otuz peni...' Cüzdanımı çıkarıp iki banknot uzattım adama. 'Bende otuz peni var!' diye cıvıladı karım ve kat kat giysilerinin altında bir yerlerdeki cebinden çıkardığı iki gümüş bozukluğu adamın avucuna bıraktı. Adam da parmağının sert ucuyla karımın avucuna dokunabilmek için, bence gösterişten ibaret ihtiyatla karımın avucuna bir sterlin bıraktı. 'İyi günler!' dedi karım çıkarken. 'He!' diye başını salladı adam.

Dışarıda, küçük poşetinden bir şeker uzattı bana. 'Seni yetmiş peniden kurtardım, en azından bu kadarını yapmış olayım.' dedi. 'Bana bir şeyler almak zorunda değilsin. Yine de teşekkür ederim.' Üzerine daha ne kadar gümüş bozukluk var acaba? Cüzdan taşıdığını hiç görmedim. Rica ederim, dedim ya da tam diyecektim ki hokka gibi asitli tükürüğüm gırtlığıma çöreklenince kelimeler bir öksürük gibi çıktı ağzımdan. İğrenç bir şey bu, dedim. 'Biliyorum!' dedi neşeyle. 'Küçükken babam alırdı hep. Küçük bir kızanken kendisi de yermiş, öyle derdi.' Ve sonraki nesiller için de aynı işkenceyi mi uygun görmüş, diye sordum. 'Galiba.' dedi. Omuzlarını silkti, poşeti katlayıp seke seke gitti. Arada bir lütfedip aynı hızla geri çektiği küçük kırıntıları hayatının. Hızlanıp yetiştim ona; bulut öbeklerinin ötesinde, güneş yayık tereyağı renginde batıyordu; eve doğru yola düştük. Yediğimiz şekerlemenin verdiği keyifle kıkırdayarak birbirimize yaslanmıştık. Yol çatına geldiğimizde otele giden yola sapıp orada bir şeyler içmeyi önerdim. Kaygıyla baktı bana, gecenin ayazı iniyordu üzerimize. Ama onu

koluma takıp insan içine çıkmaya, hiç değilse bu tenhada mesela, boy göstermeye kararlıydım, o da razı geldi.

Sarmaş dolaş, iki yarışmacının birer ayağı birbirine bağlanmış hâlde yarıştıkları üçayak koşusundaki gibi yürüyorduk, birbirimize sokuldukça yavaşlıyorduk. On beş dakika mesafedeki otele vardığımızda karanlık çöktü çökecekti. Lobiye dalarken peşi sıra soğuğu da içeri dolduran şen şakrak bir çift... Alelade bir salonun sizi içine alıvermesi, halıları, perdeleri, gelirken dışarıdan yürürken gördüğümüz, karanlık çöktükçe daha bir ışıltılı gözüken lambalarıyla... Buralarda hiç sokak ışığı olmadığından, gecenin içinden gelince gözlerini bu yeni, fütüristik dünyaya alıştırmaya çalışan yabancı bir orta çağ insanı, bir seyyah gibi hissettim kendimi. Ânı ya da bizim şimdimizi yaşamıyor olsa da... Burada yıllardır en küçük bir şeyin değiştiğini sanmıyorum: duvar kâğıdı, tüplü televizyon, şömine rafında tozlu yapma çiçekler, içkiler -elbette şekerlenip yapış yapış olmuş-, çok uzun zamandır el sürülmemiş tozlu, egzotik şişeler... Dışarının ısırın soğuğuyla cebelleştikten sonra içerisi oldukça sıcaktı, yüzü kıpkırmızı, gözleri parlak, ne ara sürdüğünü bilemediğim kırmızı rujlu dudakları titreyerek şapkasını çıkardı.

Beş masanın en genişinde kayalıklardaki aile oturuyordu; tekrar kendi hâllerine dönmeden önce, bize dönüp başlarını, selamlaşma anlamına gelecek şekilde kaldırıp indirmeleriyle bölündü konuşmaları. Belki de biz gelmeden önce sus pustular. Köşedeki kapalı televizyona boş gözlerle bakan anne, hâki yeşili cepli yeleğiyle henüz gelmemiş dönemin ileri teknoloji ürünüymüş gibi ortama aykırı duran afili dijital makinesindeki fotoğraflara göz atan baba... Fotoğrafları görsünler diye monitörü onlara tutan babalarına arada bir homurdanarak cevap veren, her zamanki ruh hâllerini koruyan suratsız oğlanlar... Barda kimseler yok gibiydi ama az sonra, üzerinde

'Resepsiyon' yazan kapıda bir kadın belirdi ve barın gerisinde yerini alırken bizi başıyla selamladı. Beyaz bluzu, siyah eteği, bileklerini örten kalın topukluları ve ekşi erik suratıyla pek bir mazbuttu. Aile babası içkisini yenilemek üzere kalktı, belki de bardağı çoktandır boştu. 'İyi akşamlar!' dedi. 'Dışarısı çok soğuk, değil mi? Ne içersiniz? Ben ısmarlayabilir miyim, size ve ...' Ancak tam o an alıcı gözüyle bakabildi karıma, o bildik riyakarca şaşkınlığı, arsızca değilse de tekrar tekrar ona kayan bakışları, gözlerine, tenine ve gümüş saçlarına, kırmızı dudaklarına... 'Sizin...ne içersiniz?' Kendimi ve karımı tanıttım. Adının Jim olduğunu söyledi ya da ona benzer bir şey... Onu duymuyordum bile. Suskunluğuna gömülmüş karımın yüzündeki o boş bakışları için sessizce özürlerimi iletmeye çalışıyordum. Tabii ki ikramı geri çeviremedik. Lâkin daracık salonda onlardan uzak durmak kabalık olurdu. Dikildiği yerde, sanki bir ömür süren beş uzun saniye sessizlikten sonra gülümseyerek cin tonik istemeyi başardı karım. Ben de Highland Park alırım dedim, adam da aynısından isteyince otelci başını sallayarak onayladı. Adam buz da isteyince kaşları çatıldı haklı olarak. İçkileri masaya götürürken adama yardım ettim ve masaya dahil olmak için eski püskü iki sandalye çektik. Karımınki daha bir kırık dökük bir şeydi. Sanki gemideymiş gibi gıcırıyor, sol ön ayakla sağ arka arasında sallanıp duruyordu. Selamlaşma, tokalaşma faslı bittikten sonra yarım dakika kadar bir suskunluk yaşandı.

'Havalar da ne acayip, di mi?' diyerek haykırdı Bill. Yoksa Jim miydi? 'Yılın her mevsiminde geldim buraya. Havası hep aynı, bir dakikacık gün ışığı sonra gök boşalmış gibi yağmur ve fırtına... Şu siskayı tutayım da uçup gitmesin Richard!' Büyük oğlanın yüzü kızarmış, karısı da utancını saklamaya çalışıyordu. Siska karımın dudaklarında hiç rastlamadığım ve beni fazlasıyla memnun eden bir tebessüm peyda oldu. Bana bahsettiği tebessümü ona ikram etmesini kaldıramazdım.

'Ekim ayında ne işiniz var burada?' diye sordu sonra. Balayı için geldik, dedim. 'Seni ballı şey!' dedi karıma imalı imalı. Onun gibiler, balayına çıkan çiftlerin neyin peşinde olduklarını düşünüyorsa artık. Sanki eşimi düzgün bir tatile götürmeyip sapkınlıklarımı tatmin etmek için buralara sürüklediğimi söylemeye çalışıyordu. 'Aslında benim yüzümden...' dedi karım. 'Buraya gelmeyi ben istedim.' Ne halt etmeye, diye sormadılar. Peki siz, diye sordum. 'Kuşlar için...' dedi adam, göz kırparken pek ciddiye. Büyük oğlanın 'Tanrım...' diye mırıldandığını işittim sanki. 'Kuş gözlemcisiyim ben. Bunun için biçilmiş kafftan burası. Kayalar çulluklarla doluydu bugün. Geçen gün de Grönland kazları gördük, değil mi?..' dedi, aile efradına öylesine hitap ederek. Bu monoloğun daha ne kadar sürebileceğini anlamaya çabalıyordum, hangi aşamada bir slayt gösterisine dönüşeceğini; tam bunu yapacak tip vardı herifte, fotoğraf makinesiyle oynuyordu, oğlunun kameraya kötü kötü baktığını gördüm. 'Bütün sürü birlikteydi ve çığlık çığlığa idi...'

'Ee, peki nasıl tanıştınız?' diye araya girdi Linda, ancak uzun yıllar evli kalınca sergilenebileceği belli belirsiz bir hor görüyle. Müzmin bir bekâr olarak sayısız kez maruz kaldığım, bıyık altından gülüp geçtiğim bir şeydi gerçi. Ama hayır, biz asla saygımızı yitirecek ya da saldırganca davranacak kadar dejenere olmayız. Hem ayrıca vaktimiz de yok buna, yıllar bizim için gerçek bir hazine.

Yokluğunda bu düşünceler hep uğrar bana. Pijamalarımın sandalyemde öyle mahzun otururken... Beni kovduğu mutfakta bir şeylerle uğraşır tıkr tıkr; havada tuzlu, iştah açıcı bir koku var ve dudaklarımda tuz, onun tuzu... Kendi kendine mırıldanışını dinliyorum ve sakinleşmeye çalışan kalbimin atışı -daha şimdi kalktı kucağımdan- denizin derin girdaplarında kırılıyor. Nefes alıyorum, veriyorum, dışarıda, karanlıkta dalgaların sesini işitiyorum. Kalp atışını bastıran... Daha ne kadar devam edebilir? Bir kalp atışını bile ondan uzakta

yaşamak delilik, geriye kalan pek azken, evliliğin bir anını bile boşa harcamak...

Bu kadarı yeter.

'Sanırım dün sizi gördük biz, kayalıklarda...' dedi Linda; bu yersiz sözü, bizim bir çift olduğumuzu zaten biliyor olduğunu göstermek için sarf ettiği aşikârdı. Görmenizi ben istedim. İzlediğinizi gördüm. Ve belki de şimdi düşünüyorsunuzdur: yaşlıca bir adam...böyle bir adam, geniş omuzları, büyük elleri ve azıcık tecrübesiyle benimle neler yapmazdı ki?..

Yine konudan uzaklaşıyorum. Ve ellerimin, akşam için üzerine şu korkunç pembeleri çekmiş, çarpık, şom ağızlı, tıknaz ve bodur Linda'nın üzerinde gezindiğini düşünmekten menederim kendimi.

Bizim yollarımız kesişti, dedim, -ne diye rol yapmayayım ki- pedagoji tanrıları tarafından bahşedilen en neşeli ses tonunu kullanarak. Sırıtkan küçük oğlan, abisinin uyarı dirseğini yiyince neşesi içine kaçtı. 'Nasıl...?' dedi Linda. 'Üniversitede...' diye atıldı karım. 'Orada tanıştık. Derslerini alıyordum. Daha yeni mezun oldum. Evleneli de birkaç gün oldu.' Mezuniyetinden sonra yani dedim sakince. Ben bu dönem akademik izindeyim. 'Ah, akademik izin! Evet, anlıyorum!' dedi Linda, anladığından asla emin değilken. Şimdi büyük oğlanın ilgisini çekmiş olacak, yarım bardak birasını yudumlayıp faun²⁹ kırıpkırlarının ardından karımı izliyormuş gibi hayal ettim onu. İleride silik, sıradan biri olacak güzel çocuk... Onun hiç tipi değil, bu yüzden içimde yükselen homurtuya güçlkle engel oldum.

Babasının ise ağzından sular akıyor, çaktırmadan göz ziyafetini sürdürüyordu; kuşkusuz özenmişti bana, öte yandan

29 Faun: Antik Roma'da keçi ayaklı, insan vücutlu varlıklar. Faun'un Yunan mitolojisindeki karşılığı Satir'dir. (Ç.N.)

alfa erkeği da olarak kendi kalesini korumaya kararlıydı, yani bir aile reisi olarak Linda'nın o bluzu hiç giymemiş olmasını diliyordu ya da başka biri olmasını... Karım, sıcak ve havasız odada mantosunu çıkarıp benden el koyduğu bol süveteri omuzlarına aldı. Böylece, çakı yakalı yeşil giysisinden köprücük kemiklerini, yukarı doğru gerginleşen kuğu boynunu, çenesinin bir kedininki gibi keskin V hattını gözler önüne serdi. Odanın dört bir yanını resim pervazı gibi çevreleyen kitaplıklara göz gezdirdi. Kayda değer bir şeye rastlayamamıştı belli ki ancak dalıp gitmişken bir anda takılarını çekiştirip bırakınca boynundan sarkan zincirin sesi yankılandı odada.

Ansızın 'Hangi üniversite?' diye sordu büyük oğlan, mahcup bir şekilde, 'Ben de bu sene başlayacağım.' O an kafama dank etti, bu yeni yetme oğlan neredeyse karımla akrandı. Aralarında yalnızca birkaç yaş var, ikisi aynı kuşaktan... Yani on yedi yaş da insana ne hoş tazelik hissi veriyordur, karıma elbette, benim içinse bir kavram yalnızca, vaktiyle benim de başımdan gelip geçmiş bir dönem... Oğlanı gözlerken viskimi yudumladım. Yaşlı ve kel Bob'un olası bir gençlik ittifakı kurma çabasına inat, saçlarımı şöyle bir geçiriverdim parmaklarımın arasından. Beni bu ittifaka kabul eder miydi acaba diye düşünürken kitaplara dalıp gitmiş karım cevapladı onu.

'Öyle mi?..' dedi. 'Ben de oraya gitmeyi düşünüyordum. Ama orası biraz, ee, yani biraz fazla havalı, değil mi?' diye sordu, kendinden pek bir hoşnuttu. 'Eh işte...' dedi karım. 'Ben ders kalitesi için orayı seçtim. Şöhreti de iyiydi.' Bir es... Sessizlik daha da uzadı. Kamışla karıştırılan buz küpleri... Sonra sıkıntıdan ya da kibarlığından sordu karım: 'Hangi bölümü düşünüyorsun?' 'Şey, biyoloji...' dedi oğlan, mahcupiyeti al al yayılıyordu yüzüne. 'Anladım.' dedi. 'Bitkileri seviyorsun. Ya da hayvanları... Yaşamı seviyorsun ya da yaşamı incelemeyi... Lamlar, lameller, hücreler, mikroskoplar...

Yoksa daha fazlası da var mı?' Öyle bir tebessüm oturtmuştu ki yüzüne, yüreklendirici olduğu kadar gaddarcaydı da. Kendisine içtenlikli bir soru sorulup sorulmadığından emin olamayan oğlana bir an için üzüldüm. 'Kuşlara ilgi göster-sin diye uğraşıyorum, değil mi Mart?' dedi baba yüksek sesle. 'Ama gözü hep göllerin içindekilerde...' 'Ah!' dedi karım. 'Kampusta kıyamet gibi var onlardan.' Sonra tekrar kitap sırtlarına döndü. İyi olmuştu oğlan için, belki benim için de. İlgisiz ve solgun...

Kütüphanenin yüksek sütunlu girişini nasıl da arşınılıyordu geniş adımlarıyla; o mermer holde nasıl da ışık saçıyordu. Onu kalabalıkların arasında görmezdim pek; sınıf arkadaşlarıyken bile, sohbet ediyorken bile o kimsenin koluna girmez, kimseye dokunmaz, kimseye sarılmazdı, hep mesafeliydi. Etrafında fır dönerler, gizli gizli izlerlerdi onu, o ise uzak, ilgisiz, uzun, yabancı kalırdı, nasıl da ışıldardı.

'Ee! Peki, siz?' dedi oğlan, elinde bardağıyla. 'Siz nelerle meşgulsünüz?'

'Evet, ne dersi veriyorsunuz?' dedi Bob bana, oğlunu teyit ederek. Karım bana döndü, kaşlarını gecikmeyle de olsa beni uyarırcasına kaldırdı. Yüce gönüllü bir duraklamanın hakkını vererek ağırbaşlı bir edayla, edebiyat, dedim. On dokuzuncu yüzyıl... Romantik çağdan Viktoryen Dönemi. Sanırım karım için dersi cazip kılan Tennyson idi. 'Tennyson, öyle mi? Senin aklını alan onun şiirleri miydi?' dedi kasten bir şeyleri ima eder gibi, sanki yetişme çağındaki bir genç kızla konuşur gibi. Sanırım yine göz kırptı. Acaba adama şöyle bir tane geçirsem karımın hoşuna gider miydi? Ama aptallığın âlemi yok.

"Xanadu'da Kubilay Han, bir keyif ve âlem kulesi yapılınsın diye buyurdu..."³⁰ diye başladı adam. Sonra gururla arkasına yaslandı. Takdir beklermiş gibi ailesinden yana şöyle bir dönse de bakışları yine karımda toplandı. 'Gayet iyi!' dedi karım sakince, bana yönelttiği tebessümüyle. Bozguna uğramış bir ifadeyle karıma bakmaya devam ediyordu. Linda'nın zihninin tozlu sınıflarından, loş teneffüslerinden birinde bir ışık yandı. 'Coleridge değil mi bu?' "Kutsal nehir Alp'in olduğu yere..."³¹ (Kesinlikle Alp dedi. Nehir için komik bir isim kullandığını fark ettim. Biraz eski moda... Fred gibi...) Yani, evet, dedim. Onu da anlatıyorum, dedim, yaşlı Barry'sinin çok da haksız olmadığına emin olsun diye. İnanılmaz ama gerçekten de inandı ve buzlu içkisinden keyifle bir yudum aldı. Şimdi daha samimi bir sessizlik vardı. "Dipsiz mağaralardan, güneşsiz denizlere aktığı yere doğru..."³² dedi büyük oğlan, boş bakan güzel gözlerinde özel bir anlam varmış gibi, bir felâketin habercisi gibi... Tanrım! Şimdi ailecek kıvranıyorlardı, meseleyi kavrayamamış olmaktan.

'Elma şarabı nasıl oğlum?' diye sordu babası. 'İyi.' dedi Mart, ekşi yüz ifadesiyle, bana evlâdım deme diyordu sanki. Bütün bu muhabbet sırasında elindeki kumandalı oyuncakla oyalanan küçük oğlan, anlayamadığı konuşmalardan, farkında olmadığı rekabet ortamından sıkılmış, masanın altındaki tah-ta çubuğu tekmeliyordu; bir canavar yaklaşıyormuş hissi versin diye tekmeleriyle titretiyordu üzerinde içkilerimiz bulunan masayı. 'Kes şunu Will!' diye tısladı annesi.

30 İngiliz Şair Samuel Taylor Coleridge'in Kubla Khan isimli şiirinin ilk dizesidir. "In Xanadu did Kubla Khan / A stately pleasure-dome decree." (Ç.N.)

31 Aynı şiirin üçüncü satırı. "Where Alph, the sacred river, ran" (Alph'i "Alp" olarak yanlış telaffuz ediyor) (Ç.N.)

32 Aynı şiirin dördüncü ve beşinci satırı. "Through caverns measureless to man / Down to a sunless sea." (Ç.N.)

Elimi karımın dizine koyup hafifçe sıktım. Not al, genç Martin not al, Bob, ya da Jim ya da Barry yahut cidden Alp ya da Fred her neyse, o benimle. Beni seçti.

Bir karış suratıyla masaya vurmaktan vazgeçen Will, isyan edercesine dikmişti gözlerini bize. 'Kaç yaşındasın sen?' diye sordu. 'Will.' dedi Linda. 'Bir hanımefendiye sorulacak soru değil bu.' Ah siz onun kusuruna bakmayın der gibi bir sırıtışla. 'Saçın niye beyaz?' diye üsteledi, inadına yaptığı aşikârdı. Karım masanın üzerinden ona doğru eğildi ve büyük sırrını ifşa eder gibi: 'Yüz yirmi bir yaşındayım!' dedi ve gülümseyerek yerine oturdu. 'Buranın havasından...' diye ekledi neşeyle. 'Ten renginde harikalar yaratıyor. Beni bir hafta önce görmeliydiniz. Richard mesela, altı yüzünü çoktan geçmiştir.' Tam olarak kiminle dalga geçildiğini anlayamamış olmanın verdiği tuhaf duyguyla gülüştük; küçük Will kızarmış ve kafası karışmıştı, masayı tekmelemeye devam etti ve Linda bu kez müdahale etmedi.

Kahkahalar dindi. Viskimden son yudumu aldım. Hmm, artık gitmemiz gerek, dedim. 'Tanrım, evet!' dedi karım, böyle bir şey dediğini ilk kez duydum; kendi küçük pantomiminde sanki saat varmış gibi bileğine bakarak, sanki acilen halletmemiz gereken bir şey varmış gibi. Bir denizaltı buluşmasıdır belki. 'Ah, gerçekten mi? Ne üzücü!' dedi Linda, hiç de üzülmemişti. Karıma mantosunu giymesinde, şalını boynuna dolamasına yardım ettim, oradan kurtuluyor olmanın ferahlığıyla öptü beni, kırmızı dudakları, öpücüğünde acı cin ile şekerlemelerin keskin, tatlı mayhoşluğunun karışımı vardı.

'Eh, o zaman belki yine görürüz sizi.' dedi Bob. Önce ben sizi görmezsem, demedim. Teleskop mu alsam? Bay Begg'de kesin vardır bir tane. Karıma kapıyı tutarken büyük oğlanın yine mahcup bir şekilde, perçeminin ucuna yapıştırılmış belli belirsiz bir el salladığını gördüm; babası, işitemediğim bir şey

söyledi, hepsi güldü ve Linda 'Bill!' diye atıldı mazur gören bir jestle ve her nasılsa tekrar fotoğraf makinesinin başına toplandılar.

'İyi insanlara benziyorlardı bence. İyi bir aile.' dedi karım eve vardığımızda. Yol boyunca aklında o oğlanlar mı vardı şimdi yani? Öyle mi, dedim ilgisizce. 'Ne bileyim, kendi hâlinde bir aile işte. Benimkinden daha iyi en azından.' Bu daha da ilginçti. Bir şekilde konuşmasına dâhil olmak için, benimkinden de sanırım, dedim. Tedbiri elden bırakmamıştım; bu itirafçı ruh hâlini devam ettirmek istemiyordum. Elimde bir şişeyle şömineye kadar izledim onu. Annemle babamı düşündüm, sahte mermer şöminenin iki yanında, sonuna kadar açık gaz, aynı havayı tekrar tekrar içine çeken bizler... Çocukluğumun büyük kısmı kapalı mekânlarda geçti benim, boğucu; dışarı çıktığımızda bile hâlâ içeride gibiydik.

Seni yaramaz bir çocuk olarak hayal edebiliyorum, dedim, yalın ayak, parmak aralarında kumlar, saçlarında yapraklarla kir pas içinde oraya buraya koştururken... 'Ama ben gayet temiz ve tertipliydim ki!' diye itiraz etti, uzattığım bardağı alıp yerine koyarken. 'Annem her şeyi ütülerdi. Kıyafetlerim iki kere kolalanırdı. Okul kravatımı ütülerdi. Külotlarımı ütülerdi. Onları tekrar kirletince suçlu hissederdim. Eve kirli ve perişan geldiğimde çok kızardı bana.' Zavallı kızcağız; teni, saçı, sesi, her bir şeyi, düzeltilip durmuş. Bugünlerde ise darmadağın. 'Onun hatası değildi aslında.' dedi. 'O yaşta anne olmayı düşünmemişti hiç. Doğumumun ağırlığını asla atamadı üzerinden. İçindeki süt ekşiyordu.' Tıpkı aşk gibi süt de bir kere kesilince eskisi gibi rahat akmaz. Ne kadar sıktırırsan sıktır. Gencecik teni, biraz erken darbelere maruz kalmış. Bir tanem benim... Devam et, dedim öylesine açılıveren sırların büyüsnü bozarak, daha önce hiç bu kadar ileriye gitmemişti.

'Bazen...' dedi, 'Odasına kapanır, adımını atmazdı dışarıya, o zamanlar gider, bahçedeki göletin kenarında oynardım, elimde kovam, kurbağalarla ve balıklarla. Üzerimde pantolonla yeleşim, göletten doldurduğum suya yaprak ve tükürük ekleyerek iksirler yapardım.' Seni küçük cadı! Hep öyle yalnız mıydın, diye sordum. Öyle, bir başına kurbağalarla mıydın? 'Galiba. Başka türlüünü bilmiyordum. Ama bir erkek kardeşim olsun isterdim. Ya da kız... Ya sen?' diye sordu. 'Arkadaş yerine kitaplarım vardı benim.' Benim de öyle dedim, birinden uzak durmak istediğimde kitaplarla ne kadar güçlü bir bariyer kurulabildiğini keşfettim ve daha da çok sevdim onları. Ya da bir tanıdık artık canını sıkmaya başladığında asıl. Bu taktikle kaç kadın canından bezdirilmişti? Elbette bunu söylemedim ona.

'Seçme hakkım olsaydı eğer, bir kız kardeş uğruna tek kelime okumamış olmayı göze alırdım. Bir kız kardeşim olsun diye okuma yazma bilmesem bile olurdu.' dedi içinde kalmış özlemine iyice açık ederek. Kitaplar olmasaydı, biz hiç sevgili olamazdık, demedim. Üstelik sen benim kitap dostu, çalışkan ve zeki karımsın; okumasaydın bunların hiçbirisi olmazdın. Hiç tanışmamış olurduk. Kitaplar olmasaydı beni nasıl bulurdun ki? Şiir olmasa, öyküler olmasa beni sever miydin ki? Karım olmayı bu kadar mı hafife alıyorsun? Hiçbirini söylemedim bunların. Yalnız şunu söyledim: Gerçekten mi? Okuyamamak mı, dedim şaşkınlığımı gizlemeye çalışarak. Güldü. 'Şey, belki de tam değil. Eğer kitaplardan konuşamayacaksam bir kız kardeşle ne yapılır, onu bilmiyorum da.' Oh, nasıl da rahatladım şimdi.

Kendime çektim onu; sıcak, rahat, yüreklendirici bir kucaklama... Daha ötesini anlat, dedim. Hakkında her şeyi bilmek istiyorum, evini anlat, diye üsteledim, nereden geldiğini anlat. Her zamanki gibi geçiştirdi beni: 'Ah, bir yerlerden.

Hiçbir yerden.' Ama anlat bana, dedim, elimle omuz silkişini savuşturmaya çalışarak. Soğuk kuzeyde büyüyen parlak saçlı o kızı anlat. 'Morpeth'te...' dedi. 'Ben daha bebekken Morpeth'e taşınmışız.' Evet, dedim. Bir yer için ne isim ama... 'Bir cinayet güzergâhı.' dedi. 'Orada yaşıyordum. Bir zamanlar bir adam öldürülmüş ve yerini bellemek için oraya bir kasaba kurmuşlar.'

Varlık nedeni eski bir suç olan o kasabayı anlat bana, diye üsteledim. Derince bir iç geçirdi. 'Bir yer sadece.' dedi. 'Sıradan bir yer... Taştan... Her yere uzak. Bir bakıma da yeterince uzak değil...' Sert ve uzlaşmaz annesinin de bulunduğu, o soğuk ve derinlerdeki anılarını didiklememe hevesli değil. Derinlerdeki karanlığının bir başka tezahürü... Neyden yeterince uzak, diye sordum. Sustu.

O vakit nereden, diye sordum. Nereden yeterince uzak? Buralardan mı? Buraları mı özlüyor muydun? Eve, babanın adasına mı gelmek istiyordun? Omuz silktili. Ona kavuşmayı artık umursamıyor mu yoksa aksine takıntı mı yapmış, bilmiyorum. Sustu ve bardağının camından ateşe bakmaya başladı, dizlerini sıkı sıkı sarmalamıştı; gördüğümü sandığımı, gözlerinin derinindeki o hüznü yakalayamadım. Sınıfta her zaman parlak, billursu ve gamsız biriydi; o hâlini mi özledim yoksa buraya gelmek mi onun içinde bir şeyleri yerinden mi oynattı? Ya da belki de kendisinin de dediği gibi daha yeni yeni tanıma-ya başlıyorumdur onu; yalnız şu an, burada, duru gün ışığının altında ve yumuşak loşluklarda taşa basılan renklerini, boyutlarını görüyordumdur onun.

Yatağımızda şimdi; omurgası, ayın solgun ışığının düşürdüğü uzun bir gölge gibi, dudakları hafif aralık... Arası perdeli parmaklarını, elinin içini öpüyorum. Uykusunda dönüp bırakıyor nefesini, güçlkle bırakılan o ağır, ani gece nefesi... Örtü

kaymış omuzlarından. Tenine yansıyan ışığı öpüyorum, örtüyü üzerine çekiyor. Şimdi vücudundan görebildim kulağının yarım ay şeklindeki süt beyaz kısmı.

Dönüyor, inliyor, nefesini bırakıyor. Kozasına çekilirmiş gibi örtüsüne sarınıyor. Kefen niyetine yelken kumaşına sarılmış bir vücut...

Bir şeyler sayıklıyor. Kelimeleri çıkaramıyorum.

Böyle bir uçarılığı var onun her zaman; erişebileceğimin ötesinde, anlamın öte yakasında geziniyor. Tenindeki ayın ışığını takip ediyorum. Onu avucumda bir kâğıt ağırlığı gibi çeviriyorum: Neden geldik buraya? Burası mı yeterince uzak?

Cuma

Bugün o kadar ipe sapa gelmez şeyler giymiş ki: kalın çoraplarının ve botlarının içine sokuşturduğu ketenden bol kesim bir pantolon, üzerine benden yürüttüğü kablolardan birini bağladığı burgu örgülü bir kazak, boynunda tortop olmuş ipek eşarp ve hepsini örten yeşil manto. Sahiden de seçimleri hep yeşil ve gri. Doğru. Yine de o mor giysi hiç gitmiyor gözlerimin önünden. Seminer dersime fundalıkların arasından sırlıklam çıkıp gelişini... Buraya geleli bir hafta oldu ve şimdiden her şey bir bir siliniyor. Benim dört yanı karayla çevrili küçük, koyu kahverengi odam çok farklı. Kendince küçük bir evren sanki ve denizin yokluğunun ağır sessizliğini, sıcaklığı ve kalın toz tabakasını tahayyül edemiyorum. Burada her şey havada yeniden şekilleniyor. O yüzden şu an onu, geçen hafta güneş ışığında ipeklerin içindeki hâliyle hatırlıyorum ve adanın sisi bu görüntüyü bulanıklaştırıyor. Düğün gecemizde ipekten sıyrılılığını hatırlıyorum ve bu sabah aynada nasıl göründüğünü düşünüyorum geceliğini çıkarırken. Gözlerim kan çanağı gibi; yorgunum ama bu o kadar da nahoş bir şey değil.

Bütün gece döndü durdu yatakta, kulaçlar attı çarşafların arasında uykusundan uyanmadan; gece saatlerce onu bunu çekiştirdi durdu ve ben sayıklamalarını ve iniltilerini dinledim sabaha kadar. Eğer ona uyku denilebilirse, beni de uyandırarak erkenden kalktı; o an hissettim ve gerisin geri yatsın istedim

ama ellerimden kurtulup gerinmek için ayağa fırlamıştı bile. Denizin çağrısını hissetmiş rüyasında: 'Bir sürü solgun kol bana uzanıyordu,' dedi, 'Aşağı çektiler beni, aşağı, aşağı; zifiri karanlığa...' Aynadaki görüntüsünde dönüşümün emarelerini arıyordu; arkasını döndüğünde hafif yumuk gözlerimle izliyordum onu, geceliğini kaldırdı, bir an tereddüt etti sonra sıyrıp çıkardı, omuzlarını büzüp kaygıyla baktı kendine, sanki giysilerini bulana kadar kendini kendisinden saklıyordu. Uzun, solgun kollarıyla vücudunu sarmalamış. Kimden saklanıyorsun, dedim. Bir bak kendine. 'Sen bak!' dedi. Aynadaki yansımasını terk etti ve bana dönüp omuzlarını dikleştirdi. Utangaç olduğu kadar da cesur. Gel buraya, gel ama şöyle dur da bakayım sana. Bir haftadır evliyiz, dedim ona. Yeni sömestr, bu pazartesi bizsiz başlayacak. Tanışalı bir yıl olmuş, inanabiliyor musun? Geçtiğimiz sonbaharı hatırlıyor musun? Rüzgâr estirerek sınıfa girişini, yağmurun... 'Saçımda yapraklarla...' diye ekledi gülümseyerek. Nereden çıktın geldin sen öyle, dedim. Cevap vermedi ama güldü, yatağa geri tırmanıp öylece uzandı yanıma. 'Nice haftalara, Profesör!' diye fısıldadı yanımda gerinirken, beni ona, kendi rüyasına çekerken.

Birkaç saat sonra uyandığımda gidişine dair tek bir şey hatırlıyordum; yalnızca bana uzanan sanki kanı çekilmiş kollarının kaygan bir anısı; sulu bir şey, parlak bir şey onun uykusundan benimkine yüzdü. Bu sabah dışarıya, ona bakarken aklım zincirlerinden boşanıyor, o kolların tekrar uzandıklarını hissediyorum.

Yüzü, denizde sızı bırakan bir iz, güneşe dönük. Işığın yıka-masına bırakmış kendini. Mis gibi hava ve o içinde ışıldamakta. Evde, ait olduğu yerde gibi görünüyor. 'Kuzeye gidelim.' dedi. Böylece görülüyor ki balayımı, ortasında bir kadının dikildiği deniz manzaraları serisi istila edecek; bazen sadece bir kız, bazen de yaklaşan yağmura karşı titreyen parıltıdan

fazlası değil. Ateşten parlak hâlesi ve tutuşmuş saçlarıyla fâni bir kuzey güneşi; geriye doğru uçuşan saçlarıyla öylece dikiyor, rüzgârın taşıdığı denizin buğusunu damarlarına kadar hissetmek için iki yanında, açık avuçları denize doğru... Derken parmaklarını birbirine kenetlemiş, dinlensin diye ellerinin üzerine bıraktığı çenesi...

Dudağından koparıp rüzgârın insafına bıraktığı her bir deri parçasını toplayıp saklamak istiyorum. Yine de o yanımda değilken, onu yokluğunda düşünürken küçük kırıntıları yakalayabiliyorum. Sanki dirseklerine bir fotoğrafıyla bir çerçeve asılmış gibi, sivri kemiğinin üstündeki bir çille sol dirseğini ya da ayak bileğindeki yara izi ve uzun taraklı ayağı yahut bazen bir an için denizden yansıyan ışığı yakalayan gri-yeşili göz bebeğinin ya da belindeki ikiz gamzeler veya tebessümüne o şahaneliği veren yamuk köpek dişi. Ama bütün bunlar kaybolmalarından hemen önce yalnız bir an için görünüyor. Onu bu herkesin gördüğü şekliyle yeniden inşa etmeye kalktığımda; dişi yamuk, çili sadece orasında, gözleri bazen yeşil bazen gri bazen de kümelenmiş bulutların tarifsiz rengi, ya da... Aslında olacak iş değil bu. Onu, o manzaranın çerçevesi içinde tutmaya çalışabilirim. Bunu başarabilirsem varlığından da emin olabilirim hiç değilse.

İşte orada dikilmekte, ışıklar içinde, gururlu, biraz ya da neredeyse görünür hâlde, denizle göğün arasında... O zaman bu hâliyle zihnime kazınacak benim; onu tam o çerçeveye sabitlemek için gözlerimi kapatıyorum.

Açtığımda çoktan gezintisine başlamış kumsalda...

O oğlanlar babalarıyla tepelerdeler, bizim tepelerimizde, körfezimize bakıyorlar bizim. Bob'un mavi anorağını, oğullarının

sağa sola koşuşturmalarını, küçük oğlanın başındaki şapşal beyzbol şapkasıyla Martin'in paspal parkasını buradan seçebiliyorum. Dürbünü birbirlerine vermelerini, martıların dalar-ken tek bir yere üşüşmesini izlediklerini görebiliyorum. Mutfak penceresinden dışarı bakarken bu akşamın balık yahnisi için karides beyinlerini vura vura çıkarıyorum, tuzdan solmuş saç, kuru bukleler hâlinde şapkasından dökülen karımın kalyalıklara ve yosunlara doğru ilerlediğini görüyorum.

Gelgit çizgisinden ufku tarıyor, denizi ve karayı gözleyen eksantrik korsan; onların kendisini gördüğünü fark edince teatral bir edayla şapkasını çıkarıp sallıyor, ki olur ya onu başka biri sanırlar (sanki bu mümkünmüş gibi). Büyük oğlan şöyle bir karşılık veriyor selâma, dürbün karıma âşına, türlerin bu en enderine.

O korkunç saniye boyunca yanına inceklerini ya da karımın onların yanına çıkacağını sandım ama geriye, eve bakıyor ve el sallıyor, penceredeki bendenize... Yanına gitmemi istiyor ama başımla olmaz işareti yapıyorum. Karides kırıntıları- nın yapıştığı merdaneyi sallıyorum, o da yanına gitmeyişime yüzünü asarak cevap veriyor, şapkasını taktıktan sonra tepe-ye doğru son bir kez el sallayıp sahile doğru yürüyor. Oğlan hâlâ izliyor onu. Karım burnunun dibinde gibi sanki, dürbün camındaki yansısını gözümün önüne getiriyorum, sıcacık ve ivedi nefesleri oğlanın boynunda; şapkasındaki lifler, ipeğe do- lanmış saçları, yıpranmış dikişler, sıcak ense... O hormonal zelzele... Ah, onu iyi hatırlarım, Mart.

Tavayı paralıyorum.

Kafamı kaldırdığımda, karım pencerenin kadrajından çok- tan çıkmış ama oğlan hâlâ izliyor; hâlâ görüş açısında olmalı onun, hâlâ...

Onun için mevcut, benim için değil.

Kırıyor, parçalıyorum

*

Sonunda babası dirseğiyle dürtüp uyardı da biraz duraklayıp isteksizce babasının ardından yürüdü gitti. Ben de tava-
ma döndüm yeniden. Az sonra karımın geldiğini duydum ve
sanki karidesleri bir saniye bile bırakamazmışım gibi inatla
cevapsız bıraktım seslenişini. Çantasını kapının yanına bırakı-
şını, bildik tıkırtılarını işittim, bir gayda gibi, eprimiş kösele ve
ahşap kollarıyla. O köşeli, esnek ve her geçen gün biraz daha
sararan çantayı ta sınıftan hatırlıyorum, kucak dolusu kitapla
girerdi kapıdan... Kalem bulabilmek için karıştırır dururdu
çantasını, defterler, mendiller, elmalar, kâğıt parçalarından
sonra çıkardığı kitapları yere üst üste koyardı, kazısının amacı
olan nesneye ulaşana dek. Fikirlerinin ince ipliği, satırlar ara-
sında gezinen, sayfa kenarlarındaki boşlukları minik dalgalar
ve girdaplarla her karaladığı bütün o kitapları. Maviye boyan-
mış eli. Çantası, deşilmiş bir deri yığını gibi duruyor orada.
Kalemini, eskiz defterini ve sahilden her ne topladıysa onları
taşıyor çantasında. Astarla kösele arasına söküklere kum
dolmuş olmalı.

Seslendi, cevap vermedim; kır, parçala.

'Richard.'

Mutfağa girip yanağımdan öptü beni. Ah, dönmüşsün, dedim,
duymamışım gibi. 'Döndüm.' dedi. Deniz nasıl bugün?

'O aile de tepelerdeydi, gördün mü?' dedi. Homurdandım.
O cingöz Bob kesin kuşları izlemiştir. 'Nasıl yani?..' dedi. Sa-
nırım oğlanın ornitolojiye ilgisini kabarttın dedim, gözlerimi
tavaya dikerek. Gümüş taçlı bir su kuşuna en azından... Ya da

deniz biyolojisine, öyle deniyordu, değil mi? Sanırım, bir denizkızı yakaladı kendisine.

Tatil dostluklarından, bizim gibi gezginlerin tuhaf, konforlu ateş başı sohbetlerine davet edilmekten korkuyorum. Rastgele arkadaşlıklar bana göre olmadı hiç. Neden mi?.. Çünkü kendimizi sırf aynı adaya düşmüş bulduk diye bir topluluk hâline mi gelmemiz gerekiyor? Viskisini yumruğum gibi buzla içen bir adamla benim ne işim olur? Bu evde buzu hayatta bulamaz. Çok çok, onun için bir avuç çakıl taşı toplayabilirim. Olmazsa dışarıdaki kayalara bile tünebilir. Bugün hiç arkadaş canlısı değilim. Uykumu alamadım.

'Zaten yarın gidiyorlar.' dedi. Öyle mi, dedim. Nereden biliyorsun? 'Aşağıda, sahildeydi.' dedi. Ne zaman? Ben niye görmedim. 'Bilmem.' dedi. 'Belki bakmıyormuşsundur. Bütün vaktini beni gözetleyerek geçirmiyorsun ya!' Tabii ki öyle geçirmiyorum, diye homurdandım.

Ne zaman oldu bu? Bu kadın bir an bile boş bırakmaya gelmez mi hiç?

'Oğlana e-posta adresimi verdim.' dedi. 'Benim okula başvurmayı düşünüyor ne de olsa...' Böyle şeyler için mezun grupları yok mu? Artık dayanamadı. 'Benim zaten okulla işim kalmadı, huysuzluk yapma.' dedi. Burnumdan soluyordum.

'Ben mezunum.' dedi göz göze gelmekten kaçınarak, aklına bir şey takılmış gibi. 'Neden bu kelime bana marulu hatırlatıyor? Marul. Ben bir marulum.' Ne gülmek ne de onu affetmek geliyordu içimden ama oyuna dayanamadım. Hayır, dedim, tomurcuklanan bir çiçeksin sen; bir filizin mini mini topçuklarınsın. 'Sarımsak kokuyor.' dedi. 'Yemekte ne var?'

Balık yahnisi, dedim, kolumdan tutarak durdurana kadar utancım sürdü. 'Bence yeterince ölmüşler artık.' dedi, parlak turuncu artıklara, boncuk boncuk pörtlek gözlere, kereviz sapına ve kabuklara göz gezdirirken.

Peki, şu senin oğlan, dedim. Yazacak mısın ona? 'Bilmem!' dedi ya umursamazlığından ya da bıkkınlığından koyuverdiği derin bir nefesle. "'Benim" falan da değil ayrıca!' Belki şiir gönderirsiniz birbirinize, diye üsteledim. Şiirde babasının zevkini almışa benziyor. Xanadu'da... diye başladım monoton bir sesle. 'Of, bu kadar gaddar olma!' dedi. 'Zavallı adam. Seni etkilemek istedi.' Bence daha çok seninleydi derdi, dedim. Öfkeyle burnundan soluyarak gözlerini devirip başını sağa sola salladı. Başardı mı, diye sordum, sesimdeki huysuz tınıyı bastırmaya çalışarak. Seni etkilemeyi yani... 'Richard!..' dedi. 'Cidden. Sence?'

Durdum öylece karıştırıyordum tavayı, kaşığı tavaya sertçe vuruyordum. Senin e-posta adresin yok bence, dedim acınacak hâlde. Bana e-postanı hiç vermedin. Kişisel olanı yani. (Bana hep resmiyetle hitap ederdi: 'Sevgili Profesör ... Makalem e-postanın ekinde, bakınız lütfen!' başka bir anlam çıkarmak için ekranı tarar dururdum, gizli bir öpücük bulmak için; her zaman 'Sevgiler...' diye imzalıydı, hürmet ya da özel bir saygı içermezdi, elimdeki tek şey de buydu; basitçe, benim.) 'Ah zavallı Richard!' dedi. 'İster misin? Hemen verebilirim, biliyorsun. Yan odadan bana e-posta atarsın. Sen masanda çalışırken, ben oturma odasında dayken 'Çay? Gülücük' falan yazabilirsin.'

Oturma odasında ne yapıyor olacak acaba, ben çalışırken kanepede uzanacak mı? İlham meleğim kendini nasıl eğleyecek?

Dalga geçiyorsun benimle, dedim. Gülücük falan kullanmam ben. 'Hayır!' dedi. 'Fark ettim. Bugün değil, neyse.' Ve baş parmaklarını ağzımın iki kenarına koyup yukarı çekti, köpeklerin diş etlerine bakarken yaptıkları gibi.

Şimdi yahni yenildi, tava ekmek parçalarıyla sıyrıldı, parmak uçlarımız turuncuya boyandı. Tabakları sıyrıp eviyeye koyarken gerçekten huysuz muyum ben, diye sordum. Kalçasıyla

beni iteleyip musluğu açtı, her yanı lekeli merdaneyi eline alıp beni işaret ederek 'Sen benim huysuzumsun.' dedi. 'Evet, sanırım artık sana böyle sesleneceğim. Ben senin Ariel'in, Vivien'in, Melusine'in falansam sen de benim huysuzum olabilirsin.' dedi. Sanırım, dedim, başka şeyleri tercih ederim... Prospero? Merlin? Bir ayağı çukurda başka biri? Aptal ve uğursuz Raymond? Sanırım Richard'ı tercih ederim, dedim. 'Pekâlâ!' dedi içini çekerek. 'Richard o vakit...' Son tabağı da kuruması için rafa koydum ve oturma odasına doğru yöneldim. 'Yani eğer huysuzluk yapmayacaksan.' dedi arkamdan. Dargınca arkamı döndüğümde, o sanki hiçbir şey dememiş gibi çatal bıçak yıkıyordu. Bu didişmeleri galiba beni diri tutacak. Bu ümitle yaşıyorum.

'Gün boyu beni mi özledin Richard?' dedi, peşimden gelip beni halının üstüne beş karış suratla ateşe bakarken bulduğunda. Şömine taşına iki bardak koyup dizlerine başımı yaslayabilmem için beni kendine çekti. 'Hepsi bu mu? Döndüm işte, gördün mü? Ben tamamen seninim.' Söz mü, diye sordum o şakaklarımı ovalarken, 'Tamamen benim? Benimle kalacaksın, değil mi?' Eğilip bakarken saçları göğsüme döküldü, başım onun kıvrılmış vücudunun kuytululuğuna sığındı, ah ondaki bu deniz kokusu, kalın, koyu, tuzlu bir sıcaklık... Beni öptü, ben de mest olmuş bir vaziyette, bunu onun cevabı olarak kabul ettim.

Ateşin karşısına oturduk. Ben deftere bir şeyler yazıp çizdim, o da yeni kalemiyle kendi defterine... Resim yapmayı sevdiğini bilmiyordum. 'Yüzyıllardır, okuldan beri...' çizmiş. 'Yüzyıllardır'daki vurgusu... Tarihle jeoloji ayrımı gibi... Onun gençliği, son yüzyıl dönümü kadar yakın, benimkisiye çoktan fosilleşti. İşte. Ben bir şeyler karalarken içkimi yudumluyordum, o da pür dikkat resim çiziyordu, arada bir başımı kaldırıp ona baktığımda gülümsüyor, sonra yüzü düşüyordu

gibi, benim onunkilere taptığım kadar şehvetle nefret edeceği gün gelecek mi? Yatakta okurken, birinin dokunuşuna hasret ama kocasınıninkine değilken, sayfaların ardından ona bakışından her gece tiksinecek mi? Bozulan görme yetisi, buruşan ten... İlk hangisi gidecek? Kalp, karaciğer, akciğerler... Şu andan ne kadar zaman sonra? Doğurganlığının zirvesindeyken çişini tutamayan kocasını battaniyeye sarıp pıspışlayacak mı? Ama bir vakit geldiğinde çok güzel bir dul olacak, yine de çok güzel olacak. Of, çok adaletsiz, çok insafsız! Orada duracak, mezarın başında, yas tutacak, ben gittikten sonra hâlâ var olacak ve ben onu izleyemeyeceğim, mezarlığın köşesinde bir oğlan onu gözleyebilecekken.

Ama hayır, yaptığı şeyi gösterdi bana, beni yakışıklı çizmiş, vahşi ve kara; okurken pek aksi bakışım var benim sanırım. Bayağı benzetmiş, bu da en azından gurur okşayıcı. Ki öyle mağrurca oturan adam için aynı şeye tekabül ediyor.

Cumartesi

Banyodan 'Richard!' diye seslenişine uyandım bu sabah. Hâlâ yarı uyanık, mahmurdum; ses öyle uzaklardan geldi ki duyduğum onun sesi miydi, emin olamadım. Uzak bir kıyıda çırpırırken beni bir rüyadan çekip alan bir Siren... Tekrar, 'Riii-c-haard!' Suyun ötesinden beni çağırdığını hissediyordum, sonra daha keskin: 'Richard!' ve uyandım. Sabırsız küçük şeytan...

Kalktım, banyonun kapısı aralıktı, mağarasının tatlı tuzlu buharına daldım; ağzına kadar doldurduğu küvetteydi, bal kokulu köpüklere çenesine kadar batmış, utangaç utangaç gülümsüyor. Sonra oturdu, pürüzsüz pembe bacağına sudan çıkarıp sabunlamaya başladı. Günlerini uyduruk kıyafetlerle geçirdiğinden, erkek gömlekleri, gecelik ve kazaklar altında unuttuğum bu uzun, biçimli ve diri mermersi kadın vücuduyla karşı karşıya kalmanın şaşkınlığını yaşadım yine. Kaval kemiğinin parlaklığı, uzun ayakları... Suyun derinliklerinden çıkıp gelen Melusine'im benim.

'Sonunda geldin!' dedi. 'Uyandırdım mı seni Richard?' dedi sonra, 'Yüzmeyi öğrenmem lazım.' Çok mu gerekli, dedim. Umarım öylece cup diye atlayıp hemen yüzmeyi ummuyorsun değil mi, benim küçük su yılanım. Bu suda olmaz, dedim. Buz gibi...

'Ciddiyim, Richard. Dalga geçme benimle. Bana yardım etmen gerek. Sudan korkuyorum, d alamıyorum. Dalarken beni tutar mısın?' Sonra ani bir hamleyle bileklerimden kavrayıp

avuçlarımı omuzlarına koydu, içinde girdaplar dönen gözleriyle bana yalvarıyor gibiydi. Canım, dedim, dalarken mi tutayım? Ne kadar ciddi olduğunu görünce asabım bozulmuştu, neredeyse gülecektim. 'Lütfen.' dedi, 'Tek başıma yapamam. Yardım etmen gerek. Deniyorum, yarım saattir deniyorum ama başımı suya daldıramadım.' Doğruydı da... Saçı ıslak alnına omuzlarına ve memelerine yapışmış ama kafasının üstü kupkuruydu.

Derince nefes alıp burun deliklerini parmaklarıyla kapadı, sımsıkı yummadan önce gözlerini kocaman açtı, ellerimin altında gerildiğini hissediyordum, yemin ederim yalnızca o gerginliği kırmak için onu ittim, ne yaptığımı pek düşünmeden o kemikli omuzları aşağı doğru bastırdım. Başı suya gömülür gömülmez gözleri kocaman açıldı yine, köpüklerin arasından yüzünü seyrettim. Vücudu dirense de sağ bileğime tutunmayı hiç bırakmadı. Ellerime sıkı sıkı sarılarak durabiliyordu o hâlde. Eti titriyor, genç vücudu elektrikli yılan balığı gibi kıvrılıyordu. Gözlerim, o ürkek deniz yeşili gözleriyle buluşurken kanımın daha hızlı aktığını hissediyordum; öyle güçlüydü ki tutuşu, vücuduysa öyle narin.

Sonra hareketsiz kaldı, onu tutmamama rağmen başını çıkarmadı sudan, ama bileğimi bırakmıyordu; ona bakar, onu arzular, onun için endişe eder vaziyette, saatlerdir orada duruyormuşum gibi geldi, ta ki daha fazla dayanamayıp onu sudan çekene kadar, omuzlarından sımsıkı kavrayıp onu yeniden dünyaya çektim. Sanırım çekmesem orada öyle kalacaktı. Derin bir nefes aldı kendine geldi, güldü, avuçlarımın içini öptü, bana teşekkür ediyordu. 'İyiym! Hâlâ hayattayım' diye bağırdı. Son anda, dedim. Orada daha ne kadar kalmayı planlıyordun? 'Havaya hiç ihtiyacım yoktu sanki.' dedi nefes nefese. Ama var, hep ihtiyacın var, nefes almayı unutmadan gerek, nefes almak için yukarı çıkmak gerek, dedim. Sonra öptüm onu, ıslak dudaklarını, o da beni kendine çekti, içine çekti, suyun altına.

Geriye dönüp bakıyor sahilden, kitaplarımla görüyor beni, hep meşgul olduğumu düşünüyor, hâlâ deniz kızlarıyla boğuştuğumu... Ama bütün düşünebildiğim, suyun altındaki gözleri onun, bileklerimdeki elleri, küvetin iki yanındaki dirseklerinin sürtünürken çıkardığı ses, emayeye bastırıldığı için omurgasındaki olağan kızarıklık ve omuz tendonumu morartan çenesi; bir başıboşluk, endişeler ve tutkular yumağıyım. Dalmasına nasıl bu kadar kolay izin verdim? Onun o sersemlemiş, oksijen mahrumu abartılı neşesi, bana da bulaşan; ellerimle zapt etmeye çalışsam da ele avuca girmeyen vücudu onun... Bunca çırpınış ne diye? Bunca korku neyin nesi? Sorduğumda, 'Boğulmaktan...' dedi. Sanki olağan bir şeymiş gibi... Dün gece yeni bir kâbus gördü, bir gemi batıgı; içinde hapsolup oracıkta can vermiş bir adam görmüş ve kaçamamış, öyle dedi. Karanlıkta yatağında titredi durdu, tekrar uyumak istemedi. Tam sınırda hissederken kendisini deniz de onu yutmaya hazır. Sırtını okşadım, uyanık kalması ve yatışması için çabalıyordum. Tuttum onu; şşşş, sakın, dedim, ta ki bitkin düşene kadar, ta ki o uzanmaya ikna olana kadar... Boğulmayacaksn, kim boğuldu, diye fısıldadım. Ama cevap verdiyse bile ben çoktan uyumuştum.

Rüyasında denizi gördüğünü söyledi, ben de bunu bir tür pozitif bilinçaltı evresine yordum önce; bir canavarı uyardırmak için ona yakın mı olmanız gerekir? Ve neden, neden geldik buraya o zaman? Demek ki onca zaman, derslerimde, odamda, bahçemde otururken, gün ışığında çimenlikte uzanırken... Bütün bunlar zaten yakasını bırakmıyordu onun. Biz birlikte değilken de her gece bu karanlığın içine dalıyordu demek. Bir belirti yakalamaya çalışıyorum, hiç değilse gözlerinin etrafına düşen küçük bir gölge ama hatırlayamıyorum, belki hatırlıyorum da hatırasını gözümün önüne getiremiyorum; bir gölge ya da gümüşü bir parlama...

Deniz kızları ve su perileri; bütün o gözyaşı dökmeyen, dilsiz, ruhsuz yaratıklar, suyun altındaki gizemli hayatları onların... Kitaplarıma başvuruyorum bir kez daha ama yine de gördüğüm tek şey, suyun altındaki gözleri onun, deniz içre gözleri...

Sahilde şimdi, hiç kuşkusuz masadaki koleksiyona eklenecek taş ya da deniz kabukları toplamak için eğiliyor; bir tür höyük yükseldi burada, bir tür deniz buluntuları mezarı, küçük, kayıp şeyler anıtı... Bu işaretlerin arasından bir nebze ayrılıyor, bu kabukların, çakılların, kum yığınlarının arasından; ara sıra beliren parlak saçın dalgalanışı... Her gün adağını getiriyor, eli boş ya da dolu, yalnızca geri dönmüş olmasının bile nasıl kıymetli bir öncelik olduğunu bilmeden. Durdukları yerde sıcacıklar, ben tek tek incelerken onları, belki de bir büyüü tahrif ederken.

Bulduğu son şey: boyutundan bir koyuna ait olduğunu tahmin ettiğim bir kemik parçası. Denizin taşlaşana kadar döndüğü, paslı, grimsi bir şey ama içi boş, gözenekli ve sertleşmiş sünger gibi kaskatı. Kandan ve yaşamsal dokulardan ayrı düşeli çok olmuş. O küçük deliklerde kurtçukların ya da böceklerin gide gele kemiği tertemiz ettiklerini saymazsak...

Kemiği havaya dikip ilkel bir teleskop gibi içinden bakıyorum. Aydınlığı daha aydınlık, mineli kılıyor; bir an orada yakalıyor onu. Sonra ilerliyor, aniden çemberden çıkıyor.

*

Dün gecenin korkuları ve sabahın tuhaflıkları... Bir daha tekrarlanmasınlar diye sağaltıyor kendini. Gör - geç bir rüya, bir oyun gibi geliyor olsa gerek. Sanki ne olabileceğini tahmin edemezmişim gibi öyle çocukça bir kaygıyla 'Bir şey mi oldu?' diye sorana kadar kahvaltı boyunca ona karşı ihtiyatlı

durdum; aklımın işte olduğunu, özgün fikirler peşinde olduğumu söyledim; düpedüz yalandı, daha sonra pişman oluna-
bilecek bir tercih ama neyse ki fark etmedi. Beni kendi hâlime bıraktı. Ben de öyle görünmek için sihirli, ıslak kadınlarıma geri döndüm. Undine³³ zavallı Undine. Şövalye Hildebrand³⁴, yoksa Huldbrand mıydı, bu dik başlı su perisinin saf güzelliğine tutulur. Şen şakrak, mutlu biriyken, hayatının baharında toy biriyken gördükleri, yaşadıkları onu değiştirir... Aşk uğruna ebedi hayattan vazgeçip bir ruha bürünür ve Undine, ölümlü sevgilisiyle dünya evine girer. Günün birinde kocasının ihanetiyle karşılaşınca bir ölümlü olarak kendini denizin soğuk kucağına bırakır. Ona bunu anlatsam mı acaba? Beğenir mi? Sanmıyorum.

Yazdığım her satır ona uysun diye yazılıyor şimdi ve hiçbiri kâfi gelmeyecek.

Bu birkaç saatlik not almalar ve arada bir depresif göz atmalardan sonra her şeyi bir kenara bırakıp yanına gittim. Arkasında durdum ve ensesinin alt kısmında keşfettiğim hassas mor noktaya bakmak için saçlarını kaldırıp sıcak ellerimi boynuna bastırdım. Bileklerini elleriyle kavrayışını, tenlerimizin birbirini sarışını, vücudunun altımda ezilişi aklıma gelince midemde tuhaf, tanıdık bir girdap hissettim; ona kendimi adamaya ne kadar da hazırdım, onun şu esrarlı hâline... Başparmağımla hafifçe okşadım morluğu. Nasıl olduğunu sordum. 'İyiyim.' dedi, sanki sormam için bir neden yokmuş gibi. 'Ne yapıyorsun?'

Yürüyüşe çıkayım dedim, şu sahildeki varlığıma bir gerekçe katmak için. Gelmek ister misin? Hâlimden hoşnuttu sanki.

33 Avrupa geleneğinde ancak birine âşık olduğunda insana dönüşebilen su perilerine verilen isimdir. İhanete uğrarsa ölmesi kaçınılmazdır. (Ç.N.)

34 Alman yazar Friedrich de la Motte Fouque'nin romantik novelası Undine (1811), bir su perisinin ruha sahip olabilmek için Huldebrand adlı şövalye ile evlenmesini anlatır. (Ç.N.)

Buz kesmiş parmaklarını parmaklarıma geçirdi, ona eldiven aldım ama kullanmıyor. Ellerini ovmaya başladım; ince, zayıf, yeşil damarlı ve soğuktan yıpranmış. Kemirilmiş tırnakları... Başparmağının altı parlak bir kemik topu, sanki romatizmalı.

'Hadi gidelim!' dedi, kül rengi göğün alçalıp granitten yontulmuş gibi duran karanlık denize karışmasına rağmen.

Kulübeden yukarı, ana patikaya tırmanırken kendi hâlinde bir yaşlıya rastladık, lastik çizmelerinin hantallığı olmasa örme kazağıyla pek heybetli biriydi. Çitin girişinde durup tırmanışımızı izlemek için döndü, açık ve dik gömlek yakama, kadife pantolonuma, düz, yumuşak tabanlı, akademinin labirentlerini arşınlamak için mükemmel ama bu engebeli arazi için elverişsiz kösele ayakkabılarıma baktı; bir çırpıda beni şöyle bir gözden geçirince gözlerini kaçınılmaz olarak karıma doğru kaydırıldı. Saçları örgülü, başında şapkası, uzaklardan bile yaşını belli ediyordu; kazakların atkılarının altında kaybolup gitmişse de hoplayıp zıplıyor, küçük bir kız gibi fır fır dönüyor, daha yüksekler için beni yüreklendirmeye çalışıyordu. Patikayı takip ederek zirveye ulaştık. İhtiyarın yanında durduk ve denizi seyre daldık; göğsümü tırmalayan, o pek ihtiyacım olan büyük nefesi çektim içime. O an sırf bir şeyler demiş olmak gerekmiş gibi güneşin indiğini söyledim, tam da bulutların arasına girerken.

'He!' dedi.

İkimiz de duruşumuzu bozmadık. Bu moladan bir dostluk çıkar diye beklentim yoktu ama biraz soluklanmaya ihtiyacım vardı. Orada öylece oturup denizi seyrettik.

'He, hava pek bir alengirli.' dedi sonunda. 'Siz nerede kalırsınız?'

Şurada diyerek aşağıyı işaret ettim.

'He, dok kulübesi!' dedi 'Yalnız ikiniz mi?' diye sordu, gözlerini fesatça kıсарak. Belki de sadece güneş yüzündendi gözlerini kısması.

Evet, yalnız ben ve karım, dedim.

'He!' dedi ve sustu. Karım bir şey söylemedi, sadece denizi izliyor ve farkındaysa bile o manidar bakışları görmezden geliyordu. Eh, biz gitsek iyi olacak, dedim, adam başını salladı homurdanarak, ben kolumu karımın omzuna attım, ben karımın vücudunu patikaya yönlendirirken o kafasını geri çevirip denize bakmaya devam etti; sanki o doymak bilmez bir çocuktu da ben onu istediğinden mahrum bırakıyordum. Belki de sadece gözlerini ayıramadığı bir dehşetten uzaklaştırıyordum.

Ne zamandır soracağım, dedim; dok kulübesi mi? Hiçbir yerde yazmamasına rağmen kulübemiz ünlü galiba. 'Dok bir sığınma yeri, gemi sığınağı...' diye açıkladı. 'Kulübe de ev, Richard!' dedi ama tane tane bir aristokrat ağzıyla sıraladı kelimeleri, ben kafama iyice sokayım diye sanki. 'Yaşanan yer... Kulübe...' Bir centilmenin evi, onun kalesidir, dedim tevazuyla.

Yolun aşağısında bir mazgalın önündeydik, eteklerini toplayarak tam bir hanımefendi gibi zarafetle geçti su birikintisinin üzerinden. Arkama bakınca adamın orada olduğunu gördüm. Tepeciğin ucunda bizi izliyordu. Bir sonraki bakışımda orada değildi.

Körfezde, kumsallar boyunca serpilmiş ıslak siyah taşların aralarından denize indik; ıslak yerlerden kaçınıp taşların arasındaki kum yataklarından yolumuzu bulmaya çalışarak... Taşlar çok kaygandı, kaç kere tabanımın altında o kötü kayma tehlikesini hissedip düşmekten son anda kurtuldum. Tepelelerin arasındaki düzlükler ve çatlakların içine yılan gibi kıvrım kıvrım yosunlar doluşmuştu, kafa kısmı basılmış, kestane rengi yapraklarıyla, kalın, beyaz ve paslı kırmızı et gibi ipler... Kumsalda öbek öbek, bir devin makarna tabağına benzer

kırmızılı turunculu, sümüksü şeyler; 'Sakatat gibi...' dedi. 'Sanki dev bir yaratığın karnı deşilmiş de içindekiler çürümeye terk edilmiş gibi.' Dehşet veren şeylere özel bir yakınlığı var. Benim efsunlu karım...

Sahilde ilerleyip kıyıyı sınırlayan çimenli hattı tırmandığımızda harabe bir ev gördük. Bizim körfeze doğru konuşlanmış evimize benziyordu, yine bodur ve yine gri taşlarla örülmüş... Böylesi yerler adanın her yerinde var. Terk edilmişliğin farklı aşamalarındalar; sanırım arazi, rant vaat etmediğinden bunları yıkmak için bir sebep yok. Çoktan çöküp gitmiş sivri çatılarının eski zamanlardaki formunu ifşa eden duvarları ayakta. Kimilerinin içini çimen bürümüş. Tavşanları saymazsak tamamen kaderine terk edilmelerinin üzerinden uzun zaman geçmiş. Belki yirmi, belki iki yüz yıl. Doğa üzerlerini örtmekte. Kalıntılar bırakan medeniyet halkalarının sonuncusu... Vikingler, Piktler, Norveçliler, Hristiyanlar ve putperestler de kendi taşlarını bıraktılar onlardan sonra. Yeminlerimizi tazelediğimiz eski kilisenin zemini. Evlerin duvarlarına oyulmuş sedirler... İçinde kimler yaşamışsa artık, o insanların orayı terk etmesinden beş bin yıl sonra, bir fırtına onu topraktan sökene kadar ana karada gömülü kalmış antik bir yerleşim yeri olduğunu söylüyor. Kim olduklarını, onlara ne olduğunu kimse bilmiyor. Demir çağından kalma, silindir şeklindeki çift duvarlı İskoç kaleleri ve kurganlar, höyükler; eski tapınmalar, eski korunmalar, çoktan unutulmuş mezarlar... Banileri çoktan göçmüş, kemikleri huzur bulsun diye gömülmüş. Geride bıraktıklarımız... Kalan yaşamın kabuğu ne kadar sağlam.

Bu adalarda bir zamanlar ağaçlar vardı, hepsi kesildi sonra, diyor, hiçbir şey geri gelmemecesine yok oldu. Sonra hava soğudu; bir zamanlar refah içinde yaşadıkları yerde insanlar, mücadele vermeye başladı; neredeyse bir yüzyılı aşkın

meşakkat çektiler ama tutundular. Babasının hayalimdeki hâli gibi adamlar, güçlü, uzun, yaman adamları kuzeyin, soğuğa dayanıklı, iri taneli tahılları ve kalın yünlü sürüleriyle tutundular ve öldüler ya da göç ettiler, sonra başkaları geldi ve sonra geriye sadece taşlar kaldı.

Köklü ailelere ait mezarların uzunca bir silsilesi var kabristanda; çocuklar, bebekler, kocalar, karılar, eskiler, göçüp gitmişler, aramızdan ayrılmış Beggler, Odieler ve Donaldsonlar... Kiminin taşı yufka kadar kalmış, levhaları dökülüp eğri büğrü olmuş; tepenin zirvesini işaretleyen mezarlar bunlar, denize bakan, sessizliğe gömülen isimlerini rüzgârın tamamen sildiği... Yeminlerimizi tekrarladığımız o gün, oraya gitmiştik; bir aşağı bir yukarı nasıl gidip geldiğini, her seferinde dönüp kendi izini arar hâlini düşünüyorum. Taşları elleriyle yoklayıp ona özel bir mesaj var mı diye aranışını... Oysa sadece isimler vardı, hiçbirinden vaz geçemiyor tekrar tekrar yokluyordu onları.

Dahası, neredeyse yüz yıl boyunca buraya; cemaatini, alelade çakıl taşlarıyla kaplı binaya kaptırmış, buraya hiç gömülmemiş, çok daha eskiden göçmüş gitmiş ölümler... Burada hiç yaşanmamış modern zamanlardan önce başlayıp bitmiş bu hayatlar; hepsi gaz ışığında ömür tüketmiş, tezekle ısınmış, hayatı boyunca kimi vakit canlarını alan denizi seyrederek dinlenmişler. 'Ne kadarı boğulmuştur?' dedi. 'Baksana şunlara! Otuz, otuz sekiz, on sekiz... Sadece yirmi bir... Kaçı denizde ölüp gitmiştir acaba?'

Sadece yirmi bir. Bunun ne demek olduğunu gerçekten anlayabilir mi hiç? Karanlık ürpertici, sanki hastalıklı günün tüm tuhaflığı, tüm o ışık oyunları bir son buluyor; sanki sadece bana teselli veriyormuş gibi yanan ateşin başında sessizce oturuyorum, rüzgârın ve denizin uğultularına karşı, ateşin karşısındaki insanın kifayetsiz çıtırtısı.

Sahilde bir başka enkaz, çatısı hâlâ yerli yerinde. Şöyle bir göz gezdirirseniz onu yakın zamanda bırakıp gittiklerini anlayabilirsiniz. Artık taşı toprağı birbirine karışmış, çoktan belirsiz bir geçmişe gömülmüş bu evleri, adayla bağdaştırmak çok kolay. Ama bu evde kimler yaşıyorduyorsa, yakın zamanda ve aniden terk etmişler gibi görünüyor. Çay fincanını masaya bıraktıktan sonra kapıyı kapatıp öylece çekip gitmiş, hayır, demiş, artık dönmem buraya. Bulaşık bezini eviye kenarına katılaştırma, mobilyaları rutubette kabarıp çürümeye bırakmış. Hâlâ çevrilse su akacakmış gibi duran çelik musluklar; camı çatlak pencerede eski perdeler... Geride kalan üç beş şeyle birlikte, sarı-kahverengi günebakan deseni baskılı kalın örgülü sentetik kumaş güneşten sararmış.

'Bunlar bana çocukluğumu hatırlatıyor.' dedi. 'Kahverengi, sarı, yeşil ve turuncu desenleri olan bir sürü şeyi... Yetmişlerin sonlarından... Halılar, perdeler, kırlentler, annemin elbiseleri, neler yok ki!' Bir şey söylemedim. Bu desenleri, bu renkleri hatırlıyorum, tabii ki ben de hatırlıyorum; annesi gibi kadınların bu perdeninkine benzer kumaşlardan, etekleri dizin hemen üzerinde sonlanan entarilerden giydiklerini hatırlıyorum. Kaşındıran kaba metal fermuarlarını hatırlıyorum sırtlarındaki, bazılarını açtığımı hatırlıyorum o fermuarların. Kırmızı şarap ve Rimbaud... Sahnede bir rolü kalmamış, artık işime yaramayan geçmiş zamanlar.

Yatak odasına da göz attık: Ferforje yatak başı odanın tam ortasındaydı, yeni ama biraz eğrilmiş, karyolanın döşegi yok ama bir köşede battaniye ile uyku tulumu var... Nedense sıcaklığını hâlâ koruyormuş hissi veren küflü yastık, ortasında da bir kafanın çukurluğu... Yerde, adı hâlâ rahatlıkla okunabilen Tennent's marka İskoç birasının içildikten sonra ezilip bükülmüş kutuları. Bir gazete; tarihi, başlıkları okunmuyordu ama sararmamıştı, gazetenin logosu hâlâ cıvı cıvı magazin

kırmızısı. 'Burada biri yaşıyor.' diye fısıldadı. Sıvası, badanası yer yer dökülmüş, rutubet lekeli duvarların diplerinde molozlar birikmiş... Öbek öbek çöp ve yakacak odun artıkları, balık konservesi tenekeleri... Bir köşede, ağzından akan salyalara aldırmadan, yağlı elleriyle sımsıkı kavradığı gümüş rengi vücutları ağzına tıkan hilkat garibesi bir dev canlandı birden zihnimde...

'İçeri girsek mi?' dedi; çok hevesli, gözlerini iri iri açmış, bakıyor, gözleri alabildiğine çılgın... Tabii ki hayır, dedim. Gülmeye çalışsam da beceremediğimi fark ettim. Bir anda korku düştü içime, dondurulmuş balığın derisi gibi pul pul bir yaratık... Hadi gidelim. Her an çıkıp gelebilir, dedim. Hadi. Bana baktı, endişeme anlam verememişti. Ellerini gözlerine siper ederek bir süre daha camdan içeri baktı, sonra bana döndü ve kendimi nasıl hissettiğimi sordu. İyiyim, dedim. Hadi gidelim! Ardı sıra yürürken deniz korkusunu saymazsak bayağı gözü pek olduğunu anladım; onun yanında tabansızın tekiydim, hızlanıp ellerine sıkı sıkı yapıştım...

Dönüş yolunda çıt yoktu. Parmakları avucumdan her an kayıp gidebilecekmiş gibi soğuk ve ölgün. Denizin pusu kalınlaşıyor, hava kararıp soğuyor ve nem artıyordu; bulutların maskeleyiği güneş batmaya yüz tutmuş, kurşuni bulutların arasından incecik, yeşilimsi ışıklarını indiriyordu. Bense birilerine rastlamaktan korkuyor, bir an önce onu eve götürmek istiyordum. Takip edildiğimiz hissini de atamıyordum üzerimden; kim izleyecekti bizi? Kendi hâlinde, yaşlı bir adamcağız mı, sardalye canavarı bir dev mi, mezarlığın hortlakları mı? Etrafta in cin top oynuyordu. Adalılar, karanlık basmadan çoktan kulübelerine girmiş oluyorlar galiba. Yine de şimdi pusun, karanlığın içinde birileri mi var diye endişelenirken buluyorum kendimi, onun bu konudaki ilgisizliğine şaşarak...

Bana sesleniyor.

Belki son bir küçük taktik... Bırakayım daha çok istesin beni. Bir yudum daha ve ardından şişeyi ona götüreceğim.

Pazar

Göğü kasvet basmış bu sabah, gece boyunca bulutlar üzerimize üşüşmüş. Açık denizin üzerinde kara kara toplanmışlar. Karımın silueti göğe bulanıyor.

Çizgili pijamam ve sabahlığımla pencerenin önünde dikiliyorum, soğuk, bulaşık suyu gibi kahvemi yudumluyorum. Sabah kahvesinden içmeden gelemem kendime. Karımın bu nazik ikramına minnettarım, kendi içmese de ve kahveyi kavurup rezil etse de. Özellikle de bu sabah daha bir ihtiyacım var kahveye. Başım çatlıyor. Kendim ettim, kendim buldum, karıma viski içireyim derken kendim zom oldum.

Nihayet Bayan Odie de gitti az önce. Onun kapıyı çalmasına uyanmıştık; O sırada rüya görüyordum. Galiba fırtınada mahsur kalmış bir gemi vardı... Gemi, bir anda koca dokunaçların meşe doğramasını gümbürdettiği, korkunç darbeleriyle her yerini zangır zangır titrettiği küçük bir kulübeye dönüştü. İşte, ekose battaniyeme sarınmış yatarken o seslere açtım gözlerimi... beni yatağımda zıplatan canavarın sesine... Oysa kapıya kibarca vuruluyordu. Aniden uyanmanın ve gözlerimi açar açmaz üzerime hücum eden akşamdan kalmışlığın şokuyla abartmışım her şeyi. Yanımda, karım yatak örtüsünü kafasına çekmiş mızızlanıyor, hafifçe beni dürtüyordu kalkayım diye. Delikte dönen anahtarın sesini duyunca fırladığım gibi sabahlığımı kuşanıp günaydın Bayan Odie, diye haykırarak

oturma odasına daldım. 'Ay, çıktınız sandıydım sizi ben! Kusura bakmayın.' dedi, gri göğüs kıllarımdan zerre çekinip utanmadan. Zıyanı yok Bayan Odie, lütfen siz işinize bakın dedim kibarca, sanırım biraz fazla yorulmuşum. Bayan Odie bir yandan cık cık çekip sepeti ve beziyle haşır neşir olmaya devam etti.

Duş alıp çıkana kadar karım da kendini yataktan kurtarmayı başarabilmişti. Mutfakta konuşuyorlardı, evin dağınıklığı yüzünden kadının söylenebileceği ihtimalini göz önüne alarak gerekirse karımı koruyup kollamak adına hemen yanlarına gittim. Ancak ikisi de pek neşeliydi. Kelimeleri seçemedim ama sohbetin tonu sıcaktı, sosyal olduğu zamankiler gibi aceleci ve ürkek karımın sesi, Bayan Odie'nin yumuşacık sesinin ahenkle şakıması... O kıyametin sempatik habercisi gibi mırıltılar, fısır fısır laflamalar, hava nasıl da değişiverdi birden... Sanırım konuşmalar viskiyle ilgili... 'Ah, yatmadan önce birer bardak içiyoruz yalnızca, Bayan Odie!' diyordu karım. Orada burada duran boş şişeleri, her bardağın altındaki kurumuş koyu lekeleri ve benim dağınıklığım gibi ayan beyan delilleri göz göre göre inkâr eden bir çocuğun çın çın kahkahasıyla... Düpedüz gerçeği görmezden gelen bir kahkaha...

Kendi soyadını söyledi gibi geldi bana, kızlık soyadını. Babasının adını... Sonra hatırladım, gece 'Boğuldu' diye sayıklamasını.

Dün gece, babanı anlat bana diye üstelemiştim yatakta boş boş otururken. Biraz daha viski koyup beklemiş; çok nazık ve kibar yaklaşmıştım.

'Bilmiyorum.' dedi, uzun, karanlık bir sessizliğin sonunda; 'Gittiğinde çok küçüktüm. Gitti. Gemiyle...' dedi mırıldanır gibi, denizi işaret ederek; sanki şahidiymiş gibi deniz. Bir zamanlar bu suları görmüşlüğüm var benim. Biliyorum, dedim, üzgün bir tavırla. Anlat onu bana.

Bardağına viski ekledim; gevşeyip bilinci yavaşlarken ben zorlayıp açtım onu, kapalı ve küçük istirdiyem benim. Yavaş ve nazik tavrımı bozmadım, içkisini eksik etmeyecek kadar cömerttim hep. Arkasına yaslanınca oradan buradan bir şeyler anlattım ona. Denizin içinden öyküler... Denizin derinlerinde çocuklarıyla bir başına kalmış sevdiğinin yolunu gözleyen Terk Edilmiş Deniz Adamını.³⁵ Melusine'in babası, İskoç Kralı Elinas'ı.³⁶

Peri Pressyne, kızı Melusine'i, Avalon Adası'nda büyütür; Elinas, sözünde durmadığı için adadan sürgün edilir. Melusine büyüdüğünde babasını arayıp bulur ve onu Northumbria'da bir mağaraya kapatarak intikamını alır. Paylaşmadığı anılarına hapsolan, dünyadan soyutlanmış bu zavallı İskoç erkeği başka nasıl davranabilirdi ki?.. Şekilden şekile giriyor, başka şeyleri de hatırlatan şekillere... Orada, sahilde dikiliyorken titreyen bir şekil sadece... Bir kıvılcım çakıyor, ardından gümüşi bir yansıma... Bir kez olsun babasıyla dikildi mi o sahilde? Günün birinde uzaklara açıldı da bir daha dönmedi mi babası? Babasının kulaç açtığı, onu yalayıp yutan bu deniz mi? Babasının yokluğundan hiç söz etmiyor, ona ihanet etmekten korkuyor belki de öfke, keder ya da suçluluk hissederek. Bu yüzden hassas davranmalı ve etrafından dolaşmalıyım; bu bölük pörçük hikâyelerden bıktım, yolunu yaptım, onu kıvama getirmeye çalıştım ama yemedi. Sabırlıydım.

35 "Terk Edilmiş Deniz Adam- The Forsaken Merman" (1840) İngiliz şair Matthew Arnold'ın karısı tarafından terk edilip çocuklarıyla baş başa kalmış bir deniz adamını konu aldığı şiiridir. Ç.N.

36 Avrupa folklorunda yer alan bir halk hikâyesine göre, İskoç Kralı Elinas'ın karısı Pressyne'in ondan tek istediği, doğum sırasında ona bakmasıdır ama Elinas sözünde durmaz. Bunun üzerine Pressyne üç kızını alıp Avalon Adası'na gider ve onları orada tek başına büyütür. Kızlar büyüyüp bu hikâyeyi öğrendiklerinde babalarına bir ceza vermek için onu bir dağdaki mağaraya hapseder. Bunu duyan Pressyne kızlarına çok öfkelenir ve her birine ayrı cezalar verir. Bir kızı bir şatoda hapis kalacak, ötekisi ise dağda. Melusine'in cezası ise cumartesi günleri belden aşağısı yılan olan bir yaratığa dönüşmektir. (Ç.N.)

Sonunda, 'Uzundu!' dedi. Senin gibi, dedim.

'Benim gibi...' dedi gülümseyerek. Uzunca bir suskunluk...

Evet, uzun ve?.. Başka?.. İç çekti, sus pus, neredeyse hoşnut hâlimden... Yeşil göz kapakları ağır... Gözlerinin bulutlandığını gördüm, ona sokulmak zorundaydım. 'Dev gibiydi. Ben küçükken... Enine boyuna ve güçlü... Beni kaldırdığında avucunda oturan Parmak Kız gibi hissederdim.' Geniş, güçlü, sevilen... Şimdi artık olmayan...

Biraz daha doldurdum bardağını.

'Beni o doğurtmuş. Öyle anlatırlardı. Fırtına varmış, ana karaya ulaşamamışız. Her neredeysek artık.'

Gözlerini ilk açtığında babasının yüzüne diktiği o yeşil gözleri yumuk yumuk olmuştur; onu ilk kucağına alan babası... 'Bana bir şeyler okurdu.' dedi. 'Net hatırlayamıyorum. Dolap şeklinde küçük bir yatağım vardı, kenarına ilişebilmek için eğilmesi gerekirdi. Her vakit karanlık olduğunu hatırlıyorum; rüzgâr ve dışarıdaki deniz... Biz taşınmadan önce... Ama daha bebektim o zaman yani belki yanlış hatırlıyorumdur. Bazen o kadar karanlık değildir belki.' Biz, hâlâ yatakta oturuyorduk, geceye karşı sıkı sıkı sarınmıştık, güneşlik çekiliydi; temas etmeden, yan yana duruyorduk. Onu rahatsız etmeyi göze alamadım. Ona konuşmayı o öğretmiş, öyle dedi. Annesinin kırılgan sessizliğine zarar vermeyecek, mırıl mırıl söylemiş kelimeleri, ta ki o öğrenene kadar, o adalı iniş çıkışıyla vurgusunun, denizden gelirmiş gibi bir tonla. Önce baba, demiş. Onu zerre umursamadan çekip giden adamın ilk öğrettiği sözcüğün baba oluşu... Yine de babasının su katılmadık bir bencil olduğunu kanıtladığını söyleyecek kadar ileri gitmedim.

'İlgisini çekmenin bir yolunu bulmalıydım.' diye açıkladı kısaca. Hiç kendisiyle iletişim kurmayışına alınmadı mı

annen? 'Ah, hayır!' dedi. 'Daha kelimelerle ifade edemezken bile bunun iyi bir fikir olmadığını biliyordum. Hayır, hep babamla iletişim kurdum. Ve hep çok sessizce... Çok sessiz bir çocuktum ben.' Elbette, elbette öyleydi. Bir köşede sessizce saçıyla oynayan, birine ihtiyaç duyduğunda babasını çağıran bir kız... Tâ ki bir gece yine çağırdığında, babası evi terk etmiş olana dek... Ve o günden beri -bunu hiç dile getirmiyor ama ben görüyorum- asla körelmeyen bir yokluk sancısı var. Gittiğinde kaç yaşında olduğunu ya da gidişine dair tam olarak ne hatırladığını söylemiyor; ele avuca gelir şeyler sunmuyor hiç. Bir anlam verebilmek için küçük, kaybı hissedecek kadar büyüktü belki. Babasının hatırası, gizem dolu ortadan kayboluşuna kadar bir efsane gibi onun için.

Onu affettin mi, diye sordum. Öyle bir bakışı vardı ki bana, her şey bir anda netleşti, hırçın bir kedininki gibi kısıldı gözleri. 'Affetmek diye bir derdim yoktu. Onu seviyordum.' Bardağı kafasına dikti sonra, ardından tekrar doldurmam için bana uzattığında, o büyülü aurası yayıldı havaya buram buram, cazibesiyle bir kez daha beni benden aldı, artık ömründe tek bir şey bile kaybetmemiş biri vardı karşımda. Bardağını doldururken yastığa yaslanırken, 'Bugünlük tamam mıyız, Sigmund?' dedi.

Neredeyse hiç gözümü kırpmadım, bir esriklik sarmalında yarı uyur yarı uyanık, rüyalarındaki gibi sürüklendim durdum, tekrar tekrar bana söylediklerini düşündüm; o titreyerek, içini çekerek gözlerini açadursun, ben huzursuz gelgitlerle sabahı ettim. 'Boğuldu, o boğuldu.' dediğini işittim, belki de sadece rüyaydı; bana rüyasını mı anlatıyordu yoksa düş görürken mi sayıkladı ya da benim rüyamda mı söylemişti, hatırlayamıyorum. Yarı uyur yarı uyanık uzandım ve hafif hafif sarstım, zangır zangır titrerken tuttum onu, yukarı çektim, bilinç yüzeyine çıktı, orada zar zor tutunuyordu, soğuk soğuk terliyordu yine.

Yüzünden öptüm, terine karışmış gözyaşlarından; belki de dilimin ucundaki tat, denizin ta kendisiydi, parmaklarının arasındaki nemli zarı öptüm usulca; kafamı şöyle bir kaldırdı, derin vahşi gözlerine kapılıp gitsin diye gözlerim, geceliğini sıyırıp attı, onu tekrar öpmek için eğildim, koltuk altında, dirsek ve diz içlerinde hazzın ve arzunun lezzetini arıyordum, tuzlu dalgalar tenine çarpıp kırılıyor, kıvranıp derin derin solurken dilimi orada tutabilmek için bacaklarını dolayıp sıkıyordu beni. Başımı karnına koydum, dalgaların arasında dinledim rüyasını, ta ki ben dalana kadar.

Kahvaltı boyunca suskundu, kızarmış ekmeğini bölerken çok uzaklardaydı sanki. Parmağıyla kırıntıları tabağına bastırdı. Yüzünü mağara oyuğu gibi yaptığı avuçlarıyla kapayarak esnedi; kaşlarını ovuşturdu, sonra düzeltti onları. Yumruklarına dayadığı başından saçları sarkar vaziyette oturmaya başladı. Uykusunu alıp alamadığını sordum. 'Mmm...' dedi, çaydanlığın altını yakmaya giderken. 'Olamaz, yine mi uyutmadım seni?' Önemli değil, dedim. Aıştım artık. Üzgün görünüyordu. Bazı kazançları da var hem, dedim; seni rüyalarından uyandırmama aldırmadığın sürece. 'Buna da karşı gelemem herhalde, değil mi?' dedi. Rüya mı görüyordun, diye başladım, tezgâha dayanarak koyuverdiği bir yakınmayla böldü sözümü. 'Off!.. Akşamdan kalmayım.' dedi suçlar gibi. 'Bayan Odie beni alkolik sanıyor.' Ah, canım, dedim, onunla iyi anlaşıyorsunuz sanıyordum. Ne konuşuyordunuz öyle? Benim seni yoldan çıkarmam dışında yani! 'Önemsiz şeylerden...' dedi. Hava durumunu konuşmuşlar, kibar davranmış benimkisi. 'Fırtına çıkacakmış. Sert esiyormuş rüzgâr, öyle dedi.' Pencereden dışarı şöyle bir baktı. Anladım, dedim. Sanki babandan bahsediyormuşsun gibi geldi de bana, dedim zarf atarak, onu tanıyabileceğini mi düşündün? Alttan alttan dün gece oluşan çatlağı aralayıp sızmaya çalıştım ama ayıkken aynı

suskunluğuna dönmüştü. Eğreti bir tebessüm vardı yüzünde, kabuğunun karanlık çukurunda bir yürek çarpıntısı. 'Neden hiç tanımadığım biriyle babamı konuşayım ki?..' diye sordu, çok asabi değilse de ete batacak kadar keskin. Yanlış anladım sanırım, dedim. 'Burada kimse tanımaz onu.' dedi. 'Ben bile tanıyamadım.' Israr ettim, ama demiştin ki... 'Lütfen, Richard!..' dedi sonra ve birdenbire bitkin ve endişeli göründü, 'Çekti gitti işte. Uzatma artık.'

Teskin ve teselli etmek için verdiğim onca uğraşa rağmen uyandığını hatırlamıyor; duyduğumdan neredeyse emin olduğum şeyi şimdi ona söyleyemem. Rüyamda söylediğini sandığım şeyi ya da kâbus sonrasının ıslak sarhoşluğundan ve şaşkınlığından ötürü belki ağzından kaçırdığı şeyi ona söyleyemem.

'Kafamı toplamaya...' deyip çıktı gitti. Grimsi yeşil mat ışık huzursuz ediyor beni. Bir bu, bir de yokluğu... Arkamdaki boş oda... Kuzinede varlığını hissettiren rüzgâr...

Çalışmam lâzım. Her geçen günle, her belalı geceyle odağımı kaybediyorum. Ondan daha gerçek olmasa da bu kâğıt ince-liğindeki yaratıklar, onun kadar etkilemeyi başaramıyor beni.

Gözüm hep ondaydı, onu sert esen yelin insafına bırakmaktan korkuyordum. Denizin griliklerinden kopup gelen, kuvvetli, yoğun ve aralıksız esen ve şimdi o gümüş saçları uçuşturan rüzgârlar için böyle deniyor sanırım. O yel onu kaldırıp denize atıverecekmiş gibi sert esse de yerinden kımıldamıyor hiç, dimdik ayakta seyrediyor. Eskiden fırtınanın gelişini önceden tahmin eden kadınların olduğunu söylüyor bu adada, küçük tekneleriyle her türlü havada kürek çekeabilen, onlara ulaşamazlarsa öleceklerini bildikleri sevdiklerinin imdadına koşan

bu kadınlar, bu fırtına cadıları, bazen de fırtınayı getirmekle suçlanırlarmış. Bu zahmetlerine karşılık da çoğu zaman idam edilirlermiş. Parmaklarının seğirdiğini görüyorum.

Su, kıyıda atların yeri dövmesi gibi şaşmaz bir düzenle çalkalandıktan sonra onun ayaklarına kadar ulaşıyor. Köpük köpük yıkayışıyla bir kenar süsü gibi sanki... Bir çeşit yetim o da... şekilsiz bir yetim, o sahile bırakıp gitmişler sanki. Bile isteye terk edilmiş. Terk edilmiş ve deniz adamları savaş teknelerinde, parlak tuhaf gözlerini kısmış durmaksızın izliyorlar kızlarını.

Suya da tepelere de karanlık inmiş. Eskiden, diye anlatıyor, Kral George'un baskınlarından kurtulmak için bu mağaralara saklanırmış halk. Karanlığın içinde parlayan gözlerle dolu çukurlara bakıyor... Adanın batısı denize karışmış gitmiş yine.

Ya o dalgaların boyu... Rüzgâr güçlendikçe göğü yırtmakta; bir dereyi gerisin geri püskürterek âdeta dövüyor, kuş tüyü gibi dumansı ve onun saçı tersine akan bir dere gibi havalanıyor, bir pınar gibi.

Onu istediğim için sızlıyor yüreğim, bütün sıcak kuytuluklarını onun, arayıp bulmayı özlediğim bütün gizli yerlerini... Deniz suyuyla yunmuş rüyalarını... Köşelerdeki tuzu... Yataktaki kırıntıları... Sırılsıklam çarşafı... Parlak siyah tabakanın altında, uykusunda onu burgaca alıp derine çeken akıntılar, derinlerdeki dev mürekkep balığı ve dokunaçlar, yapış yapış şeyler, dişler ve sülükler, yalnız elektrik balıklarının ışığıyla görebildiği aşağısı, okyanus tabanından ona ulaşan dehşet; bazen onun gözlerini donuklaştıran o karanlık satıh...

Hiç tadım yok, endişeliyim, canımı sıkan bir şey var, silemediğim bir yankı, aklımı çelen bir kelime, gözümün kenarında ışıldayan bir yol... Unuttuğum bir şey...

'Uzatma artık!' dedi. Uzatma, pencereden bakma, kitaplarına ver kendini. Buna alışmam gerekecek, çalışacağım zaman onu kendi hâline bırakmaya.

Çalışmak için...

Yüzünün ferî kaçmış silahlı şövalye, oyalansın diye soğuk tepelerde kendi hâline bırakılır Güzel Hanım'ı tarafından. Ama ne diye bu kadar merhametsizdir bu hanım? Nefes alamayacağı, onu içine kabul etmeyecek bir dünyayı gösterdiği için mi? Onu düşleriyle bir başına bıraktıktan sonra kayıplara karışıp bir köşede çürümeye terk ettiği için mi? Yoksa önce kendine âşık edip sonra bıraktığından mı? Nedir bu büyüünün doğası? Yoksa yalnız çılgınlık mı bu ya da bir düş ve öyleyse kimin düşü?

Kimin?

Hiç umut yok.

Gökyüzü kapkara. Güneşe dair tek bir emare yok. Ev soğuk, battaniyeler nemli, bir şey okunamayacak kadar karanlık. Hayır, uzatacağım. Onu bırakmaya niyetli değilim. Buna alışmayı aklımdan bile geçiremem? Ona gideceğim. Dışarıya, sahile.

O gitmiş.

Uzağa gitmiş olamaz. Gidilecek kadar bir yer bile yok. Pat diye gökten iniverir diye bakınıyorum ama nafile. Zaten kimsecikler yok dışarılarda, tepelerde, sahilde.

Telefonu ya kapalı ya da çekmiyor, burada sıkça olan şey. Martıların çığlıkları var, kendileri yok. Onun dışında tek bir kuş ötmüyor. Bir on dakika daha bekleyeyim, gelmezse aramaya çıkarım.

Önümde hâlâ aynı okunmamış sayfa. Öylece bırakıyorum. Okunamayacak kadar karanlık zaten. Mont, atkı, titremeyi görmezden gel, hepsini eldivenlerinin arasında tortop yap. Varla yok arası bir geri çekilme emaresi. Karaciğer teklese de sağlam, vefalı, sadık bir kalp.

★

Sahilde ayak bileklerine kadar gelen iri, hamursu yosunların arasında dikildim, körfezi bir ucundan diğerine tarıyorum. Ne tepelerde ne de kayalıklarda ondan bir iz var. Orada durmasına öyle alışmışım ki doldurması gereken boşluk, çalakalem çiziktirilip boyanıvermiş gibi geldi, sanki tuvalden kesilmiş de boşluğa apar topar yamanıvermiş gibi. Nereye gitmişti? Uzakta olamazdı.

Ayak izlerine rastladım ama ıslak kumla birleştikleri yerde son buluyorlardı. Tam o noktada durdum ve bakındım; tek bir iz yoktu, geri çekilen deniz çözülüyordu. Gelgit çizgisi boyunca koştum, önce bir tarafa, sonra ötekine, kumda bata çıka, ne yöne döneceğimi, nereye bakacağımı bilemezken ve iyice paniklerken birkaç metre ötede izlerin tekrar ortaya çıktığını gördüm. Sanki ayağında botlarıyla öylece havalanmıştı, denizin köpüklerinden doğan modern zaman Venüs'ü. İzler kayalıklarda sona eriyordu, yardan ötesine geçemeyince arkadan tırmandım. İşe yaramaz ayakkabılarımla tökezleye yalpalaya ilerledim; her an düşüp kemiklerimi kırabilirdim. Canım burnumda ilerlerken, zangır zangır titreyen dizlerime rağmen bir ayağımı kaldırıp diğerini güvenle koyabilmekle o kadar

meşguldüm ki ancak yandaki koya geçince, ancak elimle kayaya yaslanıp soluklanıp biraz olsun sakinleşince gördüm onu. Sahilin ilerisinde, alaca bulaca gördüm onu bir yabancıyla konuşuyordu. Arkası dönüktü; beni görmediği için yüzünü seçemedim. Adam, bir elinde bastonu, kirli saçlarını örten kirli mavi şapkasıyla berduş bir tipti; kırıksıklıklarına koyu makine yağı dolmuş, dişsiz, avare, yaşlı bir denizci.

Tamam, belki ben de biraz bir şeyler eklemişimdir adamın grotesk simasına. Ama gördüm yine de ona pençesini geçirdiğini yumuk eliyle. Birkaç dakika sonra ayrıldılar ama ben onları görmeden önce orada ne kadar durduklarını, baş başa verip planlar yapıp yapmadıklarını kim söyleyebilir? Kim bilir ne numaralar vardır bu adamın kirli dağarcığında? Güzel, parlak saçlarıyla bu pek küçük kıza o korkunç, o boş sırtışıyla mı bakmıştır? Bıktım, bu kuruntulu kıskançlıktan, sahiden de kabak tadı vermedi mi? Bu yaşlı herifi, bu bir ayağı çukurda adamı, bu ihtiyar deniz ifritini kıskanıyor olabilir miyim ben? Dişsiz ağzına sardalye tıkıştırıran bu adamı?..

Çünkü hiç şüphe yok ki kendisi bir sardalye sever, vira-nesinin yolunu tuttu sonra; dönüp dönüp gizlice, hâlâ denizi mi seyrediyor diye karıma bakarak dar patikayı tırmanıp terk edildiğini sandığımız eve gitti; küfüne, birasına ve yaşlı sefale-tine geri döndü.

'Richard?' dedi sessizce yanı başımda. Hiç anlamamışım geldiğini. 'Ne yapıyorsun burada? Sen iyi misin?' Seni arıyordum, dedim süt dökmüş kedi gibi. Yine ezik yine mahcup güneşi göstererek, baksana güneş batıyor, dedim, sanki onu bu sebepten arıyormuşum gibi. Güneş de bir iyilik etti bana, denizi kıpkırmızı boyayarak. Karanlık suyla alçak bulutun arasına derin bir kesik atan öfkeli bir kırmızıydı bu.

'Seni endişelendirmek istemedim.' dedi, elbette yutmamıştı. Nereye gittiğini merak ettim yalnızca, dedim. Seni bulayım istedim. 'Uzakta değildim ki!..' dedi. Kayaların yarıklarında biriken cinsten kıvrır kıvrır yosunu, Caliban'ı³⁷ kamçılarlamak için kullanılan bir kırbaç gibi tutuyordu elinde.

Beyefendi kimdi, diye sordum. 'Hangisi?' dedi. Dahası da mı vardı? Az evvelki, yaşlı beyefendi. Benden yaşlı olan, demek istiyordum. 'Ah, o mu? Zavallı ihtiyarcık! Saati sordu bana. Sanırım ben beyefendi demezdim ona.' Öyle mi, dedim. Eğer başına bir şey geldiyse şerefini korumak benim görevidir. 'Hayır, sadece efendi pek uymuyor ona. Yalnızca bey.' Saatin yok, dedim. 'Ben de öyle söyledim ona.' Başka bir şey demedim. Bu kadarcık şeyi söylemesi bile biraz fazla sürmüştü sanki. 'Sanırım biriyle iki lâf etmeye heves etti sadece.' Sanırım bizim sardalyekoliğimiz o, dedim. 'Biliyorum.' dedi. 'Çok fena kokuyordu. Balık, bira ve...başka şeyler. Zavallı ihtiyar!' dedi. 'Zavallı kokuşmuş yaşlı adam!' Gençler ne gaddarca merhamet lütfediyorlar yaşlılara!

'Eve dönelim mi?' dedi. Eve mi, dedim. Yani gitmeye hazır-san... Dışarıda yeterince oyalandığını düşünüyorsan... Başka uğraman gereken kimse yoksa... İç çekti. 'Seni korkuttuğum için özür dilerdim.' dedi. 'Kadrajından çıktığım için özür dilerim, Richard.'

Kadrajım mı? 'Pencere.' dedi. 'Bugün resimde öylece durmadığım için üzgünüm.' Öfke miydi bu? Sesinde bir ima yoktu. Ne kızgınlık ne de pişmanlık... Kumda peşi sıra yürüdüm, yaralı bir sessizlikle.

Sana bakmayı seviyorum, dedim ona yetişince. Görmek istediğim başka şey yok. Geri kalan her şey yalnızca fon.

37 Shakespeare'in The Tempest adlı oyunundan bir karakter. Cadı Sycorax'ın oğludur ve büyücü Prospero'nun adasında yaşar. Yarı insan yarı canavar bu karakter, Prospero'nun kölesidir. (Ç.N.)

'Gün batımı!..' dedi. 'Ya da denize bak.' Günün son ışıkları denizin üstünde yılanıp duruyordu. Anlamsız.

Bunlar daha çok seninle ilgili şeyler, dedim. Sözüm birden çok haşince geldi. Ne var ki gaddarca davranmak da istemi-miştim, olabilir mi bu? Ona karşı sert olabilir miyim hiç? 'De-nizi izlemeyi seviyorum, evet. Seviyorum. Sonra eve döndü-gümde de seni, senin insan yüzünü...'

Bu birbirine tamamen zıt şeyleri?..

'Ben böyle demezdim.' dedi. 'Deniz de huysuz bugün. Bak-sana, omuzlarını silkiyor, derin derin soluyor.'

Ben huysuz değilim, dedim, yumuşamamak için büyük bir gayret sarf ederek.

'Peki, bu surat ne böyle?'

Özür dilerim, dedim, ürkekçe.

'Şu mahcup bakışın mı daha iyi, bilemedim.' dağınık gri saçlı başımı eğdim sonra; azarlanıp hizaya çekilmiş, pişmanlı-ğını ifade etmekten mahcup. Sonra ellerini başımda hissettim; kendisine doğru çekip tepemden öptü, bir takdis.

'Özür dilerim.' dedi. 'Gerçekten. Seni kaygılandırdığım, seni nerede olduğumu bilemez durumda bıraktığım için özür dilerim. Yakında gideceğimiz için gerginim aslında, şunun şu-rasında kaç günümüz kaldı. Saatler geçivermiş. Denizi seyre-derken her şeyi unutuyorum.' Üzülme, ne olur, dedim.

'Üstelik bana bakmanı da seviyorum.'

Öyle mi, dedim.

Yavaşça 'Tabii ki. Elbette seviyorum.' dedi, saçıyla oynaya-rak. Sanki gönlümü almak istiyordu. 'Bana gerçekten bu kadar hayran mısın, Richard?'

Evet. Tabii ki hayranım.

'Hadi o zaman. Eve kadar yakala beni.' dedikten sonra ıslak kumda öyle bir koşmaya başladı. Gülüyordu ve öyle zarıftı ki!.. Hafifliği bir dansçı gibi kuşanmıştı üzerine, adaların zirvesin-deki gök gibi değişken. Onu kovalarken tökezledim, daha bir

dikkatle koşarken bir yandan da karanlıkta izini kaybetmemeye uğraşıyordum. İnce pantolonum habis rüzgârda çaresizce çırpınıyordu.

Sırf barışalım diye yaptığı neredeyse hiç pişmemiş tuzlu mu tuzlu çilbırını afiyetle mideye indirdim. Yerken beni izledi. 'Sana söz vermiştim, hatırladın mı?' dedi. Dudaklarım yapış yapıştı, minnetle gülümsedim, yelkenleri çoktan suya indir-miştim. Ama şimdi bir başımayken mümkün değil hatırlayamıyorum, tam olarak ne sözü vermişti ya da bir söz vermiş miydi?

Nasıl öyle derin, nasıl zifirî ve yoğun burada gece. Rüzgâr kamçılıyor şimdi her bir yanımızı; duvarlarda şaklıyor, bacada inliyor, saçaklarda tiz çığlıklar atıyor, pencereleri çekiçliyor; dışarıdaki karanlıkta uğuldayıp uluyor ve ben, içeride bu seslere kulak vermişim. Gece her yere sızıyor gibi... Pencereden bir şey görünmüyor, ne deniz ne gök. Yalnızca aralıksız kıyıya vuran dalgaların sesi, azgın rüzgâr, bu hengâmenin içinde takırdayan soğuk camlar... Ateş bir parlayıp geçiyor. Saat epey ilerlemiş, o mutfakta kendi kendine şarkı söylüyor. Denize söylüyor şarkısını, sesi sanki denizin çocuğuymuş gibi. Sözle-rini çıkaramıyorum; fısıldar gibi söylüyor çünkü; derinlerden, tek sesli bir şarkı, kısık ve kederli, eski bir ilahi; neredeyse rüz-gârın sesine karışmış, bölük pörçük geliyor, hazin, uzak... Bu ses, toplanıp şiddetlenen kasırganın kuşattığı balıkçılardan geliyor olmalı, evinin yolunu bulmaya çalışan; duymak için kayalara çarpıp paramparça olmayı hak eden bir ses bu. Uykuyu efsunlayan bir ses, uyanmak istemeyeceğim çok tatlı rüyaları getiren bir peri şarkısı... Bu alevlerin hâlesinde öyle özlüyorum ki onu, o öyle yakınlardayken ve bir o kadar da ulaşılmazken. Şimdi yalnız başıma sadece o sahildeki zavallı yaşlıyı düşünebiliyorum; abazan Bob ile onun yakışıklı ama efkârlı

oğlunu... patikada birlikte dikildikleri yabancıyı... Bay Begg ile naylon torbalarda şekerlemelerini... Bizi buraya getiren yaşlı denizciyi ve onu tanıyan, bilen hatta yalnız bir kere onu görmüş olan bütün yabancı erkekleri... Ve ben gittikten sonra ona sahip olacak olanları... Babasını ve bana söylemediği sayısız sırrı. Onun geleceği de geçmişi de bana ait değil.

Mutfakta söylediği şarkıyı dinliyorum, dudaktan çıktıkları anda kaybolup giden bu nadide güzellikleri keşfedip aklımda tutmaya çabalıyorum.

Şöyle bir buklesini yakalayabilsem şarkısının.

Pazartesi

Kasırğa gece boyunca dörtnala koşturdu atlarını, bütün kıyı boyunca denizi dövüyor, mor yağmur bulutlarını adanın üzerine topluyordu; o karanlık saatler boyunca bitmek bilmedi. Gözümü bir an bile kırpmadan feryatlarını ve ısıklarını dinleyerek uzandım. Kasırğanın çorak adada kopardığı gürültüleri dinlerken başucumda onun sakin nefes alıp verişleri... Bu rüzgâra gökyırtan diyorlar, şeytanlara layık bir benzetme ve tam da öyle yırtıyor yeri göğü. Fırça gibi kuru fundalıkla- rı köklerinden söken eski, çaput kanatlı, çığlık çığlığa bir şey. Güçlü kuvvetli koyunlar... Bodur, gürbüz ve uzun yeleli midil- liler... Besili ve tüylü inekler, hepsi toprağa sıkı sıkı tutunup ya da ağıllarında birbirlerine sokulup kasırğanın dinmesini bekliyorlar.

Kasırğa, küçük taş evimizin duvarları boyunca üfleyip püf- ledikten sonra pençelerini içeri geçirdi. Her yere sirayet eden bu sinsi saldırgan, bıkıp usanmadan sayfaları uçuruyordu. Her oyuğu, her çatlağı yokluyor, her deliğin içinde çınlıyor, -insafsızca zıvanadan çıkmış- sürekli aranıyordu. Kirişlere sıkı sıkıya tutunan sessiz örümcekleri uçuruyor, ağlarının parça- lanışını izliyordu. Şöminenin baca deliğinde çın çın çınlarken da son kez ocaktaki külleri havalandırdı, yanan odunların ko- runu canlandırırken nefeslendi. Altını üstüne getirdi her şe- yin. Ve dışarıdan gelen şey, burnumuzun dibinde kıyametler

koparıırken o uyumaya devam etti. Acayip kız; buraya geldiği-mizden beri huzurla mışıl mışıl uyuduğu yegâne gece, denizin ve göklerin kıyametler kopardığı bu gece.

Saatlerce öylece uzandım. Sadece kulak kesildim, gözlerim açık mıydı yoksa kapalı mı, hiç farkında değilim, açsam da kapatsam da aynı karanlık. Yatağımız, geminin güverte altında bir ranza. Dirseklerimiz lombozda, altımızda çırpınan deniz, cama sürtünerek geçen avare balıklar, anlamsız bir mors alfabesiyle bir anda toplanıp dağılan küçümen karidesler, seyrine daldığımız denizdeki bütün o gizemli ve renkli yaşantı... Karartısı lombozu kaplamış bize doğru bakan bir Leviathan³⁸ gözü.

Ve rahatlamak için zihnimdeki resimler eşliğinde tavanı inceledim, görmeye iyice alıştığım sıva boyunca uzayan ince-likli yarık, buzlu avize ve kâsesinde ölmüş yatan tozlu böcek-ler, gün ışığında mat camın ötesinden görünmeyen ama ışık yanınca varlığını hissettiren sinekler... Ne kadar büyük bir tehlike içinde olduğumuzu düşündüm, bu karanlıkta nasıl da kayıp olduğumuzu; sonra, hayır, dedim, hayır, kayıp değilim çünkü o hâlâ yanımda ve nefes alıp vermekte.

Sanki mutfaktaymış gibi hayal ettim onu, ekmek keserken, çok lazımmış gibi mutfak kapısının arkasında asılı bulduğu önlüğü önüne bağlarken. En basit işler için bir üniforma gibi kuşanıyor önlüğü. Musluğun ve alttaki bölmelerin pisliğine karşı ya da onları saklamak için göğüs kısmına dikilmiş güzel, kırmızı bir kalp var. Onu hamarat hissettiriyormuş, öyle diyor. Birinin karısı olmaya yaraşır şekilde... Eve de bir tane alabilirim. Ama bu şu an olacak şey değil. Bizi bir arada tutan şeylerden, evden, zamandan münezzeh akıp gidiyoruz bir süredir. Yatakta kendi kalp atışlarımı hissediyordum ve onunki-ni, elimin altında atan onun o kıymetli kalbini.

38 Tevrat'ta zikredilen denizde yaşayan devasa bir yılan. (Ç.N.)

Ve eviyede bırakacağımız kâseleri, tabakları, bardakları düşündüm, kurusun diye kenara dizilmiş tabak çanağı, tezgâhta henüz temizlenmemiş kırıntıları, Bayan Odie'ye ve onun insanı bunaltan tenkitlerine bir hediye (fırtına sabahındaki dağınıklık için suçlanabilir miyiz ki? Yoksa zaten fırtına, bütün evi baştan sona tertemiz mi edecek?).

Ve bütün badanası ve taş duvarıyla ağır perdeli oturma odasını düşündüm: fok ve deniz kuşu desenli kumaşları, daha şimdiden tortusunu bırakan günlerimizi, onunla benim varlığımızın oradan buradan yadigârlarını toplayan masanın ortasındaki kesme cam kâseyi. Üç peni ve bir pound, bir lastik toka, ıslakken sırf parılıyor diye toplanıp getirilmiş, şimdi rengi atmış alelade küçük deniz kabukları, pürüzsüz, yeşil bir cam parçası, bir kalem, bir ataç, iki gümüş para, bir çift zar. Ne ara biriktirdik bunca şeyi? Günün sonunda kumla doldurduğumuz ceplerimizi oraya boşalttığımızda biraz daha yükselen yığınının içinde öylece duruyorlar.

Yıkılan kalesinden benim için kurtardığı ganimeti düşündüm; bozuk para gibi yassı, yuvarlak bir şey, her yanında dikenler ve sanki ipe geçirilmek için ortasında bir delik var. Bir iskelet ancak bu kadar basit olabilir. Ya da acımasız bir avcı tarafından eti kemiğinden sıyrılıp ktır ktır yenmiş ve çoktan çürümeye yüz tutmuş zararsız bir denizkestanesi. Ne var ki bu avcı muhtemelen pek hızlı ve kurnaz, çok serinkanlı ve sakin, ölümcül bir kovalamacada yalnız birini değil, yoluna çıkan bütün zavallı yaratıkların kocaman açtığı ağızına girmesine izin vererek aldırmadan yüzlercesini avlayan, deniz yatağının hemen üstünde sallanıp duran o büyük asit denizanalarından. Avının üzerinde fır dönüp tavuğun kıkırdağını ya da ayaklarının etli kısmını hüpletip fişşşt diye dudaklarıyla soğuranlardan. Sabrı ve iştahı büyük, bütün deniz avcıları gibi... Onları hayal ettim denizde, fırtınadan uzak.

Denize kulak verdim ve tekneleri, gemileri düşündüm, batıp çıkan dubaları, tehlikenin ve emniyetin işaretini veren deniz feneri ışığını. İşte o denize açılıp evime dönmeyi düşündüm, çok uzakta, başka bir zamanda kalmış ofisimi, işimi düşündüm; sonra döndüm ve gördüm ki her şey sular altında kalmış, çalışma masam batmakta, çekmeceler açık, içlerine yosunlar yağıyor, aşağıda, foklar, balinalar, mürekkep balıkları ve denizgergedanlarıyla buldum kendimi, ıslanıp hamurlaşan kâğıtlarımı yakalama çabama gülen deniz kızlarıyla. Ta ki hepsi, işlevini yitirmiş bir gemi enkazı gibi dibi boylayana kadar, mercanlara dolaşmış, baloncuklarla boncuk boncuk kaplanmış. Denizşakayıkları, gece denizinde parıltıları kararmış, çiçeklenmiş birer hayalet gibiler şimdi. Ve bir dalga beni karaya geri getirdi.

Bana anlattığı Hildaland³⁹ hikâyesini düşündüm; Finhalkı'nın yazlarını geçirdiği, parlak sisin ve müziğin ardına gizlenmiş, gözlerden ırak batmakta olan Orkney Adası'nı. Denizde aniden önünüzde yükseliveren büyülü, keşfedilmemiş, denizin fatihlerinin hüküm sürdüğü bir yer, diyor, yakışıklı ve maço balıkçıların kendilerine yurt belledikleri ada. Soğuk, tabanı kum kaplı derin mağarada bir deniz adamı; onu terk edip giden babasının taşlaşmış kemikleri. Dışarıda kıyametler koparken sanki o da o gizli mağaradaymış gibi hiçbir şeyi dert etmiyor, sessiz ve derin nefesler alarak uyumaya devam ediyor.

Ona uzanıyorum, uyanmıyor bile.

Sonunda uyumuş olmalıyım.

Bugün, habis bir günmüş, öyle dediler, bardaktan boşanırcasına bir gün... Geç uyandım ama hâlâ karanlıktı, güneşlik bu

39 Orkney mitolojisinde Finhalkı'nın (Finfolk) yaşadığına inanılan, etrafı sisle örtülü bir Orkney Adası. "Hildaland", "Saklı Ülke" anlamına gelir. (Ç.N.)

defa çekiliydi, donuk bir ışık süzülüyordu küçük bir aralıktan o kadar, rüzgâr ise gümbürdemesine devam ediyordu. Bütün sabah boyunca uyumaya devam etti, sessizce uzandım yanına ve sokuldum, yüzüm saçlarına gömülüydü. Ne kımıldadı ve de en küçük bir ses çıkardı, neden sonra yavaşça kalktım ve mutfığa gittim ve rüzgârın bir fiskesinin bile bizi uygar hayat-tan koparıp atmaya yettiğini fark ettim; gece bir ara elektrikler kesilmişti.

O fırtınada dışarı çıktım, ana yola çıkan patikada beş yüz metre kadar yürüyüp telefonun çektiği yerden Bayan Odie'yi aradım. Hoplaya zıplaya yürüyordum, daha yükseklerden esen rüzgâr olduğu gibi pijamalarımın içerisi giriyordu. Bayan Odie'nin telefonunu açması vakit aldı. Açınca numarasını söyledi, annemin de yaptığı gibi ciddiyetle yaptı bunu; kim olduğunu açık etmemek için yaptığını söylerdi annem. Kimin aradığını asla bilemezsin. Bayan Odie kimliğini kimden korumak ister, merak ediyorum. Saklayacak bir şeyi varsa belki.

Ben Profesör ..., dedim. 'He, Bay ...' dedi. Titrimi ısrarla söylemeyerek bir şey ima etmeye mi çalışıyor, anlayamadım. Elektrikler gitti, dedim. 'He?' dedi. Sizi rahatsız ettiğim için üzgünüm Bayan Odie. Kimi arayacağımı bilemedim, dedim. 'Gelir yakında.' dedi, biraz başından savar gibi ama kendinden emindi de sanki. Anlıyorum, dedim. Ne kadar yakında gelir? 'Çok sürmez.' dedi. 'He, yakında gelir.' Onun 'yakında'sının nasıl bir şey olduğunu merak ettim. Sesli söylemedim. Sesli olarak, ah, tamam, anladım, teşekkür ederim Bayan Odie, dedim. 'Bi saate kadar gelirim ben.' dedi. Gerek yok, hiç gerek yok Bayan Odie, diye bağırdım, rüzgâr da coşmuştu. 'Meraklanmayın.' dedi ve kamçı gibi rüzgâr bizi ayırdı.

Günaydın, dedim, kanepede uzanan, gözleri uykulu karıma, rüzgârın sillesini yemiş ve saçım başım darmadağın bir biçimde. 'Günaydın!' dedi, 'Dışarıda mıydın? Elektrikler yok.' Biliyorum, dedim. Bayan Odie yakında gelir, dedi. Hep olurmuş.

Başıyla onayladı, ikna olmuştu, iyice büzüldü kanepesinde. Sanırım bir çiftçinin eşi olmaktan hoşnut, gaz lambalarını yakmayı, ateşi harlamayı.

İyi uyudun, dedim, başının arkasından öpmek için eğilirken. Hiç uyanmayacaksın sandım. Kaskatı bacaklarını, sert kollarını bana doğru uzatarak gerinip gülümsedi. 'Biliyorum, inanılmaz. Bütün gece uyudum. Senin tacizlerini saymazsak.' Taciz mi?

'Beni uyandırdın.' dedi. 'Ne güzel bir rüyadaydım. Sırf kendin için beni uyandırdın.' Ah, özür dilerim, dedim imalı imalı. Pek de uyanmış görünmüyordun aslında. Hem neymiş bakalım gördüğün şu rüya?

'Yüzüyordum.' Mutlulukla esnedi yine. 'Geceydi ve ada denizde süzülüyordu.' dedi. 'Lavanta mavisi bir sis vardı, biz de içine doğru dalıyorduk sisin, adamlar vardı orada, kayıklarında, asılı fenerleriyle etrafı kolaçan eden, deniz gümüşe boyanmıştı, suya daldım, yüzeye çıktığımda beni de gümüş basmıştı.'

Bunları anlatırken transa geçmiş gibiydi, uykusunun saydam sisine sarılı. Merak ettim, orada babasına rastlamış mıydı; o sert, uzun boylu, küreklerine asılan sert bakışlı adamların arasında. Omuz silkti.

Batıdan esen rüzgâr, öğlene doğru kapıdan, 'Ne yağıyo ama!' diye bağırarak giren Bayan Odie'yi sürükleyip getirdi bize, fırına onu canlandırmış gibiydi. Eli kolu dolu gelmişti. 'Bugün pek uzaklara gitmezsiniz, sanmam; gidecekseniz yağmurun durmasını bekleyin.' dedi, meramı, ya bir şeyler getirmesinin nedenini açıklamaktı ya da bizi uyarmaktı. Ama kesin olan şey, bunları omzumun üstünden, geceliği ve bol hırkasıyla kanepede kıvrılmış karıma söylüyor olmasıydı. Biraz daha yumurta, bir somun ekmek, Orkney'e has yassı arpa ekmeği, taze tuzlu-tatlı tereyağı, 'tuzlanmış koyun eti', canım Bayan Odie,

tek kadınlık turist durağı. Tütsülenmiş et ve kara arpa ekmeği, sanki bir gecede yüzlerce yıl geriye gitmişiz. İstemeyi aklımın ucundan geçirmediğimiz şeylerin parasını ödedim, getirdiklerini reddetmek mümkün değildi zaten. 'Ah, teşekkür ederiz, ne kibarsınız.' dedi karım nazikçe. Artık bu kocakarı her an gelip yarısı kırmızı bir elma getirirse şaşmam. 'Sürüyle gaz lambanız, kömürünüz, kibritiniz var, di mi?' dedi. 'Ateşe dikkat edin, duman sarmasın, aman. Bi şey isterseniz sade arayın yeter. He, pek tuhaf bi boran bu. Habis bi gün.' diye söyleniyordu. Kendi kendine toz alıp temizlik yaparken 'Buradayken yapıvereyim bari.' dedi, insana huzur veren bir şarkı yükseldi denizden, gökten ve fırtınanın savurduğu yatağımızdan. 'Allah vere de bi durakma⁴⁰ olsa. Yoksa tekneler açılmaz!' dedi. Sonra boş sepetini koluna taktığı gibi gitti, ardında rüzgârın çarptığı kapının sesini bırakarak. Işıklar saçan karımı görmek için döndüm, kaybolan güneş kadar parlak, hâlimden hoşnut...

Kapta su kaynattım, çakmağı çakarken gazın aniden parlama tehlikesini de bertaraf ederek ızgarada ekmekleri kızarttım. Bir elimde tabak, ötekinde çay fincanı. Oturma odasında uzun çoraplarını ve botlarını çekelerken buldum onu, önüne düşen saçlarını kulağının arkasına alırken. 'Denize bak!' dedi, 'Yağmura bak!' Birini ötekinden ayırmak hayli zordu aslında. Fincanı uzattım. Çay iç biraz, dedim. Biraz bir şeyler ye. Çıkacaksan lütfen üstüne bir şeyler daha al derken söz dinleyeceğine dair pek umudum yoktu. Şöyle bir üzerine göz gezdirdi, güldü ve adım adım hırkasını, sabahlığını çıkarıp yere atarak yatak odasına doğru seğirtti, peşinden giderken hâlâ yatağının sıcaklığını taşıyan, tek tek topladığım soluk kıyafetlerini koltuğumun altına sıkıştırıp diğer elimde de yağ ve reçel sürdüğüm üçgen ekmek dilimiyle eşikten onu izlemeye

40 Kadın yerel ağzıyla "bir ara verse" anlamında kullanıyor sözcüğü.

başladım. Omurgasının uzun çizgisini izledim, botlarının üzerinden külotunu giymeye çalışırken sergilediği hoplamalı dansını, çoraplarını dizlerine kadar çekişini; etek, tişört, kazak, manto... Yanına sokuldum, bir an olsun öylece kalsın diye elimi, eğdiği sırtına değdirdim, bana dönerken ekmeği uzattım; dişlerinin arasına sıkıştırıp 'Sen de geliyor musun?' dedi dolu ağzıyla.

Birazdan, belki, dedim. Bugün... habis bir gün, biliyorsun, dedim. Belki bu sabah çıkmamalısın. 'Ha-bis...' diye tekrarladı mutlu mesut, ağız dolusu h'yi aynı anda hem vurgulayıp hem de bastırarak. 'Tamamdır.' dedi, 'Sana yoldaşlık edeyim. Belki yardımım bile dokunur. İlham veririm sana.' Ah, bilse keşke! Yanıma, oturma odasının penceresine oturdu, mantosunun kollarını çıkarmıştı ama tam olarak ayrılmadan ondan bir yuva kurdu kendi etrafına.

Bütün sabahı okuyarak ve ara sıra dalgaları, denize düşen yağmuru, hiddetli göğü seyretmek için dışarı bakarak pencerenin önünde aralıksız şiddetten uzak, rahat, huzurlu bir dört duvar sessizliğine sarınıp oturduk. Sallayacağı ağaçlar olmadığından rüzgâr, her vakit gözle görülür değil burada. Yine de duyulabilir, güröldeyen dalgalarda, oynayan saçaklarda. Ancak dikkatlice bakarsanız rüzgârı, oluşturduğu hortum ve girdaplar içinde izlemek, yere düşmemek için direnen yağmur tanelerinin içindeki telaşını hissetmek mümkün. Karşımda oturuyor, rüzgârın her darbesini cin gibi takip ediyordu. Ama bir iki saat sonra içi içini yediğini fark ettim, huzursuz kıpırdanmalar, iç çekişler, getirip pencere kenarına dizdiği çakıllarla oynamalar, dikkat dağınıklığı, oyalanma, zaman öldürme, saçıyla oynama.

'Sence...' dedi sonunda, 'Durakma olur mu?' Ne olur mu, dedim. 'Yağmur kesilir mi? Rüzgâr durur mu? Bir ara verir mi?' Ha, dedim. Mola gibi... Bilmem.

Bir dövme kazar gibi aynı ritimde parmaklarıyla pervazın kenarına vurmaya başlamıştı... Her bir ince kemik, el derisini eklemlerinin arasından geriyor; fazla sıkılmış bir katgüt gibi gıcırıyor... Ruhunda yükselen gerilim... Bir kabuğu kulağına dayayıp 'Denizi duyabiliyorum.' dedi. Belki de dedim, gerçekten de denizdir işittiğin, kabuktaki uğultu değil?

'Belki de... Umarım hep burada kalır, biz...' sözcükler dudaklarından kurşun gibi döküldü. Gözlerini kabuğun pürüzsüz pembe oyduğuna dikmişti, giderken eve götüreceğiz onu da dedim. Denizin sesini yanımızda götüreceğiz.

Kendince oyalanmaya devam etti, gergin enerjisini kütlettiği parmaklarından atıyordu, pencereyi aşındıran rüzgâr kadar gamsız. Göğün, bulut kütlelerinin köpük köpük denizin içinden tuhaf bir ışık huzmesi süzülüyordu.

Vakit öldürerek geçen on dakikalık aranın ardından, bardağını bıraktı, 'Artık gidelim mi azıcık?' dedi. Ben de kalemimi bırakıp salıverdiğim kısa nefesle birlikte ona baktım; sanırım çıldırmanın eşiğinde. Akli yerindeymiş gibi baktı bana, delirmediğini düşünür gibi, bulutlu gözlerinin ardındaki gerilimli dansı saymazsak. Kapana kısılmış gibi mi hissediyorsun, diye sordum. Yahut dar ise bu evin içi, dışarısı fırtınalı, yabancı dolu⁴¹; biz... diye başladım. Yarım ağzıyla gülümsedi. Sen ve ben⁴², diye ekledim telaşla. Vazgeçtim. Sen git, dedim. Ben göz kulak olurum sana. Sen git. Gitti.

İçinde onun olmadığı bir oda... Yalnızca mini minnacık bir sabırsızlık titreşimi kaldı ondan geriye. Orada dikiliyor yine, yalnız, imkânsız, yükselip karayı dövmelerini izliyor dalgaların; zar zor duruyor ayakta ama yine de güçlü, rüzgâra karşı dururken arada bir sendeliyor ve mantosuna öyle sıkıca

41 İngiliz şair Robert Browning'in "Never the Time an the Place" adlı şiirinin son dizelerinden alıntı yapıyor. (Ç.N.)

42 Aynı şiirden. (Ç.N.)

sarınıyor ki, mantosu ikinci bir deriye dönmüş bile olabilir. Uzun baldırları, kalçasının çıkıntıları, neredeyse etrafını çepeçevre sarabileceğim, kırılgan değil sağlam, elimin altında dönüp duran yılan gibi daracık beli.

Keşke dönse yanıma! Ama dalgalar ayaklarına gelene kadar orada öylece dikilecek. Ya da ben yanına gidene kadar...

İşte orada... renkleri ihtişamına kavuşmuş ufka karşı mor-gri bir leke... Sırılsıklam olmuş ki neredeyse içindeki fırtınalı deniz görülüyor. Camdan süzülen damlalar kat ediyor boylu boyunca imgesini. Denize karışan kadın... Özüne dönen su perisi... Denize dökülen herhangi bir derecik o olabilir. Her biri ya da hiçbiri... Artık benim karım değil de yağmurdan müteşekkil bir hayalet yalnızca, öz şekline dönen. Ve kendimi şu soruyu sorarken buluyorum, pervasızca kıyıda duran şu kadının kim? Karım olabilir mi benim?

Ellerini öne doğru uzatıyor, yüzünü gökyüzüne çeviriyor, sular etrafından, içinden akıyor ve merak ediyorum, şimdi eriyiverse şuracıkta, suya karışsa, dalgayla bir olsa, acaba ben ya da başka biri hiç var olduğuna inanacak mı onun?

Geri çekilip vuran vahşi dalgalar...

Rüzgârın kırbaçladığı gök...

Karım... Kıyıdaki fırtına cadısı...

*

Onun izleyişini izledim bir saat sonsuzluğunda, belki daha kısa süre; birden gökyüzü mordan siyaha kesti, onu altına alıverecekmiş gibi alçaldı, kapkara dalgalar peyda oldu; kayalara

tırmandı, kollarını iki yana açışını izledim. Rüzgâr onu ittikçe sendeliyordu; kayada ayağını koyduğu güvenli kaybettikçe yeniden, tam o anda düştüğünü gördüm. Adını haykırdım, damla damla akan camın ardında hiçbir işe yaramayan ben, ayağa kalkıp bağırdım, göremiyordum onu, sadece bir karartı vardı sanki. Yalnız göndermemeliydim onu. Ayakkabılarımı ayağıma geçirdiğim gibi çaresiz fırladım; olduğum gibi, bir kazakla fırtınanın ortasına; evin köşesini dönerken denizden gelen rüzgârın göğsüme vuruşunu hissettim. Hayret ettim, bu kadar zaman nasıl ayakta kalabilmiş bu kadın, nasıl bu kadar güçlü? Zincirlerin üzerinden yürüyüşüme devam ettim, her soluğu çekip alan bir bora vardı, kör karanlıkta yolumu bulmaya çalışıyordum, lambamın ışığı çelimsiz bir deniz fenerininki gibi kayalara sürtünüyordu. Ve onu gördüm, arka kısımda, kayalara yatmış, çılgınlar gibi gülüyor, saçları darmadağın, ayın tacı gibi çevrelemiş başını. Sert rüzgârda incecik sesi geliyordu sanki, yanına vardığımda diz çöküp konuştum ama kendinde değildi. Omuzlarını kavrayıp sıktım, ancak o zaman açtı gözlerini ve korkusuzca bakmaya başladı, hiç kırpmadan gözlerini, ben zar zor açık tutarken o hiç kırpmıyordu gözlerini. Dalgalar şimdi kayaları dövüyordu, dalga, çizginin ötesinden gerilip ayaklarına kadar ulaşmayı başarıyordu, ben bağırana kadar umursamadı ama o. Deniz!.. Kalk!.. Denize bak!.. Sonunda uykudan uyanırmış gibi kalkıp bir soluklandı, onu ayağa kaldırmaya çalışırken canımı acıtacak kadar sıkı tutunuyordu bana ve gecenin bizi yutmaya hazırlandığını hissettim, onun rüyalarından birinde boğulup gidebilirdik. Benim yardımımıyla ayağa kalkınca yağmura, rüzgâra, ıslak otlara rağmen düşse kalka destek oldum, tuz ve kumun hırçın darbeleriyle ıslanmış çimenliğe vardıktan sonra başlarımız eğik, yolumuza devam edene kadar; bana seslenmişti sanki, kafamı çevirip baktığımda yüzünü zar zor seçebildim, deniz akıyordu yanaklarından, belki de gözyaşları, sürdüğünü görmediğim maskarası akıyordu

yüzünden, kömür tozu ağılıyormuş gibi. Neredeyse geldik, diye bağırdım; ince, keyifli bir çığlıkla karşılık verdi.

Kulübenin önünde rüzgâr bizi bir köşeye savurduysa da kapıya ulaştık nihayet. İçeriye kuru yaprak gibi süzüldü, bu çıplak adada yabancı bir meltemle uçuşan tek yaprak. Fırtınanın zorladığı kapıyı güçlkle kapatıp kilitledim, oda şöyle bir havalandı, uçuşan kâğıtlar yeniden yerlerine kondu, ev düzenine kavuşmaya çalışırken o nefes nefeseydi; saçları az sonra parmaklarımın takılacağı eski halat gibi burgu burgu olmuştu. Yumrukları göğsümde kenetlenmiş, ayakta dikilirken sarıldım ona, bileklerini kavradım; hâlâ nefesini çevirmeye çalışıyordu, fırtınanın bütün enerjisi boşalmış etrafında çatırdıyordu; eğilip baktım, heyecanlı, ürkek ve yabansıydı, denizden püsküren suların ıslaklığı vardı hâlâ yüzünde, şimşeklerin aydınlattığı gözleri o çılgın rüzgâr yüzünden kocaman açılmıştı. Elleri öyle soğuktu ki hiç farkında değildi. Sayfanın kenarlarına bir şeyler karalayarak ofisimde utana sıkıla oturan kız mıydı bu? Yağmurda çıkıp geldiği günü hatırladım. Sakince beni korkuttun, dedim. Başına bir şey gelebilirdi. Bir şey oldu mu? Rüzgâr seni sürükleyebilirdi. Lütfen bir daha böyle bir şey yapma. Yalvarıyordum, kendimi kontrol edemiyordum, panikle çıkıyordu sözler ağzımdan. Bir daha böyle gitmeyeceğine söz ver. 'Benimle gelebilirdin.' dedi. Özür dilerim, dedim. Biliyorum. Ama sonuçta geldim. Lütfen bir daha yapma bunu.

Cevap vermedi ama kollarımdan kurtulup kapıyla vücudum arasından yavaşça sıyrıldı. 'Sırılsıklam oldum.' dedi, mantosunu, kazağını çıkarıp yere bıraktı. Eteğinin düğmelerini açıp yerde oluşan ıslak halkasının dışına çıkarak devam etti. En sonunda sutyeni, külotu, bağcıklı uzun çizmeleri ve kalçasının üzerine düştüğü için bir araya toplanan bulutlar gibi kararan morluğuyla kaldı. Yanına gidip yavaşça dokundum morluğa, beni kalçamdan kendine doğru çekip örümcek ağı saçlarını boynuma dolayarak fısıldadı, 'Yanımda kalacağına

söz ver. Benimle kalacağına.' Elbette. Tabii ki kalacağım. Ömrüm el verdikçe seninle olacağım. Ateşe doğru gel, dedim. Geri gel bana, derinlerden çık gel. İçinde fırtınalar koparken tutkuyla öptü beni tam o vakit; bora yükselmeden daha, dalgalar eli boş dönerken sahilden. Evin her yeri sıkı sıkı kapalı, güvenli ve sıcak.

Ben ve o⁴³.

O, mumları yakarken ben de ateşi tazeledim. Yağ fitilleri cama yapışmış gaz lambalarını silkeledim. 'Küçüklüğünü anımsatıyor mu sana? Elektrikten öncesini?' diye sordu ama ciddi konuşup konuşmadığından emin olamadım. Mutfağa seğirttim, ardından sessizce bana gelişini hissettim; kollarını belime doladı. Yalnız kalmaktan korkan çocuklar gibi ardından geldi, oradan oraya savrulduk, kısa kestiğimiz konga⁴⁴ kuyruğunda. Masada, gaz lambasının ışığında yedik yemeğimizi, ekmek, peynir, hazır ve zehir gibi tuzlu çorba...

Kâselerimizi eviyeye taşındık, beraberdik ve oradaydık işte, pencerenin önünde. Mum ışığı pencerenin karanlık camına yansıtıyordu suretlerimizi; şişik göz altı torbaları ve çökük avurtlarıyla kehribar ışıktaki yaşlı belirsiz, iki sıska yaratık, beti benzi gitmiş ve yorgun. Canlı cenaze gibi ama birbiriyle uyumlu. Süt ısıtıp bal koyduk biraz (onun için) biraz da viski (benim için). Gece hoyratça bizi sararken ateşin başına çöktük kaldık. Zamanın o kadar dışındaydık ki! Şimdi de olabilirdi, son bin yıl içinde herhangi bir yıl da... Rüzgârın ıslığı iniyordu bacadan; bir parlayıp bir zayıflayan ateş, çıtlayıp pıtlıyor ama için için yanmaktan geri durmuyordu, ben de biraz daha kömür attım. Bir evde baca tütmüyorsa, diyor karım, hayat yoktur artık

43 Aynı şiirin son dizesi. (Ç.N.)

44 Latin Amerika kökenli bir müzik ve dans tarzı. Art arda dizilmiş dansçıların birbirlerinin beline tutunarak ettikleri bir dans.

orada. Islık çalmanın uğursuzluk getireceğini söylüyor, rüzgârı taklit etmenin; kimse dokunmadığı hâlde bir bardaktan çıkan ses, denizde ölüme işaretler, diyor. Viskiye daldırdığım parmağımı bardağın çevresinde gezdirdim. Hiç yapmadığı kadar sertçe tuttu elimi, o soğuk, güçlü parmakları. 'Yapma!' dedi. Viskili parmağımı yaladı ve güldü.

Rüzgâr kapıyı dövüyordu. Talipler böyle gecelerde gelirmiş, öyle söylüyor. Gönül eğlendirmeye gelen Selkie⁴⁵ erkekleri; her zaman yeni gelinlerin peşine düşerlermiş. Foklar güzel olmasına güzel ama bir o kadar da oyuncu imişler. O yüzden kapıya asılan saç örgüsü gibi tılsımlarla korunmak gerekirmiş onlardan; özellikle benim dikkat etmem gerekirmiş yoksa gelir, kapıyı çalarlarmış, kapı ne kadar sıkı kapatılmış olursa olsun kilidi kırıp içeri girerlermiş, sanki bir sığınak keşfetmişler gibi. 'Beni denize sürüklemelerine izin verme!' dedi yüzünde yalancı bir gülümsemeyle. Oyununa katılıp, ya cidden yakışıklıysa, diye sordum. Voliyi vurdun demektir. Bir domuzcuk kahkahasıyla. Eğer bir kadın bir Selkie erkeği isterse denize yedi gözyaşı dökmesi gerekir, diyor. Ben izin vermem, dedim. Seni hiçbir yere götüremez.

Selkieler yine de pek kaba sayılmazlarmış, Finhalkı da insanları aldatmaları ve hoyratlıklarıyla tanınırlarmış; ince yüzleri ve karanlık gözleriyle bu yörelerin denizlerini hükümü altında tutan, bir gümüş sikkeye insanlara yol gösteren uzun boylu, sıska deniz yaratıkları... Bazen karaya çıkıp kendilerine yeni eşler ararlarmış. Alacaklarını aldıklarında da sislerin içine dönerlermiş. Ama diyor, karada kendilerinden olma küçük perdeli kızları bulup toplamak, deniz kralının ülkesine geri götürmek için daima gelirler. Elini kaldırıp parmaklarını araladı. İnanıp inanmamak arasında kalmışlığın verdiği sıkıntıyla güldü. Burada tarihî metinler, hikâyeler ve mitlerle aynı özellikleri taşıyorlar, diyor, dışardan bakan bir göz gibi söylüyor bunu.

45 İskoç mitolojisinde, derilerini döküp insana dönüşebilen fok balıkları. (Ç.N.)

Peki, erkekleri karada, tuzlu tohumlarını toprağa saçma derdindeyken kadınlar ne yapıyor, diye sordum. 'Ha, onlar mı?' dedi. 'Bir hikâye dinlemek ister misin? Anlatma sırası bende sanırım.' Evet, isterim, dedim, hevesle. 'Erkekleri evlerinden çekip alan ne, biliyor musun, uğruna ateşin sönmesini göze aldıkları şey?'

Yakınımızdaki ev gibi, dedim. O evde hiç ateş yoktu ya. Bütün o metruk evlerde...

'Evet, onlar gibi...' Başını salladı. 'Peki, kitabın için bir hikâye.' Kanepeye doğru yaslanıp bardağına uzandı. 'Bu, Finfolkaheem'in hikâyesi.' dedi. Sesi, kabarmış dalgaların titreyişi gibiydi. Babasının şivesinin yumuşak kıvraklığıyla şakıdı; 'Denizin bittiği yerdeki yurda dair bir kıssa bu, denizler hükümdarının ve denizlerini herkeslerden sakınan ama gümüşe de bayılan güzel oldukları kadar acımasız olan Finhalkının toprakları.'

Rahatça yerime yerleştim, bardaklarımızdı doldurdum, biraz üşümüştük, sanki kaldığı yerden başlarmış gibi gözlerini ateşe dikip hikâyesine devam etti.

'Bir zamanlar, kapı gibi, güçlü kuvvetli, mangal yürekli, genç bir çiftçi varmış. Dürüst ve saf yürekliymiş de.' Pek çok açıdan benim gibi, dedim. 'Saf yürekli?' dedi sırtarak ama 'genç'e pek itirazı yokmuş gibi görünüyordu; 'Şşşt!' dedi. 'Bir öğlen, ekinler yeni toplanmış, güneş tepede parlarken bu rençber... Donald olsun adı. Olur mu?' Ve kendisi tekrar hikâyesine dönerken sesi de aynı dinginliğine kavuştu. 'Bu sonbahar gününde Donald, akşam yemeği için deniz kulağı toplamaya, kayalıklı sahile inmiş. Kovasını doldurunca, bir çıkıntıya tutunarak denize bakınca ne görsün, hayatında toplamadığı kadar büyük, öbek öbek, dağ gibi, hayatında hiç görmediği kadar büyük deniz kulakları! Eh, iştahı yerinde, güçlü kuvvetli bu cesur adam, dişlerinin arasındaki yumuşacık

lokmaların hayalini kurarak kovasını kayanın dibine koymuş ve hak ettiği ödülü almak için kayanın kumluğa doğru yatar vaziyette uzanmış.'

'Ve inatçı deniz kulaklarını çıkarmaya kendini öyle kaptırmış ki altındaki denizin dönmeye başladığını, suyun renginin gümüşe çalmasını fark etmemiş, ta ki bir ses duyana kadar. Öyle derinlerden geliyormuş ki ses, iliklerine işliyormuş; tam kulaklarında oluşan basınçtan bayılacakken burgaç burgaç denizden uzanan iki beyaz kol, omuzlarından tuttuğu gibi denizin karanlığa çekmiş kendisini.'

Viskisinden büyükçe bir yudum aldığında devam eder diye umuyordum, çıtır çıtır ateşin sıcaklığı içeride, dışarıda fırtına kıyamet...

'Uyandığında, ahşap bir teknede yatar bulmuş kendini. Güneşin battığı tarafta, çıplak, parlak saçları bembeyaz tenine ve memelerine dökülen, göbeğinde başlayan ıslıl ıslıl pulları kalçasından aşağıya inen inanılmaz güzellikte bir kadın varmış karşısında.'

Tanrı'm, dedim, Donald hiç de utangaç değilmiş!

'Bizim saf Donald, gözünü kızdan alamamış.' dedi, 'Daha önce bir kadını hiç çıplak görmemiş ki... Ama kıvrımlı kalçasının başlangıcını oluşturan ve onu ve tekneyi gün batımına doğru çeken şeyin tekneden sarkan gümüş rengi iri kuyruğu olduğunu görünce anlamış ki karşısındaki bir kadın değil. Arkasına dönüp baktığında, adalardan, kararan denizden yükselen herhangi bir kara parçasından eser kalmadığını görmüş. Denizkızının güzelliğine ve şefkatle gülümseyişine rağmen dehşetle ürpermiş. Donald o an fakirhanesindeki sıradan hayatına dönmek istemiş. Derken deniz kulağıyla doldurduğu kovası gelmiş aklına, tam kızdan kendisini geri götürmesini söyleyecekken donmuş kalmış. Denizkızı eğilip aralık dudaklarından öpüp de nefesi, bal gibi akınca içine, korku filan kalmamış. O an âşık olmuş denizkızına Donald.'

Aynı senin beni öptüğün gibi, dedim. 'Beni öpen sendin.' dedi. 'Aman neyse, şşşt dur hele, dinle! Evet denizkızı onu öpünce korkusu filan kalmamış. Ve eğilip beş yaz, beş hasat, beş uzun kış boyunca idare etmiş olan botlarının bağcıklarını çözüp de denize fırlatırken hiç sesini çıkarmamış, kaderine razı olmuş. "Eve çıplak ayaklarla girmelisin." demiş ona, 'Eğer benimle gelmek istiyorsan.' Ayakkabılarını çıkarmadan önce sorabilirdi, dedim. 'Geleceğini biliyormuş zaten.' dedi. 'Hissetmiş kendisine âşık olduğunu.' Boş bardağını uzatınca itaatkâr bir biçimde doldurdum.

'Denizkızı yıldızlara bakarken anlamış havanın çoktan kaydığını Donald. Kızın gözleri en parlak yıldızı arayıp bulmuş ve onu başka bir parlak yıldızın altına çekmiş. O an durgun denizde bir anafor oluşmuş, tekne, çiftçi ile denizkızı derinlere çekilmişler. Denizin dibine vardıklarında, Donald nefes almak zorunda olmadığını hayretler içinde fark etmiş. Derken yüksek duvarlarını köpekbalığı dişlerinin süslediği, bir balina çene kemiğinin içinden geçerek girilen, parlak kemiklerden, gümüş ve incilerden yapılmış göz kamaştıran bir şehir çıkmış karşılarına. Kendi yurdunda normal bir insana dönüşmüş deniz kızı ve Donald'ın elinden tuttuğu gibi Finfolkaheem'den yani parlayan şehirden içeri sokmuş. Bu şehrin tam ortasında görkemli bir saray varmış. Kuzey göğünün pembe, soluk yeşil ve altın rengi neşeli dansçıları gibi, çıtırtıyla parlayıp solan perdeleri olan kristalden bir saray... Uzun bir masaya oturtulmuşlar, aşkıyla yani o diyarın prensesi olan denizkızıyla yan yana oturunca ziyafet de başlamış. Sonunda, deniz kralı, yuvarlak deniz kabuğu kadehini kaldırıp bu birlikteliği kutsamış. Hâsılı Donald, deniz kralının kızıyla işte böyle nişanlanmış. Finhal-kı, bu birlikteliğin şerefine dans etmiş. Adam, zarif ritüelleri olan bu uzun boylu, soluk benizli, sessiz yaratıkları ağzı açık seyretmiş. Ama en çok da yeni karısının hâllerine bayılmış. İçlerindeki en zarif, en güzeli oymuş çünkü.' Adamın neler

hissettiğini anlayabiliyorum, dedim. Bal küpü Richard. Beni öptü ve hikâyesine devam etti:

'Dans sona erdiğinde, kız onu odalarına götürmüş. Kız yatağa uzanınca Donald, saçlarını bukle bukle yaymış yatağa. Sanki o ana kadar alıyormuş gibi onu soyarken nefesini tutuyormuş.' Saçlarının ve buz gibi teninin Donald'ın üzerinde yavaşça nasıl gezindiğini, nasıl içinin bir hoş olduğunu, bu zavallı bâkir oğlanın, damarlarına kadar kızı nasıl hissettiğini anlattı. Nihayetinde titreyerek kendini koyuverene kadar saatlerce dur durak bilmeden zevk yaşadığını tasvir etti Donald'ın... Hikâyeyi dinlerken ben de onu okşuyor, omuzlarından inen uzun saçlarıyla oynuyordum itiraf edeyim anlattıkları benim bile soluğumu kesmişti. Devam etti karım:

'Ve zaman akıp gitmiş, Ffolkhaem'de gece-gündüz diye bir şey olmadığından ne kadar gün geçtiğini bilmek mümkün değilmiş. Su, fosforun ısıltısını her daim içinde taşıyor, minik elektrik balıkları da etrafı ışığa boğuyormuş. Donald, ziyafet sofralarının, şarabın, güçlü Finhalkı erkekleriyle ava çıkmanın, fok sürülerine eşlik etmenin, dalgaların en tepelerinde denizatlarını sürmenin, yosun ormanlarında av peşine düşmenin ve sonunda kadınının kollarına dönmenin tadını çıkarıyormuş gönlünce. Haz ve aşkla günlerini geçirirken şehrin her yanında yankılanan yumuşak, tatlı olduğu kadar melankolik bir müziği işitince tamamen gitmiş aklı başından. O andan sonra ne evini, çiftliğini, hasadını, ekilmemiş ekinini, kırılmamış koyunlarını, yakılmamış ocağını ne de kıyıda bıraktığı kova dolusu deniz kulağını düşünmüş. Hepsini unutmuş gitmiş.'

Gülümseyerek bardağındaki son yudumu içerken göz göze geldik, dalgın ve düşünceliydi. Bitti mi, diye sordum. Bir daha geri dönmemiş mi oğlan? 'Ee!' dedi, 'Şu Bay Begg'den aldığın kitaptan bakıyordum da orada bir cadının, bir falcı kadının oğlanı kurtarmak için gönderdiği bir kara kediyle ilgili bir

bölüm var. Galiba köylüler sahilde kovanını bulunca Donald'ı merak etmeye başlıyor. Kedi, patileriyle oğlanın parmağını yakalıyor ve denizkızının alnına bir haç çizdiriyor, böylece büyü bozuluyor. Saçma biraz.' Sonra ne oluyor, diye sordum. 'Adasına geri dönüp falcı kadının yeğeniyle evleniyor. Kendisini kurtardığı için falcıya hep minnet besliyor. Ömürleri boyunca mutlu mesut yaşıyorlar.'

Minnettar mı, dedim. Ama denizkızına gerçekten âşık mı? 'Evet.' Ve orada, Ffolkhaem'de mutluydu? 'Çok mutluydu.' E, o zaman yaşlı cadı ne hakla onun mutluluğunu bozuyor? Ve oğlan ne diye harika hayatından vazgeçiyor? 'Bazı erkekler büyülenmekten hoşlanmıyorlar, sanırım.' dedi. Bazı erkekler, dedim, aptallar ve büyülenmeyi hak etmiyorlar. 'Evet, elbette.' dedi. Senin versiyonunu tercih ederim, dedim ona. 'Ben de.' dedi gülümseyerek. 'Bana da böyle anlatıldı zaten.' Nereden biliyorsun böyle şeyleri, diye sordum. Omuzlarını silkti. 'Biliyorum işte.'

Dolap yatağının başucunda dikilmiş, ona hikâyeler anlatan babası... Oraya benden önce vardığı için ona gücenmem gerekmiyor belki de.

Doğduğu gece de böyle bir gece olmalı; o ancak fırtınanın çocuğu olabilir, deli dalgaların. Camları döven rüzgâr bu yüzden çığlık çığlığa; annesi solgun ve çok zalim... Kıyıyı aşındıran dalgalar, bulutları solduran ay; inleyen, tepinen, gürültüyle içeri dalıp onu alıp götürmek isteyen yel. Bu enfes, bu pırıl pırıl gibi parlayan, akıllı kızın yerine, buruş kırış ecinninin⁴⁶ bırakılması alın yazısıymış belli ki. Ama babası kol kanat germiş ona, o da rüzgârın sesini bastırsın diye bağırırmıştır eminim. Hınzırca kahkahalar atmış bile olabilir.

46 Bir Avrupa halk inanışına göre cinler insanların yenidoğanlarını çalıp yerine insana benzer kendi yavrularını bırakır. Ortaçağ edebiyatında yaramazlık yapan, bir hastalığı olan yahut gelişimsel rahatsızlıklar yaşayan çocukların ecinni olduklarına sıkça inanılır. (Ç.N.)

Peki ya ben, o vakitler ben nerelerdeydim? Müstakbel karım dünyaya gelirken ben ne yapıyordum, bunu bilmek mümkün değil. Hiç kuşkusuz fırtınadan çok uzakta ve esenlik içinde öğrenci notlarını giriyordumdur. Belki de rahat koltuklarımdan birinin bardak izli koluna fincanımı koymuş, elimde kalemim, bir şeyler okuyordumdur. İlk ağlayışının küçük bir yankısı bana ulaşabilir miydi, olağanüstü bir şeyler olduğunu hissedebilir miydim, sinir uçlarımda akan dünyada minik bir farklılığı sezebilir miydim?

Babası kanları temizliyor; o andan sonra babasının gözlerindeki ifade bomboş, benzi bir yılanın derisi gibi, yüzü kâğıt gibi solgun annesini hiç görmüyor. Ona bir şarkı söylüyor, eski bir dilde, denizden gelen bir şarkı; yumuk ellerini açıp gülümüyor. Küçücük, zarlı parmakların iri ve uzun parmaklarını kavrayışını hissediyor. Başındaki hâleyi okşuyor sonra. Annesi âdeta yok. Melankoliye, buz kalpliliğe ve nefrete vardırıyor işi, memesini bile çok görüyor yavrusundan. Babası dizlerinde sallayıp doyuruyor onu, kucağına alıp denizi seyrediyorlar birlikte: kış fırtınalarını, baharın kararsız gelgitlerini, gümüşî yazları... Ona Orkney Adaları'nın tanrıçası olan, hemen parlarsa da sağı solu belli olmasa da nihayetinde iyi kalpli ve cömert Deniz Anası'nı⁴⁷ anlatıyor. Finhalkını ve Selkieleri anlatıyor. Kafa yapısını şekillendiren, gecelerini denizle dolduran ve o zamandan beri öğrendiği ne varsa onlar kadar gerçek olduğuna inandığı bu ilk hikâyelerin yerini başka bir şey tutamaz. Kusursuzluğuna rağmen -belki de mükemmelliğinin nedeni budur- sessizce oturup anlatılanı dinleyen bir kız hâlâ o. Bu yüzden mi buralara gelmek istedi, kayıp hikâyenin izini sürmek, denizde babasının sesini duymak için mi? Benden işiteceği hiçbir şey, o kadar derininde çınlamayacak onun.

47 Deniz Anası - Sea Mither: Orkney folklörüne göre, yazları o denizde yaşayan mitolojik bir figürdür. Deniz Anasının hüküm sürdüğü zaman boyunca deniz sessiz ve dingindir. (Ç.N.)

Ona ilk kelimeleri öğretiyor, onları hikâyelerle bağdaştırdıktan sonra sırra kadem basıyor.

Karım ise Finhalkı ahalisi uğruna muhakkak buraya döneceğini söylüyor.

Salı

Hep böyle uyurgezer miydin sen, diye sordum kahvaltıda, pas-tırmalı sandviçini parmaklarının arasında yamyassı etmişken. 'Ne?' dedi. 'Uyurgezer filan değilim ki ben!' Ama... Acır gibi bana, yaşlı bir dalgacıya çok görmediği sevecenlikle. Sevgili bunak Richard der gibi ve elinin üzerindeki kahverengi sosu yaladı.

'Dün geceyi mi kastediyorsun? Bi kere uyanıktım ben.' dedi. 'Bir gemi gördüm, beyaz bir gemi. Onu izliyordum.' Ama... Şaşırmıştım. Uyanık mıydın yani, dedim. 'Tabii ki. Seninle ko-nuştum ya!' Evet, ama... gemi gördüğünü söyledin. Rüyanda. 'Hayır.' dedi. 'Gerçekten gördüm. Sen uykunda konuşuyor-dun, beni uyandırdın. Su içmeye kalkıp pencereden baktığıım-da gördüm gemiyi. Rüyamda ne gördüğümü hatırlamıyorum bile.' Omuz silkti ve bir an suratı asılır gibi oldu.

Ama gemi falan yoktu, olsa bile o karanlıkta görebilmesi mümkün değil. Deniz feneri hafifleyen yağmurdan başka bir şeyi aydınlatmıyordu.

Gece bölük pörçük rüyalar görürken uyandım... Tuzlu su ağzıma, burnuma, ciğerlerime doluyordu; bir şey beni kuşa-tıyor, su, mavi deniz suyu pompalayan damarlarımı şişiriyor-du. Nefes alayım derken su yutup yüzeye çıkmaya çabalarken öyle âşına bir nefesle uyandım ki karımın nefesi sandım. Ona doğru döndüm ama yatağında değildi. Derinlerde can paza-

rında olan bendim bu defa. Ama o, sakinleştirmek için benim yanımda değildi; bomboş bir duyguyla, açmışım ya da tir tir titriyormuşum gibi uyandım... Seslendim, cevap vermedi.

Yavaşça çıktım yatak odasından, banyonun kapısını dinledim. Ne ışık ne de su sesi vardı... Seslendim, cevap yok. Mutfakta da yoktu; karanlıktı, pencereden bir şey görünmüyordu, yalnızca denizin olması gereken yerde bir karanlık, dalgaların sesi, yağmur ve boranın dövünmesi... Her yere öfkeyle sızan, enleme, bileklerime buz gibi üfüren rüzgâr hariç, evde çıt çıkmıyordu. Sonunda onu oturma odasında buldum, put gibi dikilmiş, yüzü pencereye aksetmiş. Siyah-beyaz bir dünya, tadı tuzu kalmamış, sihri bozulmuş sessiz bir ev, peçeteyle kaplanmış gibi griden ibaret bir renk paleti... Bir eli camdaydı, sadece parmak uçlarıyla dokunuyordu cama, kanının donduğunu, eklemlerindeki beyazlığı gördüm. Çözemediğim bir şey... Pencereden akseden gecenin naralar atan kabadayıdan farkı yoktu. Arkasında durdum, elimi elinin üstüne koyup sıkı sıkı sarıldım; uyandırmak istemesem de üşüyüp hastalanmasından da korkuyordum. Boynuna eğilip sıcaklığını içime çektim, burnum başının altında. Sanki tamamen kemiktendi, beyaz ve soğuk. Kıpırdamadı, dönmedi, konuşmadı. Nefesini hissetmek için soluğumu tuttum ama nafiye.

Adıyla seslendim. Boynuna fısıldadım adını. Ellerini söküp aldım camdan, kendime döndürdüm, gözleri cam gibi koyu karanlıktı; bana baksa da gördüğü ben değildim, konuştuğu da.

'Beyaz bir gemi vardı. Kendine mehtabı rota yapmış. Ona bakmaya geldim.' dedi. Bulutlar bir yerlere gizlenen ayın ışığını sızdırmakta, o ışıktaki deniz ancak ara ara parlıyordu karanlıkta. Ne gemi ne de başka bir şey vardı. Yatağa götürdüm onu. Direnmediği gibi kayıtsızdı. Titreyip içini çekti ve ona hazırladığım sığınağına sokuldu, kaval kemikleri bacaklarımda, tüm ağırlığını karnımda hissediyorum. Ne zamandır oradaydın sen öyle, diye sordum.

'Bilmem.' dedi. Kendini kasarak dişlerinin arasından aldığı nefesle devam etti, 'Üşüdüm.' Farkındayım, dedim. Ellerin buz gibi. Ellerini çekti, 'Özür dilerim.' diye fısıldadı, tekrar yakaladım ellerini, kendime çektim, buz kesen kalbim kanımı dondurabilirdi, ellerini ellerimin altına alıp dosdoğru göğsüme bastırdım. Rüya görüyordun, dedim. O gece inkâr etmedi.

'Bir gemi vardı.' dedi. 'Denizde... Benim için geliyordu. Gitmem gerekirdi.' Gitmek mi istedin, diye sordum. 'Gitmek zorundaydım. Gitmem lazımdı, hissettim. Ama seni de bırakmak istemedim.' dedi. 'Kalmak istedim...'

Kalmanı istiyorum, dedim. Neden kalmıyoruz ki?.. 'Burada mı?' dedi. Beraber, yani. Neresi olursa, dedim. Benimle. Derin bir nefes alıp oflar gibi bıraktı, ağlar gibi, bendeyse hiç gözyaşı yoktu.

Gecenin geri kalanında uyuduğumu sanmıyorum. Soluklarını dinledim, Bir mırıltı... ardından bir nefes... Rüzgârın hafiflemesini, kükremelerinin hırıltıya dönüşmesini takip ettim. Arka ayakları gergin, saldırmaya hazır, sinsice dolanan bir yırtıcı gibi arşınladım evi. Biz kalkana kadar öğlen olmuştu, fırtına mesaisini bitirmişti; pencerenin dışındaki kasvet bizi yatağımızda tuttu, uyuttu, bazen de uyutmadı. Sabah boyunca mahmurluğuyla pek tatlıydı karım, pek munis... Ellerini kemirirken çok acıktıysam ikimiz için kahvaltı hazırlamam gerektiğini söyledi. 'Kurt gibi açım.' dedi. 'Açlıktan ölüyorum. Elim ayağım titriyor açlıktan. Bir domuzu bile yiyebilirim.' Pastırmalı sandviç? 'Neden olmasın?..' dedi.

Sahilde şimdi, nöbette ama tek bir yelken bile gözüküyor ufukta. Bol tüylü bir kuşun tüylerini kabarttığı gibi çömelmiş kıyıda, yalnız o beyaz yüzü görünüyor kat kat kıyafetinin arasından. Kaybolmuş gitmiş, neredeyse görünmeyecek. Ne bir kemiğin çıkıntısı ne de bir gümüş parıltısı.

Kasvetli, soğuk, iç karartan bir gün. İçeride güzel güzel oturmak varken denizin üstünde her an biraz daha kalınlaşan ve bize doğru yaklaşan sise daldığımı hissediyorum; dağılmamış sisin... Alçalmış güneş, hâlesiz, solgun, muntazam bir yuvarlak, göğün parşömeninde bir delik... Fırtına, yerini renksiz bir dünyaya bırakmış, kayalıklar, deniz, komşu ada, her biri dümdüz kesilip grinin saydam gölgeleriyle kat kat yapıştırılmış gibi. Her şey nemli. Her şey şekilsiz, yavan, sıkıcı bir gök, kurşun gibi ağır bir dünya... Hareket eden tek bir şey yok, su bile kımıltısız. Dalgalanmıyor bile; ürkek hâliyle kıyıya doğru şöyle bir davranıyor, üç beş santim, yalnızca kumları ırgalayacak kadar canı var, karım da kımıldamadan izliyor sadece. Bütün enerjisi bu kadar sanki, içinde balıklar, balinalar ve hatta denizkızları canı sıkkın yavaşça yüzmekteler. Sanki patlak gözleriyle arada bir varlıklarını hissettirmek için kuyruklarını sallıyorlar, o kadar. Ölü deniz tarafından emilip yutulmuş gibiler.

Gaz lambası bile ıslak. Işık veren her şeyin önünde bir perde var sanki... Ona gelince... Görüntüsü, uçuk kaçık bir süslemekten hâllice... Işığa ve değişken ufuk çizgisine her saniye biraz daha karışıyormuş gibi. Onu oradan çekip almak, bir biçimde acımasızlık gibi geliyor bana.

Önümde kitaplarla öylece oturuyorum ama dikkatimin çok azını onlara verebiliyorum... Her şeyi olurlarına bırakmak gerek belki de. Ona şunu söyleyeceğim anı bekliyorum: Kendimi ona adayacağım. İşime de dönmeyeceğim. Artık ders veremem; artık kime, ne öğretebilirim ki?.. Kapının üstündeki isimliği de sökeceğim, otuz yıldır benim adımla taşıyan çekmeceye başka bir şapşalın mektuplarını sokuştursunlar artık. O sıkıcı dersler, o sonu gelmez korkunç öğrenci ödevleri yetsin artık. Hepsini bırakacağım. Belki de çok eğlencelidir kürklü kaftanına sarınmış emekli profesör olmak. Orada burada kitabım

üzerine çalışırım, kim bilir, karım bile yardım eder, bensiz de olur, okul ve karım nereye isterse oraya gideriz.

Kariyerime bir nokta koyarım ve unuttur giderler beni. Bu dönemi de onunla beraberce aşım uçsuz bucaksız bir tatile çıkarız... O kokuşmuş ofiste daha yıllarca çöreklenirim sanıyordum; bir gün bodrumun bir köşesinde iskeleti çıkmış hâlde bulurlardı beni, elimde kalemim bir cümlemin ortasında öylece kalmış... Beni böyle bir sondan kurtardı o. Ki o, hayatıma girmeden önce bu benim tutkuyla hayal ettiğim sondu.

Yine de bu balayının dışında bir planın sözünü etmedi, ben de sormayı unutuyorum galiba ya da pek sormak istemedim. Belki de buradan ayrılmayı düşünmüyordur hiç; belki ömrünün sonuna kadar uzaklara bakacaktır. Öyleyse kalacağım demektir, Ogygie Adası'nda Kalipso'nun⁴⁸ gönüllü tutsağı olarak kendi tanrımı bekleyeceğim. Ancak onunla kalırsam bana ebedi hayat bahşedeceğini de bileceğim... Aiaia Adası'nda Kirke'nin⁴⁹ şen domuzuyum. Sirenlerin sahiline mutlu mesut düştüm. Lotus'tan⁵⁰ olduğu kadar aşktan da sarhoşum, ada fır dönüyor başımın etrafında. Aşkın esrikliği adayı istila etmekte. Ve aşk adayı sardıkça bahtiyarca çiziyor sınırlarını. Geçmişe de geleceğe de ihtiyacım yok. Kuytu köşelere, birbirinden tuhaf şeylere alışıyorum günden güne, eski gücümüze kavuştuğumuza dair bir belirti de yok. Erkenden yatağa gireceğiz, belki ateşin başında içip ısınmak için birbirimize sokulacağız, daha kötüsü de olabilirdi. Bu karanlıkta yaşayabilirim. Soğuğa

48 Homeros'un Odysseiasında sözü edilen, Ogygie Adası'nda sürgün yaşamış bir tanrıça. Zeus onu kurtarana kadar adada tutsak kalır. (Ç.N.)

49 Yine aynı destanda Aiaia Adası'nda yaşayan Kirke, Odysseus'un mürettebatını domuzla çevirir. (Ç.N.)

50 Yunan mitolojisinde yiyeceklere unutkanlık ve rehavet veren bir meyve. Odysseia'da, Odysseus'un mürettebatı bu meyveden yediği için eve döndüklerini unuttur. Odysseus da adamlarını gemiye sürükleyerek çıkarır. (Ç.N.)

rağmen onunla bu yarı karanlıkta, zamanın dışında yaşayabildim ilelebet. Bir gelseydi artık!

Foklar dışarıda bugün, çiseleyen yağmurun altında pek somurtkanlar. Gergin derileriyle bu hüznün torbaları, arada bir başlarını sudan kaldırıp tekrar cup diye daldırıyorlar, pek mahzun duruyorlar. Gerçi hep mutsuzluk akar onların yüzünden, ağladı ağlayacak ürkek canlıları denizin. Sık sık uzaklarda birbirlerine bağırırken duyduk onları⁵¹. Ama onlara yaklaştığımızda birbirlerine sokulup başlarlar dönenmeye. Önce biri, sonra diğeri derken tüm sürü, palet gibi küçük kollarıyla olabildiğince hızlı ve telaşlı, göbek üstü bırakırlar kendilerini suya... Ama bugün, karım sahildeyken birkaçının -belki bir düzine kadardılar- köpekler gibi, bıyıklı ıslak kafalarını köpüklerin içinden çıkardıklarını gördüm. Ben onlara bakarken sıra sıra kıyıya çıktılar, hantal cüsselerine rağmen her an bir dalavere çevireceklermiş gibiydiler; arada güvenli bir mesafe bırakıp onun iki yanında sıralandılar. İhtiyatla onu izliyor gibiydiler. Karım biraz kımıldanınca cesur bir yavru fok paytak paytak ona yaklaştı, ardından yavrusunu koruma içgüdüleriyle anası da... Çok yakınındalar şimdi. Eğer verecek bir lokma balığı olsaydı karımın, şu küçük çikolata renkli olan onun elinden yiyebilirdi. Karım pek ilgilenmiyor onunla, yavru da öyle. Yalnızca izliyor karanlık, ıslak, boş boş bakan, kara boncuk gözleriyle. Ve galiba karımın dudakları kıpırdıyor, küçük Selkie de durmuş onu dinliyor.

Bir türlü ısınamadım, kat kat giyindim ama üşüyorum. Göğsümde bir titreme var... Yersiz yurtsuzum.

Önümdeki kâğıda dalıp gitmişim. Harfler öylece yüzüyor, bu

51 T.S. Elliot'ın "The Lovesong of J. Alfred Prufcock" adlı şiirindeki anlatıcı da deniz kızlarının birbirlerine söylediği şarkıları iştitiğini söyler.

yüzden de anlamlı bir dizgeye ulaşamıyorlar. Burnumun kemiğine bastırıyor, parmaklarımla sıkıp sıkıp bırakıyorum.

Gök alçalıyor, su gibi her yeri kaplıyor. Burnumun direğinde bir sinüzit hassasiyeti... Uyku gibi ağır çöküyor bulutlar.

Bir an bana seslendiğini sandım.

Ama hâlâ orada, galiba, galiba seçebiliyorum onu. Bir ara gökyüzüne karıştı görüntüsü ancak başını çevirince tekrar belirginleşti, loş ışıktaki parıldayan gümüş.

Denizden uzanan soluk benizli kollar.

★

Saat üç, şimdiden hava kararmaya yüz tuttu. Gün nereye gitti, anlamadım bile, güneş şöyle bir yüzünü gösterip kayboldu. Yavaş yavaş inen karanlık, arka odanın köşelerine kadar sokulmuş. Artık karımı, bu alacakaranlıkta seçmek pek mümkün değil. Yolunu seçebilmesi için, onu eve getirmesi için, ona bir sığınak sunabilmem için mumları yakmalıyım.

Mutfakta patates soyuyorum, bir mumla pür dikkat ocağı yakıyorum, patatesleri haşlıyorum, dünden kalan koyun yahnisini ısıtıyorum minnetle. Çünkü Bayan Odie'nin dağarcığından çıkan fırtına azığı bizi bir gece daha idare eder. Neyse ki şarap sıkıntımız da yok. Ve tatlının yanına viskimiz...

Pencerede dikilip onu eve çağırabilmek umuduyla elimdeki mumu havaya kaldırıyorum.

★

Yanakları denizin serpintisinden mi ıslanmıştı? Teni soğuk, nemli ve her zamankinden daha beyazdı. Ağlıyor muydun sen,

diye sordum. Yanağını sildim, parmağımı dudaklarıma götürdüm. 'Selkie erkeklerini çağırmak için yedi damla gözyaşı.' dedi, belirgin bir biçimde hafiflemişti. Benden bir öksürüktür koptu. Henüz bir emare yok sanırım? Yeni talibini nasıl karşılayalım? Güldü. 'Soğuk ve rüzgârdan... Gözümden yaş filan dökülmedi. Tek bir damla bile...'

Küçük fokun derdi neymiş bakalım, diye sordum. 'Bir şey değil...' dedi. 'Ketum hayvanlar...' Ben ne zaman yaklaşısam kaçıyorlar, dedim. 'Muhtemelen kokundan...' dedi. Ne kokuyorum ki ben? O kadar berbat mı kokuyorum diye sordum, yalandan alınmış gibi yaparak. Burun deliklerini kıvrır kıvrır gri kıllar bürüdüğünden, kahve kokan nefesini, rutubetli yün ve olağan bağırsak faaliyetlerinin malum kokusunu alamayan yaşlı adamlardan mıydım ben? 'Erkek kokuyorsun,' dedi. Derin bir oh çektim. 'Cinayet kokuyorsun.' Ne demek şimdi bu?

Ellerimi zerre kana bulamadım ki ben, dedim. 'Tabii ki bulamadın ama onlar bunu bilmiyor. Tek dikkate değer buldukları kendi tecrübeleri. Hemcinslerin için onlar güzelce yüzülmüş, kıymetli et ve yağdan ibaret. Bir de hayvancağızların aslında üstlerinde kalmasını tercih ettikleri su sızdırmaz derileri.'

Peki ya sen, dedim, nasıl güller gibi kokuyorsun? Belki balık ya da fokların hoşuna giden başka bir koku? 'Balık gibi kokmam ben.' dedi. Hayır, tabii ki kokmuyorsun. Deniz kokuyorsun. Engin denizler gibi... Ve bisküvi... 'Ben ne? Nasıl bisküvi kokuyorum ben?' Bilmiyorum, dedim süngüm düşmüş bir vaziyette. Kokuyorsun ama... Tuz ve yulaf da... Kafası karışmıştı sanki. 'Ben bir kadınıym.' dedi. 'Belki ondandır. Belki masumiyet kokuyorumdur, cinayet değil.'

Ah, evet, dedim. Elleri sıcak sudan soğuk suya girmemiş, o güler yüzlü, munis ve zarif kuzeyli kadınlarındansın. Meraımı anlamıştı. 'Bilmem ki... Günlerdir oralardayım, sanırım

alıştılar bana. Beni tanıyorlar, belki oralara ait olduğumu düşünüyorlardır.' Ah, belki de talibini de seni de ikna edip denizlere götürmek için bekliyorlardır, olamaz mı benim küçük Selkie'm? Yüzü düştü. 'Hiç sanmam. Hâlâ yüzme bilmiyorum.'

Sofrayı kurdum, mum ışığında yedik yemeğimizi. Dublörlerimizin aksettiği camın ötesinde gece sakindi, rahat yuvamızı acayip kılan tek şey, pusuda bekleyen dışarının karanlığıydı. İkimizin tabağında artan et sosunu parmağıyla sıyırıp o parmağını şapur şupur emerken gülümsedi. Mumu alıp beni ateşin yanına götürdü. Diz çöküp beni kendine çekti. Gömleğimin altından sardı kollarıyla, bacaklarını da belime doladı. Elleri her zamanki gibi soğuk olmasına rağmen, onun çemberinin içinde hissettiğim şey sıcaklıktı.

'Bugün neler yaptın bakalım, Profesör? Bana anlatacak neyin var?' diye sordu, elinde bardağıyla yerine yerleşip örtüsüne iyice sarındıktan sonra. Ne yaptım ben bugün? Bütün gün bir griliğin içinde heba olup gitmişti. Ne yaptığımı hiç bilmiyordum. Ona bakıyordum. Sislin içindeki gemileri seyrediyordum. Bir ara uyumuş da olabilirim. Yaklaşan bir şeyin anısı mıydı yoksa bir rüyadan geri kalan enstantane miydi?

Bugün sadece kaynakçayı kontrol ettim, dedim. Sözü edilecek pek bir şey yok. Ateşin başında gelecek varsayımlarından bahsetmenin gereği olmadığını düşündüm. 'Öyleyse bende başka bir hikâye daha var.' dedi. 'Dinle bakalım. İşte Selkie'nin öyküsü.' Ah! Biliyordum, dedim. Bir sırrına daha erişmiş olduğunu biliyordum o uyanık yumurcağın...

Genç bir çiftçi varmış. Ah evet, bilirim bu tipleri, dedim. Şu senin deniz kulağı toplamaya bayılan adaleli heriflerden biri daha, değil mi? 'Bu seferki farklı... Dinlemek istiyor musun

istemiyor musun?' dedi. Elbette istiyorum, dedim. Lütfen, devam et. 'Teşekkür ederim.' dedi.

'Bu sözünü ettiğim çiftçi çok yalnızmış; tarlasını bir başına eker biçer, balığa çıkar, küçük sürüsüne, atına ve ineğine bakar-mış ama sütünü sağacak, ocağını yakacak kimsesi yokmuş ve geceleri yatağını ısıtması için köpeğinden başka kimsesi de...'

'Bir gün, kıyıdaki yosunluktan yosun yolarken denizden gelen bir şarkı işitmiş. Bir de bakmış ki kayaların üzerinde üç çırılçıplak kız, kahverengi, kızıl ve sarı saçlarını taramakta. Her biri nefesleri kesecek kadar güzel olan bu kızlar sadece taran-mıyorlar, birbirlerine şarkı söyleyerek eğleniyorlarmış.⁵² Genç çiftçi kızlardan sarı saçlı olanını görür görmez vurulmuş.' Sarı saçlı değildir o, gümüşî saçlıdır. Gümüş rengi saçının parıltı-sına vurulmuştur. 'Tamam, o zaman.' Gülümsedi. 'Gri olana âşık olmuş.' Parlak, inci gibi, buz rengi olana, diye sürdürdüm. 'Kül, kırağı, taş rengi...' dedi. 'Gri işte. Devam edebilir miyim?' Evet, evet, tabii ki, dedim.

'Yalnız çiftçi, gümüş saçlı kızı görür görmez yüreğinden vurulmuş. Ancak yosunların arasından sessizce onları izlerken köpeği şarkılardan huylanmış olacak ki acı acı ulumaya başlamış. Köpek kumsalda bir oraya bir buraya havlayarak koşmaya başlayınca kızlar çok korkmuş ve peş peşe kayalardan denize düşmüşler. Çiftçi buz gibi havaya ve yüzme bilmemesine rağmen gömleğini çıkarıp onları kurtarmak için denize atlamak üzereyken üç parlak kafa çıkmış sudan. Biri bronz, diğeri siyah ve öteki de gri üç fok balığı şöyle bir görününmüş ve dalgaların arasına karışıp gitmişler.'

'Eve dönüş yolunda çiftçinin yüreği, taşıdığı yosunlar kadar ağırmış. Yolda yaşlı topal Thomas ile karşılaşmış; Yaşlı adamın tek dişi kalmamış ağzı her zaman buram buram viski kokar, bir ayağı da kötü aksarmış ama kafası zehir gibiymiş...'

52 Yine T.S. Elliot'ın "The Lovesong of J. Alfred Prufcock" adlı şiirindeki gibi. (Ç.N.)

Bardaklarımızı doldurdu. Thomas'a sessiz bir kadeh kaldırıp devam etti. 'Ve Thomas, çiftçiye, o kızların denizin öte yakasında hüküm süren Lochlann⁵³ Kralı'nın kızları olduğunu söylemiş. Bu Selkie kızlarından birini ele geçirmek istiyorsa ne yapması gerektiğini de anlatmış...' Hikâyenin burası biraz karışık. Dokuz güne kadar mı desem, gelecek dolunaya kadar mı desem yoksa bir yıl içinde mi desem bilmiyorum ama bir gün muhakkak o sahile dönmeliymiş çiftçi.

'Böylece aşkından divane olan çiftçimiz beklemiş.' diye devam etti. 'Ve o günün geldiğini hissedince o sahile gitmiş. Ve kızlar yine kayalığın üzerinde oturmuş, yine şarkı söylemekteymiş. Ama bu kez Angus...' Angus, dedim. 'Köpek. Köpek için güzel bir isim bence. Çiftçi bu kez Angus'u çiftlik evinin önündeki direğe bağlayıp bırakmış. Ancak köpek, sesini sahile kadar ulaştıramasa da kafasını kaldırıp uzun uzun uluyormuş yine de. Bu arada sahile ulaşan çiftçi, sessizce süzölmüş kayaların yakınına ve kuytu bir yere gizlenip kızları beklemeye başlamış. Bu sefer onları korkutup kaçırarak bir Angus olmadığından, üç fok, dalgaların arasında rahat ve kıvrak hareketlerle yüzerek kayalığa tırmanmışlar. Sudan çıkınca ipeksi fok derilerini çıkarıp kayaların kovuğuna koyar koymaz üç güzel kıza dönüşmüşler yeniden. Çiftçi de fok derilerinin yerini bir güzel bellemiş. Kızlar, babalarının krallığında en sevilen şarkıları söyleyip dans ediyorlarmış. Onları kıyıya ulaştıran dolunayın ışığında, kayalıklara vurmakta olan dalgalar gibi yavaş yavaş salınmaktalarmış...' Onlara yol gösteren dolunaymış yani, diye sordum, pencereden görünen aya bakarak. Tam dolunay değilse bile ona yakındı, odada, dolunayın gümüş ışığının ve ocaktaki ateşin yol açığının dışında, farklı gölgeler dolmuştu. 'Evet.' dedi. 'Ben bu versiyonunu seviyorum. Zaten kızları görebilmek için ışığa ihtiyacı var. O yüzden, sessizce kayaların

53 Gal dilinde İskandinavya için kullanılan bir sözcük. "Göller Diyarı" anlamına gelir. (Ç.N.)

arkasına dolanmış, ay ışığında...' O da pencereye bakıyordu şimdi, ayın neredeyse tam yuvarlağına, yağmurla yaşarmış gökyüzünün kadifesine karışan dolgun hâleye; '... Dolunayın ışığında kürklerden birinin çok parlak olduğunu fark etmiş, neredeyse bembeyaz. Çiftçi, postu alıp ayağa kalktığı anda onu gören eden Selkie kadınları dansı bırakmış, gümüş saçlı olanı, ah lütfen, derimi geri ver bana, diye yalvarmış ama adamın hiç niyeti yokmuş vermeye. Sahilden gerisin geri uzaklaşmaya başlamış. 'Bir Selkie'nin derisi çalınırsa...' diye fısıldadı, 'Denize bir daha asla geri dönemeyeceğini bildiğinden gümüş saçlının mecburen peşinden geleceğini hesap ederek. Ve kadın uzaktan takip etmiş, çiftçi bir kere bile dönüp bakmadığından gözyaşlarını görmemiş. Ama sesini işitiyormuş pekâlâ. Denizin uğultusu gerilerde kaldığında gümüş saçlının feryatları, artık çiftçinin duyabildiği tek sesmiş. Yine de asla geriye bakmamış çiftçi, kadın peşi sıra evinin kapısından içeri girene kadar.'

'Çiftçi postu saklamış, sabah olmuş, kız, derisini geri vermesi için yalvarıyormuş hâlâ, Yine vermeyince kız bir daha ne postundan söz etmiş ne de tek bir damla gözyaşı dökmüş. Çiftçi de onunla evlenmiş. Kız adını söylemediği için çiftçi ona bir isim vermiş. İlk başlarda yalnızca çiğ balık yiyormuş kızcağız, elleriyle. Gelen gidenin çok tuhafına gidiyormuş bu durum. Ama zamanla haşlanmış ya da tütsülenmiş balığı çatalla yemeği de öğrenmiş. Hakikatli bir eş olmuş çiftçiye, onun ekmeğini yoğuruyor, ineğini sağıyor, sabahları yulafını haşlayıp akşam iş dönüşü çorbasını hazır edermiş. Sadece onunla oturuyormuş sofraya; ocakta ateşi, tencerede aşı tütermiş her daim. Geceleri de yatakta teni yumuşak ve sımsıcakmış. Zavallı yaşlı Angus bile kızı gözü hiç tutmasa da ayaklarının dibine kıvrılıp yatmaya razı gelirmiş.'

'Kadın ne ağlamış ne gülmüş ne de şarkı söylemiş yirmi yıl boyunca ama daima sevecen davranmış. Yedi evlat vermiş çiftçiye hepsi de denizde yüzüp oynamaya bayılan. Günün birinde

çocukların en küçüğü, taş duvarın yarığına tıkılmış berbat kokan, tuzlu, takır takır kurumuş bir yığın bulana kadar. O yığını annesine götürdüğünde kadıncağız önce gülmüş, sonra doya doya ağlamış. Postuyla sahile giderken küçük çocuk da takip etmiş onu. Çocuk annesinin kıyafetlerini çıkarıp postunu kuşandığını ardından dalgaların arasında gözden kayboluşunu izlemiş. Biraz sonra hüznü gözleriyle gümüş renkli bir başın dalgaların arasından belirip kendisine baktığını görmüş çocuk. Yıllar geçse de o çocuk her dolunayda babasıyla sahile inip Selkielerin şarkısını dinlemeyi asla bırakmamış. Çiftçi, çocuklarıyla birlikte teknelerini denize salıp balık avına çıktığında onunla yaşadığı yıllar için şükretmesi gerektiğini biliyormuş. Çünkü o topal, dişsiz ve ayyaş Thomas'ın daima tembihlediği gibi, yabanıl bir yaratık her zaman kendi olağan hayatına dönmek ister.'

Ne kadar hazin bir hikâye, dedim. 'Yirmi yılını çalmış zavallının!' dedi, mantık kumkuması bir edayla, sonra başka yöne daldı gitti gözleri, ateşi harlamakla oyalandı. Fazlasını umabilir mi ki?.. Ve nasıl yeter ki ona bu? Her ânımı ona bahsetmem için bir neden daha.

Sessizliği doldurmanın bir yolunu bulamadım. 'Ve bir sürü balık...' dedi. Bardağını doldurdu ve güldü.

Şimdi banyoda, buharın içinde şarkı söylüyor, tuz kokusu, şarkısıyla birlikte tüm eve yayılıyor; yarı karanlıkta oturuyorum, kendi hâlinde söylediği şarkısını dinliyorum. Denizcilere yakıştığı türküler ve o yarı Selkie çocukları düşünmeden edemiyorum, derinden derine denizi özleyen, karada da yapamayan o çocukları... Ya bizim de kendi yavrularımız olursa?.. Gümüş saçlı, soluk benizli, bu dünyadan olan hiçbir şeye benzemeyen; benim parmaklarının arası perdeli kurt yavrularım ve onların köpeklere özgü sadakatleri. Benim gibi, onlar da denizin enginliklerinde onunla yaşayamamalarına rağmen umutlarını

hiç yitirmeyip hasretten yanarlar mı? Babasının sırlarını çocuklarına anlatır mı? Ve ben şişmiş, dermansız dizlerimde onları hoplatabilir miyim gerçekten, romatizmalı parmaklarımla bağcık düğümlemeyi gösterebilir miyim, onları üniversitelerine, diyelim ki benim bir zamanlar hoca olduğum üniversiteye, arabayla götürdüğümde, biliyoruz baba, demelerini dinler miydim? Elbette bilirlerdi. Annenizle burada tanışmıştık, dedim sonra, onlar da her defasında biraz daha usanmış, evet, biliyoruz, derlerdi. Tabii ki bilirlerdi ama bütün hikâyeyi en baştan anlatmak isterdim. Ki bir zamanlar benim de var olduğumu kanıtlayayım, onlara şimdi imkânsız görünse de bir zamanlar onun da bana âşık olduğunu... Olur mu tüm bunlar, mümkün mü?

İmkânsız. Bir mantra gibi iyice manasını yitirene kadar tekrarlıyorum. İmkânsız.

Banyodan bana sesleniyor.

İmkânsız.

Onun iri, ıslak, sırrını açık etmeyen gözleri.

Çarşamba

Karım tamamen içine kapandı bugün. Keyifsiz ve kederli... Burada son günümüz... Ne oldu, diye soruyorum, ya 'Hiçbir şey.' diyor ya da tek kelime etmiyor. Her sorduğumda ya biri ya da öteki... Başı ağrıyormuş, öyle diyor. Sular gibi şarap, seller gibi viski... Bir gıdım uyku... Kafam bir dünya ve zonkluyor sürekli. Önümdeki sayfaya bakıyorum ama kelimeler birbirine karışıyor. Kafamı kaldırıncı belli belirsiz şeklini görüyorum onun, gözlüğümü çıkarıyorum ama yine de göğe karşı ancak bir yağmur damlası kadar seçilebiliyor. Hiçbir şey netleşmiyor.

Karanlığın içinde birini gördüm sandım, bana bakan gümüş bir bakış belki, gözlerini öylece dikmiş. Ama hızla hareket eden bir karartıymış yalnızca, grinin üstüne ivedilikle düşen bir gölge... Tekrar baktığımda yoktular. Mağaralarına döndüler belki de.

Sis içeriye öyle bir sızıyor ki ocağı güröl güröl yakmamıza rağmen kulübe, hâlâ nemli ve soğuk. Güneşten eser yok, varlığına dair tek bir şey yok. Dünya, kafamın içindeki sis kadar kalın bir bulutun içinde bitmiş gitmiş. Soluk, gölgeli, gri bir çizgi var yalnızca, katlanmış bir parça kâğıtta hapsolmuş kısık bir ışık gibi. Katlandığı yerin üstü gök, altı donuk yüzeyi denizin. Ve ben de donmuş kalmışım. Üstümü değiştirmek aklımdan ucundan bile geçmedi, sabahlığımın önü açık, pijamayla oturuyorum; kirpi gibi geri yatık saçlarım, kafamın bir tarafında inek yalamış gibi düz ve yağlı, öbür yanında diken diken.

Tenim gökyüzü kadar mat, yaşlı ve mutsuz; bardağımdaki kahve buz gibi. Her şey nemli ve güneş hangi cehennemde, aklım almıyor. Bana saatin kaç olduğunu sorsanız, zamanın sizlere ömür olduğunu söyledim. Birazdan tatsız tuzsuz, fresk gibi bir ay yükselecek, ancak görünmeyecek ıslak gökyüzünde. Kızarmış ekmek, ıslak yün, tükenmez kalem mürekkebi ve yanık kahve kokuları arasında hapsolmuşum. Ekose battaniyeyi üzerime çekip yaşlılığa direnmeye çalışıyorum.

Dışarıda, kumsalda karım. Buradaki son gününde etrafı seyreden, son gününü yaşayan dünyaya dair hazin bir yığın.

Gece yarısı yatak kıyafetlerimizle dışarı, dolunay olmaya ramak kalmış ayın salkım saçak ışığının altına çıkışımızı hatırlıyorum hayal meyal. Banyodaki buharın içinden eşikte belirmesini, beni çağırışını, gülüşünü anımsıyorum; 'Haydi Selkielerle dans edelim!' deyişini, elimi tutuşunu...

Çılgınca bakan gözlerini iri iri açmasını hatırlıyorum.

Pijamaları ve yalın ayaklarıyla kumsalda dönenip dururken beni eğlendirmesini hatırlıyorum; şarkı söylüyor, kendinden yaşlı viskiyi şişesiyle diyor, fırıl fırıl dönüyor, yüzünü solgun yıldızlara çeviriyordu. Derken kaçırır önümden öylece, arkasında tuttuğu şişeyi bana kaptırmamak için sağa sola sallayarak denize doğru koşmaya başladı. Yetişmekte zorlandım ama en sonunda yakalayıp şişeyi aldım ve parklarda eyleşen ergenler gibi kafama diktim; şişeyi ağzımdan çektiğimde suyun kenarına varmıştı. Kararlı bir biçimde koşuyor, küçük kahkahalar atıyordu, sulara daldı sonra, bir anda gözden kayboldu. Neyse ki birkaç metre ileride kaban beyaz bir dalga üzerinde gördüm, öylece yatıyordu. Ayağımda ıslak terliklerimle peşinden koştum, üşümemiştim sanki ama yüz

ifadesini hatırlıyorum onun, yanını vardığımda yüzü göğedönük gülümsüyordu. Etrafında denizanası gibi kabaran geceliği ıslanmış, leğen kemiklerine, leylak tomurcuklu memelerine yapışmıştı. Bir an durup onu izledim, su bacaklarıma geliyordu, beceriksizce çıkardığım şırıltılar dışında her şey, dalgaların peşi sıra yarattığı sessizliğe geri döndü; tamamen huzur bulmuş, özüne dönmüş gibiydi. Sanki kâbuslarına doğru koşmuştu da rüyasına kavuşmuştu. Öyle tuhaftı ki güzelliği, ay ışığında solgun teniyle süzülüyordu, saçları ıslandıkça ağırlaşır tel tel batıyordu; orada kendimden geçmiş hâlde ne kadar durduğumu hatırlamıyorum. Ama sonunda aklımın başına geldiğini, onu kucaklayıp nazikçe kaldırdığımı biliyorum, bir kahkaha titremesiyle boynuma dolandığında anladım ki hiç üşümemişti. İçeriye taşıyıp ateşin önünde soydum onu. Buz gibi bir öfke yükseldi içimde ve ürpermiş tüyleri yatışır yanaklarına kan gelene kadar sertçe kuruladım onu havluyla. Bana pişmanlıkla bakıyordu, çocuk gibi, her şeyi affetmiştim ama yine de biraz sert çıktım: Ne kadar estetik gelirse gelsin, kimse boğulmaya yeltenmeyecek. Böyle dedim sanırım, ölçülü bir istihzayla. Yine de suda öylece yatışını düşününce titriyorum, sanki suyun soğuğunu ancak hissediyor, onu alıp götürebilecek olmasını ve onun da buna izin verebileceği düşüncesini ancak şimdi anlıyordum.

Yatak odasına taşıdım onu, yatağa yatırdım uyusun diye.

Koyu kahverengi viskinin bulanık kafasıyla bölük pörçük geliyor bunlar aklıma.

Zerre kadar bir şey hatırlamadığını söylüyor. Bir an kendimden şüphe ediyorum; yoksa rüya mı gördüm? Ama ıslak terliklerim, içlerine tıkılmış gazete parçalarıyla ocağın önünde duruyor işte, onun geceliği tuzlu, kumlu bir yığın hâlinde

lavaboda, pencerenin kenarındaki sandalyede bir bardak, henüz kurumamış, içinde bir damla viski.

Dışarıya, ona bakıyorum, gözlerimi ayırmaya korkuyorum ondan, gülüşünü, rüzgâra kapılıp gidecekmiş hâlini, gözlerindeki parıltıyı düşünüyorum, titriyorum, ellerim titriyor.

Onu yatağa götürdüm ama bırakmadım uyusun. Beni bırak-sın istemedim, bir daha derinlere dalıp gitsin istemedim. Biraz sert davranmış olabilirim ona; her şey bitince sinirim geçti, yine baktım yüzüne, şimdi daha da ıslanmıştı deniz dolu göz-yaşlarıyla. Yanaklarını okşayıp öptüm, ağlamış bile olabilirim; yetişkin biri olduğumdan beri ağladığımı hatırlamıyorum ama şimdi süzülüp geliyor, tuz, titreme ve soğukla... Tutku ile korkunun çarpışması... 'Bırak, bırak...' diye fısıldıyordu. Ah, canım benim, dedim, sen yüzme bilmiyorsun ki!.. Bırakırsan dalgalar alır götürür seni. Dalgalar aniden sertleşebilir. Seni almalarına müsaade etmem. 'Beni istemedi.' diye cevapladı. Gülerken bir tuhaftı, ağlar gibi sanki, gözlerini yumdu.

Bıraktım uyusun ama onu kafaya taktığımdan ben uyuyamadım, kalktım, sandalyeme oturdum. Pencerenin soğuk camına dayadım alnımı, bir uçtan bir uca sürttüm kafamı cama, aniden fark ettim ki onu arıyordu gözlerim ama sahilde değildi, yatağında, huzur ve güvenle uyuyordu kuşkusuz. Ay ışığında, denizde bir hareket gördüm sandım ama yeni arkadaşının nereye kaybolduğunu merak eden bir fok balığıdır o, diye düşündüm. Aydan ve kalın sisten ürkmüş, kolum kanadım kırılmış gibi hissediyorum. Pencerenin kenarına yerleştim ve üzerime bir örtü aldım. İçim ııınsın diye şişemden iki parmak daha koydum bardağıma; bütün bunların rüya olmadığına beni ikna eden boğazımdaki yangı da oradaydı işte. (Ve yine boğazımda hissediyorum şu an ve rüya olamayacağını biliyorum.) Oturup karanlığa diktim gözlerimi ve uyku çok uzaklardaydı,

gecenin bir yerinde benden çok uzaklara çekilmiş gibi. Denizi izlemeye başladım, soğukluğunu hissettim. Karımın denizde süzülüşü aklımda; bir bardak daha koydum, titriyordum, belki bir tane daha, göz kapaklarım ne ara yenik düştü, hatırlamıyorum. Ama sonra yatak odasından bana ses ettiğini duydum. Yatakta oturur buldum onu, gözleri dolu, nemli saçları hâlâ örgü örgü çıplak omuzlarına dökülmüş titriyorken nerelerdedim diye sordu; uyanmış ama ben yokmuşum. Korktuğunu söyledi, bana seslenmiş de seslenmiş. Uyuyamadım da dedim, özür dilerim. Seslendiğini geç duydum. Sarıldım ona. Korkacak bir şey yok. Neden korktun ki şimdi sen? Cevap vermedi, onu avutamıyordum da, kederle içini çekti ve parıldayan burnunu ve çenesini sildi, yüzünü omuzuma, flanel kumaştan giysime sürüdü. Tekrar dalana kadar sakinleştirmeye çalıştım. Ama tekrar tekrar uyandı gece boyunca, ben de teskin ettim onu tekrar tekrar. Elimi başına koydum, nemliydi ama sıcak değildi; ateşlenmesinden korkuyordum ama teni soğuktu, belki de fazla soğuktu. Öylesine mırıldandım, okşadım. Ne oldu... ne oldu da korku içindesin böyle, diye sordum yavaşça, sarıldım. Azgın denizle arasında duracağıma söz verdim bir kere daha; şişik gözlerini dört öpücükle yumdurdum, her seferinde bir öpücük, bir göz sonra öteki göz, sonra tekrar öbürü, sonra soğuk burnunun ve çenesinin ucu... Saçlarını okşadım, somurtkan hâlini izledim karanlıkta. Bütün gece izledim onu, söyleyemediği, anlatamadığı şeyleri, rüyasında ne gördüğünü merak ederek; vahşiliğini, çılgın dansını, titreyişlerini, vücudunun dönmesini, üşüyüşünü, suda süzülüşünü, ıslak saçlarını ve tenini düşünerek; eşiklerden geçerek evimize, yuvamıza taşıyışımı hatırladım bir kez daha. Şu kızcağız... karım, öyle hafif ki kollarımda!.. Onun geçmişi, onun geleceği ve ikisi arasındaki bu an, varlığının gerçek dışılığı... Bütün gece izledim onu, şafak sökene dek, sabah da oradaydı, hâlâ kolluyordum onu güneşten mahrum dünya, az biraz aydınlanırken.

Karanlık solarken yüzü eski pürüzsüz hâline döndü, kuruyan gözyaşlarının bir tuz kırağısı bıraktığını hayal ettim kirpiklerinde ve pembemsi burun kenarlarında.

Gözkapaklarının kıpraştığını gördüm ve uzanıp sırtüstü yatabilsin diye çevirdim vücudunu, alttaki kolumla sarıldım. O boğulan gözleri. 'Başım ağrıyor.' dedi ama sonunda sakinledi.

Uyusun diye bıraktım onu ve yine bungen bir güne açtım gözlerimi. Bir saat sonra buldu beni, sandalyeme yaslanmış, kendi kendimeyken, yorgunluktan betim benzim kül rengiyken... Yanımda dikildi ve derin bir kederle yabancı denizi seyre daldı. Kolumu beline dolayıp kendime çekti onu, kahvaltı hazırlamayı teklif ettim, son bir gayretle çevirdi başını pencereden, ne dediğimi hiç anlayamamış gibi baktı, sanki ne dediğimi anlamak için zihninde tekrar ediyordu söylediklerimi. Kireç gibiydi teni, gözleri yağmur bulutlarının rengini almıştı, elmacık kemiklerinin üzerindeki deri, incecik gerilmiş gibi parlıyordu.

Yumurta haşlayıp ekmek kızarttım; onun son kestiği yeri biraz aç vererek düzelttim, kalından inceye bir dilim oldu. İnce ucuna doğru kaçınılmaz şekilde yanıp takır takır sertleşecek dilimi kendime ayırdım. Onun için bu kadar fedakârım işte. Elimde ekmek dilimiyle döndüm, bir iki kelam edip sessizliği hafifletmek için ama çoktan terk etmişti odasını. Seslendim, gelmedi. Yatak odasına gittim, kazak, çorap ve taytlarla ördüğü eğreti kuş yuvasını gördüm; her yerinden çekiştirmişti kıyafetlerini. Yenleri işlevini yitirmiş birer dokunaç gibi bileklerinden sarkan ve üzerinden dökülen hırkalarından birini giyiyordu. Kafasını kapüşonunun içine çekmiş, sadece burnuyla gözleri görünüyordu. Direnmeyi bırakmış da yosun yeşili, çoban düğmeli canavar tarafından mideye indiriliyormuş gibi görünüyordu; mahzunlaşmıştı, omuzları düşmüş, gözleri boşlukta,

derin ama çok derin bir yastaydı. İyi misin? Hasta değilsin, değil mi, dedim. Kederle iki yana salladı başını, sanki onu üzen her neyse, hastalıktan da beterdi. 'Bavul yapmaktan nefret ediyorum.' dedi.

Yüzüme bir gülümseme kondurup hadi ama canım, dedim. Yumurtalar hazır. 'Ah, çok güzel! Çılbırtıcı.' Belki de demedi, ben öyle demiş olsun istedim. Kelime oyunları demek, dedim gayet ciddi. Burnuyla güldü, gözlerini kaydırıp başını salladı. Beni güldürüyor. Elinden gelenin en iyisi bu.

Nihayetinde kaşığını bırakıp soymaya başlayana kadar ka-
buğunu çıtlatıp durdu yumurtanın, dalıp gittiği için gereğinden fazla. Dört buçuk dakika, deyince boş gözlerle baktı. O kadar kaynattım yani. 'Mükemmel.' dedi, zoraki bir tebessümle. Elimi alnına koydum, saçlarını usulca geriye sıvazladım. Yoru-
ruldun biraz, dedim. Uykunu da alamadın. 'Alamadım, evet.' dedi. Bekledim.

Ekmeğinden bir parça koparıp çabucak yumurtasına bandı, sanki ısırap çekiyordu. Sanki ekmeğini yumurtanın sarısına banması onun bütün gücünü tüketirmiş gibi... Dura dinlene, ağır aksak geçen dakikaların sonunda, kötü rüya mı gördün, diye üsteledim. Partiyi tamamen kaybetmiş gibi hissediyordum. Gece bensiz nerelere gitmişti, onu böylesine sarsan, heveslerini kıran şey neydi? 'Bilmiyorum.' dedi. 'Ne zaman uykuya dalsam dibe vurdum.' İçindeki şu acımasız dalga.. Denizin dibine mi? Boğulduğunu mu gördün rüyada? 'Hayır, bilmiyorum. Hatırlamıyorum.' dedi. 'Yalnız deniz... Kapkara ve karanlık...' Kuzgun, siyah, zifir, diye başladım. 'Kapkara ve karanlık...' dedi.

Uzun ve bomboş bir sessizlikten sonra, iyi misin, diye sordum. Aslında sormak istememiştim. Yemediği hâlde yumurtasının içini kazıyordu. Mutlu musun, dedim, kendime rağmen. İçini çekti, inledi, elleriyle yüzünü ovuşturmaya başladı, masaj yapar gibi parmak uçlarıyla uçuk sarı kaşlarını aşağı çekiyor, aralarındaki küçük hattı da yumuk göz kapaklarıyla birlikte

geriyordu. Bayılıyorum o küçük hatta, o kafa patlatırken belirginleşen ize, derslerde o çizginin belirmesi benim zaferimdi; şimdi onu tekrar ortaya çıkarmak için söyleyebileceğim tek bir zekice söz yok. Ellerini iki yandan aşağı kaydırды, şimdi yanaklarını avuçlayan elleri büzülen dudaklarında buluştu. Bir süre öyle oturdu, ben ona bakmaya, o mutsuzluk emarelerine umutsuzca gözlemeyi sürdürürken o suskunluğunu bozmadı. Kahve yapmaya kalktım. Üzgünüm, dedim, gücendiğimi belli etmemeye çalışarak.

'Bütün bu hesaba çekmeler için vakit çok erken, o yüzden...' dedi. 'Mutlu muyum, mutsuz muyum?.. Şöyle miyim, böyle miyim? Saat 11'den önce neyim, ne değilim bilmiyorum ki ben. İyi uyuyamadım sadece. Kahve mi yapıyorsun sen? Ben de isterim.' Sen kahve içmezsin ki, dedim, bu ani değişimden dolayı kaygılı bir sesle. 'Eh, denemek için de geç değil ya! Kocamış bir köpek değilim henüz.' Benim tam da kocamış bir köpek olduğum kafasına dank etmiş olmalı ki sanki içmeye çok hevesliymiş gibi 'Harika kokuyor!' dedi. Su kaynayıp da ocağa taşmaya başlarken, hayatın değişmez hayal kırıklıklarından biri de dedim elemle, kahve asla kokusu kadar çekici değildir. 'Aa!..' dedi. 'Her neyse, cidden güzel kokuyor. Ben ne zaman yapsam acı kokuyor.' Bir şeyi idrak etti sonunda. 'Kesin tadı da çekilir gibi değildir.' Hiç de değil, dedim. Ben seviyorum. Deme öyle. Ve yine, büyük bir şevkle, fincanı önüne koyup koklamasını izlerken 'Harika!' dedi. 'Bundan sonra kahve işi sende... Çayları ben yaparım.' Ki elbette onu da her zaman epey bir haşlananana kadar kaynatır, çaya çorba muamelesi yapar. Tabii ki bunu söylemedim ona. Kahvesine tepeleme bir kaşık şeker koydu, fincanda kalan boşluğa süt boca etti, ellerine almadan tadına bakmak için fincana eğildi; tüp ağızlı, ürkek bir böcek gibi dudaklarını uzatıp hüpletti. Gülümseyerek 'Fena değil!' dedi Orkney ağzıyla. Adalıların bir şeye bahşedeceği en yüksek övgü ifadesinin bu olduğunu zaten öğrenmiştik.

İlerleyen yıllarda aramızda adet hâline getirdiğimiz bir şaka olabilirdi bu. Istakoz nasıl? havyar... şampanya? Bir baş jesti ve dille net bir onay: 'Fena değil!' Ne kadar bol kepçeden, pis-boğazca evlilik hayalleri kuruyorum böyle; emekli maaşımla nasıl alacaksam onca şeyi? Emeklilik fikrine çoktan teslim oldum, sadece nasıl ve nerede olacağı hakkında bir fikrim yok... Bundan sonra, buradan başka bir yer için neler olabileceğine dair en ufak bir fikrim yok. Bundan sonrası ve burası dışında bir yer meselesi daha da karışık bir hâl almaya başladı. Buranın ötesinde bir yerlerin olması mümkün mü? Olabileceği fikri her geçen an biraz daha imkânsız geliyor... Üretim düzeni, idari işler ve günlük hayatın sıradan bir sürü ayrıntısı. İkimizin arasındaki mesafeden daha büyüğünün ve denizin de er geç bir sonunun olması inanılmaz.

Her şeye rağmen yarın ayrılıyoruz buradan, Bayan Odie bizi alması için bir tekne ayarladığını söylüyor, saat sekizde iskelede olmamız gerekiyor. On iki saat sonra benim küçük oturma odamda olacağız. Bizim oturma odamızda... Rahat tek bir koltuk, gazete ve kitap yığınları... İyi kötü hayal edebiliyorum; neredeyse. Dışarıdan bir şeyler söylerim, şarapla pizza yeriz, evliyiz de üstelik. Yatağımıza gider sevişiriz ve bu karanlık, soğuk denizden uzakta bütün gece mışıl mışıl uyur. Uyanırız ve yine evliyiz. Ve ondan sonraki tüm sabahlarda da evliyiz. Ömrüm yettiği sürece...

Burayı bırakacağın için mi üzgünsün, diye sordum. Yine gelebiliriz, dedim. Yıldönümümüz için, belki. İster misin? 'Bilmem. Belki. Bilmiyorum.' dedi. Haydi dolaşalım biraz, dedim. Deniz kenarında yürüyelim. 'Başım ağrıyor.' dedi. Benim de ama temiz hava iyi gelir, dedim. Sadece o fokların seni dansa kaldırmasına izin verme kâfi, dedim. Denize açılmanı istemiyorum. Bana tuhaf tuhaf baktı; 'Hangi akla hizmetle böyle bir şey yapayım ki?' Bilmem, dedim.

'Tek başıma çıkabilirim aslında. Senin için mahzuru yoksa... Biraz sadece... Çok kalmayacağım. Uzağa gitmeyeceğim.' Tabii ki, dedim. Tabii ki bir mahzuru yok. Ve çıktı.

Evlenmeden önce beni uyarmıştı neyse ki. Yalnız bir ruh olduğunu söylemişti; ben de yalnız bir kurdum, demiştim ama şimdi anlıyorum ki benim için yalnızlık tesadüfi bir şey ve alışkanlıktan başka bir şey değil. Birlikte yalnız olabileceğimizi ummuştum. Fakat benimleyken bile, kendini tamamen vermişken bile, her an kaçıp gidiverecekmiş gibi duruyor. Hiç değilse küçük bir parçasıyla tamamen bana ait olsun diye tutkuyla doldurmaya çalıştığım o boşluk canımı yakıyor ve sıplatıyor içimi... Bazen ona dair kayda değer tek bir şey bilmediğimi düşünüyorum, hiçbir zaman da öğrenemeyeceğimi. Bütün o burnumu sokmalarım boşuna. Belki gün gelir öğrenirim diye bir umudum bile yok.

Ayakkabıları ve çorapları ardında küçük bir çıkın gibi duruyor kumsalda. Saatlerdir etrafı seyrediyor, ben de içeriden saatlerdir onu gözlüyorum. Buraya geldiğimizden beri hep aynı şey... Genç karım sahilde... Yanına gitmem lazım ama beni alıkoyan ne bilmiyorum.

Yarın gidiyoruz; denizi seyredermeden, sesini dinleyemeden nasıl edecek? Zamanını nasıl değerlendirecek? Nasıl uykuya dalacak, rüyasında neler görecek?

Denizin üzerindeki sis inceliyor, etraf aydınlanıyor ya da belki bizim ardımızda bıraktığımız sizsiniz.

Dalgaların erişebildiği en uç noktada dikiliyor, geri de çekilmiyor. Dalganın ayak parmaklarını geçmesine izin veriyor, denizin çıplak ayaklarını öpmesine nazlanmadan müsaade ediyor; su, bir kuşunki gibi muntazam ayak parmaklarının

arasından akıp gidiyor, yer yer dökülmüş boyasıyla pek bakımsız görünen tırnaklarının üzerinden ayak bileğinin yumrusuna kadar yükseliyor su. Aniden derin bir nefes alıp içinde tutuyor o nefesi.

Hayır, tabii ki bunu bilmem imkânsız, öylesine küçük bir nefesi duyamayacağım kadar uzakta benden. Ama yine de duyuyorum.

Bir sihrin eseriymiş gibi, gümüşten bir hat parıldıyor suyun yüzünde, etrafa yayılmış taşların parıltısını ve deniz minaresi kabuklarını onca mesafeden kıyıya, onun ayaklarına kadar getiriyor. Kararsız bir adım atıyor karım. Gümüş yola doğru ilerliyor suyun kenarından; ona gitmem lazım, ona mâni olmam lâzım, geri çekmem lazım ama yapmıyorum; kendimi birden içinde bulduğum felç elimi kolumu bağlamış, ne yapacağını görmek için beklerken nefesimi tutmuş, çaresiz gözlerle izleyebiliyorum sadece. Gözümü bir an bile ayıramıyorum ondan, pencerenin berisinde dizlerimin bağı çözülmüş. Sıgılık bir yerde, su neredeyse dizlerine geliyor, gitmemesini yalnızca ümit edebilirim, onu çevreleyen deniz gümüş rengi; ellerimi cama bastırıyorum, bir süre öylece duruyor orada, bir iki dakika kadar, daha ileri gitmiyor, ne zaman çektiğimi bilmediğim nefesimi bırakıyorum, camı buğulaniyor, camı silerken çömeldiğini görüyorum şimdi, eteği toplanıp yayılıyor suda, ellerini ileriye uzatıp suya daldırırken sadece izliyorum, inci taneleri gibi suyu yüzüne çarpıyor, saçlarına sürüyor; çömeliyor orada şimdi, elleri önünde, dönüşümü bekler gibi... Ayağa kalkıyor.

İllüzyon çözülürken gümüş griye dönüyor. Bir saydamlığı var onun; neredeyse ötesini görebiliyorum, hiçliği. Solur gibi söylüyorum adını, duymuyor, buğuda yitip gidiyor.

Duymuyor. Nefesimin buğusunda adının son harfini yazamadan kayboluyor.

Ona gitmem lazım, şimdi.

Kayalıklarda oturup seyrediyorum; ayakkabılarımı çıkarıyor, baldırlarıma kadar kırıştırmadan düzgünce çektiğim, yiv desenli, lacivert çoraplarımı sıyrıyorum; birbirinin içine sokuşturarak top yapıyorum, ayağa kalkınca cebime koyuyorum onları ve kuma basıyorum. Kum taneleri hiç ummadığım biçimde jilet gibi; üstüne üstlük deniz suyunu eme eme buz kesmişler. Neredeyse yetiştim ona, neredeyse. Sanki korkup kaçabilecek bir hayvanmış gibi sessizce, ürkütmeden yaklaşıyorum ona. Su, ayak parmaklarıma değiyor; binlerce donmuş iğne batıyor ama hemen alışıyorum; bileğime kadar suda, onun yanında duruyorum, hissettiğim tek şey karıncalanma; ayaklarımın nasıl solgun ve boğum boğum görüldüğünün farkındayım, parmaklarımın üstündeki siyah kılların da. Sanki ölüp gitmiş birinin ayaklarıymış gibi şişik ve dümdüz görünüyorlar suda, büyük parmağımın tırnağı uzamış, sararmış bir pençe gibi içe bükülmüş. Kimselere gösterilmemesi gereken bir canavar pençesi... Ellerim ve ayaklarım bir canavara ait...

Denize bakıyor, bir kadraj oluşturmak için başparmaklarının uçlarını işaret parmaklarının uçlarına değdiriyor. Bir fotoğraf... 'On iki gündür buradayız.' diyor, bana değil uzaklara doğru... Çok mu kısa, çok mu uzun? Bir an gibi de geliyor, bir ömür gibi de. Ağaçların arasından süzülen yeşil ışık, bahçede şarap; nikâh günümüz, saçlarına düşen güneşin solgun ışıkları saçlarına düşmüş, yapraklar da... İmkânsız bir şey bu, bu ufuktan ötesine uzanamıyorum.

'Bak.' diyor birden. 'Kuşlara bak, havada nasıl dönüp çemberler çiziyorlar.' Bize bakmayın der gibi çılgık çılgılgalar, diyorum. Âdeta gökten yağar gibi denize dalıyorlar, onları izlerken dünya yana yatıyor. Bakmayın. O bakmıyor.

'Richard...' diyor. 'Şey yapsak ya...' Ve öylece susuyor, ellerimden sıyrılıp kaçan gümüş bir kuyruk gibi... Ne yapsak ya, diye soruyorum, cevap vermiyor. Gözlerinin de dediği gibi, burada kalsak ya, mı demek istiyor? Eve gitmesek ya? Denize koşsak ya şimdi? Ya boğulursak? Ya ölürsek? Boğulmayacağız, demek istiyorum. Ölmeyeceğiz. Yalnız ben öleceğim.

Ne yapsak ya?

Birlikte kumda oturup güneşin batışını izliyoruz. O kadar uzun zamandır buradayız ki... Işık değişiyor; gözleri aniden daha bir esrarengiz hâl alıyor ve parlıyor da... Işıl ışıl, saklı... Artık soğuğu hissetmiyorum; kemiklerim uyuştı.

Uzakta, göğün denizle kavuştuğu yerde mor bir bulut toz gibi dağılmış, soluk sarımsı, yeşil bulut kümesi de onun altında ve bulutun yansıması menekşe denizi mora boyuyor. Doğum lekenin renginde, diyorum; 'Ve morartılarımın...' diye gülümsüyor.

Bulut kümesinin üzerinde... 'Cezayir menekşesi...' diyor. 'Çocukken ismi bu olan bir pastel boyam vardı.' Benim de diyorum. İnanılmaz. Tekrar susuyoruz.

Akşam koyulaşıyor. Bulut dağılıyor.

Şimdi leylak rengi, diyorum.

Zaman geçiyor, gecenin soğuğu iniyor; kolumu sarıyorum ona, titriyor ve bana sokuluyor. İçeri girmiyoruz. Bir saat geçiyor, bir huzur çağı... Günün sona ermesini izliyoruz.

Tirollü moru'na ne dersin diyorum; her taraf karardı. Neredeyse yan yanayız. Yavaşça 'Çivit mavisi.' diyor, sessizliği bozmamak adına. 'Prusyalı mavisi.' 'Hint mürekkebi', 'Midye mavisi. Gece yarısı mavisi.' Tam olarak değil, diyorum. Ama hadi! İçeri girelim. 'Yatma vakti mavisi...' diye iç çekiyor.

★

Gece öyle zifiri karanlık ki görecekt hiçbir şey yok, yalnız kara, yalnız karanlık dışarısı ve sessizlik içerisi, rüzgârın ve yavaşlayan soluk alıp verişlerimizin sesi hariç. Karımda çıt yok. Bu sessizlikten önceki son nefesini hâlâ duyabiliyorum onun, hâlâ etrafımda hissedebiliyorum onu. Burada kalsak ya, diye fısıldıyorum. Sen ve ben... Cevap vermiyor. Belki de uyuyordur. Ama sanırım karanlıkta gülümsüyor.

Sisin içinde hafif bir dağınıklık bırakarak denize doğru yürüyor; su, belirsiz bir burgaç oluşturuyor çevresinde, bağıırıyorum, sesim sessizliği bozamıyor, sessiz bir yırtınmayla; ah, dur, gitme, diye bağıırıyorum; bu hariç, her şeyin yitip gittiği antik bir ikazın yankısı, gitme, dur; bağıırıyorum, sessizce, siste donmuş, ben kıyıdan bağıırırken sular sarıyor etrafını ve karım denizler âleminde kayboluyor. Yavaşça ırgalanan ot ve sarmaşıkla dokunaçların sardığı saçları ise yüzeyde süzülüyor, karanlığa çekiliyor bedeni, ışığın yokluğundan uzanan solgun

kollar onu kavrayıp aŖađı çekiyor. Koyu yeŖil otlarla sımsıkı bağlıyorlar onu; suda süzülen saçları sahile vuran yosunlar gibi, gmŖ teni inciye kesiyor, kumların arasında gözleri cam gibi, derinlere ve karanlığa karıŖıyor; ah, dur, gitme ama, daha derine gitme, aŖađılara gitme, gitme; ağlıyorum, ağlayarak uyanıyorum, ona sarılmaya alıŖıyorum, ona uzanmaya alıŖıyorum ama.

Perşembe

Sabah uyandığımda gitmişti.

Saati yediye kurmuştum. Ama beşte, sersemleten, ağır, depresif uykudan sıyrıldığımda gitmişti. Ona uzandım, seslendim, cevap yoktu; güneşlik açık, dolunay çıkmıştı, neredeyse suya değecekti, gümüşten bir hat çizmiş denizde. Gökyüzü açık... Gümüşü kumda dans izleri yok. Her şey bir illüzyonun parçasıymış gibi parlak, keskin ve abartılıydı. Kulağım denizin sesinde uyuyakalınca kalınca rüyamda onu alıp götürdüklerini gördüm. Gittiğini gördüm ve uyandığımda da gitmişti zaten. Bir an nefesini hissettim sandım ama gitmişti, adını seslendiğimde cevap vermedi.

Yine seslendim; cevap yok.

Sahilde göremiyorum onu; dokuzda yola çıkmamız lazım ama ondan tek bir iz bile yok, eşyaları hâlâ yerde, darmadağın; açık bir çantaya kazakları, pantolonları, çorapları atıyorum, her şeyi tıktırıyorum, sesleniyorum ama cevap yok. Kol çantası hâlâ burada, fazla uzağa gitmiş olamaz. Her zamanki gibi telefonlar çekmiyor. Patikada, rüzgârda.

Hiçbir şey yok.

Bayan Odie de cevap vermiyor.

Sahilde değil.

★

Ayak izi arıyorum kumda, küçük bir belirti görebilirim diye kumu eşeliyorum, hiçbir iz yok. Ellerimle tırmıklıyorum kumu ama jilet gibi tanelerin, ölü kabukların dışında bir şey yok. Parmaklarımı hissetmiyorum artık, uyuştum, uyuştum.

Kayalara tırmanıyorum, kayarak iniyorum üstlerinden ve sesleniyorum. Cevap yok.

★

Akrep dokuzun üzerindeydi, şimdi geçti; kayalıkların üzerinden denizcinin tekneyi iskeleye yanaştırmasını izledim, bekleyişini izledim, teknesinden çıkıp, sahili geçip kapıya vurduğunu gördüm, sonra bir kez daha tıklattı, ön tarafa geldi, pencereden içeri baktı ama evde kimse yoktu. Ona seslendim ama duymadı, zaten ne söyleyeceğimi de bilmiyordum. Son-suza kadar bekleyemezdi. Teknesine döndü ve geç söken şafağa doğru yol aldı. Tekne bizi almadan gitti.

O gitti.

Kan, oyuklara dolan dalgalar gibi şakaklarımda zonkluyor.

*

Akrep öğlene geldi ve geçti. Ne sahilde ne de kayalıklarda kim-seler var. Parlak, inadına aydınlık bir gün... Uçağımız biraz-dan güneyden gökyüzünde izini bırakıp gidecek.

Denize bakıyorum; hiçbir şey yok. Ne oynaşan gümüş Selkie-ler ne de bir şarkı...

Martılar dönüyor, 'Bakma, çevir kafanı!' diye çılgık atıyorlar.

Adını haykırıyorum sahilde ve bir cevap duyabilmek için boy-numu uzatıyorum.

Cevap yok.

*

Bay Begg'in dükkânındaki zil, sinirlerimi zıplatıyor, bayat seb-zelerin, turpların ve şekerlemelerin arasında sersem sersem bakıyorum, Bay Begg özellikle aradığım bir şey olup olmadı-ğını soruyor, nevrotik bir kahkahayla karımı aradığımı söy-lüyorum, görmemiş mi?.. Görürse haber verir mi? Kaşlarını kaldırıp başıyla onaylıyor: 'He.'

Otelin lobisi boş ve sessizlik çökmüş kalmış. Gün ışığında ne kadar da tozlu... Barmenin ortalarda olması için henüz çok erken. Bob, Linda, Mart ve Will de tabii ki çoktan gitti. Resep-siyonist bara geliyor ama bir yardımı dokunmuyor. Ne beni

ne de karımı görmüşken nasıl yardım etsin ki, neden etsin ki? Ben bir viski söylerken yüz ifadesinde özenli bir kayıtsızlık; çaktırmadan saate bakıyor, öğleyi geçmiş, tek kelime etmeden viskimi koyuyor, bir dikişte içip yenisini istiyorum. Sonra rüzgârın altında arayışına devam edip sürekli sesleniyorum ona.

✱

Eski çiftlik evinin kapısını yumrukluyorum, pencereden içeri bakıyorum. Pencereye de vuruyorum ama ihtiyar ya yok ya da saklanıyor. Halı, bira kutularıyla dolu ama pis yatak yerinde değil. İhtiyar Tom'dan da bana hayır yok.

✱

Virane kilise göğe açılan bir oyuğun içinde, verdiği sözün yankılanmıyor artık orada. Mezar taşlarının arasında saklanan biri de yok, aralarında düşe kalka yürüyor, kulak kesiliyorum ama eski zamanların ölüleri sessizliklerini bozmuyorlar, yalnız martıların sesi var.

✱

Adanın etrafında dört dönüyorum ama nafile. Sahilde, kayalıklarda, uçurumda sesleniyorum ama bulamıyorum onu. Kayalıkların oyuklarına göz atıyor, üstlerine çıkıp sesleniyor, en yüksek tepelerden avazım çıktıkınca bağıriyorum, deniz altımda çalkalanırken yalnız sesimin yankısı geliyor kulağıma, boş. Yengeçler tek kelime etmeden yan yan uzaklaşıyorlar benden, ve kederli foklar sırlarını ele vermiyorlar. Gök alçalıp kapanıyor.

✱

Güneş yeni indi, dolunay yükseliyor. Ay ışığının altında dans etmek için burada değil. Yanılmışım, bu gece ay veda ediyor. Bir gün geçti.

Bir daha dolunay olana kadar günler, haftalar geçecek.

Kendime viski koyuyor, sabahı bekliyorum.

Cuma

Bütün gece, pencerenin yanı başında ve sandalye üzerindeydim. Neredeyse hiç gözümü kırpmadım; birkaç kere içim geçer gibi olduysa da hemen irkilerek kendime geldim hep. Adını seslendim defalarca, her seferinde sürekli adını duyarak hatırlamanın acısı, sessizlikte yankılanan sesin ürperticiliği, artık bir şeyler söyleyip söylemediğimden bile emin değilim; bir kez onun, 'Buradayım, Richard!' dediğini duyar gibi oldum. Ama ondan da emin olamıyorum. Biraz daha viski... Boğazımda o bildik yangı...

Pencereden öylece ıssız sahili izledim. Ay ışığı içimi acıttı, göz kapaklarımı yaktı: Koyuverdim kendimi, kapandı göz kapaklarım. O hâlde onu gördüğümü düşündüm, suya yürürken, dans ederken, güneş görmemiş kolları uzanırken, seslenirken, şarkı söylerken. Seve seve giderdim yanına, oraya, denizin altına çekilmeye razıydım. Adını seslenerek, incemiş sessizlikte kendi tiz çılgılığımı uyandım. Beni bundan da kurtaracak bir mucize için nelerimi vermezdim ama bir rüya değil, biliyorum. O yüzden bütün onların yerine beni uzun, derin, yalancı bir uykuya yatıracak büyü istiyorum, ama içinde o da olmalı... Yalnız arada bir içim geçebilir, dalgalara karşı mücadele etmem gerekebilir. Daldığımda tekrar tekrar onun suya yürüyüşü geliyor gözlerimin önüne. Tan ağarıyor ve ona dair tek bir iz yok.

Hava soğuk. Bir yudumcuk daha. Bu son.

✱

Biri omzumdan sarsarak uyandırdı beni, boğulmaktan kurtulmak isteyen biri gibi kavradım sarsan eli. Ama ıslak göz kapaklarımı araladığımda kimseler yoktu, irkilmişim sadece. Zaten ağlamıyor olsaydım şimdi ağlardım.

Bir daha seslendim, telefonunu aradım, sahilde ona seslendim durdum; cevap yok. Bayan Odie'yi aramayı denedim. Cevap vermedi.

Polisi aradım. Telefonu açan memura karımı bulamadığımı söyledim. Gitmiş, diye açıkladım. Gelmelerini beklerken kendime bir bardak çay yaptım. Hava giderek soğuyor.

Zavallı yüreğim benim, öyle hızlı atıyor ki canımı acıtıyor.

✱

Polis memuru sanki bir oyunun içindeymiş gibi onu en son ne zaman gördüğümü bilmek istiyor. Ne kadar süredir evli olduğumuzu bilmek istiyor. İki hafta, diyorum. Bugün iki hafta oldu. O gelinliği, geceliği, ipek teniyle gözümün önüne gelince ağlamamak için zor tutuyorum kendimi. Gitmesi muhtemel bir yer olup olmadığını bilmek istiyor. Eşkâlini istiyor. Vere-medığımı fark ediyorum. Hiç fotoğrafı yok. Uzun boylu, diyorum, zayıf, uçuk sarı saçlı, yeşilimsi, mavimsi, grimsi gözleri... Ne söyleyebilirim ki ona? Kalça kemiğinde mor bir leke var; parmaklarının arası perdeli ve dizlerinin kuytuluğundaki damarlar yeşil... Birkaç küçük sır... Ben de biliyor sayılır mıyım? Yatak odamızı görmek istiyor, eşyalarına bakıyor. Ardında bir

kitap bırakmış, bir Orkney şairi. Hiçbir ipucu yok. Kitaba hiç işaret koymamış, kenarlarına not almamış. Bu kitap herhangi birinin de olabilirdi.

Sahildeki günlerden kalma, nemli ve tuzlu mantosunu da bırakmış. Ceplerinde ya da çantasında onu teşhis etmeye yarayacak hiçbir şey yok; sadece bir kalem ve ateşin yanında benim tekli bir portremin ve sayfalarca, çizdiğini görmediğim oynayan deniz altı akıntılarının olduğu, deniz lekeli ve grafit şekilleri parlayan bir defter; parmaklarıma bulaşıyor dokunduğum her şey, grafitte bulanıyor. Ovuştururken grafit gözlerimin etrafını boyuyor ve bir korsana benziyorum. Kum, kabuk ve kalem yongalarının altından telefonu çıkıyor. Kapalı. Benimki dışında kaydedilmiş hiçbir numara yok.

Bayan Odie'yi soruyor, ulaşamadığımı söylüyorum. Şaşırıyor. Belki Inverness'e kız kardeşini ziyarete gitmiştir diyor. Başımı sallıyorum. Ne diyeceğimi bilemiyorum. Karımın ailesine nasıl ulaşabileceklerini bilmek istiyor. Ailesini tanımadığımı söylüyorum. Nerelere bakayım, bilmiyorum. Sanırım babası ölmüş. Artık yalvar yakar değilim hiç, ondan benim için karımı bulmasını istemiyorum bile, nasıl bulabilir ki ben bile nasıl bulacağımı bilemezken? Her neyse, deneyeceğini söylüyor. Ruh hâli nasıldı, şeyden önce? Üzgün müydü, garip hâlleri var mıydı? Az kalsın beni güldürecekti, her hâliyle her daim tuhaftı o, diyorum. Ruh hâliyle ilgili hiçbir şey söyleyemem. Sizin göğünüz, bu deniz, o kadar benzer ki bunlara, bu değişken ışık gibi... Bu havanın ne vakit ne yapacağını bilip bilmediğinizi siz söyleyin bana.

Yalnız, diyorum, buradan gideceğimiz için üzgündü. Bura'yı sevmişti. O araştırmasını yürütürken adada kalmamı söylüyor. Bir tepki bekliyormuş gibi alıcı gözüyle bakıyor bana. Geri geleceğini söylüyor. Gitmemeliyim. Sanki gidebilirmişim gibi.

Çantasında kırmızı rujunu da buldum ve biraz sürdüm -tabii ki polis gittikten sonra- dudaklarının değdiği yere dokunsun diye sırf, sentetik, yapışkan bir öpücük. Viski bardağımda izi var şimdi, sanki gelip benim bardağımdan bir yudum almış gibi...

Telesekreter mesajı, onun adını söylediği yer dışında robotik sesle önceden kaydedilmiş; orada adını zar zor duyulan bir fısıltıyla söyleyişini defalarca dinledim, duymak için iyice kulak kesilmem gerekiyor. Soyadını bile kaydetmiş şimdiden. Evlendikten sonra aldığı soyadını. Ne ara yaptı bunu? Yirmi yedi tane telesekreter mesajı var. Hepsini dinliyorum. Kendimi dinliyorum: endişeli, dil döken, yalvaran; söven, soluk soluk beyhude bir yakarış... Nefes alışımı dinliyorum, belli belirsiz iç çekişi... Bir feryat, korkunç bir gümbürtü, kulak tırmalayıcı bir ses... Kendimi dinliyorum; dün, dün gece, bu sabah, onun adını söylerken.

*

Bay Begg, donuk bir sevecenlikle viski şişesini uzatıyor. En pahalısını alıyorum, fiyatını umursamıyorum. Huyuna gitmek için belki...

Sigara alıyorum ve fark etmeden bütün paketi bitiriyorum.

Ekmek alıp üçgenler hâlinde dilimliyorum, bilerek altlarını yakıyorum ızgarada, kokusu gözlerimi yakıyor ama bir şeyler yemem lazım.

*

Evin içinde dolanıp duruyorum, o çıkarken ben giriyorum. Yankılar, izler; örümcek ağı gibi köşelere birikmiş tel tel saçları. Bileklik yapacak kadar çok değil ama... Mantosunun altına

kıvrılıyorum ve deniz kokusunun altından kokusunu almaya çalışıyorum; serpintilerin, yosunun, derin deniz tuzunun altından... Bir yerlerden kokusu gelmiyor değil, kapıdan girdiğini, arkamda durduğunu zannediyorum oysa sadece dalganın, bilemedin rüzgârın oyunu... Avucuma tuz döküp dilimi dokundursam da bir şey çağrıştırmıyor. Pencere pervazında bir halkaya dizdiği ıvır zıvır var; denizkestanesi iskeleti, kâğıt ağırlığı taşı, içi boş kemik, hepsi höyüğe düzgünce yerleştirilmiş... Bünyeleri birbirlerini reddeden parçalar mozayigi... Hepsini dağıtıyor, tıkırtılarının ardındaki sessizlikte oturuyorum, denizden gelen lüzumsuz şşşş şşşş sesine kulaklarımı kapatmaya çabalayarak...

Odadan odaya geçiyorum, yırtacak, parçalayacak, deşecek bir şey arıyorum. Neredeyse kurtlar gibi uluyacağım, dişlerimi gıcırdatıyorum. Deliye dönüyorum, bu küçücük odayı abes, korkunç, kapkara kürklü cüssemle dolduruyorum, duvarları pençelerimle parçalıyorum, halı ellerimin altında paramparça, ipler, yün, kâğıt, ekose battaniye ve cam kırıkları, arduvaz ve porselenler havada uçuşuyor. Süslemeler şömine rafından düşüp kırılıyor, öfkem giderek kabarırken tükürük ve paçavralar saçıyorum. Her şey çıplak kaldı artık. Alçısı, taşı, kemiğine varana kadar târümâr edildi; ondan geriye hiçbir şey kalmadı...

Korkunç. Bir damlacık daha, sinirleri yatıştırmak için.

Bardakta çın çın, denizde bir ölüm. Dik tut şu şişeyi.

Kafamı cama yaslayıp sahili tarıyorum.

Suda bir şey gördüm sanki... bildik bir şeyin suya vurmasını... sonra küçük dalgaların altında kalmasını. Parlak kumların dalgalanışını...

Ama su şimdi o kadar durgun ki bütün hevesi tükenmiş.

Burası o kadar gri ki... Her şey gri... İstiridyeler, kumruların kanatları, gümüş... Gri... Her şey kül ve kemik, tükenmiş, sadece hiçlik. Ne gece ne gün ışığı, hiç, hiç...

Denize bakıyorum, martılara, başıbozuk göğ, rüzgârla parçalanmış bulutlara... Taş höyüğüne bakıyorum, sabırla onu eski hâline getirmek için kaç saatimi verdim, bilmiyorum.

Parmaklarım soğuktan hafifçe morarmış. Şişemi kavriyorum.

Yine hava kararıyor, dalmaya çalışıyorum ama yapamıyorum. Onun rüyalarını görüyorum.

Rüzgâr çıtırdıyor ve titriyor.

Kapıyı yumrukluyorlar, yerimden sıçırıyorum ama kimse yok.

Bir an adımı söyledi sandım.

Cumartesi

Bu sabah herkes parlak, fosforlu anoraklarıyla kayalıklarda. Karanlık mağaralara fenerlerini tutuyorlar. Onlara katılmamın iyi bir fikir olmadığını söylediler. Birbirlerine seslenirlerse rüzgârdan onları duyamam, o da duyamaz.

Polis bir haber getirmemek için uğruyor sanki. Ama cevabını bilmediğim sorular sorup süklüm püklüm çekip gidiyor sonra. Adayı terk etmemem gerek. Tekrar geleceğini söylüyor.

Okumaya çalışıyorum ama belki uykusuzluktan, belki viskidenden, belki de gözyaşlarından odaklanamıyor gözlerim. Notlarıma bakıyorum, kart fihristimi karıştırıyorum ama ne bir amaç ne de bir anlam buluyorum. Efsunlanmış, biçare kişiler, tamamından sıkıldım. Bu büyük antoloji, gelecek kuşaklara hediyem... Bu konuda söyleyecek başka sözüm yok.

Ateşi besliyorum tek tek sayfalarımla, onların şavkında onun okuduğu kitabı okuyorum:

Yabancı biri geldi

Pek güzeldi

Denizden gelen her kadın gibi

Belki bir gün geri döner gelir, içeri girer sakince, sırlıslıkla, tuhaf, ıslak ipler gibi sarkarken saçları, belki hiçbir şey olmamış gibi gelir oturur belki köşesine. Kapının sürgüsü açılıyor

Hayır.

Onun yerini alıyorum sahilde ve pencereden beni seyrettiğini hayal ediyorum. Sanki yer değiştirmişiz gibi. Ama arkama bakıyorum, kimse yok, sadece boş, kara bir delik. Ne içerde ne ötede bir şey var. Tek görebildiğim denizin yansıması.

Denizdeki değişim ve dönüşümü izliyorum. Pudra mavisi, kuvars rengi, siyah, morarmış, kan kırmızısı, lâl rengi; sakın, düz, zararsız ya da bir şeyler için uygun zamanını kollamakta. Hava berrak bu gece. Geceye bir yumuşaklık sinmiş; bütün o eski, ölü yıldızların hayaletleri hortluyor duru gökyüzünde, aydınlatıyorlar karanlığını seherin. Muhterem adalıların alaca karanlığa verdikleri isim... Ne kadar da severdi bu kelimeyi. Ya da ben mi ondan öğrenmiştim?

Gök menekşe rengi, bulutlar da o da grafitle bezenmiş, varla yok arası bir kalem izi; denize dokunduğu yer lila, tepe noktasında koyulaşıyor, midye mavisi. Bu onundu. Onun sesiyle anlamaya çalışıyorum. Prusyalı mavisi. Mürekkebe batmış. Çivit. Güzel, boş kelimeler, onsuz. Yatma vakti mavisi, Richard, diyor. Yatma vakti mavisi...

Çıplak ayaklarım uyuşmuş, öylece dikiliyorum. Soğuk, şişmiş eklemlerimi ısıtıyor, yüzeyim istiyorum ama su çok buz gibi, sudan korkuyorum, içine girmeye, dalmaya cesaretim yok.

Özür dilerim, diyorum.

Elimde kalan tek şey bu boş lakırdı, bu boşluğa doğru ebedi söylev. Şey yapsak ya?.. Şöyle adamakıllı bir sohbetimizi hatırlamaya çalışıyorum ama mümkün değil. Son söylediği şey, çıkmış gitmiş aklımdan, bana ya da geceye mırıldandığı son şey neydi? Son seviştiğimizde zaten çoktan kaybolmaya başlamıştı, kayıp gidiyordu ellerimden, eriyordu.

Neredeyse, neredeyse hatırlıyorum teninin tuzunu. Nefesini, son ani nefesini...

Belki yaşlıca bir adamın iç çekmesinden başka bir şey kalmamıştır ondan geriye.

Aramaya çıkanların fenerleri bu gecelik söndü, oyuklar kendi karanlıklarına terk edildi. Gelgit yaklaştı. Sahil boş. Solgun teniyle bu gece de çıkıp gelmeyecek galiba denizden. Üşüyorum, titriyorum. İçeri girmem lazım.

★

Yanık ekmek ve viski. Ne kadar beklemem gerek, dokuz dolunay daha mı? Bir yıl bir gün sonra hâlâ buralarda aranıyor mu olacağım? Eve dönmek için bir sebep yok. İşime dönebilirim sonuçta, kendimi oyalayıp bütün o meraklı dedikodulara, gülüşmelere ve en kötüsü de acımaya gözlerimi, kulaklarımı kapamaya gayret ederim; hayır, yapamam sanırım.

Bir ara onlara istifamı göndermeliyim. Belki uğraşmam bile. Orada olmadığımı fark etmeleri ne kadar sürer acaba, benden vazgeçmeleri ne kadar sürer? Sanırım er ya da geç ofisimi boşaltıp artık hiçbir işime yaramayacak kitaplarımı kutulara doldurup dar kapıdan geçirdikleri masamın üzerine koyarlar.

Orada işim kalmadı benim. Üstü çizilmiş bir adamım ben. Önümdeki günlerde ne yapmalıyım, bilemiyorum; bir sonraki sabahı bile göremiyorum. Gemiye, uçağa, trene binip, karanlıkta evime dönüp, rahat koltuğuma oturup onun dönmesini, hiç değilse muhtemelen oturma odasının zeminine yığılı eşyalarını almak için dönmesini umarken küflenmek. Onun eşyalarını rehin olarak tutacağım. Gelip kenarları yazılı kitaplarını almasını bekleyeceğim; şifresini çözmeye çalışacağım, onun zihninin sözcüklerini takip edeceğim. Ama belki çevirdiğim sayfalar hiç işaretlenmemiş, üzerlerine not alınmamış çıkar, burada bıraktığı kitap gibi ya da hepten boş, bembeyaz ve sessiz. Belki de çantalarından yosun ve kumdan başka bir şey çıkmaz.

Rüzgâr bacayı tıkamış. Ateş sönmüş.

Sonunda şu kitabında bir işaret buldum, kelimelerin altını çizen son bir tükenmez kalem. şu: 'En iyisi kâğıdı boş bırak.'

Amy Sackville

İlk romanı *The Still Point* ile John Llewellyn Rhys Ödülü'nü kazanan yazar, *Sirenlerin Çağırısı* ile (özgün adıyla *Orkney*) Somerset Maugham Ödülü'nü aldı. *Painter to the King* adlı romanını 2018'de yayımlayan Sackville, halen yaratıcı yazarlık dersleri vermekte, Guardian'da köşe yazıları yazmakta. *Sirenlerin Çağırısı*, yazarın Türkçeye çevrilen ilk romanıdır.

Aralarında büyük yaş farkına rağmen kalplerinin sesini dinleyen orta yaşlı akademisyen ile öğrencisi evlenir ve balayı için Orkney Adaları'na gider. Artık Richard, gün boyu pencereden, gözleri ufka dalmış kumsaldaki karısını seyretmekte, ömrünün sonbaharında yakaladığı şahane mutluluğun tadını çıkarmaktadır. Ancak böylesine bir mutluluk sonsuza kadar devam edebilir mi?.. Özellikle yaşam mitlere, gerçek düşlere, gün geceye, geçmiş âna karışırken!..

Gözleri denize dalıp gitmiş gencecik karımın. Çıplak sahilde uzun, yeşil mantosuna sarınmış, yengeçlerin telaşlı tıkrıtları ve çakıl taşlarının sesleri arasında dikilmekte. Su, ayaklarına doğru gelip gelip geri çekilirken o, uzaklara bakıyor, dalgaların o yumuşak ve ısrarcı girdabı, ayak parmaklarını yavaşça istila ettiğinde kendini sakınarak geriye atıyor. Yakında sahil tek bir kum çizgisine dönüşünce, kayalıklara kadar geri çekilmek zorunda kalacak ve sanırım, o zaman bana geri gelecek.

"Şiirsel, rüya gibi ve çok güzel yazılmış." *The Times*

"Sackville'in şiirsel anlatıma, dokunduğu her şeyi en güzel şekilde yazmaya açıkça bir yeteneği var." *Sunday Times*

"Orkney, çok güzel tasvir edilmiş uzak bir adada geçen unutulmaz bir roman... Bir halk şarkısı gibi, dünyevi duygu ve tuhaf dürtülerle dolu." *Marie Claire*

Çeviren Ayşe Beyza Artukarslan

ISBN 978-605-06325-4-5

9 786050 632545

roman

